Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

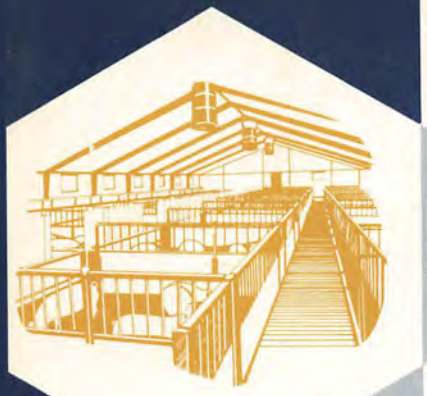

ESS-FOOD

EKSPORT-SVINESLAGTERIERNES SALGSFORENING
1950-1975

EKSPORT-SVINESLAGTERIERNES SALGSFORENING 1950-1975

Et historisk tilbageblik
ved O. Tvede

Udgivet i anledning af Eksport-Svineslagteriernes Salgsforenings 25års jubilæum den 1. april 1975

Indholdsfortegnelse

Forord 5

De første 10 år

Salgsforeningens stiftelse ... 7
Salgsforeningens love ... 10
Virksomheden påbegyndes ... 13
Koreakrigens virkninger ... 17
Baconaftalen for høståret 1950 til 1951 ... 18
Landbrugets Oplysningskontors virksomhed ... 19
Konserveseksporten ... 19
Vedtægtsændringer (1951) ... 19
Prisbindingslov, maksimalpriser og eksportafgifter ... 20
Vesttyskland bliver næststørste handelspartner ... 21
Danish-mærkningen genindføres ... 21
Baconaftalen for høståret 1951-1952 ... 22
Tvungen nedsaltning af bacon ... 22
Prisbindingsloven og nedsaltningspligten ophæves ... 23
Langtidsaftalen for bacon forlænges til 1954 ... 25
Kvalitetskravene strammes ... 26
Langtidsaftalen forlænges yderligere til 1956 ... 26
Forøget eksport til tredielandsmarkeder ... 27
Britisk ønske om mere bacon - anden eksport begrænses ... 28
Hjemmemarkedssalget begrænses - pâny nedsaltningspligt ... 28
Baconforhandlinger for høståret 1954-1955 ... 29
Begrænsningen af tredielandseksporten ophæves ... 30
Eksport af svinespisefedt til Storbritannien ... 30
Forstærket reklameindsats i Storbritannien ... 32
Baconmarkedet overfyldt og svigtende tredielandseksport ... 32
Forhandlinger om langtidsaftalens sidste år 1955-1956 ... 33
En prisreguleringspulje ... 34
Forhandlinger om bacontold ... 35
Drøftelser i 7-mands udvalg om Salgsforeningens fremtid ... 36
Prisreguleringspuljens ophør udsættes ... 38
Vanskeligheder med udmeldte slagterier - 7-mands-udvalget ændres til et 13-mandsudvalg ... 38
Langtidsaftalens sidste år 1955-1956 ... 39
Baconeksporten efter 1. oktober 1956 ... 39
Regler for anden flæskeeksport til Storbritannien ... 40
Større reklameindsats ... 41
Eksporten i 1956 ... 41
En afgift pr. svin indføres ... 42
Forhandlinger om Salgsforeningens virksomhed efter 1. april 1957 ... 42
Ændringer i Salgsforeningens love 1957 ... 44
Bestræbelser for kvalitetsforbedringer ... 47
»Slight of lean«-problemet - Klassificeringsudvalget ... 47
Der oprettes et Baconråd ... 48
Foranstaltninger til begrænsning af svineproduktion og baconeksport ... 49
Opskæring af svin til konservesindustrien ... 50
Salg af opskåret flæsk til svineproducenterne ... 50
Vejle Andels-Svineslagteri udtræder af Salgsforeningen ... 51
Forstærket reklameindsats i Storbritannien ... 52
Reklame i Tyskland ... 52
Reklame i Danmark - Gris på Gaflen ... 52
Forhandlinger om landbrugets økonomiske vanskeligheder ... 54
Bemyndigelsesloven ... 56
Landbrugets Afsætningsråd ... 57
Pessimistiske betragtninger i marts 1958 ... 58
Ændringer i Salgsforeningens love 1958 ... 58
Danish Bacon Company ønsker at udbetale bonus ... 60
Stykafgiften pr. svin nedsættes, Vejle pâny medlem af Salgsforeningen ... 60
Svineafgiftsfonden oprettes ... 61
Der gennemføres en eksportafgift ... 61
Nye regler for nominering af baconagenter kombineret med saltningspligt ... 62
Købernes prisfordel ved stående ordre halveres ... 63
Nomineringsregler og saltningspligt skærpes ... 63
Produktionen og eksporten i 1958 ... 64
Kvalitetsfremmende foranstaltninger ... 64
Reklame- og marketingarbejdet i Storbritannien ... 67
Udstillinger i Tyskland ... 68
Gris på Gaflen-kampagnen i Danmak ... 69
Eksport-Svineslagterierne overtager S. Houlberg A/S ... 71
Dansk Dybfrost A/S ... 71
Slagteriernes nominering af agenter ophører ... 72
Produktion og afsætning i 1959 ... 72
Ændringer i Salgsforeningens love 1960 ... 73
De første 10 år er gået ... 74

Gennem årene 1960-1975

Udviklingen generelt ... 75
Drøftelse om Salgsforeningens fremtidige struktur ... 79
Der udarbejdes nye vedtægter ... 81
Der oprettes et brancheudvalg ... 82
Afgiftsordninger og tilskud fra Landbrugets Dispositionsfond ... 83
Salgsforeningens nugældende vedtægter ... 84
Der indføres en produktionsafgift ... 87
Virkningerne af EF-medlemskabet ... 87

Svineslagtningerne og eksporten 1960-1975 94

Baconsalget til Storbritannien 94

Danepak Ltd. 104
Den salgsfremmende virksomhed i Storbritannien 108
Containertransport af bacon til Storbritannien 111
Kvalitetsfremmende foranstaltninger 115

Eksport til »tredielande« 122

Eksport og opskæring af svin 122
Eksport af levende søer 127
Eksport og opskæring af søer 129
Eksport af svinespisefedt 132
Eksportfremmende indsats ved udstillinger o.lign.
i forskellige lande 134

Kødkonservesindustrien 137

Gris på Gaflen -
Oplysnings- og reklameindsats på hjemmemarkedet 144

Tilknyttede virksomheder 148

Galt-OX Holding A/S 148
A/S Danir - Danir Company Ltd. 152
Landbrugets Fødevarekiosker 152
Agricold A/S 154
Slagteriernes Forskningsinstitut 155
Slagteriskolen 157
Landbrugets EDB-Center I/S 160

Landsudvalget for Svineavl og -produktion 163

Salgsforeningens repræsentation i råd og udvalg 169

ESS-FOOD 1975 169

Salgsforeningens medlemmer april 1975 170

Salgsforeningens bestyrelsesmedlemmer 1950-1975 ... 171

Salgsforeningens direktører 1950-1975 173

Agenter for dansk bacon i Storbritannien 175

Danish Bacon Company Ltd. 175
Fr. & A. Delcomyn Ltd. 179
Heywood & Son, Manchester og London 179
Schalburg & Co. Ltd., London 182
H. P. Pedersen (Imports) Ltd., Glasgow 182
E. M. Denny & Co. Ltd., London 183
R. H. Thompson & Company, London 184
N. Svansø & Co. 185
The Cooperative Wholesale Society Limited - C.W.S. ... 185
L. Nielsen Ladefoged & Co. Ltd., Manchester og London 186
J. Smylie & Son Ltd., Manchester 187
Rutzou Ltd., London 187
Lovell & Christmas Ltd. 187
H. Chr. Herman Importers Ltd., Hull 188
Joseph Stocks & Sons Limited 189
Niels Sejrup Limited, Manchester 190
S. Krogh Nielsen (Imports) Ltd., Grimsby 190
Henry A. Lane & Co., Ltd., London 191

Person- og firmaregister til afsnittet:
Agenter for dansk bacon i Storbritannien 192

Stikordsregister 194

Forord

I dette skrift, som udsendes i anledning af Eksport-Svineslagteriernes Salgsforenings 25 års jubilæum - den 1. april 1975 - gives en beskrivelse af Salgsforeningens virke gennem de første 25 år.

Skriftet er en fortsættelse af det omkring 1. april udsendte skrift: »Landbrugsministeriets Baconudvalg 1932-1950«.

I første afsnit af nærværende skrift skildres Salgsforeningens stiftelse og i hovedtræk virksomheden år for år op til 1960. Det er udarbejdet på grundlag af Salgsforeningens mødereferater og cirkulærer m.m.

I andet afsnit, som omfatter årene 1960 til 1975, er skildringen opdelt i emneområder, der er udarbejdet på grundlag af oplysninger fra Salgsforeningens medarbejdere m.fl.

Som en tilføjelse til beretningen gives i tredie afsnit en omtale af baconagenterne i Storbritannien, skrevet på grundlag af oplysninger modtaget fra agenterne.

Direktør H. Behnke og direktør P. J. Svare har medvirket ved en kritisk gennemgang af det udarbejdede manuskript.

Udviklingen specielt indenfor andels-svineslagteriernes område er skildret i hovedtræk i skriftet »De samvirkende danske Andelsslagterier 1897-1972«. Det har på enkelte områder ikke været muligt helt at undgå gentagelser fra dette skrift af hensyn til den tilstræbte klarhed i fremstillingen.

København, november 1975

De første 10 år
1950 - 1960

Salgsforeningens stiftelse

Overvejelser om oprettelsen af Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening påbegyndtes i efteråret 1948, da det kunne forudses, at Landbrugsministeriets Baconudvalg ville ophøre i forbindelse med, at »Lov om udførsel af landbrugsprodukter« måtte forventes ophævet.

I august 1949 forelå et færdigt udarbejdet forslag til »Love for Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening«, som blev vedtaget af slagteriernes kompetente forsamlinger.

Med forlængelsen af »Lov om udførsel af landbrugsprodukter« - i flere tempi - til udgangen af marts 1950 blev også tidspunktet for Salgsforeningens stiftelse udsat, og stiftelsen fandt endeligt sted den 22. februar 1950.

Af generalforsamlingsprotokollen fremgår følgende:

»Den 22. februar 1950 holdtes stiftende møde på Andelsslagteriernes Fælleskontor.

Tilstede var som repræsentanter for andelssvineslagterierne:

1. Gårdejer Andr. Clausen, Kaastrup pr. Kalundborg.
2. Proprietær K. Røhr-Lauritzen, Demstrupgård pr. Sjørslev.
3. Proprietær E. Nielsen-Skensved, Nylandsgård pr. Havdrup.
4. Direktør A. Jespersen, Andelsslagteriet Struer.
5. Direktør E. Hohwy, Andelsselskabet Odense Eksportslagteri, Odense.
6. Gårdejer Axel Nielsen, Nørremosegård, Trunderup pr. Kværndrup.
7. Gårdejer I. H. Østergaard, Gabøl.
8. Husmand Andreas Søndergaard, Outrup, Nykøbing M.
9. Gårdejer S. A. Søndergaard, Filholm pr. Manna.

Endvidere var tilstede som repræsentanter for Privatslagteriernes Organisation:

1. Direktør Hjalmar Sørensen, Holstebro.
2. Direktør A. Madsen, Hellerup.
3. Direktør F. A. Alstrup, Næstved.
4. Landsretssagfører Einar Jørgensen, Randers.

De tilstedeværende vedtog at danne en organisation: »Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening« i henhold til et vedtægtsudkast, der blev gennemgået og eenstemmigt godkendt.

Berlingske Aftenavis 11/2.58

Landbruget klar til at overtage Statens Eksportudvalg

Spørgsmaa[illegible] til Afgør[illegible]

[illegible]genes Pengemidler

Nationaltidende 2/3.58

Ny Diskussion om Eksport-Udvalgene

Skal Landbrugets nye Eksport-Organer kunne paalægge Afgifter

DEBATTEN om Landbrugets fremtidige Eksportorganer blussede op igen i Gaar ved Folketingets 3. Behandling af Loven om en Maaneds Forlængelse af den hidtidige Lov om Udførsel af Landbrugsprodukter.

Der blev fra Aage Foghs og Aksel Møllers Side lagt særlig Vægt paa at faa en klar Tilkendegivelse [illegible] eventuelle [illegible]egge Eksport-

uvedkommende Krav paa at faa mere at vide om deres Planer.

Aksel Møller: Gram vil vel ikke hævde, at Samfundet ikke har Interesse i at vide, hvad de nye Organer skal bruges til?

Gram: Organisationerne vil varetage deres egne Interesser. Det har Offentligheden ikke noget at gøre med, saafremt de holder Landets Love.

Efter endnu [illegible] Bemærkninger [illegible] Loven enste[illegible] sterne [illegible] tes der [illegible] lang Række korte [illegible] Forlængelser [illegible] dog Kommuni[illegible] Loven send[illegible]

Berlingske Tidende 3/3.58

Stor Debat i Folketinget om Landbrugets kommende Eksportorganer

Disse Organer maa ikke blive [illegible] eksklusivt [illegible]

Efter Kl. 9 forgangen Nat er [illegible] det uden en Lov om Udfør[illegible] Landbrugsprodukter. Ved et [illegible] Møde i Folketinget drøfte[illegible] forlænge Loven i en [illegible] man naaede ikke læ[illegible] Behandling. Tilbag[illegible] ling, der finder [illegible] Forelæggelse [illegible] tinget samt [illegible]

Magtfordelingen i de nye eksport-organisationer

Landbruget og andelsvirksomhederne beklæde 55 af 88 poster i de nye [illegible]ioners bestyrelser

En samlet [illegible] forelin[illegible] gen af [illegible] portor[illegible] skal [illegible]

BORDING kommer næppe i farezonen

Oplæg til ministerstorm på spørgsmålet om landbrugets nye eksportorganer

AFTENBLADET i morges landbrugsminister Bording.

— Til en dagsordendebat? Den må jeg finde mig i. Sådan er vilkårene og spillet. Men jeg kan ievrigt fortælle, at det forslag, jeg har fremlagt, er stillet af alle landbrugets store organisationer, og jeg har derfor tiltrådt det. Jeg var ievrigt i sin tid af den [illegible] at man burde have [illegible] den gamle ordning med [illegible] Udvalgene, men det ville [illegible] Venstre og Retsforbundet, nu går imod, ikke [illegible] ventes, at ministe[illegible] grundlag. Han [illegible] den Social[illegible] Kommuni[illegible] Noget [illegible] ministeren [illegible] at han [illegible]

Nationaltidende 3/3.58

Modstand mod et Eksport-Monopol

Eksportpuljernes Midler bør fortsat anvendes til Prisregulering og ikke til at skabe de nye Eksportorganer et faktisk og permanent Monopol

FRA Midnat har Eksporten af Landbrugsvarer været fri, idet Loven om Udførsel af Landbrugsprodukter udløb pr. 1. Marts, og man i Gaar ikke naaede at [illegible] Loven om en Maaneds [illegible] gelse færdigbehandl[illegible] ede i Gaar i Folke[illegible] 1. og 2. Behandling [illegible] i Dag 3. Behandling, [illegible] Loven formentlig i L[illegible] gøres færdig i Landstin[illegible]

Eksportpuljernes Midler [illegible] er Landbrugets

Det var ikke Spørgsmaalet om Forlængelsen af Loven, der i Gaar afsødte den flere Timer lange Debat i Folketinget, men derimod de nye Eksportorganers Stilling og Eksportpulje-Pengenes Anvendelse.

Hans Pinstrup (V) stod paa det Standpunkt, at Landbruget nu havde dannet sine egne Salgsorganer og maa have Ret til at gøre dette indenfor den almindelige Lovgivnings Rammer. Rigsdagen har intet at gøre med Godkendelse af Vedtægter og lignende. Pengene i Eksportpuljerne er Landbrugets egne, og det maa følgelig overlades Landbrugsorganisationerne — i Forbindelse med Landbrugsministeriet — at træffe Bestemmelse om deres Anvendelse. — I denne Forbindelse, at benytte dem til Udbygning af Landbrugets Eksportvirksomhed.

Fra Asken og i Ilden

Aksel Møller (KF) anerkendte

Nationaltidende 3/3.58

Eksportudvalgene endnu til 15. Maj

Landbrugsminister Bording har indkaldt Eksportudvalgene til en Forhandling i Dag i Anledning af, at Loven om disse Udvalga Funktion udløber den 1. Marts og ikke kan forventes forlænget — i hvert Fald ikke for længere Tid, eftersom det er et politisk Ønske nu at komme af med denne Form for Statseksport.

Landbruget har selv, som tidligere meddelt, oprettet en Organisation til Varetagelse af Eksporten af Landbrugsprodukter, og denne staar rede til at overtage de Funktioner, som nu er Eksportudvalgenes. Fra flere Sider — og især fra konservativ — har man angrebet den nye Organisation for dens Forhold til de private Eksportører, og denne Kritik har givet Anledning til Krav om en Undersøgelse af de nye Udvalga Statuter til Konstatering af, hvorvidt de er i Overensstemmelse med de gældende Bestemmelser i Monopol- og Trustlovgivningen.

Hr. Bording erklærede i Gaar i Folketingets Udvalg, der behandler dette Spørgsmaal, at man ikke vil være i Stand til at have en saadan Undersøgelse tilendebragt for omkring 15. Maj saaledes, at den gældende Lov altsaa maa forlænges i endnu tre Maaneder. Nu vil man i Dag høre, hvad Landbrugets egne Folk har at sige hertil.

Generalforsamlinger og Møder[illegible]

Nationaltidende 3/3.58

Eksportudvalgene forhandler med Bording

Et vigtigt Møde i Landbrugsministeriet paa Fredag

Landbrugsminister Bording har nu indkaldt Eksportudvalgene til en Forhandling Fredag Eftermiddag, hvor man skal drøfte den Situation, der opstaar, naar Udvalgene efter alt at dømme ophæves i Marts. Fra Landbrugets Side er der udarbejdet Forslag til nye Udvalg, der skal afløse de bestaaende, og det er disse Planer, der skal drøftes med Ministeren. Der skal sandsynligvis ogsaa tages Stilling til det af private Smørekspotører udarbejdede Responsum, der paa temmelig afgjort Maade tager Afstand fra Landbrugets Forslag.

Ministeren ønsker iøvrigt ikke paa Forhaand at udtale sig om En[illegible]

Det oplystes, at udkastet var eenstemmigt vedtaget af andelsslagteriernes delegeretmøde og privatslagteriernes kompetente forsamling, begge afholdt i dag.

I henhold til vedtægternes paragraf 6 afholdtes derefter generalforsamling.

Samtlige generalforsamlingens medlemmer var mødt, idet der udover de ovennævnte var mødt, som valgt af De samvirkende danske Landboforeninger, gårdejer P. Chr. Hanssen, Nygård, Bolderslev, og som valgt af De samvirkende danske Husmandsforeninger fhv. folketingsmand N. P. Andreasen.

Der forelå følgende dagsorden:

1. Valg af dirigent.
2. Valg af 7 bestyrelsesmedlemmer, (jfr. vedtægternes paragraf 8, stykke 1.)
3. Valg af revisorer.
4. Fastsættelse af honorarer, diæter og rejsegodtgørelser.
5. Eventuelt.

ad 1. Gårdejer Andr. Clausen valgtes til dirigent.

ad 2. Dirigenten oplyste, at De samvirkende danske Landboforeninger havde valgt gårdejer P. Chr. Hanssen, Nygaard, til at indtræde i bestyrelsen, medens De samvirkende danske Husmandsforeninger hertil havde valgt fhv. folketingsmand N. P. Andreasen.

Til bestyrelsen valgtes iøvrigt efternævnte:

Gårdejer Andreas Clausen.
Proprietær K. Røhr-Lauritzen.
Gårdejer I. H. Østergaard, Gabøl.
Direktør J. Skensved, Sæby.
Direktør N. Yding, Haslev.
Direktør A. Madsen, Hellerup.
Direktør F. A. Alstrup, Næstved.

ad 3. Som foreningens revisorer valgtes statsaut. revisor H. C. Clemmensen og statsaut. revisor K. Grove.

ad 4. Formandens honorar blev fastsat til kr. 2.500 pr. år, de øvrige bestyrelsesmedlemmers til kr. 100 pr. måned. I diæter betales kr. 20 pr. mødedag, og i rejsegodtgørelse betales 2 gange enkelt billet.

ad 5. Der fremkom intet.

Stiftermødet og generalforsamlingen hævet«.

Salgsforeningens bestyrelse kom således til at bestå af Baconudvalgets hidtidige medlemmer, dog havde landboforeningernes repræsentant, gdr. Jacob Tvedegaard, ønsket sig fritaget, og i hans sted indtrådte gdr. P. Chr. Hanssen, Bolderslev.

Det samme dag afholdte bestyrelsesmøde forløb ifølge forhandlingsprotokollen således:

»Den 22. februar 1950 umiddelbart efter Afholdelse af Stiftermøde og Generalforsamling traadte Bestyrelsen sammen og konstituerede sig.

Til Formand valgtes Gaardejer Andr. Clausen.
Til Næstformand valgtes Proprietær Røhr-Lauritzen.

Bestyrelsen vedtog at meddele Direktør H. Behnke og Kontorchef P. J. Svare procura, saaledes at de underskriver i Forening.

LOVE

FOR

EKSPORT-SVINESLAGTERIERNES SALGSFORENING

Indregistreret i foreningsregistret den 29/3 1950
under nr. F 3839

Foreningens engelske navn:
The Danish Bacon-Factories' Export Association

Foreningens tyske navn:
Verkaufsvereinigung dänischer Exportschlachtereien

Foreningens franske navn:
L'association d'exportation des abattoirs Danois

§ 1.

Navn og hjemsted.

Organisationens navn er: Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening.

Organisationens hjemsted er København.

§ 2.

Formål.

Organisationens formål er varetagelse og fremme af medlemmernes interesser ved afsætningen til eksport af svin af alle kategorier, affald, tarme og fedt samt andre produkter af enhver art fremstillet helt eller delvis heraf. Med hensyn til gennemførelsen af nævnte formål fremhæves:

1) at organisationen selv eller gennem andre eksportører, herunder medlemmerne, foretager salg af medlemmernes produkter til eksport,
2) at organisationen forhandler med danske og/eller udenlandske myndigheder eller organisationer om afsætningsforhold,
3) at organisationen arbejder for formålstjenlig kvalitetsforbedring og standardisering af medlemmernes produkter, og gennemfører den nødvendige kontrol dermed,
4) at organisationen iøvrigt i forekommende tilfælde varetager svineproducenternes almindelige produktions- og afsætningsinteresser,

5) at organisationen ved fastsættelse af vægtgrænser samt fradrag for over- eller undervægt sikrer, at der produceres svin, der er egnede til eksport. Fradragsbeløb kan kræves indbetalt til organisationen. Den skal ved forhandling med vedkommende myndigheder søge opnået, at samme bestemmelser gennemføres overfor ikke-medlemmer,
6) at organisationen drager omsorg for, at afregningen til de enkelte medlemmer foretages på en sådan måde, at medlemmerne opnår ensartede priser for de gennem organisationen solgte varer jvf. § 10.

Udenfor organisationens formål falder notering og afregningsform i forhold til producenterne bortset fra de i punkt 5 nævnte forholdsregler.

§ 3.

Medlemsskab.

Berettiget til medlemsskab er ethvert pr. 28. februar 1950 i drift værende af landbrugsministeriet autoriseret eksportsvineslagteri.

Begæring om optagelse fremsættes skriftligt til bestyrelsen inden den 15. marts 1950.

Berettiget til medlemsskab er endvidere ethvert efter den 28. februar 1950 nyoprettet, af landbrugsministeriet autoriseret, eksportsvineslagteri, der senest 3 måneder efter, at det har påbegyndt driften som autoriseret eksportsvineslagteri, fremsætter skriftlig begæring om optagelse til bestyrelsen.

Nye medlemmer får fra indtrædelsen at regne i alle retninger samme retsstilling som de øvrige medlemmer. Det samme gælder for de pr. 28. februar 1950 bestående autoriserede eksportsvineslagterier, der ikke har søgt optagelse inden den i 2. stykke fastsatte frist.

§ 4.

Kapitalgrundlag.

Organisationens kapitalgrundlag består af:

1) Grundkapitalen, der ved Landbrugsministeriets Baconudvalgs eksportforretnings ophør er overført til nærværende organisation.

2) Henlæggelser som følge af organisationens drift.

Ingen af medlemmerne hæfter personlig for de af organisationen indgåede forpligtelser, men denne hæfter alene med de ovenfor under 1 og 2 nævnte midler.

§ 5.

Medlemmernes retsstilling.

Medlemmerne må ikke handle selvstændigt på det fælles område jvf. § 2. De må således ikke uden organisationens tilladelse afgive eksportlilbud på svin og svineprodukter.

For de produkters vedkommende, for hvilke der gives tilladelse til frit salg, er medlemmerne pligtige at overholde de af organisationen fastsatte regler og bestemmelser, derunder prisfastsættelser.

Medlemmerne er pligtige til at give organisationen alle oplysninger, som denne finder nødvendige til fremme af dens formål. Organisationen er berettiget til ved revision at foretage undersøgelse af indberetninger eller meddelelser.

Medlemsskab kan opsiges til ophør med 6 måneders varsel til udløbet af et regnskabsår, dog tidligst til udgangen af regnskabsåret 1952. Endvidere ophører medlemsskabet, når et medlems autorisation som eksportsvineslagteri bortfalder.

Såfremt et medlem overtræder de ham overfor organisationen påhvilende forpligtelser, kan bestyrelsen pålægge ham at yde erstatning samt eventuelt udrede en bod til organisationen.

Nægter medlemmet at modtage bestyrelsens afgørelse, skal sagen af bestyrelsen indbringes for en voldgiftsret, bestående af 3 medlemmer.

Formanden skal være en af højesterets præsident for 2 år ad gangen udpeget dommer. Iøvrigt vælger for hver enkelt sag bestyrelsen og det pågældende medlem hver en voldgiftsmand.

Voldgiftsretten kan efter forudgående procedure, hvorunder det pågældende medlem skal have lejlighed til at fremkomme med sit forsvar, pålægge medlemmet erstatning og bod til organisationen samt træffe bestemmelse om sagens omkostninger og disses fordeling. Voldgiftsretten bestemmer selv formerne for sagens behandling.

Voldgiftsrettens kendelser er endelige og kan ikke indbringes for domstolene.

Idømt erstatning og bod samt pålagte sagsomkostninger kan inddrives ad retslig vej eller fradrages medlemmets tilgodehavende hos organisationen.

I optagelsesbegæringen jvf. § 3, stk. 2, skal det pågældende slagteri forpligte sig til at underkaste sig voldgift som her fastsat.

§ 6.

Generalforsamlingen.

Generalforsamlingen dannes af 9 medlemmer af andelsslagteriernes fællesbestyrelse og 4 medlemmer af privatslagteriernes organisations bestyrelse, samt 1 repræsentant for de samvirkende danske landboforeninger og 1 repræsentant for de samvirkende danske husmandsforeninger. Den ledes af en af generalforsamlingen valgt dirigent, der godkender og underskriver generalforsamlingsprotokollen.

Ordentlig generalforsamling afholdes årligt inden udgangen af april måned, efter at beretning og regnskab for organisationen har været forelagt for andelsslagteriernes delegeretmøde og privatslagteriernes organisations generalfor-

samling til godkendelse og meddelelse af decharge, og efter at bestyrelsens forslag om overskudets fordeling er godkendt af de to forsamlinger.

Ordentlig generalforsamling indvarsles med mindst 14 dages skriftligt varsel direkte til de til deltagelse i generalforsamlingen berettigede.

Overordentlig generalforsamling afholdes, når bestyrelsens flertal eller dens formand finder anledning dertil, og når det forlanges af 1/5 af de stemmeberettigede. Indvarslingen sker som til ordentlig generalforsamling, idet bestyrelsen i hvert enkelt tilfælde bestemmer varslets længde.

På generalforsamlingen har hver af de personer, der danner generalforsamlingen, een stemme.

Sager, som medlemmer ønsker forelagt den årlige generalforsamling, må indsendes til bestyrelsens formand inden den 1. marts.

Generalforsamlingen er beslutningsdygtig, når mindst 9 medlemmer er tilstede, den tager beslutning med almindelig stemmeflerhed. Står stemmerne lige, er formandens og i hans forfald næstformandens stemme afgørende.

Til vedtægtsændringer og vedtagelse om opløsning kræves dog, at mindst 12 medlemmer stemmer for, samt at beslutningen tiltrædes af såvel andelsslagteriernes delegeretmøde som privatslagteriernes organisations generalforsamling.

På generalforsamlingen kan kun træffes beslutning om forslag, der er optaget på dagsordenen.

§ 7.

Dagsorden.

På den årlige ordentlige generalforsamling skal følgende dagsorden behandles:

1. Valg af dirigent.
2. Bestyrelsens beretning for det forløbne regnskabsår.

3. Fremlæggelse af det reviderede årsregnskab til godkendelse.
4. Valg af bestyrelsesmedlemmer.
5. Valg af revisorer.
6. Fastsættelse af honorarer, diæter og rejsegodtgørelser.
7. Behandling af forslag fra medlemmer.

På den overordentlige generalforsamling behandles de forslag, der har givet anledning til generalforsamlingens indkaldelse, samt evt. forslag fra bestyrelsen.

§ 8.

Bestyrelsen.

Bestyrelsen består af 9 medlemmer, hvoraf 7 vælges på den årlige ordentlige generalforsamling på følgende måde: De i generalforsamlingen deltagende medlemmer af andelsslagteriernes fællesbestyrelse vælger 3 medlemmer blandt andelsslagteriernes bestyrelsesmedlemmer samt 2 blandt andelsslagteriernes direktører. Medlemmerne af privatslagteriernes organisations bestyrelse vælger 2 medlemmer. Endvidere vælger de samvirkende danske landboforeninger og de samvirkende danske husmandsforeninger hver 1 medlem til bestyrelsen.

De af generalforsamlingen valgte bestyrelsesmedlemmer vælges med en funktionstid på 2 år. Der afgår hvert år skiftevis 4 og 3 af disse medlemmer, første gang ved lodtrækning, således at der den ene gang er 2 af de af andelsslagterierne valgte bestyrelsesmedlemmer og 1 direktør og 1 repræsentant for privatslagterierne på valg, og anden gang 1 af andelsslagteriernes bestyrelsesmedlemmer og 1 andelsslagteridirektør og 1 repræsentant for privatslagterierne på valg. Første nyvalg finder sted efter 1 års funktionstid, hvor 4 bestyrelsesmedlemmer er på valg.

Genvalg kan finde sted.

Bestyrelsen konstituerer sig efter hvert valg med formand og næstformand. Bestyrelsen holder møde så ofte, som formanden eller et flertal af bestyrelsen skønner det nødvendigt.

Over forhandlingerne føres en protokol, der underskrives af samtlige i mødet deltagende bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst 5 medlemmer er til stede.

Bestyrelsen tager beslutning med almindelig stemmeflerhed. Står stemmerne lige, er formandens og i hans forfald næstformandens stemme afgørende. Dog kræves enstemmighed til beslutninger, hvorved varearter, som ved Landbrugsministeriets Baconudvalgs eksportforretnings ophør faktisk ikke var inddraget under dets forretningsområde, gøres til fælles område, jvf. § 2.

§ 9.

Tegningsret.

Organisationen forpligtes ved underskrift af formanden eller næstformanden i forening med et bestyrelsesmedlem. Bestyrelsen kan meddele prokura.

§ 10.

Afregning.

Organisationens køb hos medlemmerne sker på almindelig kredithasis, og organisationens medlemmer kan ikke kræve remburs eller forudbetaling. Organisationen forpligter sig til så hurtigt som muligt at betale medlemmerne for købte varer.

Afregningsprisen for de forskellige varer fastsættes af bestyrelsen på grundlag af de priser, det er muligt at opnå på de forskellige markeder. Der skal drages omsorg for, at den

pris, de enkelte medlemmer opnår for de varer, organisationen aftager, bliver ens for samme kvalitet, uanset til hvilke markeder salg finder sted, hvadenten eksporten angår levende, ferske svin, bacon eller på anden måde behandlet eller fabrikeret vare.

Afregningsprisen til medlemmerne fastsættes således, at den indeholder en margin til dækning af organisationens handelsrisiko og til dækning af handelsomkostninger, administration m.v.

§ 11.

Regnskab.

Organisationens regnskabsår er kalenderåret, det første regnskabsår udløber 31. december 1950.

De enkelte medlemmers kapitalkonti forrentes med 5 % p.a.

Over- eller underskudet for hvert regnskabsår fordeles i forhold til medlemmernes totale modtagelse af svin, efter indvejet vægt, i det pågældende år, jvf § 3, stk. 4. Ved svin forstås i denne forbindelse: svin og søer over 50 kg indvejet vægt, orner og kasserede svin undtaget.

Ved hvert regnskabsårs slutning træffes der efter bestyrelsens forslag bestemmelse (jvf. § 6) om, hvorvidt krediterede rentebeløb skal udbetales, og om overskudets anvendelse, hvorved der skal tages hensyn til, at der gennem henlæggelser skabes fornøden driftskapital for organisationen.

De af årets overskud henlagte beløb jvf. § 4, nr. 2 godskrives de enkelte medlemmers kapitalkonti i det i stk. 3 angivne fordelingsforhold.

Foreligger der i et regnskabsår underskud, fordeles dette på medlemmerne i det i stk. 3 angivne forhold.

Tilføjelse til § 11 efter afsnit 4.

Overførsel fra et regnskabsår til et følgende skal kunne ske, dog således at overførselen ingensinde kan overstige 1 million kroner.

(Vedtaget på ekstraordinær generalforsamling d. 14. marts 1951).

§ 12.

Grundkapitalens fordeling.

Grundkapitalen jvf. § 4, nr. 1 bogføres ved organisationens stiftelse på de enkelte medlemmers kapitalkonti, idet fordelingen sker i forhold til slagtningen i tidsrummet 1943—1947 incl.

§ 13.

Hæftelse overfor kreditorer.

Såvel grundkapitalen som de senere henlæggelser hæfter til enhver tid for organisationens forpligtelser.

Udbetaling af de på de enkelte medlemmers kapitalkonti godskrevne beløb kan kun finde sted ved organisationens ophør eller i tilfælde af et medlems udtræden.

§ 14.

Revision.

Årsregnskabet revideres af 2 af generalforsamlingen for 1 år ad gangen valgte statsautoriserede revisorer.

§ 15.

Opløsning.

I tilfælde af organisationens opløsning er medlemmerne berettiget til at få udbetalt det på deres kapitalkonti efter endt opgørelse indestående beløb.

§ 16.

Udtræden af enkelte medlemmer.

Såfremt et medlemsskab ophører, har det pågældende medlem krav på at få udbetalt det på hans kapitalkonto indestående beløb, således som dette foreligger, når det løbende årsregnskab er afsluttet. Udbetaling finder sted se-

nest 1 måned efter, at det pågældende årsregnskab er godkendt.

Ved eventuel genindtræden må det i henhold til stk. 1 udbetalte beløb indbetales pány.

Således vedtaget på stiftermøde og generalforsamling den 22. februar 1950 og ekstraordinær generalforsamling den 15. marts 1950.

Andr. Clausen *K. Rohe-Lauritzen* *N. P. Andreasen*

E. Hohwy *Aksel Nielsen* *A. Jespersen*

I. H. Østergaard *Hj. Sørensen* *Einar Jørgensen*

A. Madsen *F. A. Alstrup* *Andreas Søndergaard*

E. Nielsen-Skensved *S. A. Søndergaard* *P. Chr. Hanssen.*

C. C. Petersen, København.

Formanden takkede for Valget og meddelte, at han straks vilde træffe Foranstaltninger til at anmelde den nystiftede Salgsforening til Priskontrolraadet og Foreningsregistret. Fra Landbrugsministeriet forelaa Skrivelse af 18.ds., hvorefter Landbrugsministeriet efter at have hørt Priskontrolraadet havde udtalt, at Anmeldelse til Raadet skal ske i Henhold til Prislovens § 11 Stk. 1.

Formanden udtalte, at det vilde være ønskeligt, om samtlige Landets Eksportslagterier havde indmeldt sig i Salgsforeningen inden den 1. Marts d.A., paa hvilken Dato Foreningens Virksomhed paabegyndes. Formanden oplyste, at der ved de 2 Hovedorganisationers Foranstaltning vil blive tilstillet hver enkelt Eksportslagteri et Eksemplar af de vedtagne Vedtægter samt en Indmeldelsesblanket, hvori vedkommende Slagteri erklærer sig bekendt med de Dags Dato vedtagne Vedtægter samt specielt erklærer sig enig i, at Tvistigheder mellem Organisationen og Medlemmerne ikke kan indbringes for de ordinære Domstole men afgøres endeligt ved Voldgift i Henhold til § 5, med Anmodning om Indmeldelse saavidt mulig inden 1. Marts d.A.

Til Direktør for Salgsforeningen valgtes H. Behnke. Mødet hævet.«

Landbrugsministeriet havde godkendt, at den kapital på ca. 10 millioner kr., der var tilstede ved Landbrugsministeriets Baconudvalgs eksportforretnings ophør, kunne overføres til Salgsforeningen. Det var dog en forudsætning, at Salgsforeningens love fik endelig tilslutning fra Landbrugsrådet og De samvirkende danske Husmandsforeninger, hvilket de fik.

Ministeriet havde endvidere gjort opmærksom på, at Salgsforeningens love skulle anmeldes til Priskontrolrådet, og det skulle ske inden 8 dage fra stiftelsen. Ministeriets forslag om rettelser i enkelte paragraffer - vedrørende vilkårene for medlemskab og voldgiftsbestemmelserne - blev godkendt og rettelserne foretaget inden lovens endelige vedtagelse.

Til samtlige andels- og privatslagterier blev den 23. februar 1950 udsendt meddelelse om Salgsforeningens stiftelse og om valgene til bestyrelsen. Endvidere blev fremsendt en optagelsesbegæring som slagterierne blev anmodet om at returnere - såvidt muligt inden 1. marts - med bindende underskrift. Samtlige andels- og private svineslagterier indmeldte sig i Salgsforeningen.

På grund af at loven om udførsel af landbrugsprodukter blev forlænget til udgangen af marts måned, kunne Salgsforeningen først påbegynde sin virksomhed den 1. april 1950. De heraf nødvendiggjorte ændringer i Salgsforeningens love blev vedtaget på andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde den 24. marts 1950 og af privatslagteriernes kompetente forsamling.

Virksomheden påbegyndes

I Salgsforeningens cirkulære nr. 1 til medlemmerne (slagterierne) - dateret 30. marts 1950 - blev overgangen til de ændrede eksportforhold beskrevet (se de følgende 3 sider). Endvidere blev til samtlige inden- og udenlandske kunder sendt meddelelse om Salgsforeningens oprettelse og virksomhedsområde.

EKSPORT-SVINESLAGTERIERNES SALGSFORENING

AXELBORG, KØBENHAVN V

FORTROLIGT.

Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening.

Cirkulære nr. 1.

København, den 3o. marts 195o.

Til andels- og privatslagterierne.

Når dette skrives, kan man med nogenlunde sikkerhed gå ud fra, at loven om udførsel af landbrugsprodukter definitivt udløber den 1. april d.å. Landbrugsministeriets Baconudvalg er derefter trådt i likvidation og skal afvikle produktionen til og med indeværende uge, samt bestående lagre, samtidig med, at den nye salgsforening begynder sin virksomhed.

Baconudvalget, respektive fedteksportudvalget, har hidtil udstedt udførselstilladelser på svin og affald, men dette vil med lovens ophør også være bortfaldet, og under hensyn til de eksisterende to-sidede handelsaftaler med forskellige lande og baconaftalen med England, er det fortsat nødvendigt, at der føres en vis kontrol med eksporten af svin og svineprodukter. Under landbrugsministeriet vil der blive oprettet et nyt kontor, nemlig landbrugsministeriets eksportlicenskontor, der får til opgave at udstede disse licenser og holde kontrol med de bestående handelsaftaler.

Der vil blive udstedt en ny bekendtgørelse om, hvilke produkter der stadig skal ansøges om udførselstilladelse til, og hvilke der kommer på friliste, og så vidt vi har kunnet få oplyst indtil dato, vil affald af enhver slags samt tarme og fedt komme på friliste, hvilket vil sige, at enhver kan eksportere frit uden at skulle ansøge om eksporttilladelse.

Derimod vil der blive udstedt eksportforbud omfattende levende og slagtede svin, herunder søer og orner , samt fersk, saltet, røget eller på anden måde behandlet kød af svin, endvidere vil der blive udstedt eksportforbud for kødkonserves og tilberedte kødvarer, hvorimod eksporten af pølser vil være fri.

Eksportforbud vil i dette tilfælde sige, at der skal ansøges om udførselstilladelse.

Endelig er der sket det, at den gældende maksimalpris på spisefedt på hjemmemarkedet er blevet ophævet.

Bestyrelsen for Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening har afholdt møde i dag og drøftet situationen på baggrund af de ovennævnte endnu ikke officielt foreliggende oplysninger.

I henhold til vedtægternes § 2 vedtog man herefter følgende:

1. Levende og slagtede svin, herunder søer og orner, samt fersk, saltet, røget eller på anden måde behandlet kød af svin, herunder søer og orner må ikke tilbydes eller sælges af slagterierne til eksport.

Hele eksporten af svin og flæsk vil således komme til at gå gennem salgsforeningen. For de specielle forretninger, som f. eks. salg til tysk frihavn o.l. vil der dog med salgsforeningens skriftlige indforståelse kunne gives interesserede slagterier tilladelse til at afgive direkte tilbud.

Med hensyn til søer er afsætningsmulighederne meget stærkt begrænsede i øjeblikket, og lageret er stort.

For næste uge (påskeugens) vedkommende er foreningen ikke køber af søer, og prisen for den efterfølgende uge vil blive meddelt i løbet af den kommende uge.

2. Affald til eksport vil som forannævnt formodentlig komme på friliste, og salgsforeningen vil indtil videre stille slagterierne frit med hensyn til afsætning af dette, dog med undtagelse af svinehoveder. Når bestyrelsen ønsker at undtage svinehoveder, skyldes dette det meget store lager, baconudvalget ligger med, og som nødigt skulle være en hindring for, at der fremover kan placeres hoveder af den løbende produktion.

Afsætningsmulighederne for svinehoveder til eksport er i øjeblikket meget minimale, og vi må sandsynligvis længere ned i pris, for at vi i det hele taget kan få dem eksporteret i konkurrence med andre lande bl.a. Holland, Frankrig og Argentina.

For næste uge vil salgsforeningen betale en pris på hoveder på kr. 1,15 pr. kg (ikke maksimalafskårne) ab slagteri, eksklusiv emballage.

Samtidig henstiller man, at slagterierne i den udstrækning det overhovedet er muligt, anvender hovederne på hjemmemarkedet.

Lever, hjerter og nyrer er i øjeblikket en slags "mangelvarer", og der er stort begær efter disse dele såvel på hjemmemarkedet som til eksport til Tyskland, og indtil videre er slagterierne frit stillede med hensyn til afsætning af disse varer. Man advarer dog imod, at enten det ene eller det andet marked betjenes med 100 %, men at der så vidt muligt finder afsætning sted til såvel Tyskland som til hjemmemarkedet.

3. Tarme er frigivet helt fra salgsforeningens side, og vi er således ikke køber af tarme til eksport.

4. Spisefedt vil som førnævnt formodentlig komme på friliste, og maksimalprisen er ophævet, men salgsforeningen er køber til de nugældende maksimalpriser, men kun efter nærmere aftale. Det er ikke tilladt de enkelte slagterier at afsætte eller tilbyde fedt direkte eller gennem mellemmand til eksport.

Det er muligt, at slagterierne vil blive lokket med tilbud på mindre partier til en højere pris, men det er i hvert fald umuligt i dag at afsætte tilnærmelsesvis den ugentlige produktion, hvorfor salgsforeningen har ment det rigtigst i helhedens interesse at vedtage foranstående. Vi er indstillet på at oplagre blokfedt eller eventuelt fedt i tierces.

5. Med hensyn til konserves vil salgsforeningen som sådan, så vidt man kan skønne i øjeblikket, ikke få noget med fremstillingen og salget at gøre, men foreningen er under hensyn til 90% aftalen om baconeksporten interesseret i meget nøje at følge udviklingen på dette område.

Konserves vil som omtalt i indledningen ikke blive frit, dels ønsker man fra ministeriets side, at visse sorter af konserves dirigeres til dollar-lande. og dels findes der i andre lande kun begrænsede muligheder gennem fastsættelse af kontingenter o.s.v., men om hele dette spørgsmål og om kvalitetskontrol etc., og om udvalget for konservesfabrikerne vil fortsætte under de nuværende former eller vil blive udbygget, vil der senere tilgå de interessere nærmere meddelelse.

For en ordens skyld skal vi gøre opmærksom på, at salgsforeningen i den udstrækning og i det omfang, man finder det hensigtsmæssigt, vil benytte private eksportører ved eksporten af de under foreningen sorterende varer.

Sluttelig skal vi anføre, at det under hensyn til kontrollen med eksportmængden er nødvendigt, at alle varer der sælges til hjemmemarkedet ikke bliver ledsaget af eksportattest, oprindelsescertefikat eller sundhedsattest af nogen art, og vi skal anmode slagterierne om, at dette ikke sker.

Vi har fremsendt dette cirkulære mærket fortroligt, men vi er selvfølgelig fuldkommen klare over, at det meste af cirkulærets indhold hverken kan eller skal forblive fortroligt, tværtimod, men det indeholder alligevel forskellige oplysninger og vedtagelser som kun er bestemt for slagterierne.

Med hilsen

Eksport- Svineslagteriernes
Salgsforening.

H.Behnke.

I cirkulære nr. 2 af 31. marts blev det meddelt slagterierne, at Landbrugsministeriets Eksportlicenskontor, der trådte i funktion fra og med 3. april, havde fået kontor Holbergsgade 23, København K, og at Salgsforeningen ville sørge for udførselstilladelse til de varer, der sælges gennem denne, mens slagterierne måtte søge Licenskontoret om udførselstilladelse for deres egen eksport.

Salgsforeningen indgik - i stedet for Bacon-udvalget - som part i aftalen med Ministry of Food om baconeksporten til Storbritannien, og der var ikke i de første par måneder vanskeligheder ved at overholde den indgåede aftale om, at kun 10% af de til bacon egnede svin måtte unddrages baconeksporten. Markedet lå svagt for salg af flæsk, og baconprisen var den bedste pris, der kunne opnås for svin. Enkelte forretninger blev dog gennemført, da man ikke ønskede at levere 100% af baconsvinene til Storbritannien. Det kunne skade de kommende forhandlinger om baconprisen.

Der var en kontrakt med Sverige om levering af 4.000 tons frosne svin inden 1. september, men Sverige var i månederne april til juli ikke interesseret i at modtage leverancerne. Til Vesttyskland blev solgt enkelte vognladninger svin til en god pris, for man ville helst ikke gå under bacon-prisen. Det kunne ikke undgås, at lagrene voksede.

Koreakrigens virkninger

Så kom Korea-krigen - i juli 1950 - som totalt ændrede situationen. Efterspørgslen steg stærkt, og hele Salgsforeningens tredielandskontingent blev opbrugt på 2 måneder. Til Vesttyskland alene blev i de 2 måneder solgt ca. 6.000 tons rene svin. Sverige ønskede sine svin leveret fra slutningen af juli måned, og Svejts kom også som køber af 300 tons. Alt blev solgt til gode priser.

Men Salgsforeningen var ikke eneeksportør. De høje priser på svin i Tyskland - i forhold til de danske priser - lokkede hurtigt mange private eksportører frem. De fik de fornødne udførselstilladelser fra Landbrugsministeriets Eksportlicenskontor, og det, de ikke kunne købe hos Salgsforeningen, blev købt - blandt andet som opskåret flæsk - på hjemmemarkedet.

Den store efterspørgsel satte i særlig grad sit præg på so-eksporten. Før Korea-krigens udbrud gik handelen overordentlig trægt, og Salgsforeningen måtte lægge mange søer på kølehus. Med den totalt ændrede situation blev alle gamle lagre ryddet, og der opstod en så stor efterspørgsel fra private eksportører, at det bragte soprisen op over prisen for prima slagterisvin.

Salgsforeningen mødte i denne periode en del modvilje hos slagterier, som fandt, at de dispositioner, der blev truffet, og den prispolitik, der blev ført, ikke i den øjeblikkelige situation gav slagterierne det bedst opnåelige udbytte.

Sagen var den, at Salgsforeningen ifølge sine vedtægter var forpligtet til at betale slagterierne samme pris for svin af samme kvalitet, uanset hvor de blev solgt. Denne pris ville altså være en pris imellem bacon-prisen og tredielandsprisen. En overpris på tredielandssalget ville forhøje prisen til slagterierne, men ikke ret meget, da tredielandssalget måtte holdes indenfor de 10% af totalsalget af svin.

Den private eksportør, som kun solgte svin til tredielande, kunne imidlertid betale en højere pris for disse svin til gene for Salgsforeningen. Den private eksportør kunne også gå ind i soeksporten, når det var fordelagtigt for ham, og han kunne udvælge den kvalitet af søer, som han ønskede. Salgsforeningen var forpligtet til at aftage alle søer, som slagterierne ønskede at levere, uanset kvaliteten og uanset, om markedet for søer var gunstigt. Salgsforeningen måtte i sine dispositioner handle på længere sigt og for et stort forskelligartet afsætningsområde, ikke kun tænke på den enkelte forretning. Man blev ofte tvunget til at tage en underskudsforretning med og medtage den i sin prisfastsættelse, for alle varer skulle afsættes.

De problemer, som dette medførte, og som stillede store krav til medlemmernes solidaritet og loyalitet overfor Salgsforeningen, viste sig klart i de måneder, hvor »Korea-sygen« var dominerende, og gav anledning til afholdelsen af et møde mellem andelsslagteriernes formænd og direktører den 29. september 1950.

Formanden fandt grund til at beklage at »ingen siger vor Salgsforening, men alle søger at udnytte den bedst muligt«. Tendensen var den, at alt blev leveret til Salgsforeningen, når der ingen mulighed var for en fordelagtig privat handel. Var der omvendt fordel ved salg til anden side, fik Salgsforeningen intet, og derved var Salgsforeningen udsat for ikke at kunne opfylde indgåede kontrakter.

Formanden foreslog, at Salgsforeningen i sådanne situationer skulle have mulighed for procentvis at udskrive leverancer af f.eks. hoveder, fedt og søer fra slagterierne, når det var nødvendigt. Forslaget blev efter nogen diskussion godkendt af forsamlingen.

Trods udtalte ønsker fra enkelte mødedeltagere om yderligere liberalisering af eksporten, var der dog i forsamlingen stor enighed om at holde sammen om den kun ½ år gamle Salgsforening til gavn for det samlede landbrug.

På baggrund af de dårlige erfaringer vedrørende eksporten til tredielande, som Koreakrigen gav anledning til i månederne juni til september, optog Salgsforeningens bestyrelse forhandling med Landbrugsministeriet om en rimelig fordeling af tredielandskontingentet på de ialt 10% af eksporten af baconsvin.

Det synspunkt blev gjort gældende, at når Salgsforeningen ifølge baconaftalen var forpligtet til at opfylde leverancen på de 90% til Storbritannien - til den på dette tidspunkt laveste eksportpris for svin - måtte det være rimeligt, at Salgsforeningen - gennem Eksportlicenskontoret - blev sikret en væsentlig andel af de resterende 10% til tredielande, og dermed fik sin andel i den større fortjeneste på denne eksport.

Da det ikke var muligt at pålægge de private eksportører den samme forpligtelse til at levere 90% som bacon til Storbritannien, kunne Landbrugsministeriet gå ind på Salgsforeningens synspunkter, og foretog en fordeling af tredielandskvotaen. For den resterende del af året 1950 fik Salgsforeningen 92% af tredielandskvotaen, som dog, på grund af de omfattende salg, der allerede havde fundet sted, var ret beskeden.

Baconaftalen for høståret 1950 til 1951

Ved forhandlingerne med Ministry of Food om baconprisen for det kommende år, hvor Salgsforeningen nu var indtrådt - i stedet for Baconudvalget - som forhandlingspartner, blev der fra dansk side forlangt en forhøjelse på 7½%, hvad de britiske forhandlere ikke kunne acceptere trods henvisning fra dansk side til de væsentligt højere priser, der var opnået på tredielandseksporten. Den store stigning i svinebestanden, og i særlig grad i sobestanden, og den forventede afmatning i efterspørgslen fra tredielandene, var årsag til, at de danske forhandlere gik ind på at acceptere en forhøjelse af prisen på 5½%.

Dette resultat blev ved forhandlingernes afslutning omkring årsskiftet anset for nogenlunde acceptabelt. Men de stadigt stigende omkostninger, som fulgte, gav anledning til, at prisfastsættelsen påny blev drøftet i begyndelsen af 1951, med det resultat, at de resterende 2%, som manglede i den maksimale forhøjelse på 7½%, blev givet med tilbagevirkende kraft fra 1. januar 1951.

Landbrugets Oplysningskontors virksomhed

Landbrugets Oplysningskontor i London - Danish Agricultural Producers Information Service - som var blevet oprettet i 1947 med tilslutning fra Baconudvalget, fandt gennem årene sin faste placering såvel i en omfattende informationsvirksomhed overfor den britiske offentlighed som i reklame- og P.R.-fremstød for de danske landbrugsprodukter herunder for bacon. Dette havde dog indtil videre et ret begrænset omfang, da den stadigt centraliserede baconhandel i Storbritannien ikke indbød til større indsats på området.

Der blev fra omkring 1950 med tilskud bl.a. fra Salgsforeningen deltaget i de store britiske fødevareudstillinger, udsendt salgspjecer til brug som oplysning overfor de handlende på kurser og lignende og arrangeret good-will besøg i Danmark med besøg på slagterier og virksomheder for medlemmer af de handlendes foreninger og organisationer. Formålet med disse aktiviteter - som ikke straks kunne resultere i større salg - var at skabe bedre kendskab til danske landbrugsprodukter og lægge grunden til en større salgsindsats den dag, hvor det britiske fødevaremarked pany ville blive frit.

1951
Konserveseksporten

Eksporten af kødkonserves blev fremmet gennem forskellige foranstaltninger. Efter aftale med Ministry of Food blev der således fra juli 1950 afskåret skinker af 2.000 svin om ugen - af de svin som indgik i baconfabrikationen - og herudover blev en del af skinkerne fra de svin, der blev brugt i slagteriernes pølsemageri, og fra hjemmemarkedssvinene iøvrigt dirigeret til konservesindustrien til fremstilling af dåseskinker til eksport. Fra Landbrugsministeriet var stillet den betingelse, at ca. 40% af skinkerne skulle eksporteres til dollar-området, inden der blev eksporteret skinker til England eller andre lande.

Med Landbrugsministeriet blev i januar 1951 efter forhandling med konservesfabrikkerne truffet aftale om, at tredielandskontingentet (de 10%) blev fordelt med 23% til eksportører af skinker i dåser og andre tilberedte kødvarer, 71% til Salgsforeningen og 6% til andre eksportører af flæsk og svin. Salgsforeningen var endvidere indforstået med at stille en del af sin kvota til rådighed for de skinkeproducerende virksomheder, imod at disse aftog skinker fra Salgsforeningen til den pris, som skinkerne kunne hjembringe ved eksport i fersk tilstand.

Den 1. april 1951 stiftedes »Kødkonservesfabrikkernes Eksportsammenslutning«. Ifølge sammenslutningens vedtægter indtrådte direktøren for Andelsslagteriernes Fælleskontor som formand og direktøren for Kødindustriens Fabrikantforening som næstformand i sammenslutningen, hvorved skabtes grundlag for et fortsat godt samarbejde om eksporten af hermetisk kødkonserves og om den hermed forbundne kvalitetskontrol.

Vedtægtsændring

På Salgsforeningens ekstraordinære generalforsamling den 14. marts 1951 blev det af praktiske grunde vedtaget, at »overførsel fra et regnskabsår til et følgende skal kunne ske, dog således at overførselen ingensinde kan overstige 1 million kroner«. Denne tilføjelse blev indføjet i lovens paragraf 11 efter afsnit 4.

Prisbindingslov, maksimalpriser og eksportafgifter

Allerede i midten af april 1950 havde Prisdirektoratet fremsat forslag om genindførelse af maksimalpriser på flæsk, idet man hævdede, at avancerne var for store, og detailhandlerne tjente for meget. Adskillige møder blev afholdt med branchens organisationer, heriblandt repræsentanter for slagterierne, som frarådede indførelsen af maksimalpriser.
Sagen blev stillet i bero, men fremkom pány i marts 1951 i forbindelse med et forslag i Rigsdagen om prisstop for rugbrød, mælk, smør og flæsk.

Forhandlingerne på Rigsdagen resulterede i »det store politiske forlig«, som bl.a. omfattede vedtagelsen af den såkaldte prisbindingslov af 2. juni 1951, ifølge hvilken den hjemlige maksimalpris for flæsk blev fastsat på basis af en baconpris på kr. 4,32. Det var den baconpris, som var gældende før den sidste forhøjelse på 2%, hvilket medførte, at slagterierne ved leverancerne til hjemmemarkedet blev unddraget disse 2%.

Der gennemførtes maksimalpriser for flæsk på hjemmemarkedet såvel i engros- som detailleddet, til trods for at alle indenfor branchen havde frarådet det. Men ved loven gennemførtes andre for landbrugseksporten gavnlige foranstaltninger.

I lovens §1 hed det: »Landbrugsministeren kan med tilslutning af Landbrugsrådet og De samvirkende danske Husmandsforeninger påbyde, at udførsel her fra landet af smør og flæsk kun må foregå gennem dertil af ham udpegede organer«.

I bemærkningerne til lovforslaget blev det sagt, at »det er hensigten forsåvidt angår flæsk og flæskevarer at administrere loven således, at eksportørerne forpligter sig til hos Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening at købe det vareparti, der ønskes eksporteret. Eksportøren vil af Salgsforeningen alene blive afkrævet oplysning om, til hvilket land partiet vil blive udført, hvorimod oplysning om den udenlandske købers navn, eksportpris m.m. skal afgives til Landbrugsministeriets Eksportlicenskontor«.

Der blev for eksporten til de enkelte aftagerlande fastsat en eksportafgift - beregnet på basis af differencen mellem den i det pågældende land opnåelige pris og den hjemlige maksimalpris. Afgiften blev fastsat for enhver eksport af såvel bacon som hele og halve svin og søer, udskårne stykker og flæskeprodukter - herunder konserves - fremstillet helt eller delvis af flæsk.

Afgifterne blev indbetalt i en pulje - administreret af Salgsforeningen - således at Eksportlicenskontoret opkrævede beløbene hos de private eksportører og indbetalte dem i puljen, og Salgsforeningen overførte afgifterne for sin eksport direkte til puljen.

Afgiftsbeløbene blev - for hver kalendermåned - fordelt på de i løbet af måneden slagtede svin mellem 50 og 80 kg, såvel eksportsvinene som svin solgt på hjemmemarkedet, dog ikke på kasserede svin, søer og orner. Det var nok lidt kompliceret, men i bestyrelserne og på Fælleskontoret havde man - fra Baconudvalgets tid - rutine i at administrere sådanne ordninger.

Prisbindingsloven kom til at gælde indtil den 24. maj 1952 - altså ca. 1 år. Der blev i 1951 fra den 2. juni indbetalt ialt ca. 36 millioner kroner i puljen og i 1952 indtil 24. maj ca. 54 millioner kroner, hvoraf dog en væsentlig del hidrørte fra baconeksporten.

Det forhold, at den gennemførte maksimalpris for flæsk på hjemmemarkedet ikke blev baseret på den fulde eksportpris for bacon -

idet den velbegrundede forhøjelse på de sidste 2% var holdt udenfor - gav anledning til megen diskussion på et formands- og direktørmøde den 15. juni 1951. Man kunne beregne, at dette alene ville koste landbruget omkring 75 millioner kroner - ud af de ialt ca. 230 millioner, man kunne skønne, at ordningen ville koste det samlede landbrug.

Der blev på mødet vedtaget en resolution, hvori der stod: »Andelsslagteriernes formænd forsamlede til møde den 15. juni protesterer imod den måde, hvorpå det politiske forlig er blevet gennemført, således at kun love, der pålægger det danske landbrug store byrder, er vedtaget i en tid, da erhvervets udgifter er stadig stigende. Man efterlyser love om andre erhvervs tilsvarende bidrag til den økonomiske sanering«.

Vesttyskland bliver næststørste handelspartner

Vesttyskland var fra 1949 pany blevet en handelspartner af betydning for eksporten af flæsk, i særlig grad af søer. Bl.a. på grund af Korea-krisen kom denne eksport allerede i 1950 op på ialt godt 24.000 tons, heraf ca. en trediedel svin og to trediedele søer. Også for fedteksporten blev Vesttyskland - i overensstemmelse med tidligere traditioner - den betydeligste aftager.

I de følgende år fortsatte Vesttyskland som Salgsforeningens som hovedregel næststørste og meget stabile handelspartner - især på grund af den betydelige eksport af søer.

Til andre markeder var afsætningen meget skiftende fra år til år. Det gælder de skandinaviske lande, Frankrig, Schweiz, Italien, Sovjetunionen og Østtyskland. Til disse lande kunne der i enkelte år være en betydelig eksport og i andre år slet ingen. Til de øvrige europæiske lande kunne der lejlighedsvis ske afsætning, men som regel i mindre omfang.

Leverancerne af bacon til Storbritannien, som fra oktober 1948 var foregået i overensstemmelse med den i september 1948 indgåede langtidsaftale for de fire høstår 1948 til 1952, blev i 1948-49 på ca. 153.000 tons eller ca. 92% af den samlede eksport af baconsvin. I 1949-50 var leverancen ca. 152.000 tons, eller lidt i underkanten af de 90%. Det skyldtes Korea-krigen, og hvad dermed fulgte. Leverancerne i høståret 1950-51 var i begyndelsen stærkt præget af de særlige forhold, men i maj 1951 ophørte den ekstraordinært store efterspørgsel, og på det tidspunkt var kvotaen på de 10% til tredielande også fuldt udnyttet. De 148.000 tons bacon, som blev leveret i dette høstår, udgjorde kun ca. 88% af den samlede eksport af svin.

Totalmodtagelsen af svin på slagterierne var fra 1949 til 50 steget med godt 48% - til ialt ca. 4.279.000 stk., og fra 1950 til 51 med yderligere ca. 15% til ialt ca. 4.919.000 stk. Men i 1951 vistes tendens til nedgang i slagtningerne. Dette kombineret med de gode priser for flæsk, som var opnået ved tredielandssalget, var et godt udgangsgrundlag for de senere forhandlinger med Ministry of Food.

Danish-mærkningen genindføres

Iøvrigt blev fra 1951 Danish-mærkningen af baconsvinene pany gennemført. Bestemmelserne herom var blevet ophævet ved begyndelsen af 2. verdenskrig. Siden krigen havde det bacon, som Ministry of Food indkøbte i udlandet, været solgt under fællesbetegnelsen »National«, men det blev nu bestemt, at importerede fødevarer i detailsalget igen skulle være mærket med oprindelseslandet. Fra dansk side fandt man, at dette set

på længere sigt ville være en fordel for dansk bacon.

Baconaftalen for høståret 1951-52

De dansk-britiske baconforhandlinger vedrørende høståret 1951-52 blev påbegyndt i København den 16. august 1951. På et møde forud for forhandlingerne blev det vedtaget, at man fra dansk side som argument for kravet om forhøjelse af prisen måtte benytte de stigende produktionsomkostninger og nedgangen i svinebestanden. En forhøjelse af prisen med 7½% - som var maksimum ifølge langtidskontrakten - fandt man utilstrækkelig, men man ville helst ikke fra dansk side nævne tal, men overlade det til de britiske forhandlere, som man vidste havde vanskeligheder i baconforhandlingerne med andre leverandørlande - bl.a. Canada. Endvidere var man interesseret i en eventuel forlængelse af langtidskontrakten, som udløb 1. oktober 1952.

Første dags forhandlinger resulterede i, at der fra britisk side blev tilbudt en prisforhøjelse på 7½%, hvilket forslag fra dansk side kun kunne accepteres, såfremt der herudover blev truffet aftale om en eller anden måde at stimulere produktionen på, f.eks. ved at der indenfor de 90% kunne leveres et kvantum ferske svin - eller måske bacon - til en højere pris. Et forslag om at give de 7½% forhøjelse tilbagevirkende kraft til 1. april blev afvist af de britiske forhandlere.

På anden dags møde samledes interessen fra begge sider om et britisk forslag gående ud på, at den aftalte forhøjelse skulle gælde for et aftalt kvantum - betegnet x tons - og for leverancer herudover skulle betales en højere pris. Diskussionen kom derefter til at dreje sig om, hvad x skulle ansættes til. Da man ikke kunne nå frem til enighed herom, og da de britiske forhandlere måtte søge deres regerings indforståelse med en sådan ordning, blev forhandlingerne afbrudt, og man enedes om at fortsætte drøftelserne den 27. august i London.

Resultatet af de genoptagne forhandlinger blev, at Ministry of Food stillede de danske forhandlere overfor valget mellem to forslag: enten 1. at prisen for de samlede leverancer blev forhøjet med 15% for perioden 2. september 1951 til 30. september 1952, svarende til 268/3 sh. pr. cwt eller kr. 5,11 pr. kg, eller 2. en forhøjelse på 12½% for indtil 110.000 tons, svarende til 262/5 sh. pr. cwt eller kr. 5,00 pr. kg, og en forhøjelse på 28,6% for resten, svarende til 300 sh. pr. cwt eller kr. 5,71 pr. kg. Ved en levering på 130.000 tons ville de to forslag give nøjagtig det samme økonomiske resultat.

Trods advarsler fra de landøkonomiske foreninger og fra regeringen valgte Salgsforeningens bestyrelse forslag 2, som ville give den største indtægt til Danmark, idet man skønnede, at leverancerne i perioden måtte forventes at blive en del over de 130.000 tons. Tillige regnede man med, at det ville være af betydning ved senere forhandlinger, at der var solgt bacon til en pris af 300 sh. pr. cwt.

Det viste sig senere, at valget af forslag 2 gav Danmark en ekstra valutaindtægt på baconeksporten på ca. 20 millioner kr., hvortil kom adskillige millioner, som var indtjent ved højere pris på tredielandsmarkederne.

1952
Tvungen nedsaltning af bacon

På grund af prisbindingsloven fik landbruget ikke på hjemmemarkedet det fulde udbytte af den forhøjede baconpris, idet maksimalprisen blev fastholdt på en pris, der svarede til baconprisen kr. 4,32. Hjemmemarkeds-

forbruget steg som følge heraf betydeligt, og da de enkelte slagterier for leverancer til Salgsforeningen fik afregnet svinene med hjemmemarkedsprisen - idet resten af eksportprisen blev indbetalt til puljen - var der hos en del slagterier stor interesse for at sikre slagteriet en ekstra fortjeneste ved opskæring af svin og salg af opskårne stykker til hjemmemarkedet og til forskellige eksportformål.

Det medførte, at Salgsforeningen til tider havde besvær med at kunne opfylde indgåede eksportaftaler bl.a. med at kunne gennemføre den ønskede forøgelse af baconeksporten. På denne baggrund fremkom forslag om at gennemføre en tvungen nedsaltning af bacon på samtlige slagterier. Forslaget mødte stærk modstand hos de slagterier, som havde set deres fordel i en forøgelse af opskæringen og i salget uden om Salgsforeningen, men på andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde i marts 1952 blev der opnået enighed om at gennemføre en minimumssaltningspligt for samtlige slagterier. Ordningen blev tillige tiltrådt af privatslagterierne.

Minimumsnedsaltningsprocenten blev herefter meddelt slagterierne hver mandag morgen telegrafisk fra Salgsforeningen, idet procenten - af hensyn til hjemmemarkedssalget - blev fastsat på grundlag af størrelsen af den forventede ugentlige slagtning. Følgende skala blev benyttet:

ved slagtning 50- 60.000 svin, mindst 25%
60- 70.000 svin, mindst 30%
70- 80.000 svin, mindst 35%
80- 90.000 svin, mindst 40%
90-100.000 svin, mindst 45%
over 100.000 svin, mindst 50%

Slagtningen var på det tidspunkt på ca. 80.000 stk. svin ugentlig.

De slagterier, som blev anmodet om at levere ferske svin til Salgsforeningen for eksport til tredielande, fik reduceret nedsaltningspligten tilsvarende.

Prisbindingsloven og nedsaltningspligten ophæves

Forud for prisbindingslovens ophævelse den 24. maj 1952 var gået en lang række forhandlinger mellem de politiske partier, og repræsentanter for slagterierne havde været indkaldt til drøftelser med ministrene og med det nedsatte rigsdagsudvalg.

Under disse forhandlinger var man fra slagteriernes side gået med til ikke straks at lade hjemmemarkedsprisen stige op til den fulde eksportpris, men at aftrappe prisstigningen igennem 3 uger. Som følge heraf blev prisdannelsen for flæsk på hjemmemarkedet først fri igen fra den 16. juni 1952.

Nedgangen i sobestanden i 1951 gav sig udslag i en nedgang i svineslagtningerne i 1952 til ialt 4,8 millioner stk., hvilket var 2,4% mindre end i 1951. Fordelingen af eksporten i 1952 bar stærkt præg af svigtende efterspørgsel fra tredielande, hvorfor denne eksport faldt til kun 1.200 tons svin imod ca. 18.000 tons i 1951. Til gengæld steg baconeksporten til Storbritannien fra ca. 148.000 tons i 1951 til godt 175.000 tons i 1952 - opmuntret af den relativt gode pris, som var indeholdt i kontrakten med Ministry of Food. I høståret 1951-52 fik Storbritannien leveret ca. 94% af den samlede eksport af baconsvin.

For soeksporten var det af betydning, at det udover leverancerne til Vesttyskland, som var begrænset af told og mindre efterspørgsel til ca. 5.000 tons, lykkedes at afsætte et betydeligt kvantum til Sovjetunionen ca.

Bacon-Forhandlingen ligger meget tungt

Dansk Stemning for ikke at slutte en ny Aftale, medmindre Englænderne giver et tilfredsstillende Tilbud

Fra vor Kobenhavns-Redaktion

Paa Axelborg i København genoptoges i Gaar de afbrudte dansk-engelske Baconforhandlinger.

Forhandlingerne ligger meget tungt. Man sluttede i Gaar uden at være kommet hinanden nærmere, og der fortsættes i Dag. Fra engelsk Side har man ønsket en Nedgang i Prisen paa 15 pCt., men dette er afvist fra dansk Side. Fra engelsk Side synes man at have stillet i Udsigt at »ville nøjes med« 7½ pCt.s Nedgang, men heller ikke dette virker tiltalende paa de danske Forhandlere.

Om man naar et Resultat i Løbet af Dagen i Dag anses for tvivlsomt, og det synes, som om man i stedse videre Kredse antager den Opfattelse, at man fra dansk Side bør nægte at slutte nogen Aftale med England, dersom der ikke fremkommer et tilfredsstillende Tilbud.

I hvert Fald venter man i sædvanligvis velorienterede Kredse, at de danske Forhandlere ikke denne Gang vil slutte nogen Langtidsaftale, med mindre Vilkaarene ligefrem anviser det. Og man sy-

nummer en ledende Artikel om Handelsforhandlingerne med Danmark om Leveringerne af Smør, Æg og Flæsk.

Bladet fremhæver, hvor hurtigt man kom over Forhandlingerne vedrørende Smør og Æg, mens der er opstaaet alvorlige Vanskeligheder vedrørende en ny Baconaftale.

Det er den 21. Juli i det engelske Parlament blevet oplyst, at den hjemlige Baconproduktion faar et Statstilskud paa ca. 2,25 Kr. pr. kg, mens Tilskud til Billiggørelse af det

(Fortsættes Side 2, Spalte 3)

Fra baconforhandlingerne med Ministry of Food. Øverste billede viser repræsentanterne for M.o.F. Forneden: Salgsforeningens repræsentanter - fra venstre: Salgsforeningens repræsentant i London, Hans Bang, derefter direktør H. Behnke, formanden gdr. Andreas Clausen, næstformanden K. Røhr Lauritzen, i baggrunden O. Tvede.

4.300 tons - og et kvantum til Storbritannien på ca. 1.500 tons.

Da Vesttyskland foretrak at få leveret levende søer og svin fremfor slagtede, havde man ansat tolden dobbelt så høj på de slagtede, hvilket var årsag til, at leverancerne til Vesttyskland herefter i langt overvejende grad kom til at omfatte levende søer og svin.

Eksporten af svinehoveder, som man ved Salgsforeningens oprettelse havde fundet det formålstjenligt at centralisere hos Salgsforeningen, blev frigivet pr. 19. oktober 1952, idet forudsætningerne for centraliseringen ikke mere var tilstede.

De mindre soslagtninger og de faldende kornpriser i 1952 resulterede i en ret betydelig stigning i sobestanden i løbet af året. Da denne tendens til stigning også var til stede i andre europæiske lande, var man utryg ved denne udvikling.

Langtidsaftalen for bacon forlænges til 1954

Det forhold, at langtidsaftalen med Ministry of Food vedrørende baconleverancerne udløb den 31. september 1952, blev ved forskellige lejligheder i begyndelsen af 1952 mere uofficielt drøftet mellem Danmarks officielle repræsentanter i Storbritannien og britiske regeringsrepræsentanter, især efter at der var fremkommet rygter om, at Storbritannien kunne tænkes at ville indføre kvotabestemmelser og andre importrestriktioner i forbindelse med en frigivelse af fødevarehandelen.
Hen på sommeren stod det imidlertid klart, at man i Storbritannien ville være interesseret i en ny langtidskontrakt - antagelig for 2 år, og dette blev da også foreslået, da de officielle forhandlinger blev påbegyndt i august 1952.

De danske forhandlere var på forhånd klar over, at prisen ville blive nedsat. Svineproduktionen i Storbritannien var blevet stærkt forøget, og det samme gjaldt importen af bacon fra Holland og Polen. I Danmark var svineproduktionen steget kraftigt, og kornpriserne var faldet, og endelig havde Storbritannien store økonomiske vanskeligheder, hvorfor det britiske finansministerium havde pålagt forhandlerne tilbageholdenhed ved prisfastsættelsen.

Det var grunden til et britisk forslag om en prisnedsættelse til 233/3 sh. pr. cwt., som blev mødt med et krav fra dansk side om 262/5 sh. pr. cwt. Det var den pris, der i den gældende kontrakt blev betalt for de første 110.000 tons - altså prisen uden præmiering.

De meget langvarige og besværlige forhandlinger resulterede i en ny langtidskontrakt for 2 år gældende til den 2. oktober 1954. Storbritannien forpligtede sig til at aftage og Danmark til at levere mindst 90% af Danmarks eksportoverskud af baconsvin. Prisen for det første år blev fastsat til 252/6 sh. pr. cwt. f.o.b. For det andet år kunne prisen ændres efter fælles overenskomst, dog med højst 10% op eller ned.

Det var en prisnedgang på 3,8% i forhold til grundprisen 262/5 sh. i den løbende kontrakt, men en nedgang på ca. 8% eller ca. 40 øre pr. kg. bacon i forhold til den beregnede gennemsnitspris for de samlede leverancer i kontraktperioden.

Resultatet betød en uundgåelig nedgang i Salgsforeningens afregningspris for bacon og i andelsslagteriernes landsnotering for svin. Panikslagtninger blev undgået ved nedtrapning af prisen over nogle uger. Men det vigtigste var, at langtidsaftalen blev fortsat.

Som noget nyt blev i den nye baconkontrakt indføjet en bestemmelse om, at såfremt der

inden for kontraktperioden blev indført frihandel i Storbritannien, kunne Ministry of Foods rettigheder og pligter overføres til den private handel.

1953
Kvalitetskravene strammes

Kvaliteten af det danske bacon - specielt fedningsgraden - var igennem året 1952 og i begyndelsen af 1953 ofte genstand for drøftelser. Fra Ministry of Food fremkom jævnligt klager over for fedt dansk bacon. Ved undersøgelser, som Salgsforeningen med periodiske mellemrum lod foretage, blev det konstateret, »at vort i forhold til tiden før 1940 store forbrug af flæsk på hjemmemarkedet fortrinsvis udtages blandt de magre og lette svin« - med det resultat, at eksportsvinene blev gennemsnitligt for fede.

For at råde bod på dette uheldige forhold blev det vedtaget, at Salgsforeningen fra den 8. marts 1953 at regne kun ville være aftager af bacon, såfremt dette opfyldte nærmere - skærpede - betingelser med hensyn til ryggspækkets tykkelse. Samtidig blev det med Ministry of Food aftalt, at der blev foretaget en vis sortering af bacon i ballerne til afskibning - uden klassificeringsstempling.

Kravet om mindre fede svin blev iøvrigt også efterhånden fremherskende i eksporten af svin til tredielande, og de gennemførte foranstaltninger kan ses som en overgang til genindførelsen af klassificeringen af svin på slagterierne, som - efter flere års grundig forberedelse - skete pr. 1. januar 1954 med virkning for landsnoteringen og for Salgsforeningens afregning med slagterierne.

Langtidsaftalen forlænges yderligere til 1956

Den 8. juni 1953 blev forhandlinger om baconprisen for det kommende høstår påbegyndt i København. Den britiske forhandlingsdelegation meddelte straks ved indledningen af forhandlingerne, at den kun havde mandat til at afslutte kontrakt på basis af en prisreduktion på 10%. Dette blev begrundet med, at foderstofpriserne var gået ned, og yderligere fald kunne ventes. Endvidere var svineproduktionen steget betydeligt i Storbritannien, som af valutamæssige grunde var forhindret i at kunne købe stigende mængder bacon fra Danmark, og et af de midler, man havde til at begrænse indkøbene, var at nedsætte prisen.

Fra dansk side blev protesteret med henvisning til stigende omkostninger - specielt arbejdslønningerne - og til de fra britisk side stadigt stigende krav til kvaliteten. Et dansk forslag om at gennemføre sortering og fastsætte en pris for hver sortering blev afvist fra britisk side af hensyn til de britiske rationeringsbestemmelser, der var baseret på enhedspriser.

Første runde af forhandlingerne blev afsluttet den 10. juni, og forhandlingerne fortsatte i London i dagene 5. til 7. august. Resultatet blev for det første - og det var det mest velkomne resultat - at kontrakten blev forlænget med 2 år, altså indtil den 30. september 1956.

For førstkommende høstår 1953-54 blev aftalen vedrørende leverancernes størrelse ændret således, at Danmark fortsat skulle levere 90% af sin eksport af baconsvin, men højst 230.000 tons (longtons à 1.016 kg). For de to høstår 1954-55 og 1955-56 skulle 90%-reglen opretholdes, men maksimum for leverancerne blev ansat til 200.000 tons.

Visse nye kvalitetsbestemmelser blev indsat i kontrakten, og maksimumvægten pr. baconside blev nedsat med 5 pound til 75 pound.

Prisen for høståret 1953-54 blev nedsat til 237/6 sh. pr. cwt. c.&f., hvilket betød, at Danmark for fremtiden skulle betale omkostningerne og fragten - men ikke forsikring. I forhold til den tidligere f.o.b. pris var det en nedgang i prisen på 7,45%. For de følgende 2 høstår kunne prisudsvinget højst være 10% til begge sider på basis af det foregående års pris.

Denne ændrede og med 2 år forlængede baconkontrakt blev ikke modtaget af det danske landbrug med større begejstring, men blev dog efter en nøgtern vurdering af markedsforholdene m.m. accepteret af de kompetente forsamlinger.

Det skete bl.a. på andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde den 12. august 1953, hvori deltog repræsentanter for privatslagterierne og de landøkonomiske foreninger. På mødet blev det bl.a. oplyst, at baconleverancerne nu var oppe på det højeste niveau siden 1934, og nødvendigheden af en svineregulering om et år kunne man ikke se helt bort fra. Den tanke mødte megen modstand, men man var dog enige om, at hvis en regulering blev nødvendig, måtte man se bort fra det kommende års svineproduktion, da nogle landmænd ellers kunne tænkes at ville forøge produktionen, for derved at få et bedre grundlag for en eventuel korttildeling.

Forøget eksport til tredielandsmarkeder

Bestræbelserne måtte samles om en større indsats for salg til tredielandsmarkederne dog med fuld hensyntagen til 90%-klausulen i baconaftalen.

Eksporten af bl.a. kødkonserves til Dollarområderne var blevet opmuntret ved gennemførelsen i august 1952 af Dollarpræmieringsordningen. Denne ordning gik i korthed ud på, at eksportører, der solgte varer til Dollar-landene, fik udstedt et bevillingstilsagn, der kunne anvendes til import af varer, der ellers ikke kunne importeres eller kun importeres i meget begrænsede mængder. Bevillingstilsagnene blev oftest solgt til importører - i begyndelsen til svingende kurser, men senere blev der fra det offentlige fastsat en bestemt kurs.

Dollarpræmieringsordningen var en stærkt medvirkende årsag til den stigning, der fandt sted i eksporten af dåseskinker og anden kødkonserves til U.S.A. i 1950'erne.

Som yderligere støtte for eksporten af konserves og flæskevarer til det amerikanske marked ansatte Salgsforeningen fra 1. december 1953 en handelskonsulent og rådgiver i Washington.

Imod forventning kom der i oktober kvartal 1953 gode afsætningsmuligheder for svin og flæsk til Sovjetunionen, Sverige, Belgien, Vesttyskland og endog til U.S.A. Betydelige kvanta blev solgt til priser lidt over baconprisen. Baconleverancerne blev reduceret i forståelse med Ministry of Food, som ønskede at rydde op i lagrene. Men tredielandssalget voksede så stærkt, at Ministry of Food omkring årsskiftet begyndte at spørge, hvor baconleverancerne blev af.

Totalmodtagelsen af svin og søer på slagterierne i 1953 blev på 6,2 millioner stk. - en stigning fra 1952 på 29%. Salgsforeningens eksportomsætning steg fra lidt under en milliard kr. i 1952 til 1¼ milliard i 1953. De dystre betragtninger, som resultatet af baconforhandlingerne havde foranlediget, og talen om en begrænsning af produktionen blev noget neddæmpet af de gode eksportfor-

hold i oktober kvartal. 1953 havde som helhed været et godt år for svineproduktionen.

1954

Den store efterspørgsel fra tredielande fortsatte i januar kvartal 1954, og skønt Salgsforeningen var tilbageholdende med at indgå nye kontrakter - af hensyn til leverancerne til Storbritannien - gik betydelige kvanta til eksport gennem private eksportører, som købte flæsket på hjemmemarkedet.

Britisk ønske om mere bacon - anden eksport begrænses

Det gav anledning til, at der fra den britiske levnedsmiddelminister blev rettet henvendelse til den danske regering om at formå Salgsforeningen til at forøge afskibningerne af bacon, da det ellers blev nødvendigt at nedsætte bacon-rationerne for de britiske forbrugere. En sådan foranstaltning ville være politisk skadelig, da levnedsmiddelministeren havde stillet i udsigt, at baconrationeringen ville blive ophævet engang i sommeren 1954.

Resultatet af denne henvendelse blev, at Landbrugsministeriet indtil videre forbød eksport af levende og slagtede svin og søer fra Danmark. Indstillingen af soeksporten skulle skaffe en flæskemængde til fabrikationsformål, hvilket sammen med begrænsningen i eksporten af svin skulle give mulighed for større nedsaltning af bacon.

Den 20. februar 1954 modtog Salgsforeningen besøg af tre af Ministry of Food's højeste embedsmænd, som kom for at drøfte, hvad der kunne gøres for omgående at få forøget leverancerne af bacon.

Drøftelserne førte til, at der samme dag telegrafisk blev indkaldt til et møde mellem samtlige slagteriers formænd og direktører den 22. februar - altså med kun 2 dages varsel, hvad der understregede henvendelsens alvorlige karakter.

Hjemmemarkedssalget begrænses - påny nedsaltningspligt

I telegrammet blev det endvidere meddelt slagterierne, at hjemmemarkedssalget i den kommende uge skulle begrænses til et kvantum svarende til det ugentlige salg i januar kvartal 1953 og fordeles i samme forhold mellem oplandssalg, slagteriets pølsemageri og leverancer til København. Denne foranstaltning, som var aftalt med Landbrugsministeriet, måtte betragtes som foreløbig og skulle indgå i drøftelserne på mødet.

Begrænsningen af leverancerne til hjemmemarkedet blev godkendt på mødet og suppleret med tvungen nedsaltningspligt for bacon på minimum 65% af samtlige baconegnede svin over 50 kg.

Ved denne ordning lykkedes det gennem fire uger at få leveret ca. 20.000 tons bacon til Storbritannien, hvad der var lovet Ministry of Food. Men der var hos flere slagterier utilfredshed med detailler i ordningen, hvorfor hele spørgsmålet kom til fornyet drøftelse på andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde i marts 1954.

Heri deltog repræsentanter for privatslagterierne, og der fremkom flere nye forslag til en løsning af problemerne. Men da ingen af disse forslag kunne få fuld tilslutning, blev det overladt til de to hovedbestyrelser sammen med Salgsforeningens bestyrelse at træffe den endelige afgørelse.

Resultatet blev en ordning, ifølge hvilken Salgsforeningen fik dispositionsret over en for hver uge fastsat procent af samtlige baconsvin (over 50 kg). Inden beregningen skulle dog hvert enkelt slagteri forlods have tildelt 100 stk. svin pr. uge til hjemmemarkedssalg. Det herefter beregnede antal svin var slagteriet forpligtet til at nedsalte som bacon eller stille til disposition for Salgsforeningen til anden eksport eventuelt til forsyning af hjemmemarkedet. En del af saltningspligten kunne slagteriet eventuelt overføre til et andet slagteri.

Slagterierne modtog herefter hver uge meddelelse fra Salgsforeningen om dispositionsprocentens størrelse. Den var som hovedregel ca. 80% ved en ugentlig totalmodtagelse på 130.000 til 140.000 stk. Fra 24. juli blev det nødvendigt at supplere ordningen med en regel om, at de slagterier, der ikke overholdt ordningen, skulle betale et beløb på kr. 3,50 for hvert svin, som var unddraget nedsaltningspligten. Denne bestemmelse fik tilbagevirkende kraft til ordningens begyndelse, og beløbet blev i begyndelsen af august måned forhøjet til kr. 7.00 pr. svin, idet beløbet blev sat i relation til fortjenesten ved opskæring af svin til salg på hjemmemarkedet.

Fra slutningen af august 1954 blev dispositionsprocenten nedtrappet først til 60 senere til 50% for indtil videre helt at bortfalde den 4. oktober. Nedtrapningen blev mulig ved, at Ministry of Food gik ind på at se bort fra 90% reglen indtil 1. oktober imod at få garanteret levering af et fastsat ugentligt kvantum bacon. Medvirkende til nedtrapningen var endvidere særdeles kraftige henstillinger fra de sjællandske slagterier, som på grund af den tvungne nedsaltning var afskåret fra deres sædvanlige leverancer til oplandet og Københavnsmarkedet.

Baconforhandlinger for høståret 1954-55

Allerede den 31. maj 1954 indledtes i København forhandlinger med Ministry of Food om betingelserne for baconeksporten i høståret 1954-55. Fra dansk side blev stillet krav om en prisstigning på 10% og en forhøjelse af maksimumkvantummet fra de tidligere aftalte 200.000 tons til 250.000 tons. Det blev mødt med et tilbud fra britisk side om en forhøjelse af kvantummet til 220.000 tons og et krav om nedsættelse af prisen med 10%. Drøftelserne endte resultatløse den 2. juni.

Med den store forskel i oplægget fra de to sider måtte man regne med, at det ville blive lange og besværlige forhandlinger. Og det blev det. En genoptagelse af forhandlingerne i London - den 12. til 14. juli - gav kun ringe tilnærmelse mellem parterne.

Tredie runde af forhandlingerne - som foregik i London i dagene 19. til 21. august - resulterede i et britisk forslag om et maksimumkvantum på 240.000 tons til uforandret pris og med et krav om regelmæssige ugentlige leverancer, dog med et rimeligt udsving.

De danske forhandlere ønskede at drøfte dette tilbud med slagterierne og indkaldte til et møde den 31. august med andels- og privatslagterierne og repræsentanter for landbrugets organisationer. Indstillingen på mødet blev nedfældet i følgende resolution, som blev viderebragt til Ministry of Food:

»Repræsentanter for de danske eksportsvineslagterier og landbrugsorganisationer har på et i dag afholdt møde drøftet det af Ministry of Food fremsatte tilbud om leveringen af bacon i det kommende år. Man udtaler sin forbavselse og skuffelse over, at man fra engelsk side afslår et berettiget og dokumenteret krav om forhøjede priser, og man udtaler sin frygt for, at en nedgang i svineproduktionen vil blive følgen. Man henstiller, at for-

handlingerne fortsættes, og at der søges gennemført en prisforhøjelse, som står i rimeligt forhold til kvaliteten af dansk flæsk og de forhøjede produktionsomkostninger, herunder den stigning som har fundet sted i kornpriserne.«

Resolutionen var et kompromis imellem de to yderstandpunkter på mødet: At afbryde forhandlingerne med et afslag - hvad kun få ønskede - eller at acceptere tilbudet.

Det var svært at formå Ministry of Food til at fortsætte forhandlingerne, som de anså for sluttede, og resolutionen blev først betragtet som et afslag. Det lykkedes dog at få fortsat drøftelserne den 20. september i København.

Prisen var det ikke muligt at få forhøjet, den forblev uændret 237/6 sh. pr. cwt. Kvantummet blev aftalt til minimum 208.000 og maksimum 240.000 tons. Samtidig bortfaldt 90% klausulen. Det var en fordel for Salgsforeningen, som med de forventede slagtninger ville få større mulighed for at udnytte tredielandsmarkederne.

Aftalen blev - omend med ulyst - godkendt på et nyt møde den 24. september mellem andels- og privatslagterierne og landbrugets organisationer. På mødet blev endvidere vedtaget en ny skitse til regler for gennemførelse af Salgsforeningens dispositionsret over baconsvinene, for det tilfælde at det igen blev nødvendigt - af hensyn til baconkontrakten eller andre eksportaftaler - at gribe regulerende ind.

Begrænsningen af tredielandseksporten ophæves

Den totale indstilling af soeksporten i februar 1954 blev lempet den 22. marts, hvorefter eksporten af levende og slagtede søer til Vesttyskland blev genoptaget i begrænset omfang, og fra den 22. juni blev de særlige begrænsninger helt ophævet - dog stadig således at der skulle søges om eksportlicens.

Begrænsningen i eksporten af svin til tredielande, herunder dåseskinker, opskårne dele og tilberedte kødvarer blev ophævet i slutningen af august, og i oktober kvartal blev der åbnet for eksport af store, levende svin til Vesttyskland. Denne eksport blev dog af praktiske grunde reguleret ved, at de svineproducenter, som var interesseret i at levere store svin, forud skulle indtegne sig hos slagterierne med angivelse af antal svin, som ønskedes leveret, og af leveringsugen.

Totalt blev der i 1954 eksporteret godt 220.000 tons bacon til Storbritannien, ca. 21.000 tons svin og ca. 33.000 tons søer til tredielande, og hertil kom en betydelig eksport af kødkonserves og tilberedte varer, hvortil råvarerne blev købt på hjemmemarkedet. Totalmodtagelsen af svin og søer på slagterierne var steget med godt 10% til ca. 6,9 millioner stk.

I slutningen af året var slagtningerne så store, at kun en ekstraordinært stor eksport til Sverige og et stort julesalg gjorde det muligt at holde baconeksporten indenfor et aftalt maksimum på ca. 5.000 tons pr. uge.

Eksport af svinespisefedt til Storbritannien

I august 1954 blev importen af fedt frigivet i Storbritannien. Der blev herefter oparbejdet en eksport af svinespisefedt til salg på det britiske marked under det indregistrerede varemærke Danelard. Det betydeligste marked for svinefedt var dog fortsat Vesttyskland, men i perioder var der god afsætning til andre lande som Tjekkoslovakiet, Sovjetunionen, Østrig m.fl.

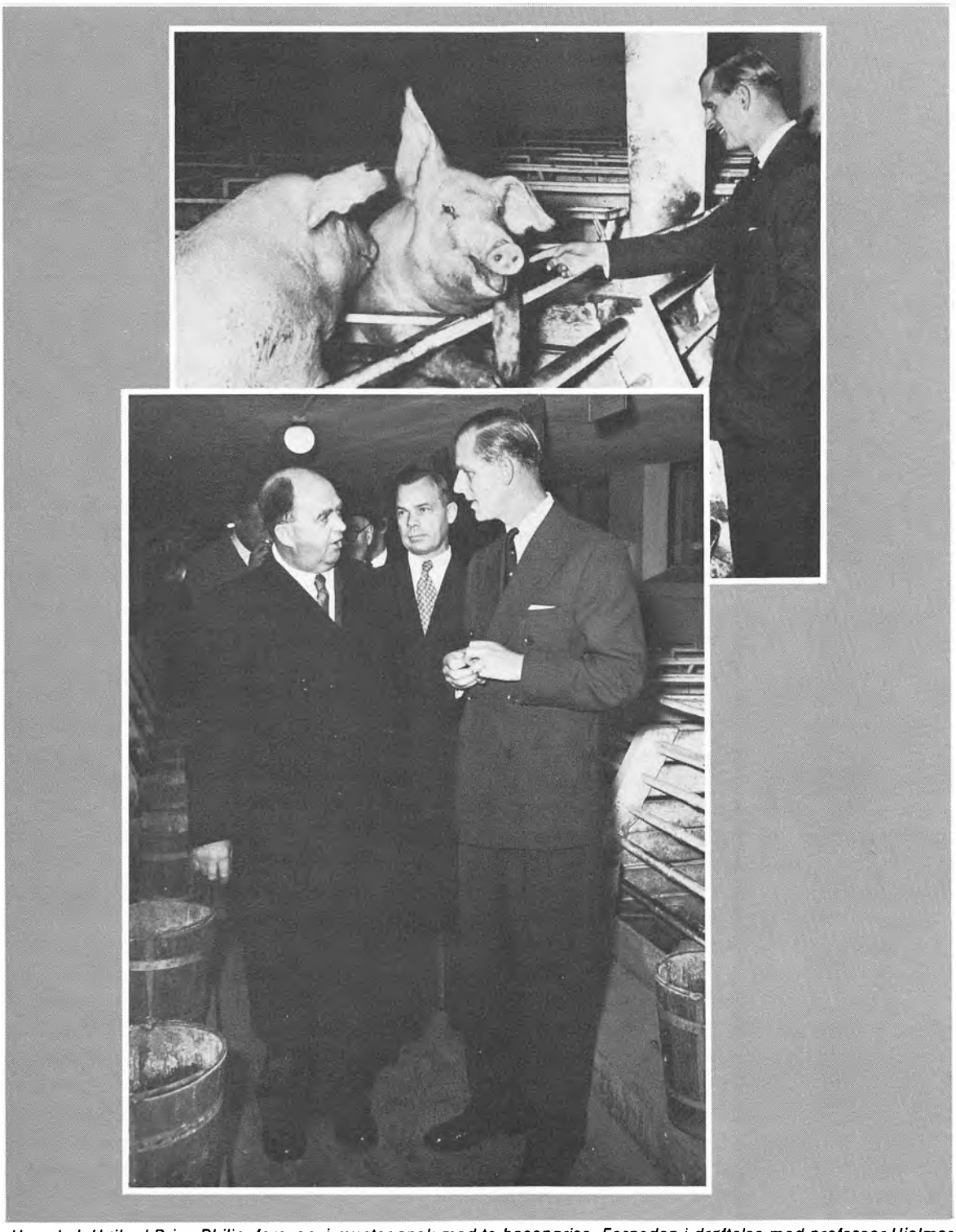

Hans kgl. Højhed Prins Philip, foroven, i munter snak med to bacongrise. Forneden i drøftelse med professor Hjalmar Clausen og direktør Behnke (1955).

Forstærket reklameindsats i Storbritannien

I samarbejde med Landbrugets Oplysningskontor i London og med landbrugets øvrige eksport-organisationer blev i 1954 udsendt en bog »Danish Agriculture« om Danmark som fødevareproducent. Bogen, der bl.a. omtalte dansk svineproduktion - specielt baconfabrikationen - og som iøvrigt senere blev udsendt på andre sprog, indgik som et led i propagandaen for dansk bacon. Samtidig påbegyndtes forarbejdet til fremstilling af en film med samme emne.

Rationeringen af bacon i Storbritannien blev ophævet i juni måned 1954. Den ventede stigning i forbruget af bacon udeblev, og Ministry of Food - som stadig forestod importen i overenstemmelse med de indgåede aftaler - måtte gang på gang nedsætte prisen overfor forbrugerne for at stimulere salget. Det betød, at mens Ministry of Food i sommeren 1954 tjente ca. 20% på det fra Danmark importerede bacon, kom prisen i begyndelsen af 1955 så langt ned, at Ministry of Food solgte med et tab på ca. 4%.

På denne baggrund blev der allerede i 1954 optaget forhandlinger mellem Salgsforeningens Londonkontor og Landbrugets Oplysningskontor på den ene side og Ministry of Food på den anden om gennemførelse af et fælles reklamefremstød for bacon på det britiske marked.

Forhandlingerne resulterede i oprettelsen af Bacon Information Council, hvori deltog repræsentanter for den britiske baconindustri og for Salgsforeningen tillige med de øvrige bacon-eksporterende lande. Fra 1955 blev gennemført en fælles reklamekampagne uhder mottoet »Eat more bacon«, hvortil det britiske landbrug bidrog med ca. halvdelen af omkostningerne.

I november 1954 havde Ministry of Food fået oparbejdet meget store lagre af bacon på kølehusene, og på anmodning fra M.o.F. begrænsede Salgsforeningen baconleverancerne. I stedet blev nedfrosset en større mængde skoldslagtede ferske baconsvin til senere successiv levering. Denne oplagring af svin fortsatte indtil slutningen af januar måned 1955.

1955
Baconmarkedet overfyldt og svigtende tredielandseksport

Omkring nytår 1955 blev slagtningen og nedsaltningen af bacon så stor, at det ikke var muligt af afsætte de enkelte ugers baconkvantum på grund af maksimumbestemmelsen i baconaftalen. Slagterierne måtte derfor uge for uge ligge med en betydelig overskudsmængde.

Samtidig med denne udvikling kom der fra Ministry of Food jævnligt klager over for fedt bacon. En nedsættelse af saltningsvægten og af Salgsforeningens afregningspris til slagterierne for nr. 3 bacon hjalp ikke tilstrækkeligt. Der blev derfor i midten af januar 1955 gennemført en bestemmelse om, at slagteriernes afskibning af nr. 3 bacon ikke måtte udgøre en større procent af den samlede afskibning end slagteriets antal lurmærkede svin af nr. 3 udgjorde af ugens totale antal (til lurmærkning egnede) svin.

I begyndelsen af april 1955 modtog Salgsforeningen en meget indtrængende henstilling fra Ministry of Food om - også i egen interesse - at begrænse baconeksporten i april kvartal til maksimum 4.000 tons pr. uge, i modsat fald så Ministry of Food sig nødsaget til selv at påbegynde eksport af svin fra England til europæiske og eventuelt andre markeder.

Der blev herefter med Ministry of Food indgået en aftale, ifølge hvilken Salgsforeningen i en periode som erstatning for reducerede afskibninger modtog et beløb pr. cwt. for differencen mellem 5.000 tons pr. uge og den faktiske ugentlige leverance. De herved indkomne beløb - godt 10 millioner kr. - blev anvendt til støtte for tredielands-eksporten, hvor priserne var lavere end baconprisen.

Også i Vesttyskland – som i det øvrige Europa – var svineproduktionen steget betydeligt, og der blev udfoldet stærke bestræbelser fra det tyske landbrugs side for at få importen fra Danmark helt standset eller stærkt begrænset. Ved forhandlinger mellem de danske og tyske myndigheder blev dog opnået en aftale om eksport af et berænset antal søer.

Denne begrænsning medførte, at Eksportlicenskontoret så sig nødsaget til fra den 12. april at gennemføre en kvoteringsordning for eksporten til Vesttyskland baseret på eksporten i perioden 21. juni 1954 (da det tidligere eksportforbud blev ophævet) til 27. marts 1955.

Det lykkedes som erstatning for de svigtende hovedmarkeder at få afsat en del svin til Sovjetunionen og søer til anden side, især til Frankrig og Italien, men på grund af stærke prisfald kom der også i disse lande protester fra landmændene, hvad der begrænsede de danske muligheder for eksport.

Stemningen var trykket, og fra et møde den 28. april 1955 mellem repræsentanter for slagteriernes hovedorganisationer, de landøkonomiske foreninger og samtlige eksportorganisationer blev udsendt en udtalelse til landmændene, hvori der blev redegjort for situationen og advaret imod en forøgelse af svineproduktionen.

Forhandlinger om langtidsaftalens sidste år 1955-56

De i begyndelsen af juli måned indledte forhandlinger om betingelserne for baconleverancerne i høståret 1955-56 - det sidste år indenfor langtidsaftalen - hjalp ikke til en lettelse af den herskende pessimisme - tværtimod.

Fra britisk side blev krævet en prisnedsættelse på 10%, og det allerede aftalte kvantum på 200.000 tons var det ikke muligt at få forhøjet. Prisen svarede til den gennemsnitspris, som bacon var solgt til på det britiske marked, 213 til 214 sh. pr. cwt.

Med hensyn til tiden efter 1. oktober 1956 blev det fra britisk side konstateret, at der var tre muligheder: En ny langtidsaftale, en kvotering eller en tredie mulighed, som kunne være fri import i forbindelse med en beskeden told på baconimporten.

Gennem to dages forhandlinger viste det sig umuligt at få de britiske forhandlere bort fra disse standpunkter, hvorfor man enedes om at afbryde drøftelserne og genoptage forhandlingerne i London den 2. august.

På Salgsforeningens medlemsmøde den 22. juli blev der gjort rede for forhandlingernes forløb. Stemningen på mødet var den, at en ophævelse af kontrakten og overgang til fri handel og fri prisdannelse var at foretrække fremfor de stillede krav om prisreduktion. Iøvrigt var man enige om at trække forhandlingerne ud, da man mente, at den kommende udvikling kunne styrke de danske forhandleres position.

Det viste sig at slå til. Briterne fik realiseret de tyngende store lagre af bacon og ferske svin - blandt andet ved et salg til Sovjetunionen. Efterspørgslen på det britiske baconmarked voksede, og priserne kunne forhø-

jes. Slagtningerne i Danmark var faldet fra ca. 140.000 stk. om ugen i årets begyndelse til ca. 120.000 stk. i juli-august, og større fald kunne forudses. Da Danmark blev anmodet om at forøge leverancerne af bacon op til maksimumkvantummet, kunne det kun med nød og næppe gennemføres.

Trods dette lykkedes det ikke i anden runde af forhandlingerne - den 2. til 4. august i London - at nå frem til et resultat. Dog kunne man ved afslutningen af denne runde fornemme, at en uforandret pris og en mindre forhøjelse af kvantummet lå indenfor mulighedernes ramme.

Efter afslutningen af tredie runde af forhandlingerne den 12. til 14. september blev udsendt følgende pressemeddelelse: »Forhandlinger har fundet sted i København mellem repræsentanter for det britiske ministerium for landbrug, fiskeri og levnedsmidler og Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening om leverancer af bacon fra Danmark i året, der begynder den 2. oktober 1955. Prisen for disse leverancer bestemmes af den pris, der opnås for dansk bacon i Storbritannien, idet der dog er garanteret Salgsforeningen en minimumspris af 240 sh. pr. cwt. c. & f. britisk havn. Maksimum for leverancerne i langtidsaftalens sidste år er forhøjet til 208.000 tons«.

Det vil sige, at der var garanteret Salgsforeningen en prisforhøjelse på 1,1% med mulighed for større stigning, såfremt salgspriserne på det britiske marked betingede det. Aftalen var, at de første 30 sh. udover basisprisen 240 sh. skulle Ministry of Agriculture, Fisheries and Food have til dækning af udgifter, bl.a. fragt, risikopræmie m.m., og Danmark skulle have den merpris, der blev udover de 270 sh. pr. cwt. for dansk bacon. Aftalen var således et skridt på vejen mod fri prisdannelse for den danske baconeksport.

Aftalen - som iøvrigt genindførte 90% klausulen - blev godkendt på et medlemsmøde i Salgsforeningen den 15. september 1955. Allerede på dette tidspunkt kunne det ses, at baconpriserne på det britiske marked ville give Danmark en merfortjeneste udover den garanterede pris på 240 sh.

En prisreguleringspulje

Salgsforeningen kom ved aftalen i den situation, at den pris, som blev opnået for baconleverancerne, ikke ville være kendt på det tidspunkt, hvor Salgsforeningen skulle fastsætte afregningspriserne overfor slagterierne. Af denne grund, og for at medvirke til en rolig udvikling i svinepriserne blev det vedtaget at oprette en prisreguleringspulje.

Når baconprisen var høj, skulle der til puljen indbetales så stort et beløb, som bestyrelsen skønnede rimeligt, og størrelsen af puljen ville afhænge af, hvad der måtte anses for påkrævet til, at formålet med den kunne opfyldes. Iøvrigt var det hensigten, at puljen skulle være udbetalt til støtte for noteringen ved kontraktårets udløb den 1. oktober 1956.

For at puljeordningen kunne gennemføres, vedtog samtlige slagterier på medlemsmødet, at det beløb, som henstod i puljen pr. 31. december 1955, kunne overføres til regnskabsåret 1956, uanset de i §11 i Salgsforeningens love indeholdte bestemmelser.

Priserne for bacon på det britiske marked var steget betydeligt i sommermånederne 1955. Noteringen for dansk bacon steg i månederne juli-august fra 274 sh. til 296 sh. pr. cwt. Det var på det tidspunkt, baconaftalen for det kommende høstår blev afsluttet. Fra 25. august til 20. november var prisen 328 sh. pr. cwt., hvad der efter den nye aftale gav Danmark et betydeligt beløb udover den garanterede mindstepris.

Da det kunne forudses, at prisen efter årsskiftet ville falde, blev Salgsforeningens afregningspris for bacon og landsnoteringen ansat på et betydeligt lavere niveau, end merprisen gav mulighed for, og en væsentlig del af merprisen blev indbetalt i prisudligningspuljen. Det medførte utilfredshed hos de svineproducenter, som ikke havde deres svineproduktion og -leveringer jævnt fordelt over hele året.

Man enedes derefter i Salgsforeningens bestyrelse om at moderere indbetalingerne til puljen og forhøje afregningspris og landsnotering til et mere acceptabelt niveau. Ved årsskiftet stod der i puljen et beløb på kr. 7,4 millioner, som blev overført til næste år påhæftet den klausul, at beløbet kun måtte anvendes til støtte for prisen på baconsvinene.

Det britiske ministerium for landbrug, fiskeri og levnedsmidler (M.A.F.F.) var - ligesom Danmark - interesseret i en vis prisstabilitet på baconmarkedet. For at forhindre at de britiske købere skulle spekulere i markeds- og prisforholdene, gennemførte Salgsforeningen derfor i november 1955, efter aftale med M.A.F.F., den praksis, at rapporter om svineslagtning, saltning m.v. først blev udsendt 14 dage efter ugens udgang. Da det omkring årsskiftet blev nødvendigt at lægge bacon på lager i Danmark, blev disse dispositioner af samme årsag »mørklagt«.

Der blev i 1955 solgt ca. 236.000 tons bacon (inkl. frosne svin) til Storbritannien, og til andre lande ca. 13.700 tons svin og opskåret flæsk og ca. 28.000 tons søer. Konserveseksporten, som fortrinsvis fik sine forsyninger fra hjemmemarkedet, var vokset til ca. 49.000 tons til en værdi af godt 300 millioner kr. fordelt på et meget stort antal markeder, men med U.S.A. og England som hovedmarkederne. Totalmodtagelsen på slagterierne var steget med ca. 3,8% til ca. 7.145.000 stk.

1956
Forhandlinger om bacontold

Som nævnt blev spørgsmålet om en told på importeret bacon efter 1. oktober 1956 rejst af de britiske forhandlere allerede under baconforhandlingerne i sommeren 1955. De danske forhandlere protesterede kraftigt mod denne tanke, og afslog iøvrigt at drøfte et sådant spørgsmål, da man kun var bemyndiget til at forhandle om betingelserne indenfor den aftalte kontraktperiode.

I oktober måned 1955 blev spørgsmålet så rejst fra britisk side over for det danske udenrigsministerium, og der blev nedsat et udvalg under udenrigsministeriet - med repræsentanter for landbruget - til at optage forhandlinger om spørgsmålet. Da det stod klart, at en blank afvisning fra dansk side ikke kunne hindre, at tolden ville blive indført, koncentreredes anstrengelserne om at få knyttet visse betingelser og garantier til aftalen, som skulle indgås mellem den britiske og den danske regering.

I februar-marts 1956 forelå resultatet af de meget vanskelige forhandlinger. Tolden - på 10% - var det ikke muligt at blive fri for, men i forbindelse med toldens indførelse blev fra britisk side givet en del tilsagn, som man fra slagteriernes side tillagde stor betydning. De gik bl.a. ud på:

»1. at såfremt der indtræder begivenheder, der skader eller truer med at skade danske producenters interesser, indrømmes der Danmark adgang til forhandling med det bestemte formål at finde frem til afhjælpende foranstaltninger.
2. Storbritannien forpligter sig til at suspendere tolden, såfremt importen af dansk bacon pany skulle blive underkastet kvantitative restriktioner eller statshandel.
3. Storbritannien forpligter sig til - såfremt baconimporten bliver reguleret ved fastsæt-

telse af kvoter for de enkelte lande - da at sikre Danmark en andel af leverancerne fra ikke-britiske lande, der svarer til 70-75 pct.
4. Tolden bindes på dette niveau - 10 pct. - og vil ikke kunne forhøjes, medmindre hele aftalen opsiges.
5. Aftalen er uopsigelig i 4 år og kan derefter opsiges med 6 måneders varsel.« Det betød, at aftalen i hvert fald skulle gælde indtil 1. april 1961.

Inden aftalen blev underskrevet af den danske regering, havde det endelige svar været forelagt landbrugets organisationer, som havde betinget sig de anførte tilsagn.

Fra slagteriernes side havde man i denne forbindelse gjort statsministeren opmærksom på det urimelige i, om det danske hjemmemarked skulle komme til at lukrere ved den britiske told, men foreløbig var man dog indforstået med at vente og se, hvorledes forholdene ville udvikle sig.

Drøftelser i 7-mandsudvalg om Salgsforeningens fremtid

Det var naturligt, at det forhold, at langtidsaftalen for baconleverancerne til Storbritannien skulle ophøre den 1. oktober 1956, - og handelen på det britiske baconmarked gives fri - gav anledning til overvejelser om Salgsforeningens virksomhed efter denne dato. Til at gennemdrøfte og analysere de forskellige muligheder blev i oktober 1955 nedsat et 7-mands-udvalg med repræsentanter for andelsslagteriernes samvirksomhed, privatslagteriernes organisation og Salgsforeningen.
I 7-mandsudvalget var der stort set enighed om, at Salgsforeningen måtte opretholdes under en eller anden form for blandt andet at varetage eksporten af svin til tredielande og salg af søer og fedt. Privatslagterierne så dog gerne, at so- og fedteksporten blev frigivet, men var iøvrigt indstillet på at tilslutte sig, hvad andelsslagterierne kunne enes om.

Derimod viste der sig hurtigt i 7-mandsudvalget en divergerende opfattelse af, i hvilken udstrækning Salgsforeningen skulle varetage baconeksporten. Der var en vis enighed om, at Salgsforeningen skulle afgøre, hvilke agenter der kunne forhandle dansk bacon. Endvidere skulle Salgsforeningen regulere eksportmængden af bacon for hver uge for derigennem at indvirke på noteringsansættelsen i Storbritannien.

Uoverensstemmelser opstod omkring det spørgsmål, om baconleverancerne til de enkelte agenter som hidtil skulle ske over Salgsforeningen, eller om agenterne skulle modtage bacon direkte fra slagterierne og afregne direkte med slagterierne. Mange andre detailler var med i drøftelserne. Men dette var hovedspørgsmålet.

Mens der i 7-mandsudvalget og i hovedbestyrelserne var flertal for, at agenterne som hidtil skulle have den handelsmæssige kontakt til Salgsforeningen, viste det sig, at der blandt slagterierne - på dette stadium af drøftelserne - var flertal for at få genskabt den direkte handelskontakt mellem agenterne og slagterierne.

På andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde i marts 1956 blev de to divergerende opfattelser forelagt, og 7-mandsudvalget blev bemyndiget til at arbejde videre med problemerne. Ved drøftelse af de to forslag på et formands- og direktørmøde den 31. maj 1956 blev uoverensstemmelserne mellem de to standpunkter stærkt markeret, og man vedtog, at forslagene skulle skriftligt formuleres og tilsendes slagterierne til overvejelse.

Det skete ved en udsendelse den 14. juni af tre forslag - de to stærkt divergerende for-

slag og et tredie, som i nogen grad søgte at forlige synspunkterne, men med hovedvægten lagt på fortsat centraliseret salg af bacon gennem Salgsforeningen. Slagterierne blev anmodet om skriftligt at meddele Salgsforeningen deres kommentarer til forslagene.

De indkomne kommentarer - som var resultaterne af indgående drøftelser i slagteribestyrelser og repræsentantskaber og end- og på regionalmøder blandt grupper af slagterier – viste en stærk stemning for at få genoprettet den direkte kontakt mellem slagterierne og agenterne. Denne indstilling var særlig stærk blandt medlemmerne af D.B.C., men også udenfor denne kreds var der tilhængere af denne opfattelse.

Så man bort fra visse forbehold og betingelser knyttet til detailler i forslagene, kunne de fra slagterierne indkomne kommentarer udlægges således, at 40 ud af 62 andelsslagterier tilsluttede sig den direkte handel mellem slagterierne og agenterne. I de tre bestyrelser var indstillingen uforandret. Det måtte derfor ventes, at man på de indkaldte møder mellem andelsslagterierne og mellem samtlige medlemmer af Salgsforeningen - den 18. og 19. juli 1956 - ville få de divergerende opfattelser stærkt manifesteret.

Medvirkende hertil var, at 19 andelsslagterier - for at understrege deres ønske om at være frit stillet - havde deponeret deres opsigelse af medlemskabet af Salgsforeningen pr. 1. januar 1957.

Som et led i bestræbelserne for at finde en »fællesnævner« afholdtes den 16. og 17. juli et møde mellem 7-mandsudvalget og to fremtrædende repræsentanter for de britiske baconagenter - formanden og næstformanden for priskomitéen.

At det heller ikke på dette møde lykkedes at finde en »fællesnævner«, må nok bl.a. tilskrives, at de to britiske repræsentanter havde hver sin indstilling til problemernes løsning. Man nedsatte et arbejdsudvalg, som enedes om følgende udtalelse, der derefter blev tiltrådt af 7-mandsudvalget og af Salgsforeningens bestyrelse og Fællesbestyrelsen:

»Arbejdsudvalget har nøje overvejet den situation, der vil opstå efter langtidsaftalens ophør den 1. oktober 1956, og anbefaler enstemmigt:

1. Der skal være en prøvetid på 9 måneder, i hvilket tidsrum afsætningsforholdene skal være så nær som muligt lig dem, som benyttes af det britiske levnedsmiddelministerium.
2. Inden udgangen af denne periode skal der udsendes en speciel rapport, som skal foreligge såvidt muligt til 1. maj 1957, angående de indhøstede erfaringer.
3. Det er en forudsætning, at slagteriernes retlige stilling overfor Salgsforeningen ikke forringes som følge af prøvetiden«.

Denne udtalelse blev forelagt som et forslag til drøftelse på et formandsmøde blandt andelsslagterierne den 18. juli 1956 og til vedtagelse på et ekstraordinært delegeretmøde dagen efter. Begge møder var indkaldt til behandling af de foran omtalte tre forslag, som var udsendt til slagterierne.

På møderne var der en del modstand imod dette helt nye forslag, som ikke havde været udsendt til drøftelse i slagteribestyrelserne, men efter megen diskussion blev det dog vedtaget på delegeretmødet med 30 stemmer for og 29 imod - 3 slagterier undlod at stemme.

De slagterirepræsentanter, som var tilhængere af direkte kontakt til agenterne, ville ikke lade sig nøje med dette resultat af mødet, og insisterede på, at der også skulle stemmes om det af de tre udsendte forslag, som gik ind for deres opfattelse.

En fortsat drøftelse resulterede i, at 42 stemte for og 16 imod (4 stemte ikke) en henstilling til 7-mandsudvalget om i samarbejde med Salgsforeningens bestyrelse og Fællesbestyrelsen at udarbejde et forslag i enkeltheder bygget på hovedprincipperne i forslaget om direkte kontakt mellem slagterierne og agenterne - med hensyntagen til de i de kommende måneder indvundne erfaringer.

På et samme dag afholdt medlemsmøde - hvor også privatslagterierne var repræsenteret - blev denne vedtagelse tiltrådt af samtlige medlemmer, med det forbehold, at de 19 slagterier, som havde udmeldt sig, ville fortsætte deres medlemsskab til 1. juli 1957.

Prisreguleringspuljens ophør udsættes

På medlemsmødet drøftedes derefter et forslag om, at prisreguleringspuljens endelige udbetaling og ophør skulle udsættes til efter 1. oktober 1956, hvilken dato oprindelig var blevet fastsat for puljens ophør.

Først fra ugen begyndende den 28. maj 1956 havde man påbegyndt udbetalinger fra puljen til støtte for baconafregningsprisen, som indtil da havde været relativt høj.
På mødetidspunktet (19. juli 1956) kunne puljens indestående beregnes til ca. 6 millioner kr., og skulle hele puljen udbetales inden 1. oktober, ville det forudsætte en uønsket stor forhøjelse af afregningsprisen og derigennem af landsnoteringen for svin.

Det kunne bl.a. opmuntre til en forøgelse af svineproduktionen, hvad man ikke ønskede, og kunne medføre reaktion på hjemmemarkedet, hvor prisen måtte forventes at ville stige tilsvarende.

Et forslag om udsættelse af puljens udbetaling på ubestemt tid kunne ved afstemning ikke opnå 100% tilslutning, hvilket var betingelsen for, at den tidligere vedtagelse kunne ændres. Derimod blev et forslag om udsættelse til 31. december 1956 enstemmigt vedtaget.

Vanskeligheder med udmeldte slagterier 7-mandsudvalget ændres til et 13-mandsudvalg

Vedtagelsen den 19. juli 1956 om de 9 måneders prøvetid for Salgsforeningen efter 1. oktober var som nævnt betinget af, at de 19 udmeldte slagterier var indforstået med at fortsætte medlemskabet til 1. juli 1957, hvor prøvetiden udløb.

Det viste sig snart, at 4 andelsslagterier af de 19 ønskede at fastholde deres udmeldelse pr. 1. januar 1957, og dermed var grundlaget for 7-mandsudvalgets videre arbejde bortfaldet. Det gjorde en ny drøftelse af hele problemkomplekset nødvendig, og der indkaldtes til ekstraordinært delegeretmøde den 21. august 1956.

Efter en fornyet drøftelse af hele udviklingsforløbet - krydret med stærke udfald til flere sider og temperamentsfulde angreb på de siddende bestyrelser - blev der opnået enighed om, at 7-mandsudvalget suppleret med 6 nye medlemmer, 3 direktører og 3 formænd, skulle arbejde videre på grundlag af følgende vedtagelse:

»Da et stort flertal af andelsslagterierne har givet udtryk for direkte kontakt imellem slagterierne og de engelske baconagenter, må det kræves, at der i god tid inden det ordinære delegeretmøde i marts måned 1957 udarbejdes et forslag på dette grundlag. Et sådant forslag skal i tilfælde af vedtagelse træde i kraft fra 1. april 1957, og det er så en forudsætning, at alle slagterier forbliver som medlemmer i Salgsforeningen indtil 1. juli 1957«.

De udmeldte slagterier indsendte efter anmodning en skrivelse om, at de trak udmeldelsen pr. 1. januar 1957 tilbage. Herefter kunne det nye 13-mandsudvalg gå i gang med udarbejdelse af et forslag om Salgsforeningens fortsatte virke og om baconeksportens tilrettelæggelse efter 1. april 1957.

Langtidsaftalens sidste år 1955-56

Som omtalt foran blev det danske ønske om en forhøjelse af baconprisen med 10% i det sidste år af langtidsaftalen afvist. Aftalen blev, at prisen for leverancerne skulle bestemmes af den pris, der blev opnået på markedet. Danmark var garanteret en pris på 240 sh. pr. cwt. og den merpris som blev opnået udover 270 sh. pr. cwt.

Det viste sig senere, at denne aftale blev betydeligt bedre end en 10%'s forhøjelse, som følge af høje baconpriser på det britiske marked i løbet af året. Den gennemsnitspris, som blev opnået for dansk bacon i dette sidste aftaleår, blev 15,86% højere end prisen i det foregående år.

Efter aftale med det britiske levnedsmiddelministerium blev det fastsatte maksimum for leverancerne - 208.000 tons - fraveget, idet man i juli kvartal var interesseret i større tilførsler. Totalleverancen af bacon kom derfor op på ialt ca. 215.000 long tons til en samlet værdi af 1147 millioner kroner. Dette til trods for at en langvarig sømandsstrejke i marts-april måned havde givet store vanskeligheder for afsendelserne.

Baconeksporten efter 1. oktober 1956

Sideløbende med de mange drøftelser om Salgsforeningens fremtidige virksomhed, som er beskrevet foran, blev der indenfor Salgsforeningens bestyrelse og administration arbejdet med henblik på at få truffet de nødvendige praktiske foranstaltninger vedrørende baconeksportens gennemførelse efter 1. oktober 1956, når det britiske levnedsmiddelministeriums centralindkøb ophørte. Baconeksporten skulle jo fortsætte uanset eventuelle ændringer i Salgsforeningens struktur og uden hensyn til tidspunktet for disse eventuelle ændringers gennemførelse.

Som et led i arbejdet hermed havde en delegation bestående af en repræsentant for 7-mandsudvalget sammen med Salgsforeningens direktør og Salgsforeningens repræsentant i London i dagene 23. april til 2. maj 1956 indgående drøftelser med firmaer og personer, som repræsenterede de af den britiske regering godkendte - ialt 27 - danske baconagenter.

En rapport over disse drøftelser indgik i det videre arbejde med problemerne, og et resumé blev iøvrigt tilsendt samtlige slagterier den 23. maj - forud for formands- og direktørmødet den 31. maj.

Udover selve hovedspørgsmålet: efter hvilke principper baconhandelen mellem Danmark og Storbritannien for fremtiden burde tilrettelægges, var det især detailspørgsmål som: fastsættelsen af noteringen for dansk bacon, ansættelse af agenter, eventuel regulering af bacontilførslerne og spørgsmålet om stående ordrer, som man lagde vægt på at få grundigt belyst.

Den 20. juli 1956 - dagen efter Salgsforeningens medlemsmøde, hvor det blev besluttet, at afsætningen indtil 1. juli 1957 skulle ske gennem Salgsforeningen - blev samtlige slagterier anmodet om at meddele, til hvilke agenter i Storbritannien de ønskede, at deres produktion af bacon skulle gå. Såvidt det var praktisk muligt, ville disse ønsker blive lagt til grund ved planlægningen af afsætningen efter 1. oktober.

Den 6. september - 2 uger efter delegeretmødet den 21. august, hvor prøvetiden blev bekræftet og nedsat til 6 måneder - var hele materialet gennemgået, og alle arrangementer truffet med de udpegede 21 agentfirmaer, således at det kunne meddeles hvert enkelt slagteri, hvorledes dets baconafskibninger var tilrettelagt fra 1. oktober 1956 - og indtil videre. Det blev meddelt, hvilke af de agenter, slagteriet havde ønsket at levere til, der var godkendt, og hvorledes afskibningerne procentvis skulle fordeles imellem disse agenter. Forud for disse meddelelser til slagterierne var gået et møde mellem Salgsforeningens repræsentanter og agentfirmaerne på the London Provision Exchange den 31. august 1956.

Mellem hvert enkelt agentfirma og Salgsforeningen blev oprettet en kontrakt, hvori Salgsforeningen forpligtede sig til for hver uge at levere firmaet bacon i overensstemmelse med den udarbejdede afskibningsplan.

Agentfirmaet på sin side forpligtede sig til at modtage disse leverancer og disponere derover i overensstemmelse med de aftalte »Terms and conditions of sale of Danish Bacon by agents of Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening« - et udførligt dokument med 27 paragraffer, hvori alle nødvendige betingelser og krav var specificeret.

En særlig aftale blev truffet vedrørende »standing orders« ifølge hvilken såvidt muligt mindst 50% og højst 75% af det anviste kvantum kunne sælges på »standing orders«-kontrakter.

Til at fastsætte den ugentlige notering for dansk bacon blev the Danish Bacon Price Fixing Committee nedsat med 7 medlemmer. Af disse udpegede Salgsforeningen de 5 blandt de godkendte agenter, og agenterne valgte de 2 medlemmer, 1 i London og 1 udenfor London. Komitéen valgte selv sin formand.

Hermed kom den danske baconeksport - efter 24 års statsdirigeret handel på det britiske marked - pånyt ind under frie handelsforhold, og dansk bacon bestod denne prøve. Det bevarede sin topposition på markedet. Noteringen for alle tre sorteringer af dansk bacon lå fortsat over noteringen for alle andre landes bacon.

Regler for anden flæskeeksport til Storbritannien

Ved overgangen til det frie marked i Storbritannien for import af flæskevarer var der i Danmark nogen nervøsitet for, om en total frihed for en sådan eksport fra Danmark kunne få skadelig indflydelse på prisdannelsen for bacon.

For at medvirke til en rolig udvikling på dette område udstedte Landbrugsministeriet den 3. oktober 1956 en bekendtgørelse, i henhold til hvilken der i tiden indtil 21. oktober til Storbritannien og Nordirland kun måtte eksporteres kød af svin i form af bacon. I mellemtiden skulle der i ministeriet optages forhandlinger om den endelige form for eksporten.

Ved et møde i Landbrugsministeriet den 12. oktober 1956 mellem repræsentanter for Salgsforeningen, Kødindustriens Fabrikantforening og Dansk Eksportør- og Kødgrossistforening enedes man om, hvilke flæskevarer, der fra den 22. oktober 1956 kunne eksporteres fra Danmark til Storbritannien og Nordirland - som hidtil mod fornøden udførelsestilladelse fra Landbrugsministeriets Eksportlicenskontor.

Parterne enedes tillige om at nedsætte et udvalg med repræsentanter for hver af organi-

sationerne til drøftelse af opståede spørgsmål i denne forbindelse og til at følge den videre udvikling.

Større reklameindsats

Fra 1955 deltog Danmark - som tidligere omtalt - i den fælles reklameindsats for bacon, formidlet af Bacon Information Council. For at følge denne indsats op blev der i 1956 påbegyndt et reklamefremstød specielt for salg af dansk bacon. Det skete især ved udsendelse af flerfarvede brochurer med opskrifter og vejledning til husmødrene. Der blev arrangeret »Danish weeks« i samarbejde med detailhandlere og deltaget i de store fødevareudstillinger m.m.

Man drøftede endvidere oprettelsen af et Danish Centre i London - en tanke der senere blev realiseret - og der påbegyndtes en reklameindsats for salget af dansk svinespisefedt under mærket Danelard.

I august 1955 etableredes den første af landbrugets fødevarekiosker i skikkelse af en ostebod i den daværende transithal i Københavns lufthavn, Kastrup. Allerede året efter kom Salgsforeningen imidlertid med, ligesom drøftelserne med Fjerkræeksport-Udvalget resulterede i, at Ringsted Andels-Fjerkræslagteri meldte sig som partner i det lille uformelle interessentskab, der fik sekretariat i Landbrugsraadet. Det var fra starten klart, at landbrugets organisationer hermed havde påbegyndt et arbejde, der indebar hensigtsmæssig udnyttelse af salgsfremmende muligheder.

Det blev i maj 1956 vedtaget, at Salgsforeningen fra 1957 ville deltage med en udstillingsstand på Leipzigermessen i samarbejde med mejerierne og OXEXPORT.

Eksporten i 1956

I kalenderåret 1956 blev der eksporteret ialt ca. 227.000 tons bacon til Storbritannien, heraf ca. 53.000 tons i oktober kvartal. For eksporten af slagtede svin til tredielande var markedet meget dårligt. Ialt blev eksporteret ca. 1.800 tons, med Sverige som største aftager af ca. 1.300 tons.

Det blev derfor hilst meget velkommen, da der ved forhandlinger med Vesttyskland i juli blev opnået en aftale om levering af store, levende svin fra slutningen af august og resten af året. Denne eksport kom til at omfatte ialt ca. 25.000 stk. svin, svarende til ca. 2.800 tons.

Hvad angår soeksporten, var Vesttyskland som sædvanligt den store aftager af ca. 25.000 tons levende og ca. 1.900 tons slagtede søer. Den samlede soeksport omfattede ialt ca. 157.000 med en vægt på ca. 30.000 tons.

Totalmodtagelsen af svin i 1956 (for 53 uger) på ca. 6,6 millioner stk. viste en nedgang fra 1955 (for 52 uger) på godt 7%. Regnes kun med 52 uger i 1956, var nedgangen 9%.

1957

De voksende økonomiske problemer for landbrugsproduktionen i almindelighed, som var begyndt omkring 1955, var særligt fremherskende ved begyndelsen af 1957, og ikke mindst indenfor svineproduktionen.

De stigende afsætningsvanskeligheder kombineret med de stadigt voksende produktionsomkostninger herhjemme var baggrunden for en betydelig aktivitet og stor mødevirksomhed i bestræbelserne for at få forbedret forholdene.

En afgift pr. svin indføres

Ved forskellige lejligheder - bl.a. på delegeretmøder, formands- og direktørmøder m.m. i 1956 - blev drøftet et forslag om indbetaling af en afgift til Salgsforeningen til dækning af Salgsforeningens administrationsomkostninger og handelsrisiko o.a., herunder til dækning af udgifterne ved Slagteriernes Forskningsinstitut, Baconkontrollen o.lign.

På Salgsforeningens ekstraordinære generalforsamling den 6. december 1956 blev det vedtaget at opkræve denne afgift. For at undgå vedtægtsændringer i denne anledning - idet sådanne ændringer måtte forventes at blive nødvendige til 1. april 1957 - blev forslaget om afgiften tilsendt samtlige slagterier til godkendelse. Det blev godkendt og gennemført med virkning fra 7. januar 1957.

Ved gennemførelsen af denne afgiftsordning blev bl.a. opnået, at hjemmemarkedsprisen stort set ville følge eksportprisen inden (som hidtil) fradrag for diverse omkostninger. Afgiften blev indtil videre ansat til 3 kr. pr. svin over 50 kg excl. orner, kasserede svin og producentsvin.

Forhandlinger om Salgsforeningens virksomhed efter 1. april 1957

Det på andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde den 21. august 1956 nedsatte 13-mandsudvalg afholdt i løbet af efteråret og vinteren en række møder for at udarbejde et forslag til tilrettelæggelse af baconhandelen efter den 1. april 1957.

I møderækken indgik et besøg i London i dagene 7. til 11. januar 1957, hvor 9 af 13-mandsudvalgets medlemmer sammen med Salgsforeningens direktion m.fl. havde meget indgående drøftelser med repræsentanter for de 21 baconagenter, specielt med det danske bacon-noteringsudvalg og med en repræsentant for Ministry of Agriculture, Fisheries and Food.

På møderne blev drøftet alle enkeltheder af betydning for baconhandelen efter 1. april 1957 og om handelens forløb i oktober kvartal 1956. Vedrørende dette sidste var der blandt agenterne enighed om, at systemet (med Salgsforeningen som eksportør) havde bestået sin prøve i den forløbne tid, som dog havde været gunstig for baconhandelen med stor efterspørgsel og begrænset udbud.

Den 24. januar 1957 blev det meddelt andelsslagterierne, at man regnede med den 8. februar at kunne tage endelig stilling til et forslag, som kunne forelægges slagteriernes repræsentanter til afgørelse på et ekstraordinært delegeretmøde den 19. februar 1957.

Denne forventning viste sig at være for optimistisk. Den 8. februar måtte man meddele slagterierne, at mødet i 13-mandsudvalget var endt, uden at der var opnået enighed, idet 7 medlemmer af udvalget indtog ét standpunkt - baseret på direkte afregning mellem slagteri og agent - og 6 medlemmer holdt stadig på, at afregningen skulle gå over Salgsforeningen.

Enkelte andre detailler bl.a. vedrørende prisfordelen for køberne i forbindelse med stående ordrer, fast notering eller tilladte underpriser for usolgt bacon m.m. var der uenighed om; men det var især de nævnte principielle spørgsmål, der skilte de to grupper.

Den 12. februar blev de to forslag med bemærkninger og forklaringer - og ledsaget af et resumé vedrørende drøftelserne i England - udsendt til samtlige slagterier som grundlag for forhandlingerne på mødet den 19. februar.

Der maa snart tages Stilling til Landbrugets Problemer

Forstander Johs. Petersen-Dalum peger paa hjemmemarkedspriserne og den fremtidige baconhandel

Enig Holdning fra Slagterierne overfor den frie Baconhandel

Den nuværende salgsorganisation fortsætter de første 9 maaneder paa det frie englandsmarked

Pengene direkte hjem til slagterierne

Hvad med baconhandelen efter 1. oktober?

Hvordan skal dansk Bacon nu sælges i England?

Henimod Forlig om Bacon-Salget?

Der skal være opnaaet positiv interesse for et direktør Behnke fremsat forslag til kompromisløsning

ERHVERVSLIVET

Fortsat samlet bacon-eksport

Andelsslagterierne vedtog i gaar me... at beholde salgsfor... stemte for, 26...

Slagterierne fastholder det centraliserede Eksportsalg

Vedtaget med 34 stemmer mod 26 efter mange timers debat paa det ekstraordinære delegeretmøde i København i gaar

De danske andelsslagterier vedtog paa et langvarigt ekstraordinært delegeretmøde paa »Wivex« i København i gaar at fortsætte med det centraliserede salg gennem eksportvirksomheden slagteriernes salgsforening.

62 andelsslagterier — eller samtlige medlemmer — var repræsenteret, og vedtagelsen fandt sted med 34 stemmer imod 26. To slagterier undlod at stemme. Inden afstemningen havde man givet fuld tilslutning til, at alle ville bøje sig for afgørelsen, i hvilken retning den saa gik.

Beslutningen om at bibeholde det centraliserede salg gaar stik imod det knebne flertal paa 7 imod 6 i det forberedende 13 mands udvalg, men dette er ikke saa overraskende, som man maaske vil tro. Dette udvalg havde oprindelig kun 7 medlemmer, og først senere blev det suppleret med 6 mand fra den stærkeste side af den opposition, der forlængst har ønsket, at slagteriprodukterne blev afsat frit i England af hvert enkelt slagteri, og det viste sig da ogsaa ret hurtigt under den flere timer lange diskussion paa det ekstraordinære delegeretmøde, at mindretalsindstillingen fra mindretallet i det nedsatte 13 mands udvalg om at fortsætte med et centraliseret salg gennem *Eksportsvineslagterier* undlod at stemme.

Inden afstemningen havde man sanktioneret, at alle ville bøje sig for afgørelsen, hvad den end maatte blive.

Centraliseringen af bacon-salget skal opretholdes

Et lille flertal for centraliseringen paa Andelssvineslagteriernes delegeretmøde i gaar

Paa et ekstraordinært delegeretmøde i gaar i *De Samvirkende Danske Andelssvineslagterier*, hvor samtlige medlemmer, det vil sige 62 andelsslagterier, var repræsenteret, vedtog man efter flere timers drøftelse med 34 stemmer mod 26 at gaa ind for indstillingen fra mindretallet i det nedsatte 13 mands udvalg om at fortsætte med et centraliseret salg gennem *Eksportsvineslagteriernes Salgsforening*. To slagterier undlod at stemme.

Inden afstemningen havde man sanktioneret, at alle ville bøje sig for afgørelsen, hvad den end maatte blive.

Frederiksberg Metal:

Udklip fra »Frederiksborg Amts Avis«, »Politiken« og »Berlingske Tidende«.

Mens alle disse interne forhandlinger havde stået på - i 13-mandsudvalget og i slagteriernes hovedbestyrelser - var diskussionen fortsat ude omkring i landet under stor opmærksomhed fra pressens side. De divergerende opfattelser blev klart belyst af følgende to avisoverskrifter: »Tab for landbruget, hvis 60 direktører skal sælge« og »To trediedele af slagterierne gør oprør mod diktatur«.

De landøkonomiske foreninger - som deltog i diskussionen - advarede stærkt imod at svække Salgsforeningen, og mange slagteriledelser omkring i landet kom under stærkt pres fra medlemmerne. De afskrækkende forhold i 1920'erne og 30'erne blev holdt frem som skræmmebillede med påstand om, at så galt kunne det gå, hvis sammenholdet svigtede.

Der var et meget stort behov for en endelig klaring af problemerne, da andelsslagteriernes repræsentanter - sammen med repræsentanter for de landøkonomiske foreninger - mødtes til ekstraordinært delegeretmøde den 19. februar 1957. Et medlem af 13-mandsudvalget kunne oplyse, at han om mødets hovedemne nu havde samlet godt 5 kg papirer i form af mødereferater, beregninger og forslag m.m.

På mødet, som startede med uenighed om valget af dirigent - hvad der var ganske usædvanligt - blev de to forslag forelagt og grundigt forklaret og kommenteret af tilhængere og modstandere - til tider i uvant skarpe vendinger - så skarpe at der måtte efterlyses »en nyere tone og større fordragelighed«.

Efter en hel dags drøftelser blev de to forslag sat under afstemning, hvorved forslaget fra mindretallet i 13-mandsudvalget - baseret på afregning med baconagenterne over Salgsforeningen - blev vedtaget med 34 stemmer mod 26, 2 undlod at stemme.

Man skiltes med ønsket om, at sindene pånyville falde til ro, og at alle nu ville arbejde for, at man kunne få et godt resultat af det vedtagne.

Ændringer i Salgsforeningens love 1957

Gennemførelsen af den tidligere omtalte afgift pr. svin, som - sammen med vedtagelserne iøvrigt på mødet den 19. februar 1957 - blev bekræftet som gældende efter 1. april, nødvendiggjorde forskellige ændringer i Salgsforeningens love. Disse ændringer blev behandlet på en overordentlig generalforsamling i Salgsforeningen den 27. februar 1957.

§4, stk. 1 om Salgsforeningens kapitalgrundlag fik herefter følgende formulering:

»Organisationens kapitalgrundlag består af:

1. Grundkapitalen, der ved Landbrugsministeriets Baconudvalgs eksportforretnings ophør er overført til nærværende organisation.
2. Henlæggelser som følge af organisationens drift i regnskabsårene 1950-1956 incl.
3. Indbetalinger fra medlemmerne, jfr. § 5, stk. 4.«

I forbindelse hermed blev som et nyt stk. 4 i § 5 indføjet:

»Til dækning af organisationens handelsrisiko samt til dækning af udgifterne ved organisationens administration m.v. er medlemmerne pligtige at betale en afgift til organisationen. Afgiften fastsættes af bestyrelsen i forhold til medlemmernes totale modtagelse af svin. Ved svin forstås i denne forbindelse svin og søer over 50 kg indvejet vægt; orner, producentsvin, kasserede og betinget godkendte undtaget.«

Da også denne afgift - om nødvendigt - skulle kunne inddrives hos medlemmerne, blev næstsidste stykke i § 5 ændret til:

»Den i stk. 4 nævnte afgift samt idømt erstatning og bod såvel som pålagte sagsomkostninger kan inddrives ad retslig vej eller fradrages medlemmets tilgodehavende hos organisationen.«

Salgsforeningens handelsrisiko og administrationsomkostninger m.v. var herefter dækket af afgiften. Det medførte en ændring af bestemmelserne om fastsættelsen af afregningsprisen i § 10 stk. 3 til følgende:

»Afregningsprisen til medlemmerne fastsættes således, at den indeholder en margin til dækning af organisationens handelsomkostninger ved afsætningen af de forskellige varer«.

Da det var under overvejelse at indføre en præmiebetaling for en ekstra god kvalitet af bacon - uden at man ville modtage en særlig pris for denne kvalitet på det britiske baconmarked - og da man endvidere ville have mulighed for at betale nogle kvaliteter med en mindre pris (f.eks. C-bacon) end markedsprisen, blev det vedtaget i § 10, stk. 2 at tilføje:

»Afregningsprisen fastsættes under hensyntagen til formålstjenlig kvalitetsforbedring.«

De her omtalte lovændringer medførte, at bestemmelserne i § 11 om fordeling af over- eller underskud og om begrænsningen af overførsler bortfaldt. I stedet fik denne paragraf følgende tilføjelser som stykke 3 og 4:

»Ved hvert regnskabsårs slutning træffes der efter bestyrelsens forslag bestemmelse (jfr. § 6) om, hvorvidt rentebeløb skal udbetales eller godskrives de enkelte medlemmers kapitalkonti.

Over- eller underskud for hvert regnskabsår overføres i ny regning.«

Da man ønskede at bevare Salgsforeningens driftskapital - hidrørende fra indbetalinger af afgiften - intakt i tilfælde af et medlems udtræden, blev § 16, stk. 1 ændret til:

»Såfremt et medlemsskab ophører, har det pågældende medlem krav på at få udbetalt det på hans kapitalkonto pr. 5. januar 1957 indestående beløb med tillæg af eventuelle senere tilskrevne renter. Udbetaling finder sted senest 1 måned efter, at det pågældende årsregnskab er godkendt.«

Man vedtog på generalforsamlingen også en ændring af § 15 om Salgsforeningens opløsning, men denne vedtagelse måtte senere opgives, da den ikke vandt tilslutning på andelsslagteriernes efterfølgende delegeretmøde.

Ifølge § 6 i Salgsforeningens love skulle vedtægtsændringer for at kunne få gyldighed tiltrædes af andelsslagteriernes delegeretmøde og af privatslagteriernes generalforsamling.

I overensstemmelse hermed blev samtlige forslag til ændringer forelagt på det ordinære delegeretmøde i marts 1957, hvor der bl.a. kom forslag om en ændret formulering af § 5, stk. 4 om indbetaling af afgifter.

En del konservesproducerende slagterier og virksomheder ønskede tilføjet ordene: »Dog må eksporteret konserves samt tilberedte kødvarer kun belastes med udgiften til organisationens administration«.

Dette ændringsforslag blev imidlertid nedstemt af forsamlingen - med 43 stemmer mod 14 - efter at der var givet tilsagn om, at der til enhver tid ville blive taget hensyn til konservesindustriens særlige forhold.

§ 15 om Salgsforeningens opløsning blev på delegeretmødet eenstemmigt vedtaget med følgende formulering: »I tilfælde af organisationens opløsning er medlemmerne berettiget til at få udbetalt det på deres kapitalkonti pr. 5. januar 1957 indestående beløb med tillæg af eventuelle senere tilskrevne renter, jfr. dog stk. 3.

Såfremt der ved den endelige opgørelse er et overskud, anvendes dette til støtte for svineproduktionen fremover.

Foreligger der ved den endelige opgørelse underskud, fordeles dette mellem de enkelte slagterier i forhold til de i henhold til § 5, stk. 4 foretagne indbetalinger, og de enkelte slagteriers kapitalkonti reguleres i overensstemmelse hermed. Dog lægges højst det sidste regnskabsår før opløsningen til grund for fordelingen.«

Denne vedtagelse adskilte sig fra den formulering, som var vedtaget på Salgsforeningens forudgående generalforsamling derved, at Salgsforeningens generalforsamling ikke havde foreslået at anvende et eventuelt overskud til støtte for svineproduktionen, men ville fordele dette til slagterierne.

Alle de øvrige forslag til ændringer blev uforandret vedtaget eenstemmigt af delegeretforsamlingen.

Derefter blev særskilt behandlet et forslag om en ændret fremgangsmåde ved valget af Salgsforeningens bestyrelsesmedlemmer, idet dette valg ønskedes henlagt til andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde. Hidtil havde Fællesbestyrelsen valgt andelsslagteriernes repræsentanter i Salgsforeningens bestyrelse.

Forslaget, som blev motiveret med ønsket om en styrkelse af Salgsforeningen efter vedtagelserne på det ekstraordinære delegeretmøde den 19. februar, havde baggrund i de meget divergerende opfattelser blandt slagterierne på dette og de foregående møder vedrørende Salgsforeningens fremtidige virke.

Ifølge forslaget - der blev vedtaget med 39 stemmer mod 23 - skulle §8, stk. 1 og 2 ændres til følgende:

»Bestyrelsen består af 9 medlemmer. Fællesbestyrelsens formand er permanent medlem af bestyrelsen. Andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde vælger 4 medlemmer, 2 blandt andelsslagteriernes bestyrelsesmedlemmer og 2 blandt andelsslagteriernes direktører. Medlemmerne af Privatslagteriernes Organisations bestyrelse vælger 2 medlemmer. Endvidere vælger De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger hver 1 medlem af bestyrelsen.

De af delegeretmødet og Privatslagteriernes Organisation valgte bestyrelsesmedlemmer vælges med en funktionstid på 2 år. Der afgår hvert år 3 af disse medlemmer, nemlig 1 af de af andelsslagterierne valgte bestyrelsesmedlemmer og 1 direktør samt 1 repræsentant for privatslagterierne. Første nyvalg finder sted efter 1 års funktionstid ved lodtrækning«.

Da §15 - om Salgsforeningens opløsning - ved denne behandling på delegeretmødet havde fået en ændret formulering, og da de vedtagne ændringer af § 8 - om valget af bestyrelsesmedlemmer - ikke havde været forelagt på Salgsforeningens generalforsamling, måtte disse to vedtagelser for at få endelig gyldighed forelægges for Privatslagteriernes Organisation og derefter til behandling på en generalforsamling i Salgsforeningen.

Denne behandling fandt sted på Salgsforeningens ordentlige generalforsamling den 11. april 1957. Da man her ikke kunne nå til enighed, vedtog man at nedsætte et lovudvalg til at arbejde videre med forslagene. Lovudvalget kom til at bestå af 2 repræsentanter for andelsslagterierne, 1 repræsentant for privatslagterierne og 1 repræsentant for hver af de landøkonomiske foreninger (landbo- og husmandsforeningerne).

De øvrige vedtægtsændringer blev bekræftet af generalforsamlingen og var dermed trådt i kraft.

Bestræbelser for kvalitetsforbedringer

Omkring årsskiftet 1957 var antallet af klager fra de britiske købere over for tunge og for fede baconsider taget stærkt til, hvorfor Salgsforeningens bestyrelse vedtog - med virkning fra den 4. februar - at nedsætte saltningsgrænsen for bacon med 2 kg, hvorefter maksimumgrænsen blev 68 kg indvejet vægt. Den 9. marts blev minimumgrænsen nedsat tilsvarende, hvorefter saltningsvægten var 53 til 68 kg. Den 16. august blev maksimumvægten yderligere nedsat til 67 kg.

I drøftelserne om baconeksporten efter 1. april 1957 indgik et forslag om indførelse af en særlig X-sortering omfattende bacon af ekstra tynde kødfulde svin. Ved det videre arbejde med dette forslag enedes man om at betegne denne sortering A-1, og i slutningen af februar blev det vedtaget at benytte marts måned som en prøvetid for indførelsen af denne ny sortering med skærpede krav vedrørende spæktykkelse m.m.

Dette fik dog ikke i prøvetiden indflydelse på Salgsforeningens afregning til slagterierne, som blev anmodet om uge for uge at tilsende Salgsforeningen rapport om resultatet af sorteringen.

Fra den 22. april 1957 gennemførtes en præmiering til slagterierne for bacon af A-1 sorteringen. Præmien blev ansat til 6 kr. pr. svin, som indgik i baconeksporten - senere blev den ændret til 10 øre pr. kg. Landsnoteringen for disse A-1 svin blev samtidig forhøjet med 10 øre pr. kg.

Blandt andet fordi udgifterne forbundet med denne præmiebetaling skulle betales af afgiften pr. svin, blev denne afgift den 10. maj forhøjet fra 3 til 5 kr., og i juli blev den - af handelsmæssige årsager - yderligere forhøjet til 6 kr. pr. svin, og senere til 8 kr.

»Slight of lean«-problemet. Klassificeringsudvalget

Gennem længere tid var det i klagerne fra Storbritannien blevet anført, at der i mange baconsider var langt mindre kød, end man skulle vente under hensyntagen til sorteringsmålene.

Denne mangel på kød i karbonaden blev betegnet som »slight of lean«. Det var et problem, man kendte også indenfor den britiske baconproduktion.

For at man kunne komme til bunds i disse kvalitetsproblemer, nedsattes i juni måned et Klassificeringsudvalg, som fik til opgave - efter at have undersøgt forholdene - at fremkomme med forslag bl.a. til ændring af sorteringsbestemmelserne m.m.

Gennem Baconkontrollen og Slagteriernes Forskningsinstitut blev iværksat et omfattende arbejde med det formål at finde frem til en målemetode, hvorved disse »slight-of-lean«-svin kunne blive frasorteret, så de ikke indgik i baconproduktionen.

Resultatet heraf blev, at der fra 10. november 1957 blev gennemført et særligt »slight-of-

lean«-mål, og slagterierne fik pålæg om, at de svin, der ikke kunne opfylde dette mål, ikke måtte anvendes til tilvirkning af bacon.

Ved afregningen skulle der gives leverandørerne af sådanne svin meddelelse om, at svinene ikke kunne anvendes i baconfabrikationen. Man fandt det ikke - på dette tidspunkt - forsvarligt at foretage fradrag i noteringen.

Klassificeringsudvalget fik iøvrigt til opgave at arbejde videre på et forslag til et helt nyt sorterings-system, som så senere skulle drøftes i slagteriernes kompetente forsamlinger.

Der oprettes et Baconråd

De stigende svineslagtninger i 1957 og de begrænsede eksportmuligheder for svin til tredielande medførte i perioder forøgede baconleverancer med ret betydelige prisfald til følge. Medvirkende hertil var, at der også fra Holland og fra den britiske baconindustri kom stigende leverancer til markedet.

Der var efter handelens frigivelse i Storbritannien den 1. oktober 1956 jævnligt konsultative møder mellem repræsentanter for det britiske levnedsmiddelministerium og Salgsforeningen. Man søgte på disse møder ved gensidig orientering at danne sig et indtryk af markedsudviklingen, især på lidt længere sigt.

Ønsket om konkrete foranstaltninger med henblik på at regulere tilførslerne til baconmarkedet lå bag en henvendelse i sommeren 1957 til de danske landbrugsorganisationer fra the National Farmers' Union of England and Wales, (N.F.U.).

I dagene 20. og 21. august 1957 var der drøftelser i København mellem repræsentanter for N.F.U. og repræsentanter for Landbrugsrådet, Landbo- og Husmandsforeningerne og slagterierne vedrørende produktion og handel med landbrugsvarer i Storbritannien og Danmark. I særdeleshed drøftedes den øjeblikkelige baconsituation som følge af den forøgede svineproduktion i Danmark og Det forenede Kongerige.

Mødedeltagerne enedes om »at forelægge deres respektive organisationer forslag til i fællesskab at tage sådanne forholdsregler, som ligger indenfor deres rækkevidde for at koordinere forsyningerne af bacon til det britiske marked med henblik på at genoprette den i de sidste uger forrykkede stabilitet.«

Skitseforslaget gik ud på, at der skulle udveksles oplysninger vedrørende de løbende slagtninger og baconafskibninger og derudfra træffes aftale om den omtrentlige størrelse af det kvantum bacon, som skulle tilføres det britiske marked henholdsvis fra de britiske og de danske producenter.

Man ville kontakte landbrugsorganisationerne i Holland med det formål at få leverancerne derfra koordineret med de britiske og de danske leverancer. Endvidere ville man foretage en fælles henvendelse til den britiske regering for at formå regeringen til at begrænse baconimporten fra Polen, og for at få disse leverancer mere ligeligt fordelt over ugerne.

Det var indlysende, at sådanne foranstaltninger kunne få stor betydning for Danmarks baconproduktion, og forslaget blev derfor grundigt forhandlet på et ekstraordinært delegeretmøde blandt andelsslagterierne og på Salgsforeningens medlemsmøde den 6. september 1957, hvor Salgsforeningens bestyrelse fik mandat til at fortsætte forhandlingerne med N.F.U.

Efter at også hollænderne på et møde i Haag den 14. september havde erklæret sig villige

til at gå ind i samarbejdet, blev der ved et møde i London den 1. oktober 1957 truffet aftale om at nedsætte et »Baconråd« - The Bacon Consultative Council - bestående af 3 medlemmer fra hvert land. De skulle så mødes hver 14. dag, skiftevis i Storbritannien, Holland og Danmark. Salgsforeningens repræsentanter gav på mødet principiel tilslutning, og denne tilslutning blev endeligt konfirmeret på Salgsforeningens medlemsmøde den 8. oktober 1957.

Baconrådets andet møde fandt sted i København den 29. oktober 1957 med repræsentanter for Storbritannien, Holland og Danmark. Her forelå tilsagn fra Den irske Republik og Sverige om at gå ind i rådet. Man diskuterede specielt selve rådets virksomhed og herunder de britiske husmødres og den britiske presses angreb på rådet.

Presseangreb på Baconrådets virksomhed havde været fremme i alle de store britiske dagblade, og de var blevet imødegået af rådets britiske delegerede og af Salgsforeningens repræsentant i London, der fungerede som rådets sekretær. Man henviste bl.a. til, at målet for rådets virksomhed var en stabilisering af baconmarkedet for at forhindre de store prissvingninger, der var til skade såvel for producenterne som for forbrugerne.

De britiske delegerede gik på mødet stærkt ind for, »at der fremover skulle gøres en alvorlig indsats for at forhindre, at der i offentligheden af pressen oparbejdes en modstand mod rådets arbejde«. På den baggrund blev der afholdt en pressekonference umiddelbart efter mødet.

Også det britiske monopoltilsyn fik Baconrådet i søgelyset, og der fandt i forsommeren 1958 en del forhandlinger sted mellem repræsentanter for det britiske monopolråd og Baconrådets formand og sekretær. Det resulterede i, at man på rådets møde i Stockholm den 10. juni 1958 behandlede et udkast til statutter for rådet, hvoraf skulle fremgå, hvad Baconrådet var, og hvad dets virksomhed gik ud på.

Det blev i statutterne bl.a. præciseret, at formålet med rådet var at holde bacontilførslerne til U.K. under regelmæssig opsigt og at holde de nationale organisationer, som var repræsenterede i rådet, underrettet om markedet. For at opnå dette var de nationale organisationer enedes om frit at give oplysninger, som måtte være nødvendige vedrørende slagtningernes størrelse, svinetællinger, beholdninger og de seneste analyser angående tendensen i produktion og forbrug.

Der var i det store og hele - også i Danmark - enighed om, at Baconrådet kom til at øve en gavnlig indflydelse på baconmarkedet hen imod en større stabilitet, selvom det ofte var Danmark, der som den største leverandør til markedet måtte yde det største bidrag til den ønskede balance - som regel ved en vis tilbageholdenhed med leverancerne.

Foranstaltninger til begrænsning af svineproduktion og baconeksport

I bestyrelserne og på de omskrevne ekstraordinære møder såvel som på et ekstraordinært delegeretmøde den 4. juni og et medlemsmøde den 30. juli 1957 havde man drøftet, hvilke foranstaltninger der kunne gennemføres med det formål at bremse den stigende svineproduktion og i hvert fald begrænse baconafskibningerne.

Der blev ofte fra Fællesbestyrelsens og Salgsforeningens bestyrelses formand udtalt advarsler imod for stor optimisme og henstillinger om tilbageholdenhed med tillægget af søer, og på møderne blev spørgsmålet om gennemførelse af en egentlig svineregule-

ring - ved hjælp af svinekort - bragt frem, dog uden at vinde større tilslutning.

På grund af en fra tysk side påtvungen begrænsning i de ellers økonomisk fordelagtige leverancer af søer til Vesttyskland måtte Salgsforeningen sælge søer til andre lande - bl.a. til Tjekkoslovakiet - til betydeligt lavere priser.

På denne baggrund - men tillige som en advarsel mod det stigende tillæg af søer - vedtog Salgsforeningen i juli måned 1957 efter en forhandling med de landøkonomiske foreninger at foretage en betydelig nedsættelse af købsprisen for søer til eksport.

Salgsforeningens formand gav den 12. juli i et radioforedrag en redegørelse for den alvorlige situation og en forklaring på, hvad denne prisnedsættelse ville betyde for landmændene - en nedgang i afregningen for en so på mellem 100 og 150 kr.

Da de private eksportører disponerede over ca. 25% af eksportretten til søer, og naturligvis fortrinsvis var interesseret i eksport til Vesttyskland, hvor prisen var bedst, blev der, for at prisindgrebet kunne virke efter sin hensigt, truffet en aftale med Dansk Eksportør- og Kødgrossistforening, hvis medlemmer forpligtede sig til ved opkøbet at søer at følge Salgsforeningens pris.

De forpligtede sig endvidere til at indbetale til Salgsforeningen et beløb svarende til differencen mellem købsprisen og eksportprisen minus et aftalt beløb til dækning af omkostninger og en rimelig fortjeneste.

Under forhandlingerne om begrænsning af svineproduktionen og eksporten blev bl.a. foreslået en nedslagtning af polte og drægtige søer, hvilket dog ikke blev gennemført.

Endvidere blev det foreslået at nedsætte vægtgrænsen i landsnoteringen. Det blev gennemført i august måned. Og endelig blev det vedtaget at sælge opskåret flæsk til slagteriernes leverandører fra Salgsforeningens opskæring m.m.

Opskæring af svin til konservesindustrien

Vedrørende denne opskæring af svin var forholdet det, at Salgsforeningen i begyndelsen af 1957 ofte fik henvendelser fra de skinkeproducerende virksomheder, som beklagede sig over, at de havde vanskeligt ved at skaffe sig den nødvendige råvaremængde til konserveseksporten til en pris, som eksporten - specielt af dåseskinker og anden konserves til U.S.A. - kunne betale.

Fra landbrugets side var man interesseret i at bevare og helst videreudvikle det marked, som var oparbejdet for konserveseksporten, især til U.S.A. Forbruget af råvarer hertil ville medvirke til at aflaste baconfabrikationen.

Der blev derfor gennemført en opskæring af et vist antal svin om ugen, hvorfra konservesindustrien til en aftalt, rimelig pris - afpasset efter eksportprisen for konserves - fik leveret skinker og forender. Betingelsen var, at de enkelte virksomheder forpligtede sig til at aftage et fast ugentlig kvantum. De øvrige stykker fra opskæringen kunne virksomhederne købe ved nærmere aftale.

Salg af opskåret flæsk til svineproducenterne

Da Salgsforeningen ved begyndelsen af juli måned havde fået oparbejdet et ret betydeligt lager af frosne kamme hidrørende fra denne opskæring, blev kammene tilbudt slagterierne til salg på hjemmemarkedet, og

da det viste sig, at der ikke var eksportmulighed for et større parti brystflæsk fra opskæringen, blev det besluttet gennem slagterierne at tilbyde dette til svineproducenterne til en favørpris.

Salgsforeningen udsendte gennem postvæsenet et bestillingskort til »samtlige jordbrugere i Danmark«, hvorpå det blev meddelt, hvorledes flæsket kunne erhverves, og hvordan det skulle behandles, når det var hjemtaget.

I januar 1958, da Salgsforeningens lager af brystflæsk - hidrørende fra opskæringen af svin - påny var vokset til et betydeligt kvantum, som man ikke fandt anden afsætningsmulighed for, blev også dette gennem slagterierne tilbudt leverandørerne. Der blev ikke denne gang udsendt meddelelse til samtlige jordbrugere, men det blev overladt til slagterierne selv at orientere deres andelshavere og leverandører om salget. Dog blev der af Salgsforeningen indrykket en meddelelse herom i Husmandshjemmet og Landsbladet, således at alle landhusholdninger derigennem skulle være informeret.

Vejle Andels-Svineslagteri udtræder af Salgsforeningen

Som foran omtalt lykkedes det ikke for de konservesproducerende slagterier - på delegeretmødet i marts 1957 - at få gennemført en bestemmelse om, at eksporteret konserves og tilberedte kødvarer skulle fritages for en del af den afgift, som var blevet lagt på de slagtede svin.

Forslaget var fremsat af andelssvineslagteriet i Vejle, hvis produktion efterhånden næsten udelukkende omfattede konserves og tilberedte kødvarer. Dette slagteri adskilte sig således produktionsmæssigt fra alle de øvrige, og den betydelige konservesproduktion og -eksport var oparbejdet på et tidspunkt, hvor råvarepriserne var fordelagtige for denne produktion.

Den 26. juni 1957 meddelte Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri, at man ønskede at udmelde sig af Salgsforeningen pr. 31. december 1957 motiveret med, at »den nye ordning med stykafgiften vil bevirke, at råvarerne til vor konservesproduktion bliver kunstigt forhøjet, hvilket vil medføre, at der ikke bliver nogen rimelig rentabilitet for konservesproduktionen«.

Vejle fandt, at slagteriet med dette system blev dobbelt belastet, først af afgiften og så af den forhøjede råvarepris.

Denne afgift var i august kommet op på 8 kr. pr. svin, hvad der havde flere uheldige virkninger. Det blev derfor på det tidligere omtalte medlemsmøde i Salgsforeningen den 6. september 1957 vedtaget, at udgifterne forbundet med Salgsforeningens tab på baconeksporten i forbindelse med de store udsving i baconnoteringen kunne udlignes i forbindelse med fastsættelsen af afregningsprisen for bacon.

Herefter kunne afgiften - den 27. september - nedsættes påny til de oprindelige 3 kr. pr. svin, hvad der betød en lettelse i situationen for de konservesproducerende slagterier - herunder for Vejle.

Da det ikke lykkedes trods indgående forhandlinger mellem Salgsforeningens bestyrelse og repræsentanter for Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri at nå frem til en for slagteriet tilfredsstillende ordning, blev slagteriets udmeldelse effektiv med virkning fra 1. januar 1958.

1957-1958
Forstærket reklameindsats i Storbritannien

Selvom det blev påstået, at det danske bacons succes på det britiske marked først og fremmest kunne tilskrives kvaliteten og dernæst et vel organiseret salgsapparat, blev man efterhånden mere og mere indstillet på at understøtte salgsbestræbelserne gennem en forstærket reklame- og public-relation-virksomhed.

De i andet halvår 1956 iværksatte reklamefremstød for dansk bacon fortsatte gennem første halvår 1957 - især ved udsendelse gennem de handlende af oplysende brochurer o.lign. I 1957 blev indsatsen yderligere forøget med henvendelser direkte til forbrugerne gennem annoncer i fjernsyn og biografer og i de store landsdækkende dagblade. Endvidere blev gennem de handlende uddelt en baconkalender. Den var der så stor efterspørgsel efter, at den udkom i millionoplag.

En del af kampagnen blev gennemført fælles med mejerierne, bl.a. ved annoncer i de store britiske dameblade, ved biografreklamer m.m. I begyndelsen af 1958 udsendtes filmen »The Land of the Lurmark«, og der blev udarbejdet en turistbrochure, der henvendte sig til de engelsktalende turister i Danmark.

Deltagelsen i store udstillinger og i danske uger, arrangeret rundt omkring i landet, blev udvidet, og adskillige fællesrejser til Danmark blev arrangeret for madjournalister og grupper af handlende indenfor branchen.

Fra 1958 gennemførtes markedsanalyser af det britiske marked, såvel specielt for bacon som for andre fødevarer.

Reklame i Tyskland

På det næststørste eksportmarked - Vesttyskland - blev deltaget i det danske landbrugs fællesarrangementer på tyske messer og udstillinger: »Grüne Woche«-udstillingen i Vestberlin og messer i Hamburg og Køln, og i Østtyskland blev deltaget i Leipzigermesserne.
Da fedtforbruget i Vesttyskland var stærkt faldende, blev gennemført en reklamekampagne for svinespisefedt. Denne kampagne blev finansieret af en særlig reklamefond, hvortil Danmark bidrog på linie med andre leverandører af fedt til det tyske marked.

Reklame i Danmark - Gris på Gaflen

Den 8. november 1957 påbegyndtes en oplysnings- og reklamekampagne på hjemmemarkedet. Dens slogan »Gris på Gaflen« blev i de følgende tre måneder indarbejdet ved annoncer i 68 dagblade med et oplag på ca. 1,3 millioner.

Kampagnen, der især var rettet mod husmødrene i byerne, blev fulgt op med ca. 2½ millioner brochurer, uddelt gennem detailhandlerne. Både annoncer og brochurer indeholdt opskrifter på flæskeretter, hovedsagelig baseret på anvendelsen af stribet flæsk, koge- og stegeflæsk.

Fra februar 1958 blev kampagnen fortsat med fire-farvede, helsides annoncer i ugebladene med et oplag på ca. 1,6 millioner, detailhandlerne blev forsynet med udstillingsmateriale til butikkerne, og kampagnen blev underbygget ved, at Slagteriernes Forskningsinstitut arrangerede demonstrationer i samarbejde med lokale husholdningsforeninger og lignende.

Målet for kampagnen var bl.a. at understøtte salget specielt af koge- og stegeflæsk ved at

Ved Hverdagsbord og Højtidstaffel det gælder altid: Gris paa Gaffel!

Melodi: Langt bøjere bjærge så vide om jord.

I oldtidens VALHAL den vældige brad
SÆHRIMNIR på bordet blev båret!
Dens kød og dens svær gjorde Åsa-Thor glad,
og Odin fik brystet og låret!
I gudernes steg kom man aldrig tilbunds.
Fluks udvoksed nemlig hver afskåret luns!

Og gennem århundreder fulgte VOR GRIS
os trofast fra hverdag til festen!
VOR JUL vi fejre på slægternes viis:
med "gysseguf" GLÆDEN er gæsten!
Dansk bacon bli'r lovprist på briternes bord.
Og her hos os selv gør det stemningen stor!

Med GRISEN PÅ GAFLEN det udslagne år
vi fester fra højborg til hytte!
Det godernes væld, som fra GYSSEN vi får,
gør Dannevangs mad til en myte!
Fra vesten til øst er med VERDEN den ven - - -
de smasker uhm-uhm, når de tænker på den! ! !

Vor buttede, muntre og opvakte GRIS
slår henrykte krøller på halen,
fordi jeg ved SOLHVERV vil synge dens pris
og hylde den topfint i talen:
Med flæsk på vort bord og med sol i vort sind
vi nordiske mænd jubler NYÅRET ind!

Vor vinterven grisen.... ja spørg bare mor!
Hun ved, den er uovertruffet!
På farmandens brød og på børnenes bord
hver dag er vor ØNSKEGRIS guffet!
Fra morgenens time til natmadens stund
en pryd for vort bord og en fryd for vor mund!

Een sværger til flæskefarsbudding med kål,
og een karbonaderne hakker!
Ved topfyldte fade og bugnende skål
EKSPORTSLAGTERIET vi takker,
den fineste næring, den fulde værdi
os byder et dejligt og dansk slagteri!

Og jeg, som er Fynøens blonde poet,
FYNSK GULLASCH på "sulbordet" sætter!
Med udsøgt aroma og topkvalitet
gi'r GRISEN os herlige retter!
Den rødmende rigtige gullasch fra Fyn
er blevet en digtermands kæreste syn!

Vor livret fra Odsherred gi'r os humør!
Hør, prøv omeletten med bønner!
Og flæsk med grønlangkål gi'r livet kulør!
"Eksportslagterkøbet" sig lønner!
Og her bar vi flæsken med karry og ris.....
UTALLIGE CHANCER OS GIVER VOR GRIS! ! ! ! ! !

give opskrifter og gode råd for anvendelsen heraf. Gennem analyser foretaget af et uafhængigt markedsanalyse-bureau blev det bekræftet, at disse råd i stor grad blev fulgt.

Forhandlinger om landbrugets økonomiske vanskeligheder

I forbindelse med Storbritanniens indførelse af bacontolden fra 1. oktober 1956 havde slagteriernes repræsentanter overfor statsministeren givet udtryk for, at det ville være urimeligt, om det danske hjemmemarked skulle lukrere herved - idet hjemmemarkedsprisen var bestemt af den hjembragte eksportpris.

Hjemmemarkedspriserne blev ofte drøftet på slagteriernes møder, og var et af hovedemnerne på et møde den 16. april 1957 mellem repræsentanter for landbo- og husmandsforeningerne, mejerierne og slagterierne.

Mødet havde som baggrund de store prisfald, som var dominerende for eksporten bl.a. af svin og flæsk i begyndelsen af 1957, og udover hjemmemarkedspriserne drøftede man eventuelle indgreb til regulering af den voksende svineproduktion. Drøftelserne blev senere fulgt op på andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde den 4. juni 1957, hvor der blev vedtaget en resolution af følgende ordlyd:

»Andelsslagteriernes delegeretmøde henstiller enstemmigt til Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse at søge gennemført:

1. at der indføres en brødkornsordning inden ny høst,
2. at man søger tilrettelagt svineproduktionen efter afsætningsforholdene,
3. at hjemmemarkedspriserne for landbrugsvarer sættes i rimeligt forhold til det høje, hjemlige omkostningsniveau.

Iøvrigt henstiller man til Fællesbestyrelsen at søge det nærmest mulige samarbejde med de øvrige landbrugsorganisationer samt indkalde til et nyt delegeretmøde, såfremt et tilfredsstillende resultat ikke er opnået inden for en rimelig tid«.

Drøftelserne vedrørende landbrugets økonomiske problemer i almindelighed og i denne forbindelse specielt om hjemmemarkedspriserne fortsattes på Salgsforeningens medlemsmøde den 30. juli 1957, hvor også repræsentanter for landbo- og husmandsforeningerne og for landbrugsrådet var til stede og deltog i diskussionen.

Selvom disse drøftelser ikke resulterede i konkrete vedtagelser, blev de dog retningsgivende for de i bestyrelserne trufne foranstaltninger vedrørende eksporten m.m.

I de fortsatte forhandlinger om hjemmemarkedspriserne - i slagteriernes bestyrelser og mellem disse og de landøkonomiske foreninger - kom tanken om at »gå til regeringen« ind i diskussionen. Der var meget delte meninger herom - fra slagteriernes side overvejende modstand mod tanken.

Men inden for de landøkonomiske foreninger - og især i husmandsforeningerne - var der en overvejende stemning for at søge problemerne løst gennem en bemyndigelseslov til landbrugsministeren.

I kredse indenfor landbruget - også på større slagterimøder - blev der talt for, at landbruget som andre organisationer måtte kunne benytte sig af strejkeretten og indstille slagtningerne og leverancen af mælk til mejerierne. Fra eksportorganisationernes ledere blev der dog talt imod sådanne drastiske skridt bl.a. af hensyn til den skade, som det kunne forvolde for eksporten.

En anvendelse af »strejke« som et led i bestræbelserne for at opnå bedre priser var endvidere betinget af, at mejeriernes og slagteriernes leverandører blev afskåret fra at levere til hjemmemarkedet udenom disse virksomheder. Med dette formål for øje var foreslået en ordning med produktionsbindingskort, hvorved landmændene skulle forpligte sig til at levere til deres sædvanlige aftagere (slagterier, mejerier m.fl.).

Det viste sig imidlertid, at der ikke var tilstrækkelig tilslutning til en sådan ordning, og forhandlingerne fortsatte om andre muligheder - især indenfor de landøkonomiske foreninger, men af og til med tilslutning af repræsentanter for eksportorganisationerne.

På andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde den 8. oktober 1957 - hvor også repræsentanter for de landøkonomiske foreninger var til stede - behandlede man forskellige forslag til resolutioner indsendt fra slagterierne.

Disse drøftelser mundede ud i, at det blev vedtaget at pålægge Fællesbestyrelsen at rejse krav overfor regering og folketing gående ud på:

1. omgående tilslutning til det europæiske fællesmarked -
2. omgående standsning af udgiftsstigningen -
3. regulering af hjemmemarkedsprisen efter omkostningsniveauet (her stemte 26 for anvendelse af produktionsbindingskort og 23 for at gå til regeringen om spørgsmålet, 8 stemte for uden at kommentere) -
4. og gennemførelse af en brødkornsordning for dansk brødkorn og standsning af foderkornimporten i fornødent omfang.

Derimod forkastedes et forslag om at arbejde for en ændring af valutakursen og et forslag om, at andelshaverne - efter en afstemning eller på fællesledelsens foranledning - skulle standse leveringen af svin til slagterierne, såfremt der ikke snarest muligt blev opnået rentable priser.

Efter at de i resolutionen rejste krav havde været drøftet mellem Fællesbestyrelsen og repræsentanter for landbo- og husmandsforeningerne - den 31. oktober - havde repræsentanter for Fællesbestyrelsen en drøftelse med statsministeren og landbrugsministeren, hvor kravene blev fremsat.

De tilstedeværende regeringsmedlemmer lovede at tage de forskellige spørgsmål op til behandling indenfor regeringen. Der kunne dog ikke gives noget absolut tilsagn om begrænsning af omkostningsstigningerne, men man lovede at behandle spørgsmålet om hjemmemarkedspriserne.

I forbindelse med et møde i Fællesbestyrelsen den 22. november 1957 var der pány en drøftelse med repræsentanter for landbo- og husmandsforeningerne og repræsentanter for mejerierne bl.a. om hjemmemarkedspriser og brødkornsordning m.m.

Drøftelserne kom dog mest til at dreje sig om et memorandum vedrørende: »Effektivisering af landbrugets salgsapparat«, som blev forelagt af formanden for De samvirkende sjællandske Landboforeninger.

I memorandummet var indeholdt et omfattende forslag til »gennem en koordinering af de prispolitiske, kvalitetsmæssige og eksportfremmende foranstaltninger at opnå den størst mulige indtægt fra landbrugseksporten«, og et forslag til at »sikre en rolig og rimelig prisudvikling på hjemmemarkedet«.

Forslagene havde støtte fra landbo- og husmandsforeningerne og enkelte af slagteriernes repræsentanter, men mødte store betænkeligheder hos de fleste slagterire-

præsentanter og hos repræsentanterne for mejerierne, som ønskede forslagene underkastet yderligere behandling i et udvalg.

Betænkelighederne skyldtes, at man fandt, at forslagenes gennemførelse ville betyde, at eksportorganisationerne ville blive begrænset i deres dispositioner, ved at en del af disse blev overført til et samlende organ bestående af repræsentanter for landbo- og husmandsforeningerne og den pågældende branche.

Efter mødet med Fællesbestyrelsen havde de landøkonomiske foreninger et fællesmøde samme dag om de drøftede emner. På dette møde blev der enighed om, at man først ville undersøge, om der var politisk mulighed for at få forslagene gennemført. Man kunne så senere fortsætte forhandlingerne med eksportorganisationerne.

Resultatet blev, at de landøkonomiske foreninger den 3. december 1957 i en fælles henvendelse til regeringen fremsatte et forslag om gennemførelse af foranstaltninger til imødegåelse af landbrugets økonomiske vanskeligheder. Der blev i forslaget bl.a. henvist til behovet for en koordinering af eksportarbejdet med landbrugsvarer og for en prispolitik for salget af landbrugsvarer på hjemmemarkedet.

Forhandlinger mellem Landbrugsministeriet og de landøkonomiske foreninger - senere med tilslutning af repræsentanter for eksportorganisationerne, herunder Salgsforeningen - resulterede i gennemførelse af »Lov nr. 213 af 16. juni 1958 om afsætningen af danske landbrugsvarer« - den såkaldte »Bemyndigelseslov«.

Bemyndigelsesloven

Ifølge loven kunne landbrugsministeren efter forhandling med et af ham nedsat udvalg påbyde, at afsætningen af danske landbrugsvarer kun måtte finde sted under iagttagelse af de forskrifter, han måtte fastsætte.

Det nævnte udvalg - kaldet Kontaktudvalget - fik ialt 11 medlemmer nemlig: en af ministeren udpeget formand, 2 repræsentanter fra landboforeningerne, 2 fra husmandsforeningerne, 1 fra tolvmandsforeningerne, 1 fra Landbrugsrådet, 1 fra Andelsudvalget, 1 fra Grosserersocietetet, 1 fra Provinshandelskammeret og 1 fra Industrirådet.

Ved aftale mellem landbrugets organisationer valgtes Fællesbestyrelsens formand som Landbrugsrådets repræsentant og formanden for mejerierne som repræsentant for Andelsudvalget.

Til deltagelse i udvalgsmøderne kunne endvidere indkaldes repræsentanter fra de forskellige interesserede organisationer indenfor landbruget og privathandelen.

Fra landbrugets side syntes man, at privathandelen var blevet vel stærkt repræsenteret i udvalget - med næsten en trediedel af stemmerne - men det havde man været nødsaget til at acceptere.

Landbrugsministerens bemyndigelse omfattede for det første ret til at fastsætte vilkårene for udførsel af landbrugsvarer til de forskellige markeder f.eks. minimumspriser, kvalitetsforskrifter m.m.

For det andet kunne landbrugsministeren lade opkræve afgifter ved udførsel af danske landbrugsvarer til markeder, hvor der var mulighed for at opnå højere priser end svarende til det danske prisniveau, og endvidere pålægge en afgift for hele produktionen af en bestemt varegruppe.

Gennem denne sidste bestemmelse ville det blive muligt at få hjemmemarkedet til at tage del i de udgifter til bl.a. de eksportfremmende foranstaltninger, som eksportudvalgene og salgsforeningerne hidtil havde måttet afholde ud af den hjembragte eksportpris.

Afgifterne skulle indgå i en fond, som sorterede under den pågældende varegruppes eksportudvalg eller salgsforening. Over fondens midler kunne der derefter disponeres - til fremme af udførslen af landbrugsprodukter - efter aftale med landbrugsministeren og efter forhandling med det før omtalte kontaktudvalg.

Landbrugets Afsætningsråd

Sideløbende med forhandlingerne vedrørende bemyndigelsesloven blev der ført forhandlinger om dannelsen af Landbrugets Afsætningsråd, som skulle være det koordinerende organ i en forstærket indsats til fremme af landbrugseksporten.

Disse forhandlinger forløb ikke helt gnidningsløst. Det oprindelige udkast til formuleringen af Afsætningsrådets formål var så vidtgående, at eksportorganisationerne fandt, at de ikke havde juridisk bemyndigelse til at tiltræde det. Med juridisk hjælp fik man udarbejdet et nyt forslag til formålsparagraffen. Dette forslag fik væsentlig indflydelse på de videre forhandlinger.

Ved Landbrugets Afsætningsråds konstituerende møde, den 14. juli 1958, fik rådet til formål:

»at fremme og samordne afsætningen af landbrugets produkter inden- og udenlands gennem forøgelse af salgsarbejdet, herunder varetagelse af opgaver i forbindelse med markedspleje under forskellige former, blandt andet ved at søge optaget følgende fællesopgaver:

1. Forskning og undersøgelser på afsætningens område, herunder markedsforskning, vareforskning og forbrugerundersøgelser samt undersøgelser vedrørende organiseringen af salget på forskellige markeder.
2. Reklame- og propagandaarbejde.
3. Oprettelse af salgskontorer og agenturer i samt udsendelse af agenter til pladser eller lande, hvor en koordinering af dansk landbrugseksport skønnes fornøden, forsåvidt herved de enkelte salgsorganisationers forhold berøres, dog kun med samtykke af vedkommende organisation.
4. Koordinering af forskrifter vedrørende eksporten af de enkelte produkter, forsåvidt de enkelte salgsorganisationers forhold berøres, dog kun med samtykke af vedkommende organisation«.

Afsætningsrådet fik 18 medlemmer, nemlig 3 repræsentanter for De samvirkende danske Landboforeninger, 3 for De samvirkende danske Husmandsforeninger, 3 for Landbrugsrådet og 1 for hver af de 9 eksportudvalg eller salgsforeninger. Slagterierne blev fra starten repræsenteret i rådet ved den fungerende formand for Salgsforeningen og derudover et af bestyrelsens medlemmer.

Den løbende virksomhed skulle forestås af et forretningsudvalg på 9 medlemmer, bestående af repræsentanterne for de tre hovedorganisationer - landboforeningerne, husmandsforeningerne og Landbrugsrådet. Formanden skulle vælges af rådet for et år ad gangen, og de to hovedorganisationer, som ikke fik formandshvervet, skulle hver udpege en næstformand.

Alle løbende sager skulle afgøres af forretningsudvalget, dog kunne hvert medlem af forretningsudvalget forlange en forelig-

gende sag henvist til afgørelse i Afsætningsrådet. Ved denne bestemmelse var eksportorganisationerne sikret imod, at der af forretningsudvalget blev truffet afgørelser, som de fandt stridende imod deres interesse.

Såvel bemyndigelsesloven som Afsætningsrådet kom herefter til at indgå som betydningsfulde led i landbrugets dispositioner til fremme af produktion og eksport. Det kom også til at gælde for Salgsforeningens virksomhedsområde, som det vil fremgå af det følgende.

Pessimistiske betragtninger i marts 1958

I sin beretning - på andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde i marts 1958 - udtalte formanden: »1957 har på flere måder været et uroligt år præget af mange møder ude omkring i landet og herinde. Vi har siden marts sidste år haft tre ekstraordinære delegeretmøder og lige så mange medlemsmøder inden for Salgsforeningen.

Der har været forskellige opfattelser fremme med hensyn til, hvilke midler man anså for de bedste til løsning af problemerne. Om målet har alle været enige, at bringe landbruget frelst over den katastrofesituation, vi befinder os i«.

Den gennemsnitlige landsnotering for svin af 1. sortering var for 1957: 3 kr. og 87 øre, hvilket var 65 øre mindre end i 1956. For 2. og 3. sortering var tallene tilsvarende lavere, og for den samlede leverance på ca. 7,4 millioner svin betød det en mindre indtægt for svineproducenterne på over 300 millioner kroner.

Totalmodtagelsen af svin - på de ca. 7.4 millioner stk. - var den største siden 1932, og alt tydede på en tilsvarende eller større modtagelse i 1958.

Den samlede svinebestand var ved tællingen den 5. oktober 1957 på 5.577.000 stk., hvilket betegnede en rekord, da det var den største svinebestand, der nogensinde var opgjort i Danmark.

Og formanden fortsatte: »De oplysninger der foreligger om svinebestand og forventet slagtning i andre lande - England og Wales, Vesttyskland, Holland, Irland, Canada og U.S.A. - viser, at det vrimler med svin, hvorend man vender blikket hen, og der er således intet reelt grundlag for optimisme med hensyn til svineproduktion og -afsætning i en overskuelig fremtid«.

Ændringer i Salgsforeningens love 1958

Som foran nævnt blev der i april 1957 nedsat et lovudvalg til at arbejde videre med fremkomne forslag til ændringer i Salgsforeningens love. Det var specielt forslaget om en ændring af fremgangsmåden ved valget af medlemmer til Salgsforeningens bestyrelse og bestemmelserne vedrørende Salgsforeningens opløsning (§8 og §15 i lovene), der gav anledning til udvalgets nedsættelse. Herudover kom udvalget til at behandle andre ændringer, som dels fulgte af beslutninger truffet i 1957 af bestyrelsen eller generalforsamlingen, og dels var hensigtsmæssige ajourføringer af selve lovteksten, bl.a. ved udskillelse af bestemmelser, der kun havde haft betydning ved Salgsforeningens oprettelse i 1950.

Lovudvalgets forslag til ændring og ajourføring af lovene blev vedtaget af Salgsforeningens generalforsamling den 27. februar 1958, af Privatslagteriernes Organisation den 20. marts 1958 og blev endeligt behandlet på andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde samme dag.

Forslaget om, at andelsslagteriernes medlemmer af Salgsforeningens bestyrelse fremtidigt skulle vælges på andelsslagteriernes ordinære delegeretmøde - og ikke som hidtil af Fællesbestyrelsen - bortfaldt dog, da det ikke på delegeretmødet opnåede den i Samvirksomhedens vedtægter krævede to trediedeles majoritet.

Der blev derimod på delegeretmødet opnået tilslutning til et forslag om, at formanden for Fællesbestyrelsen som sådan skulle indtræde som medlem af Salgsforeningens bestyrelse, og andelsslagteriernes øvrige 4 medlemmer af Salgsforeningens bestyrelse skulle som hidtil vælges af Fællesbestyrelsen. §8 i Salgsforeningens love blev ændret i overensstemmelse hermed.

Bestemmelserne vedrørende Salgsforeningens opløsning - §15 - blev - med enkelte småændringer - godkendt, således som de var blevet formuleret på andelsslagteriernes delegeretmøde i marts 1957: Et eventuelt overskud ved den endelige opgørelse skulle »anvendes til støtte for svineproduktionen og dens afsætning fremover«.

Af andre mere betydende ændringer i lovene, skal nævnes, at §4 - vedrørende kapitalgrundlaget - blev ændret, således at der ikke mere blev sondret mellem den oprindelige grundkapital, der eksisterede ved Salgsforeningens oprettelse, og henlæggelser gennem årene 1950-1956, idet hele denne kapital ved udgangen af regnskabsåret 1956 var godskrevet de enkelte medlemmers kapitalkonti.

Men man fandt det hensigtsmæssigt, at der blev skabt mulighed for »tilvejebringelse af en passende driftskapital efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler«. Ved delegeretmødets godkendelse af dette forslag måtte Fællesbestyrelsen dog acceptere et pålæg om »at drage omsorg for at henlæggelserne ikke kom til at overstige 50 millioner kroner«.

§3 om medlemskab - og i sammenhæng hermed §16 om medlemmers udtræden - fik en tilføjelse om, at et udtrådt medlem ved genindtræden i Salgsforeningen ikke blot skulle indbetale det ved udtrædelsen udbetalte beløb, men »organisationen kan derudover kræve indbetalt et beløb, der svarer til det pågældende medlems andel i de henlæggelser, der er foretaget siden medlemmets udtræden«.

I februar 1957 var det - som nævnt - blevet vedtaget, at afgiften pr. svin bl.a. skulle dække organisationens handelsrisiko (§5, stk. 4) og i sammenhæng hermed, at afregningsprisen skulle fastsættes således, at den indeholdt en margin til dækning af de egentlige handelsomkostninger (§10, stk. 3).

Ved handelsrisiko var her bl.a. tænkt på tab ved markedsreguleringer og tab ved tredielandshandel og Salgsforeningens støtte til konserveseksporten. Da det havde vist sig vanskeligt at gennemføre dette i praksis, blev det nu vedtaget at ændre §5, stk. 4 således, at der af afgiftens midler alene skulle afholdes udgifter til administration og til fællesomkostninger ved produktionen (f.eks. Baconkontrollen og Forskningsinstituttet) samt til reklameudgifter.

I §10 - om afregning - blev det samtidig fastslået, at afregningsprisen til medlemmerne skulle fastsættes således, at den indeholdt en margin til dækning af organisationens handelsomkostninger »og -risiko« ved afsætningen af de forskellige varer.

Endvidere blev §5 formuleret således, at afgiften for fremtiden også skulle betales af de såkaldte »producentsvin«, da der i praksis havde vist sig en del uheldige tilfælde af videresalg af sådanne svin.

Hidtil havde det været således, at kun 9 af Fællesbestyrelsens 11 medlemmer var med til at danne Salgsforeningens generalforsamling. Det blev nu ændret - i §6 - til at samtlige 11 Fællesbestyrelsesmedlemmer var medlemmer af generalforsamlingen. Kravene vedrørende generalforsamlingens beslutningsdygtighed og om den kvalificerede majoritet i særlige tilfælde blev ændret i overensstemmelse hermed.

Endelig var det nødvendigt - på grund af vedtagelsen om driftskapitalen - at gennemføre en ændring vedrørende grundkapitalens fordeling (§12), således at »Henlæggelser efter 5. januar 1957 er ikke de enkelte medlemmers ejendom, men tilhører alene organisationen«.

Med alle disse ændringer og ajourføringer, suppleret med de rettelser, som var blevet foretaget i 1957, var Salgsforeningens oprindelige love - af 22. februar 1950 - undergået så betydelige forandringer, at et nyt optryk af lovene måtte foretages og udsendes til medlemmerne.

1958-59
Danish Bacon Company ønsker at udbetale bonus

Et problem af helt speciel natur opstod, da D.B.C.'s generalforsamling i begyndelsen af 1958 besluttede at overføre et beløb - hidrørende fra et overskud på bl.a. baconhandelen - til de danske medlemsslagterier enten i form af en bonus eller evt. en kapitalfond, som senere kunne komme til udbetaling.

I Salgsforeningens bestyrelse fandt man, at en sådan fremgangsmåde ikke kunne forenes med Salgsforeningens vedtægter, som bl.a. forudsatte, at medlemmerne skulle være økonomisk ligestillet med hensyn til deres leverancer til Salgsforeningen. Man måtte derfor henstille til D.B.C. at undlade denne overførsel af hensyn til de konsekvenser, det ville få for slagteriernes samarbejde under Salgsforeningen.

Fra D.B.C. blev det foreslået, at man kunne ændre bestemmelsen - i aftalen med baconagenterne vedrørende kommissionssatsen - fra de gældende »3/- sh. pr. cwt.« til »maximum 3/- sh. pr. cwt.«, hvilket kunne gøre det muligt for D.B.C. - ved at beregne en mindre kommission - at overføre et større beløb til de leverende slagterier. Da også denne fremgangsmåde ville stride mod Salgsforeningens vedtægter, kunne den ikke accepteres.

Da D.B.C.'s beslutning medførte, at enkelte andre agentfirmaer ønskede at gennemføre tilsvarende bonusordninger, hvilket ville undergrave Salgsforeningens virksomhed, blev der mellem D.B.C. og Salgsforeningen indgået en aftale om, at sagen blev stillet i bero.

Beløbet, der blev overført til Dansk Bacon og Export Compagni i Danmark, blev hensat i en goodwill-fond til fordel for medlemsvirksomhederne.

Stykafgiften pr. svin nedsættes, Vejle pány medlem af Salgsforeningen

I overensstemmelse med de vedtagne ændringer i Salgsforeningens love om, at afgiften pr. svin for fremtiden kun skulle dække udgifterne til administration og forskellige fællesomkostninger, kunne denne afgift pr. 31. marts 1958 nedsættes fra 3,00 til 1,50 kr. pr. svin.

Hermed var de konservesproducerende slagteriers tidligere fremførte indvendinger imod den for høje afgift blevet imødekommet. Da det tillige var den væsentligste grund

til, at Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri var udtrådt af Salgsforeningen, blev der hermed skabt grundlag for Vejles genindtræden.

Efter at det ved forhandlinger mellem repræsentanter for Vejle slagteris bestyrelse og Salgsforeningens bestyrelse var lykkedes at få ryddet andre vanskeligheder af vejen, genindtrådte Vejle og Omegns Andels-Svineslagteri som medlem af Salgsforeningen pr. 21. juli 1958.

Svineafgiftsfonden oprettes

Ved bemyndigelsesloven af 16. juni 1958 blev der som nævnt skabt mulighed for, at der kunne lægges en slagteafgift på samtlige svin, som blev slagtet i Danmark - såvel på eksportsvineslagterierne som offentlige og private slagtehuse.

Straks efter bemyndigelseslovens vedtagelse blev der optaget forhandlinger med landbrugsministeren om gennemførelse af en sådan slagteafgift for svin, og den blev gennemført ved Landbrugsministeriets bekendtgørelse af 5. august 1958.

Afgiften blev sat til 6 kroner pr. svin - for alle svin, der - fra den 11. august 1958 at regne - slagtes og ubetinget eller betinget godkendes til menneskeføde. Afgiften skulle således betales for samtlige svin, herunder søer, orner og polte, uanset vægt, og uanset hvor svinene blev solgt. For producentsvin, som blev slagtet på et slagteri eller et andet anerkendt slagtested, skulle der også betales afgift.

Det samlede afgiftsbeløb skulle herefter bruges til dækning af slagteriernes samlede fællesudgifter til reklame såvel inden- som udenlands, udstillinger, forsknings- og forsøgsvirksomhed, kontorer i udlandet og omkostninger ved markedsregulering og eksport til sekundære markeder o.s.v. Det samlede beløb hertil var for et år frem budgetteret til ca. 42 millioner kroner.

Afgifterne skulle indbetales til en fond - Svineafgiftsfonden - under Salgsforeningens administration, og af de indkomne midler skulle et beløb - godkendt af landbrugsministeren - indbetales til en særlig fond, som gennem Landbrugets Afsætningsråd skulle anvendes til eksportfremmende foranstaltninger for landbruget i almindelighed.

Til samtlige slagtesteder blev fremsendt giroindbetalingskort, som skulle benyttes ved afgiftsbetalingen. Afgiften for søer til levende eksport ville blive fratrukket i afregningen fra Salgsforeningen, idet Salgsforeningen af praktiske grunde ville betale denne afgift ved eksporten.

I forbindelse med gennemførelsen af denne nye slagteafgift blev det muligt at nedsætte medlemmernes afgift til Salgsforeningen - til dækning af administrationsomkostninger og lignende - fra 1,50 krone til 50 øre pr. svin, gældende fra 11. august 1958.

Slagteafgiften til svineafgiftsfonden kunne med virkning fra 2. februar 1959 nedsættes fra 6 til 4 kroner pr. svin.

Der gennemføres en eksportafgift

I efteråret 1958 åbnede Sverige for importen af opskåret flæsk. Til denne import var knyttet særligt strenge veterinære krav, men da prisen var særdeles tillokkende, opstod der straks blandt danske eksportører - heriblandt slagterier - en stor interesse for denne eksportmulighed.

Interessen var så stor, at Salgsforeningens bestyrelse fandt det hensigtsmæssigt, at der

for denne - og lignende - eksport blev opkrævet en afgift til støtte for afsætningen i almindelighed.

Forhandlinger med Landbrugsministeriet resulterede i, at ministeriet den 18. december 1958 udstedte en »Bekendtgørelse om eksportafgifter ved udførsel af svin og flæsk«. Denne bekendtgørelse blev udstedt i medfør af bemyndigelsesloven af 16. juni 1958.

Ifølge bekendtgørelsen kunne Landbrugsministeriet herefter ved udførsel af svin og udskæringer af svin fastsætte afgifter på grundlag af forskellen mellem prisen på det danske marked og de opnåelige eksportpriser på de udenlandske markeder - under hensyntagen til fragtudgiften og en rimelig bruttoavance for eksportøren. Afgifterne skulle opkræves af Landbrugsministeriets Eksportlicenskontor og indgå i Svineafgiftsfonden. Afgifter af denne art ville dog kun blive pålagt efter forhandling i de særlige tilfælde, hvor det måtte anses for hensigtsmæssigt, f.eks. ved eksporten til Sverige.

Nye regler for nominering af baconagenter kombineret med saltningspligt

Den praktiske gennemførelse af baconeksporten, som foregik efter de i efteråret 1956 og i foråret 1957 fastlagte regler, gav af og til anledning til drøftelser på delegeretmøderne og i Salgsforeningens bestyrelse.

Mellem slagterierne og Salgsforeningen var det spørgsmålet om slagteriernes nominering af agenter, som til tider gav problemer som følge af, at de stående ordrer var tegnet på basis af nomineringstallene.

Salgsforeningen var som kontraktpartneren overfor køberne ansvarlig for, at de kvanta, der var på stående ordrer, blev leveret. Såfremt et slagteri - af en eller anden grund - ikke havde saltet som sædvanligt og derfor ikke kunne opfylde sine leverancer til agenterne, måtte Salgsforeningen foretage overflytninger, således at andre slagterier måtte levere det manglende.

Det kunne f.eks. medføre, at et slagteri kom til at levere et uforholdsmæssigt stort kvantum bacon til en agent, som slagteriet ellers kun havde nomineret med et mindre kvantum, eller som slagteriet slet ikke havde nomineret.

Det skabte i visse tilfælde utilfredshed hos de slagterier, som blev berørt af overflytningerne, og hos baconagenterne og kunderne.

Vanskeligheden var, at der ikke med nomineringen var forbundet nogen saltningspligt, hvorfor Salgsforeningen ikke havde nogen garanti for, at slagteriet kunne levere det nominerede kvantum.

Disse problemer blev i begyndelsen af 1958 drøftet indgående mellem repræsentanter for andelsslagteriernes direktørforening, direktørerne i Salgsforeningens bestyrelse og Fællesbestyrelsen og Salgsforeningens administration, og man fandt frem til et forslag til løsning af problemet.

Det gik ud på for det første, at Salgsforeningen fik mulighed for at disponere over et kvantum svarende til 10% af det nedsaltede kvantum bacon til brug ved udligning overfor agenterne ved større udsving i de enkelte slagteriers slagtning og nedsaltning.

Endvidere skulle slagterierne være forpligtet til at nedsalte 80% af det kvantum, som de herefter kunne nominere agenterne med.

For at dette forslag kunne blive gennemprøvet i praksis, blev slagterierne den 1. maj 1958 anmodet om at foretage en prøvenomi-

nering for juli kvartal med hensyntagen til de foreslåede regler. På basis af de herved indvundne erfaringer blev så i slutningen af maj den endelige nominering for 2. halvår 1958 foretaget i overensstemmelse med de nu godkendte regler.

Købernes prisfordel ved stående ordrer halveres

I forholdet mellem Salgsforeningen og baconagenterne var et af problemerne salgsbetingelserne i forbindelse med de stående ordrer. Her havde det hidtil været således, at køberne med de stående ordrer ved en stigning i noteringen for dansk bacon blev fritaget for denne stigning i den følgende uge, hvilket man baseret på de indvundne erfaringer fandt var for ufordelagtigt for Salgsforeningen.

Efter at dette forhold var blevet drøftet mellem Salgsforeningens bestyrelse på den ene side og på den anden side bestyrelserne for The Danish Bacon Agents' Association, The National Association of Multiple Grocers og The National Committee of the Wholesale Provision Trade, meddelte Salgsforeningen baconagenterne, at betingelserne i kontrakten for stående ordrer ville blive ændret fra den 3. juli at regne.

Ændringen gik ud på »at en stigning i noteringen for dansk bacon om torsdagen ikke som hidtil fuldt ud vil komme køberne med stående ordrer til gode, idet fordelen efter nævnte dato vil blive halveret«.

Nomineringsregler og saltningspligt skærpes

Da det viste sig i praksis, at de nye nomineringsregler og saltningsbestemmelser ikke var en helt tilfredsstillende løsning, blev der i Salgsforeningens bestyrelse arbejdet videre med problemerne.

I januar 1959 forelå fra bestyrelsen et nyt »Forslag til retningslinier for nominering af agenter og fastsættelse af slagteriernes saltningsmængde af bacon til U.K.«.

Dette forslag blev behandlet på Salgsforeningens medlemsmøde den 30. januar 1959 og i det væsentlige godkendt af forsamlingen.

Herefter kunne slagterierne - blandt de af Salgsforeningen godkendte agenter - udpege en hovedagent for Syd og/eller Nordengland, til hvem en af slagteriet fastsat procent af slagteriets samlede kvantum bacon uge for uge skulle leveres.

Herudover kunne slagteriet udpege yderligere agenter - totalantallet inclusive hovedagenter måtte dog ikke overstige 6 - og blandt disse kunne Salgsforeningen fordele det resterende kvantum bacon.

Slagteriet skulle meddele Salgsforeningen, hvor mange svin det forpligtede sig til at salte uge for uge, og det opgivne saltningstal skulle indeholde en af slagteriet fastsat normalprocent af A- og B-sortering. Tallet for A-sortering skulle udgøre mindst samme procent som slagteriets totale procent af A-svin indenfor saltningsgrænsen. Saltningstallet for B-sortering måtte afvige 25% op eller ned, men måtte dog aldrig overstige slagteriets totale procent af B-svin indenfor saltningsgrænsen.

Saltningstallene skulle for den første periode udregnes på grundlag af slagteriets leveringer til Salgsforeningen i månederne november-december 1958.

Indenfor saltningstallene skulle Salgsforeningen have mulighed for at placere or-

drer på leverancer af svin til tredielandseksport og på svin til opskæring.

Der blev til reglerne knyttet visse »straffe«-bestemmelser, som blev aktuelle i tilfælde af for lille eller for stor nedsaltning - dog var der en margin på ca. 10%. Straffebestemmelserne blev dog stillet i bero indtil videre.

Ordningen trådte i kraft med virkning fra mandag den 16. februar 1959 og var gældende for resten af året.

Produktionen og eksporten i 1958

For landbruget som helhed havde afsætningsforholdene i 1958 ikke været opmuntrende. Der var en stigning i mængden på ca. 1%, men en nedgang i værdien af produktionen på ca. 135 millioner kroner. »Der er således ikke i det forløbne år kommet flere penge til det danske landbrug som helhed til imødegåelse af de stigende omkostninger og til den nødvendige investering«, sagde formanden på andelsslagteriernes delegeretmøde i marts 1959.

Specielt svineproduktionen viste en beskeden stigning såvel med hensyn til kvantum som til værdi. Den totale modtagelse af svin på slagterierne - på 7.661.000 stk. - var den største, slagterierne nogensinde havde haft, ca. 1/4 million stk. større end i 1957, og større end rekordåret 1932. På grundlag af svinetællingerne kunne produktionen i 1959 beregnes til nær ved 8,5 millioner stk., hvad der gav formanden anledning til at advare imod yderligere forøgelse af svinebestanden.

At årets resultat havde været tilfredsstillende for svineproduktionen, skyldtes især, at baconprisen på det britiske marked fra marts måned og resten af året havde holdt sig omkring 300 shilling pr. cwt. og i de sidste par måneder kom op på 320 shilling. Årsagen hertil var dels en forøget efterspørgsel på grund af mangel på oksekød i Storbritannien og dels en vis tilbageholdenhed i leverancerne af bacon fra Danmark.

Også til tredielandsmarkederne havde der været afsætning til acceptable priser, og konservesindustrien var blevet en stadigt voksende aftager af flæsk dels fra det danske hjemmemarked og dels fra Salgsforeningens opskæring af svin. Konserveseksporten var - hjulpet af Salgsforeningens støtteforanstaltninger - vokset til 69.300 tons, som i fremmed valuta hjembragte 462 millioner kroner.

Der var uge for uge stillet betydelige kvanta skinker og forender til rådighed for industrien, og trods vanskeligheder var det lykkedes Salgsforeningen at afsætte de øvrige udskæringer. Således var en stor del af brystflæsket blevet eksporteret til U.S.A.

Kvalitetsfremmende foranstaltninger

Sorterings- og klassificeringsbestemmelserne var blevet skærpet i 1958; sorteringsmålene var blevet strammet, også det særlige slight-of-lean-mål, og fradraget i afregningen for slight-of-lean var blevet sat op.

Alligevel var der omkring årsskiftet 1958-59 mange klager fra baconagenterne over kvaliteten af dansk bacon. Det var almindeligt med sådanne klager på denne årstid, men nu var de særligt fremherskende.

I det meste af januar måned 1959 - og i senere perioder - blev nedsaltningen af B-svin indstillet, og i stedet overtog Salgsforeningen de saltningsegnede B-svin til nedfrysning til senere eksport. Der blev hen på sommeren gennemført en ret betydelig eksport af B-svin til Polen.

Til Salgsforeningens foran omtalte medlemsmøde den 30. januar 1959 var fremsendt et »Forslag til foranstaltninger til forbedring af kvaliteten af dansk bacon«. Forslaget var resultatet af drøftelser mellem bestyrelserne og Baconkontrollen, udvalgene for svineavl og -fodring og Slagteriernes Forskningsinstitut.

Forslaget gik ud på, at der burde sættes ind på følgende områder:

1. Saltningstvang for alle sogrise indenfor saltningsgrænsen.
2. Forhøjelse af vægtgrænse og saltningsgrænse for sogrise med 2 kg.
3. Stramning af lændemålet.
4. Udvidet afpudsning af bugen.
5. Henvendelse til myndighederne om tilladelse til import af mælkepulver.
6. Advarsel og vejledning til producenterne med hensyn til brugen af fiskemel og sildeensilage.
7. Meddelelse til samtlige landmænd med vejledning angående fodringsproblemer suppleret med bladartikler og foredrag i radioen.

Især de fire første punkter gav anledning til megen diskussion på medlemsmødet, idet der - varierende fra slagteri til slagteri - også var andre interesser end baconeksporten, man ønskede tilgodeset.

Der blev dog ved afstemning konstateret et stort flertal for gennemførelsen af punkt 1 og 2, og fra 9. februar at regne gennemførtes nedsaltningspligt for sogrise - således at ingen galtgrise måtte nedsaltes, før samtlige for nedsaltning egnede sogrise indenfor saltningsgrænserne var nedsaltet.

Denne vedtagelse - som senere blev suppleret med andre kvalitetsfremmende forskrifter - medvirkede til en forbedring af den gennemsnitlige kvalitet af det eksporterede bacon.

Efter forhandling med landbrugets øvrige organisationer og med Landbrugsministeriet blev der gennemført en for svineproduktionen mere tilfredsstillende ordning vedrørende produktion og import af mælkepulver.

Til samtlige landmænd blev i marts måned af Salgsforeningen udsendt en pjece, som gav svineproducenterne råd og vejledning med hensyn til avl og fodring, og dette blev suppleret med oplysende foredrag i radioen og i landmandsforsamlinger.

På de store landsdels-dyrskuer medvirkede Salgsforeningen ved arrangementer og udstillinger, hvor der ved oplysende foredrag, plancher og brochurer - udarbejdet i samarbejde med Landøkonomisk Forsøgslaboratorium - blev givet oplysning om, hvorledes svinenes kødfylde forbedres gennem avl og fodring.

Til de kvalitetsfremmende foranstaltninger knyttede sig endvidere det oplysende og vejledende arbejde, som blev udøvet gennem svine-demonstrationsbrugene - som alene i 1959 havde haft ca. 23.000 besøgende landmænd. Også det gennem svinekontrolforeningerne udførte arbejde var med til at forbedre kvaliteten.

At alle disse foranstaltninger - suppleret med den stadigt forøgede indsats indenfor svineavlen og fodringsforsøgene - gav resultater, fremgik klart af en sammenligning mellem målinger af rygspæktykkelsen og kødfylden, som var blevet foretaget af Slagteriernes Forskningsinstitut på slagterierne i marts/april 1957 og december 1959.

De viste en betydelig fremgang på alle kvalitetsmål og gav formanden baggrund for - på delegeretmødet i marts 1960 - at udtale sin »kompliment til den leverandørkreds, der har formået at få over en fjerdedel af svinene i klasse 1A. Den skete fremgang viser, at de

you can tell it's

DANISH

BACON

the mark's on every rasher

...the flavour's in every bite

DANISH BACON now bears its mark on the rind of every rasher. You can see it's Danish as well as taste it's Danish. No matter what part of the side the rashers come from you'll see two lines one inch apart enclosing a little of the letters in the word **DANISH**.

This is your shopping guide to quality. It confirms what your taste has told you for years—that DANISH Bacon is unsurpassed for fine flavour and full value for money. It means you're getting the bacon you want—rashers for tasty snacks all round the clock and joints for main meals, hot or cold.

SEE it's DANISH and you'll TASTE you've got it.

H DANISH DANISH DANISH DANISH D

National Press advertisement appearing in :—

Daily Mail, Daily Herald, Daily Telegraph, Daily Express, News Chronicle, and (Adapted in size) in the Daily Mirror.

krav, man stillede, er blevet om ikke 100 pct. opfyldt, så i hvert fald forstået og vel modtaget.«

Reklame- og marketingarbejdet i Storbritannien

Reklamen for danske landbrugsvarer på det britiske marked var gennem årene vokset, således at det samlede årlige budget i 1957-58 var kommet op på ca. 10 millioner kroner. For bacon alene var beløbet i 1958 ca. 4 millioner, hvoraf ca. en trediedel blev brugt til den af Bacon Information Council gennemførte fællesreklame for bacon. I 1959 steg beløbet til ca. 6 millioner kroner.

Reklameindsatsen var iøvrigt blevet fortsat efter de retningslinier, som blev lagt i 1956-1957 - da denne indsats blev påbegyndt.

Omkring årsskiftet 1958-59 blev gennemført en ny Danish-mærkning af baconsiderne. Ved denne nye brændemærkning af siderne blev det muligt at identificere den enkelte baconskive som dansk. Dette var meget ønskeligt, da det i England var blevet konstateret, at ikke-dansk bacon blev søgt solgt som dansk.

Gennem en omfattende annoncekampagne i de store dagblade med billeder af mærkningen på de enkelte baconskiver blev de britiske husmødre gjort opmærksom på, at de altid kunne sikre sig, at det var dansk bacon, de fik: You can tell it's Danish Bacon - the mark's on every rasher ... the flavour's in every bite.

I marts 1959 - som i 1958 - deltog Salgsforeningen sammen med mejeriernes organisation og danske konservesvirksomheder med en stand på Ideal Home udstillingen i London. Standen dækkede et område på 1804 kvadratfod.

Der var en loggia, hvor kunderne blev modtaget, et demonstrationskøkken og salgsskranker og endelig »Tivolihjørnet«, som var standens hovedattraktion.

Til en 3 meter høj, roterende ballongynge, hvis gondoler var forsynet med dekorative modeller af »Koen Karoline« og »Fjernsynsgrisen« var knyttet forskellige konkurrencer. Der blev i udstillingsdagene udleveret ca. 100.000 konkurrencekuponer og udleveret over 1.500 gevinster bestående af fødevarer.

Det officielle antal besøgende på udstillingen var 1¼ million. Der var ca. 47.000 købere på den danske stand, hvor der blev solgt forskellige danske fødevarer, bl.a. konserves og smørrebrød, som blev smurt i demonstrationskøkkenet. Endvidere blev der udleveret over ½ million smagsprøver tillige med brochurer og tryksager.

I begyndelsen af 1959 vedtog eksportorganisationerne at leje et hus i London - centralt beliggende i Conduit Street. Efter at huset var blevet istandsat og indrettet til formålet, flyttede Landbrugets Oplysningskontor i efteråret 1959 til de nye lokaler: Danish Centre, hvor der udover kontorerne blev plads til udstillinger og demonstrationer. Salgsforeningens Londonkontor fik lokaler i samme ejendom.

Reklame- og marketingindsatsen på det britiske baconmarked blev fortsat med udsendelse af opskriftmateriale til forbrugerne, demonstrationer og foredrag for husmødre og husholdningslærere, skoler og gymnasier, hotelfolk og restauratører.

Dette blev understøttet af fjernsynskampagner, annoncer i dagblade, dameblade og månedsmagasiner, store udendørs plakater - fra 2 x 3 til 6 x 3 meter - på mere end 2.000 plakatpladser og endvidere ved biografreklamer.

Danske fødevareuger blev afholdt i de større byer forskellige steder i landet som regel i samarbejde med de lokale fødevareforretninger.

Til kampagnerne - hvor slagterier og mejerier ofte arbejdede hånd i hånd - søgtes knyttet forskellige festlige arrangementer som f.eks. ved »Hugin«s vikingefærd i 1949, da alle købmændene i kystbyerne havde særlige udstillinger af danske landbrugsvarer.

Den danske uge i 1955 om dansk kultur blev fulgt op af lignende arrangementer, og i forbindelse med Frederikssund-vikingespillene i Ramsgate i 1959 var arrangeret en baconbar og maddemonstrationer tillige med en vellykket dansk fødevareuge i byen.

Udover egen reklameindsats deltog Danmark stadig i Bacon Information Councils fælles reklamekampagne: Eat more bacon - sammen med baconproducenterne i Storbritannien, Holland, Irland, Sverige og Polen.

Dette samarbejde blev fortsat til trods for, at det på et møde af britiske svineproducenter blev udtalt, at Danmark ved sin egen stærke reklameindsats fik fordrejet kampagnens slogan i husmødrenes bevidsthed til: Eat more bacon, but see it's Danish.

Gennem markedsundersøgelser og -analyser - gennemført bl.a. i 1958 og 1959 - blev det undersøgt, hvor godt de danske produkter var kendt og værdsat af forbrugerne og de handlende, hvilke kvaliteter der blev foretrukket og meget andet.

Det blev søgt oplyst, hvilke forretninger husmødrene helst købte deres bacon i, om de ønskede selv at udpege deres stykke på baconsiden, eller om de foretrak varen færdigpakket. En særlig undersøgelse blev foretaget i forbindelse med en kampagne, som i 1959 blev gennemført - med bl.a. fjernsynsudsendelser og vinduesplakater - for at oparbejde et salg af baconstykker.

En reklameindsats for Dansk svinefedt »Danelard« blev foreløbig holdt på et mere moderat plan, på grund af det begrænsede kvantum, der var på markedet. Indsatsen blev i første omgang fortrinsvis rettet mod handelen.

Udstillinger i Tyskland

På det vesttyske marked var Salgsforeningens propagandaindsats - som tidligere nævnt - især placeret på store udstillinger og messer. Sammen med de øvrige af landbrugets eksportorganisationer blev fra 1958 år for år deltaget i de tre store fødevareudstillinger »Grüne Woche« i Berlin, »Lefa«-messen i Hamborg og »Anuga«-messen i Køln, fra 1960 kom hertil »Ikofa«-messen i München.

Selvom de varer, der blev eksporteret til Tyskland, ikke kunne identificeres som danske, når de nåede frem til de endelige forbrugere, fandt man, at det - også af hensyn til fremtiden - var af betydning med jævne mellemrum at vise de tyske forbrugere og handlende, hvad Danmark kunne præstere, når det gjaldt bl.a. svin og svineprodukter.

Det var naturligt på disse udstillinger også at præsentere slagteriernes vigtigste eksportvare: bacon. Det skete med succes på »Anuga«-messen i Køln i 1958 bl.a. ved uddeling af smagsprøver og brochurer til de besøgende husmødre; men først på »Grüne Woche« udstillingen i Berlin i 1959 blev det tilladt at sælge varer på udstillingen. De 7.000 pakker sliced bacon, som der blev givet tilladelse til at sælge, kunne langtfra tilfredsstille den store efterspørgsel efter denne vare.

Det var en indsats med fremtidigt sigte, for de handelspolitiske forhold på dette tidspunkt tillod ikke eksport til Vesttyskland af sliced bacon, selvom det ved en lille markedsanalyse blev konstateret, at der hos forbrugerne var stor interesse for varen.

På de første udstillinger i Tyskland var det Landbrugsrådet, der koordinerede eksportorganisationernes deltagelse til en samlet fremtræden. I 1959 overgik dette arbejde til Landbrugets Afsætningsråd. »Grüne Woche« udstillingen i Berlin blev den første opgave af denne art, som Afsætningsrådet løste med ubetinget succes. Den danske stand fik tildelt udstillingens 1. præmie for arkitektonisk og reklamemæssig udformning.

I Østtyskland blev der siden foråret 1957 deltaget i »Leipziger-messen«, som afholdtes to gange årligt. Deltagelsen i disse arrangementer skyldtes dog mest rent handelspolitiske hensyn.

Gris på Gaflen kampagnen i Danmark

Den i 1957 indledte oplysnings- og reklameindsats på hjemmemarkedet - som gennemførtes med et budget på 1 million kroner - blev som allerede nævnt i 1958 forstærket med flerfarvede annoncer i ugebladene, annoncer i fagbladene og udsendelse af brochurer og udstillingsmateriale til de handlende.

Til en brochure med titlen »Mad til årstiden«, udsendt adresseløst gennem postvæsenet i november 1958 til samtlige husstande i Danmark, var knyttet en konkurrence, hvori de 10 hovedgevinster var »En dag som slagteriernes gæst«, hvortil kom 100 præmier bestående af flæskevarer.

Man deltog i konkurrencen ved at udfylde en kupon og besvare nogle spørgsmål om familiens flæskeforbrug. Trods kort frist for besvarelserne og de relativt beskedne gevinster modtog Salgsforeningen 75.000 kuponer retur. Over hundrede husmødre sendte opskrifter på flæskeretter, og mange ønskede blot at give udtryk for deres glæde over de opskrifter, de fik dels i brochurer og dels i annoncer. Fra tre huspoeter og én professionel digter blev modtaget rim og digte om »Gris på Gaflen«.

Notarius publicus udtrak de 110 vindere, og brochuren tillige med de tilknyttede arrangementer gav megen presseomtale.

Et efterfølgende interview med 300 tilfældigt valgte husmødre i København viste, at 7 ud af hver 10 husmødre havde gemt og kunne fremvise brochuren. Ca. en femtedel havde allerede prøvet nogle af opskrifterne, og en trediedel af de adspurgte havde været specielt interesseret i et afsnit af brochuren med »Råd og vink om flæsk og fedt«.

I tilknytning til brochuren blev fremstillet en filmlet i fire farver, som fremvistes i 234 biografer i købstæder og større byer landet over i tiden fra 7. november 1958 til 10. februar 1959 med to uger i hver biograf. I efteråret 1959 blev filmletten fremvist i 375 biografer.

De efterhånden mange opskrifter, som var blevet samlet, og som var blevet benyttet dels i annoncerne og brochurerne og dels ved de gennemførte maddemonstrationer, blev nu samlet i et opskrifthæfte, som blev solgt i et stort oplag.

I sommeren 1958 blev indledt et samarbejde med udstillingsudvalgene for de tre landsdels-dyrskuer, og siden har Salgsforeningen deltaget på disse skuer dels med oplysende materiale om slagteriforhold og lign. og dels med materiale til husholdningsudstillinger og maddemonstrationer.

I sommeren 1959 udsendtes til hoteller og restaurationer et bordkort med det formål at give danske landbrugsprodukter en bedre placering, end det hidtil havde været tilfældet, på de udenlandske turisters - og også på danske turisters - morgenbord. Bordkortet

var blevet fremstillet af Mejerikontoret og Salgsforeningen i samarbejde med Centralforeningen af Hotelejere og Restauratører i Danmark.

Salgsforeningens interesse i bordkortet - og specielt i morgenbordet - lå i »Bacon og æg«-anretningen. Da man havde erfaring for, at kun få hoteller forstod at tilberede bacon på den rigtige måde - efter turisternes smag - blev det vedtaget at gennemføre en oplysningskampagne om dette.

I efteråret 1959 udsendtes en ny brochure, »Mad for mænd«, til samtlige husstande. Der fortsattes med firfarvede annoncer i uge- og månedsblade, tofarvede annoncer i »Landsbladet« og »Husmandshjemmet« og sort/hvide annoncer i et par af de store dagblade. Efter ønske fra de handlendes organisationer, som man havde et samarbejde med, blev gennemført en særlig julekampagne bl.a. med ½-sides annoncer i 26 af landets største dagblade og dertil knyttet udstillingsmateriale til butikkerne.

Det var nærliggende at spørge, om Gris på Gaflen-kampagnen gav det ønskede relultat: Et større forbrug af flæsk på hjemmemarkedet til aflastning af den stadigt voksende svineproduktion. På dette spørgsmål kunne Salgsforeningens formand på andelsslagteriernes delegeretmøde i marts 1960 svare:

»Mens forbruget af flæsk pr. indbygger herhjemme faldt i årene 1954-56, steg det i 1957, 1958 og 1959 ret betydeligt, således at det i dag pr. indbygger ligger 4,4 kg over 1954. Og det til trods for at vi også herhjemme kæmper mod en ændring i forbruget hen imod de magre kødsorter«.

Gris på Gaflen-kampagnens symbol - en gris spiddet på en gaffel i humoristisk streg - der tjente som direkte illustration til kampagnens slogan, fandt nogle var for brutalt, og Salgs-

foreningen fik breve fra dyrevenlige mennesker, som havde medfølelse med den lille glade gris. Det gav anledning til, at symbolet efterhånden blev ændret, således at grisen blev placeret stående ovenover en gaffel og en kniv - så var der taget skyldigt hensyn også til disse forbrugere.

I forbindelse med den internationale kuldekongres i København i august 1959 blev der på Danmarks tekniske Højskole arrangeret en udstilling af kølede og frosne levnedsmidler, såvel udenlandske som danske varer.

Formålet var at vise kongressens udenlandske deltagere, hvilke produkter Danmark kunne tilbyde, og vise danske fabrikanter og myndigheder, hvilke varetyper, emballageformer m.m., der anvendtes i udlandet, og endelig at give danske forbrugere oplysninger om kølevarer og frysevarer og deres anvendelse i husholdningen.

Salgsforeningen ydede økonomisk støtte til udstillingen, således at slagterier og virksomheder kunne deltage i udstillingen med deres varer uden udgift.

Eksport-svineslagterierne overtager S. Houlberg A/S

I oktober 1957 havde indehaverne af firmaet Houlberg A/S i Københavns Kødby rettet henvendelse til Salgsforeningens direktion og forespurgt, om man var interesseret i at overtage virksomheden. Det blev vedtaget at optage forhandling med virksomheden, hvad der dog ikke på dette tidspunkt førte til noget resultat.

I april 1959 standsede S. Houlberg A/S sine betalinger og trådte i likvidation. Salgsforeningen lod sin juridiske konsulent varetage dens og de interesserede slagteriers økonomiske interesser i forbindelse med likvidationen.

Fra flere slagterier fik Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse - i denne forbindelse - henvendelser gående ud på, at andelsslagterierne i fællesskab burde søge at erhverve virksomheden, da slagterierne havde en væsentlig interesse i dens fortsatte beståen - på danske hænder.

Til afgørelse af spørgsmålet om køb af S. Houlberg A/S blev indkaldt til et ekstraordinært delegeretmøde den 13. maj 1959, hvor det blev oplyst, at Privatslagteriernes Organisation også havde givet udtryk for ønsket om, at firmaet blev bevaret.

På delegeretmødet blev købet eenstemmigt vedtaget, hvorefter De samvirkende danske Andels-Svineslagterier og Privatslagteriernes Organisation i fællesskab overtog virksomheden i maj 1959.

Dansk Dybfrost A/S

På initiativ af Landbrugets Afsætningsråd stiftedes den 25. juni 1959 Dansk Dybfrost A/S med det formål at fremme afsætningen af danske dybfrostvarer - bl.a. dybfrosne slagteriprodukter - såvel til hjemmemarkedet som til eksport.

Da planerne om selskabets oprettelse blev forelagt slagterierne, fik man den tanke, at lade S. Houlberg A/S indgå som aktionær i selskabet, men denne tanke blev senere forladt. Efter en forhandling - på andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde den 18. juni - blev resultatet, at ni andelsslagterier tillige med D.A.K., Roskilde, J.A.K.A., Brabrand, og De samvirkende danske Andels-Svineslagterier tegnede aktier i selskabet - for ialt 700.000 kr. af en samlet aktiekapital på 1.750.000 kr.

Selskabets virke og administration faldt således udenfor Salgsforeningens og Samvirksomhedens ansvarsområde, men med de nævnte slagteriers og virksomheders medlemskab måtte det ses som et nyttigt led i de produktions- og salgsfremmende foranstaltninger til gavn for svineproduktionen.

Slagteriernes nominering af agenter ophører

Det viste sig i praksis, at den i februar 1959 gennemførte nye nomineringsordning ikke gav Salgsforeningen tilstrækkelig mulighed for at gennemføre den mest hensigtsmæssige fordeling af det eksporterede kvantum bacon mellem de britiske agenter.

Målet for ordningen måtte være, at der blev skabt mulighed for at placere et større kvantum bacon hos de agenter, som i den givne situation var i stand til at sælge et større kvantum, og omvendt i andre tilfælde at reducere kvantummet.

Denne mulighed havde Salgsforeningen ikke i den vedtagne ordning, men var bundet af de kvanta, som slagterierne ved deres nominering havde tillagt de enkelte agenter. Endvidere kunne store svingninger i slagtning og baconsaltning på de enkelte slagterier give problemer i denne sammenhæng.

Disse problemer blev i årets løb ofte drøftet i Salgsforeningens bestyrelse og i de to hovedbestyrelser, og i oktober 1959 blev et af de tre bestyrelser udarbejdet forslag til ændringer behandlet på andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde.

Det blev vedtaget, at Salgsforeningen fra 1. januar 1960 frit kunne fordele baconkvantummet mellem agenterne, og fra slagteriernes side skulle der derfor ikke mere foretages nogen nominering. Det kunne dog ikke pålægges et slagteri at levere bacon til en agent, som det ikke hidtil havde nomineret.

Ved gennemførelsen af forslaget kom man også bort fra et forhold, som havde skabt en del utilfredshed, nemlig den kombinerede handel. Det vil sige, at et slagteri havde gjort nomineringen af en agent afhængig af, at denne forpligtede sig til at aftage et vist kvantum andre varer, specielt konserves.

Selvom kombineret salg ikke var direkte ulovligt - som under krigstidens restriktioner - fandt man, at det både var moralsk forkasteligt og skadeligt for den samlede baconafsætning.

Produktion og afsætning i 1959

Den samlede modtagelse af svin på eksportsvineslagterierne blev i 1959 på ca. 8.449.000 stk. - en stigning på næsten 800.000 stk. sammenlignet med det foregående år. Svinebestanden var steget jævnt gennem hele året med næsten 1 million stk. eller med ca. 20%.

Den store stigning blev bl.a. tilskrevet den noget højere landsnotering for svin i slutningen af 1958 og begyndelsen af 1959. På dette tidspunkt blev den store forøgelse af bestanden planlagt - trods advarsler fra forskellig side.

Det var lykkedes at få afsat også de ekstra 800.000 stk. svin til eksport ved en betydelig forøgelse af baconeksporten, som omkring årsskiftet 1959-60 var på gennemsnitligt 5.500 tons ugentlig, og ved et ekstraordinært stort salg til Polen og Tjekkoslovakiet.

Endvidere var Salgsforeningens opskæring af svin forøget med over 100.000 stk. - til godt 400.000 stk. Det var nødvendigt at søge en væsentlig del af den stærkt stigende svi-

neproduktion afsat til konservesindustrien, selvom opskæringen af svin og salget af opskårne dele fortrinsvis til industrien ikke var nogen lukrativ forretning for Salgsforeningen. Salgsforeningens tab på opskæringen var i 1959 på ca. 10 millioner kroner eller ca. 25 kr. pr. gris.

Konservesindustrien havde svigtende økonomi og stigende konkurrence at slås imod. Sammenlignet med andre lande - specielt Holland - var råvarerne i Danmark dyrere - på grund af Danmarks højere baconpris - hvortil kom eksportsubsidier i Holland og statshandel i Polen og Jugoslavien og endelig det høje omkostningsniveau i Danmark. Der var ikke konkurrence på lige fod for konservesindustrien. Det var baggrunden for Salgsforeningens støtte til industrien gennem opskæringen af svin.

Eksporten af saltet brystflæsk til U.S.A. - hidrørende fra opskæringen - måtte desværre standse i foråret 1959 på grund af forbud i U.S.A. mod import fra lande med mund- og klovsyge. I stedet blev en del af brystflæsket afsat til Østrig, og imod slutningen af året blev restlageret solgt gennem slagterierne til andelshavere og leverandører.

Soeksporten var i 1959 blevet begunstiget af gode afsætningsmuligheder specielt til Vesttyskland, hvor det ellers faste årskontingent på 20.000 tons var blevet forøget med 8.000 tons, og hertil kom betydelige leverancer til Italien og Østtyskland.

Det gjaldt for 1959 - som for 1958 - at den stærkt stigende svineproduktion gav vanskeligheder, både for de enkelte slagterier, hvor det voksende arbejdspres gav problemer, og for Salgsforeningen, som dog ved fuld udnyttelse af alle muligheder fandt afsætning for den store produktion med tilfredsstillende resultat.

Ændringer i Salgsforeningens love

Efter forberedende drøftelser i 1959 blev det på Salgsforeningens ekstraordinære generalforsamling den 26. februar 1960 vedtaget at frigøre det beløb fra Salgsforeningens kapital, som var brugt i forbindelse med købet af S. Houlberg A/S. Til dette og enkelte andre formål vedtog man at frigøre det beløb, som Salgsforeningen ved stiftelsen i 1950 havde overtaget fra Landbrugsministeriets Baconudvalg - ialt ca. 8 millioner kr.

Som følge heraf blev §4 i Salgsforeningens love ændret til:

»Organisationens kapitalgrundlag består af:

1. Grundkapitalen, der er bogført på de enkelte medlemmers kapitalkonti ved udgangen af regnskabsåret 1959 kr. 12.885.265,59 med tillæg af eventuelt senere tilskrevne renter, jfr. §11, stk. 3.

2. Kapitalforøgelse efter 5.1.1957, hvorved bemærkes, at der skal søges tilvejebragt en passende driftskapital efter nærmere af bestyrelsen fastsatte regler.
   Kapitalforøgelse efter 5.1.1957 er ikke de enkelte medlemmers ejendom, men tilhører alene organisationen, jvf. dog §11, stk. 3.
   Ingen af medlemmerne hæfter personlig for de af organisationen indgåede forpligtelser, men denne hæfter alene med de ovenfor nævnte midler«.

I sammenhæng med denne ændring bortfaldt §12, som refererede til de gamle bestemmelser, og de efterfølgende paragraffer blev rykket frem og ajourført i overensstemmelse med ændringen af §4.

Disse ændringer blev godkendt af andelsslagteriernes delegeretmøde og Privatslagteriernes Organisations generalforsamling den 17. marts 1960.

De første 10 år er gået

Den 1. april 1960 sluttede Salgsforeningen de første 10 års virke. Da Salgsforeningen blev oprettet i 1950, var det i erkendelsen af, at det nære samarbejde, der havde været indenfor Baconudvalget i de forudgående år, også ville være nyttigt i de kommende år.

Man kunne på 10 års dagen fastslå, at uden Salgsforeningen ville Danmarks svineproducenter have været ilde stedt, især i de seneste år med den stærkt voksende svineproduktion. Forholdene kunne meget vel have udviklet sig som i begyndelsen af 1930'erne.

Slagteriernes totale modtagelse af svin var steget fra ca. 4.280.000 stk. i 1950 til ca. 8.450.000 stk. i 1959 eller med lige ved 100%. Baconeksporten til Storbritannien var forøget fra ca. 144.000 tons i 1950 til ca. 250.000 tons i 1959, og den øvrige eksport gennem Salgsforeningen fra ca. 36.000 tons svin og søer i 1950 til ca. 62.000 i 1959. Hertil måtte lægges pølse- og konservesindustriens voksende køb på hjemmemarkedet, og det stigende hjemmemarkedsforbrug støttet af Salgsforeningens oplysningsvirksomhed.

Når man i 1960 - trods den store produktion og trods de besværlige afsætningsforhold - ikke vurderede situationen som så alvorlig som 1930'erne, skyldtes det først og fremmest den gode placering på det britiske baconmarked, som var et resultat bl.a. af vel tilrettelagte salgsdispositioner, omfattende både salgsapparatet og reklame- og propagandavirksomheden. Medvirkende var også den førte salgspolitik, som var resultatet af utallige drøftelser og grundige overvejelser på medlems- og delegeretmøder og i bestyrelserne.

På samme måde var det lykkedes Salgsforeningen at knytte værdifulde kontakter i de øvrige aftagerlande, kontakter som var af blivende værdi, selvom afsætningsmulighederne kunne være varierende fra tid til anden.

På 10 års dagen for Salgsforeningens bestående var man klar over, at fortsat velfærd var betinget af, at man i samarbejde formåede at videreudvikle salgsapparatet, så det kunne opfylde de krav, man vidste ville melde sig i fremtiden. Og der var stadig nye planer, der skulle realiseres, planer som det krævede fremsyn og beslutsomhed at gennemføre.

Gennem årene 1960 - 1975

Udviklingen generelt

De vanskeligheder, som allerede i slutningen af 1950'erne var opstået for landbrugseksporten og dermed for produktionen, fortsatte gennem 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne.

Det væsentligste problem for afsætningen var opdelingen af Europa i de to markedsområder: Fællesmarkedet og EFTA. Dansk landbrug var som følge af, at Danmark stod uden for Fællesmarkedet, afskåret fra den naturlige og frie samhandel med landene syd på. Erstatning herfor blev ikke opnået for landbruget ved medlemskabet af EFTA, som ikke i særlig grad begunstigede samhandelen med landbrugsvarer.

Den almindelige konjunkturudvikling, præget af voldsomt stigende inflation - ikke alene i Danmark, men også i aftagerlandene, forstærkede vanskelighederne. De stigende produktionsomkostninger og de forøgede afsætningsvanskeligheder tvang landbruget til at søge støtte fra staten. Der blev modtaget støtte dels gennem hjemmemarkedsordningerne, som var etableret i medfør af »Bemyndigelsesloven«, og som blev videre udbygget gennem disse år, og dels ved direkte tilskud gennem Landbrugets Dispositionsfond, der blev oprettet i 1963 i henhold til loven om afsætning af danske landbrugsvarer.

Udviklingen i perioden blev stærkt præget af bestræbelser for større effektivitet og rationalisering. Det gjaldt såvel inden for landbrugsbedrifterne som i landbrugets produktions- og forædlingsvirksomheder, mejerier, slagterier m.fl.

Den stærkt stigende svineproduktion, som medførte en stigning i slagtningerne fra ca. 9 millioner stk. i 1960 til ca. 12 millioner i 1965, gav baggrund for forslag om tvangsmæssig regulering ved svinekort og lignende. Men sådanne planer blev ikke realiseret.

En vis prisstabilisering, bl.a. som resultat af de gennemførte støtteforanstaltninger, og strukturudviklingen hen imod færre og mere specialiserede landbrugsbedrifter, medvirkede til en stabilisering af svineproduktionen. Med mindre variationer fra år til år holdt den sig nogenlunde uændret indtil 1971, hvorefter en faldende tendens blev fremherskende.

Antallet af landbrugsejendomme, som i 1960 var på ca. 196.100 faldt til ca. 172.800 i 1965, ca. 140.200 i 1970 og ca. 129.900 i 1974. Antallet af ejendomme med svineproduktion, som i 1960 var ca. 171.800, faldt til ca. 152.200 i 1965, ca. 120.300 i 1970 og ca. 96.100 i 1974.

Samtidig med, at antallet af svinebesætninger blev reduceret, steg antallet af svin pr.

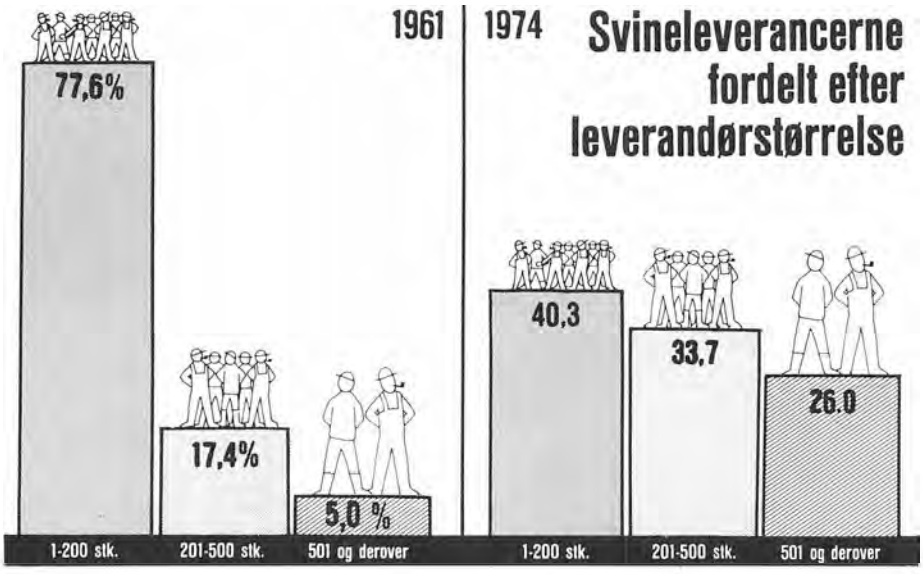

Svineleverancerne fordelt efter leverandørstørrelse

Andelssvin

1961

Antal svin pr. leverandør	Leverandører antal	% af samtlige leverandører	Antal svin stk.	% af samtlige svin
1– 200 stk.	148.691	**96,5 %**	6.257.966	**77,6 %**
201– 500 –	4.917	**3,2 %**	1.409.165	**17,4 %**
501–1.000 –	457		297.181	
1.001–2.000 –	71	**0,3 %**	89.805	**5,0 %**
2.001 og derover	5		12.912	
Ialt	154.141	**100,0 %**	8.067.029	**100,0 %**

1973

Antal svin pr. leverandør	Leverandører antal	% af samtlige leverandører	Antal svin stk.	% af samtlige svin
1– 200 stk.	76.084	**84,4 %**	4.122.777	**42,0 %**
201– 500 –	11.187	**12,4 %**	3.383.048	**34,5 %**
501–1.000 –	2.403		1.608.572	
1.001–2.000 –	439		569.500	
2.001–3.000 –	46	**3,2 %**	105.108	**23,5 %**
3.001–4.000 –	6		20.248	
4.001 og derover	1		4.478	
Ialt	90.166	**100,0 %**	9.813.767	**100,0 %**

1974

Antal svin pr. leverandør	Leverandører antal	% af samtlige leverandører	Antal svin stk.	% af samtlige svin
1– 200 stk.	70.827	**83,9 %**	3.833.176	**40,3 %**
201– 500 –	10.564	**12,5 %**	3.209.826	**33,7 %**
501–1.000 –	2.472		1.651.234	
1.001–2.000 –	493		636.599	
2.001–3.000 –	64	**3,6 %**	150.751	**26,0 %**
3.001–4.000 –	5		17.476	
4.001 og derover	4		17.622	
Ialt	84.429	**100,0 %**	9.516.684	**100,0 %**

Statistikken er udarbejdet på grundlag af indberetninger fra de enkelte andelsslagterier.

ejendom i de tilbageværende besætninger. Det ses bl.a. på størrelsen af svineleverancerne fra de enkelte leverandører.

En statistik over andelsslagteriernes modtagelser af svin viser, at i 1961 blev 77,6% af svinene modtaget fra leverandører, der leverede under 200 stk. svin pr. år. Og disse leverandører udgjorde 96,5% af samtlige leverandører. I 1974 blev kun 40,3% af svinene modtaget fra sådanne mindre leverandører, som i 1974 udgjorde 83,9% af samtlige leverandører.

Leverandører med en årlig leverance på over 500 stk. svin udgjorde i 1961 kun 0,3% af samtlige leverandører, og de leverede ca. 5% af samtlige svin. I 1974 udgjorde de 3,6% af samtlige leverandører, og leverede 26% af samtlige svin.

Statistikken viser, at denne forskydning hen imod større besætninger er fortsat, efter at den totale svineproduktion begyndte at gå tilbage - fra 1971.

Sideløbende med denne strukturudvikling inden for landbrugsbedrifterne skete en udvikling indenfor mejerier og slagterier hen imod større enheder.

Det af Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse i marts 1962 nedsatte Strukturrationaliseringsudvalg, som i januar 1963 udsendte sin redegørelse - kaldet »Den blå betænkning« - anbefalede bl.a. en koncentration af produktion og distribution af afsætningen indenfor slagterisektoren.

Arbejdet med disse problemer blev videreført af det i 1963 nedsatte Planlægningsudvalg, som i sin »sandgrå strukturrapport« - udsendt i 1969 - anbefalede, at andelsslagterierne burde indgå i et regionssamarbejde, og at der endvidere blev etableret et tværgående samarbejde på produktions-, investerings- og afsætningsområdet.

Den efterfølgende udvikling er illustreret deraf, at mens der i 1962 var ialt 77 slagteriselskaber - 62 andelsslagterier og 15 private eksportsvineslagterier - var der i april 1975 ialt 29 slagteriselskaber. Heraf var de 26 andelsselskaber og de 3 private svineslagteriselskaber.

Disse selskaber driver ialt 44 slagteanlæg, hvoraf de 22 er omfattet af 8 andels-fusioner med flere slagteanlæg. 2 af de 4 private svineslagterier drives af ét slagteriselskab.

Den første fusion af andelsslagterier blev etableret i 1968, og pr. 1. april 1975 var ialt oprettet 11 fusioner. Der er forventninger om yderligere fusioneringer blandt andelsslagterierne.

De før omtalte vanskelige afsætningsforhold stillede krav til sammenholdet inden for landbruget, såvel om produktionen som om eksporten. Regulerende indgreb fra Salgsforeningens side ved fordelingen af flæskeeksporten mellem de forskellige markeder - i akutte situationer ved omfattende oplagringer - har sat sit stærke præg på virksomheden i perioden.

Hertil kom Salgsforeningens forvaltning og fordeling af tilskudsmidlerne fra hjemmemarkedsordningen og de øvrige tilskud gennem dispositionsfonden, som kom svineslagterierne og producenterne til gode.

Udviklingen imod slutningen af 15års-perioden blev stærkt præget af Danmarks medlemskab af det europæiske fællesmarked i 1973. Den strukturdebat, der påbegyndtes i 1972, og som bl.a. vedrørte Salgsforeningens fremtidige struktur, blev påvirket af den udvikling, som var sket inden for slagterisektoren, hen imod større og stærkere enheder.

Slagteristrukturen 1962-1975

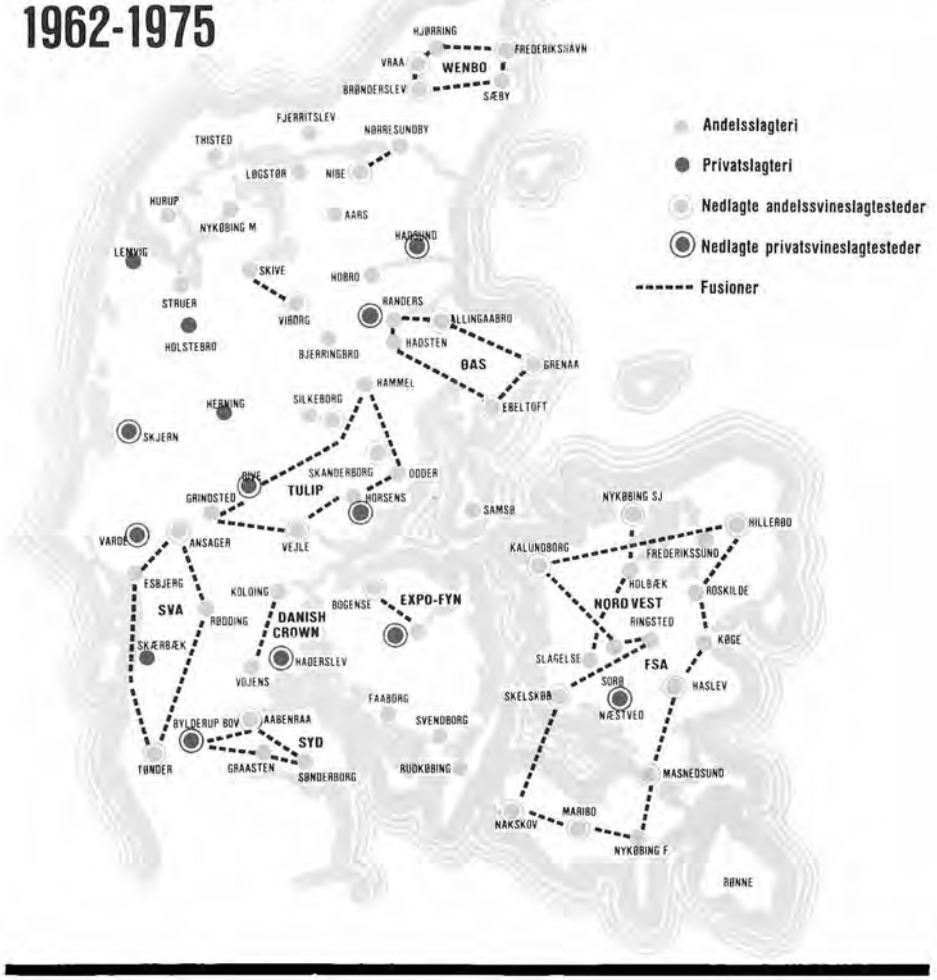

Udviklingen i antallet af svineslagterier 1962-1975

Selskaber — Primo året:	1962	1970	1971	1972	1973	1974	1975
Antal andelsselskaber med flere slagteanlæg .	0	1	6	8	9	9	8
Antal andelsselskaber med kun et slagteanlæg	62	49	29	22	17	17	18
Andelsselskaber ialt	62	50	35	30	26	26	26
Privatslagterier	15	4	4	4	4	4	4
Antal selskaber ialt	77	54	39	34	30	30	30
Anlæg							
Antal slagteanlæg, andels	62	56	50	47	43	42	40
Antal slagteanlæg, privat	15	4	4	4	4	4	4
Antal slagteanlæg ialt	77	60	54	51	47	46	44
Antal slagteanlæg i selskaber med flere anlæg		7	21	25	26	25	22

Udviklingen i køberlandene hen imod færre, men større og stærkere købere har appelleret til et sammenhold blandt sælgerne i Danmark; og gennem de mange forhandlinger og overvejelser - vedrørende Salgsforeningens virksomhed - er det da også lykkedes at finde frem til de ændringer, som gjorde et fortsat samarbejde muligt.

Drøftelser om Salgsforeningens fremtidige struktur

I slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne - i takt med de tiltagende fusioneringer blandt andelsslagterierne - var spørgsmålet om Salgsforeningens fremtidige struktur ofte på dagsordenen for bestyrelsesmøderne og på delegeret- og medlemsmøder.

Specielt drøftedes sortimentsopdelingen mellem Salgsforeningen og dens medlemmer - dvs. i hvilken udstrækning eksport kun kunne foregå gennem Salgsforeningen.

Den bestående ordning gik ud på, at eksport af følgende varegrupper skulle ske gennem Salgsforeningen:

bacon til Storbritannien, herunder 3/4 sider, spencers og midterstykker,
ferske og frosne hele og halve svin samt midterstykker,
levende og slagtede søer og
fedt.

Medlemsvirksomhederne havde tilladelse til egen eksport af opskårne dele af svin og søer, d.v.s. skinker, forender, kamme og brystflæsk, ligesom de selv forestod eksporten af forædlede varer.

Eksporten til Storbritannien var iøvrigt helt frem til den 1. januar 1973, hvor Danmark blev medlem af Fællesmarkedet, reguleret af en ministeriel bekendtgørelse, der sikrede, at der ikke fra Danmark til det britiske marked kunne eksporteres varer, der kunne få skadelig indflydelse på baconeksporten. Det var dog tilladt at eksportere sliced bacon i forbrugerpakninger på indtil 1 kg.

Tulip, Vejle, var igennem 1960'erne det eneste eksportsvineslagteri, der stod uden for Salgsforeningen. Tulip forædlede imidlertid hele sin svineslagtning, og bortset fra en beskeden eksport af sliced bacon til Storbritannien, var Tulip ikke i konkurrence med Salgsforeningen.

Den 4. oktober 1971 fusionerede Tulip med andelsslagterierne i Grindsted, Hammel, Horsens og Odder. Der opstod derved et problem, idet de fire slagterier hidtil havde nedsaltet bacon til Storbritannien, og det var vigtigt, at baconeksporten fra disse også for fremtiden kunne gå gennem Salgsforeningen.

Også hos andre af de store fusioner af andelsslagterier, som havde fået egne salgs- og eksportafdelinger, opstod der ønske om en større liberalisering i samhandelsforholdet mellem slagterierne og Salgsforeningen. Disse forhold var anledningen til, at der blev afholdt et ekstraordinært delegeretmøde blandt andelsslagterierne den 25. november 1971.

På mødet var der enighed om, »at man i Salgsforeningen ville sikre et sammenhold om råvaren »svin« - dog med den grad af liberalisering af virksomhedernes produktion og afsætning, som er forenelig med en fælles målsætning«. Denne vedtagelse blev tiltrådt af Privatslagteriernes Organisation.

På samme møde blev nedsat et 13-mandsudvalg, hvori også Tulip var repræsenteret. Udvalgets opgave var at undersøge, hvilken grad af liberalisering der var forenelig med

målsætningen - bl.a. med henblik på at få Tulip-slagterierne som medlemmer af Salgsforeningen. Udvalget skulle komme med forslag til leverings- og sortimentsbestemmelser og nye vedtægter for Salgsforeningen.

På andelsslagteriernes ekstraordinære delegeretmøde den 18. juli 1972 blev disse punkter drøftet, og fremtidige leverings- og sortimentsbestemmelser blev vedtaget med et stort flertal, men dog mod Tulips og et par andre slagteriers stemmer.

Da Tulips bestyrelse fandt det umuligt at indtræde som medlem af Salgsforeningen på de givne betingelser, fandt et snævert arbejdende 4 mandsudvalg frem til enkelte justeringer, der gjorde, at Tulips bestyrelse den 11. september besluttede, at Tulip-slagterierne kunne indtræde i Salgsforeningen den 1. oktober 1972, men med den tilføjelse, at medlemskabet skulle ophøre den 1. oktober 1973, såfremt der ikke til den tid var opnået enighed om de fremtidige vilkår for svinesektoren.

Danish Crown, Kolding - fusionen bestående af andelsslagterierne i Kolding og Vojens - havde deponeret sin udmeldelse af Salgsforeningen til ikrafttræden 1. oktober 1972, idet Danish Crown - ligesom Tulip - ønskede en liberalisering af leverings- og sortimentsbestemmelserne. Det blev i denne forbindelse også anført, at hvis et enkelt slagteriselskab stod uden for Salgsforeningen, kunne det have store økonomiske fordele heraf.

Da Tulip indmeldte sig pr. 1. oktober 1972, blev Danish Crown's udmeldelse ikke effektiv, men Danish Crown deponerede en ny udmeldelse, således at slagteriselskabet kunne udtræde pr. 1. oktober 1973 ligesom Tulip.

I 13-mands-udvalget fortsattes drøftelserne om Salgsforeningens fremtidige struktur. Man enedes om at lade et udvalg bestående af udefra kommende eksperter gennemgå forholdene og udarbejde en rapport, som kunne danne grundlag for forslag til slagterisektorens strukturelle udvikling.

Dette ekspertudvalg, der bestod af professorerne Thorkil Kristensen, Th. Herborg Nielsen og Arne Rasmussen m.fl., foretog en grundig analyse af problemerne og havde bl.a. mange samtaler med slagteri- og virksomhedsdirektører i Danmark og med baconagenter i Storbritannien.

Efter forslag fra ekspertudvalget blev samtlige slagteriers formænd og direktører indbudt til et seminar i Randers den 13. og 14. september 1973, hvor man bl.a. som gruppearbejde diskuterede den fremtidige struktur.

Under seminaret blev der fra alle sider tilkendegivet principiel enighed om betydningen af branchens fortsatte sammenhold. Man fandt tillige, at de ændrede markedsvilkår ved Danmarks indtræden i Fællesmarkedet nødvendiggjorde drøftelse af nye former, hvorunder afsætningen kunne tilrettelægges, og at det i fremtiden kunne være hensigtsmæssigt at adskille branchens organisatoriske og kommercielle samarbejde for at opnå maksimale udfoldelsesmuligheder på begge områder.

Det blev besluttet at nedsætte et forhandlingsudvalg bestående af direktørerne i Salgsforeningens bestyrelse og direktørerne for Tulip og Danish Crown. Efter drøftelser i dette udvalg og direkte forhandlinger mellem Salgsforeningens formandskab og Tulips forretningsudvalg, genindtrådte Tulip og Danish Crown pr. 1. april 1974 i Salgsforeningen.

Ved disse forhandlinger blev slagteriernes leveringsforpligtelser overfor Salgsforenin-

gen radikalt ændret. Slagterierne kunne for fremtiden selv disponere over samtlige svin. Det var dog en forudsætning, at kvaliteten af de svin, slagteriet selv disponerede over, ikke var bedre end kvaliteten af slagteriets totale svineslagtning.

Hidtil havde slagterierne selv kunnet disponere over alle ikke-saltningsegnede svin. Det havde medført, at Salgsforeningen fik relativt få svin stillet til rådighed, når der var gode afsætningsmuligheder for svinekød. Salgsforeningen var derfor interesseret i at få en stærkere binding på slagteriernes leverancer til Salgsforeningen.

Der er derfor blevet indført en bestemmelse om, at slagterierne skal anmelde til Salgsforeningen, hvor mange svin de ønsker til eget forbrug for en 6 måneders periode. De svin, som slagterierne ikke anmelder til eget forbrug, skal leveres til Salgsforeningen. Det er aftalt, at afregningspriserne til slagterierne skal afspejle markedsforholdene. Det fradrag, der tidligere har været, på 10-12 øre pr. kg. for ikke-saltningsegnede svin, varierer nu afhængigt af afsætningsmulighederne for sådanne svin.

De vedtagne regler for sortimentsopdelingen har givet Salgsforeningen eneret på eksport af:

bacon-sider, 3/4-sider (bacon-sider uden forende) og
spencers (bacon-sider uden skinke) til Storbritannien, samt
hele og halve svin.

Salgsforeningen har ligeledes fået eneret på eksporten af ferske og frosne grovopskæringer til Storbritannien, d.v.s. midterstykker, kamme, brystflæsk, forender og skinker.

Slagterierne har eneret på eksporten af kogte varer og alle former for ferske, frosne, saltede og røgede varer i forbrugerpakninger.

Salgsforeningen har dog ret til at indkøbe og afsætte søer, opskårne dele, affald og mere forarbejdede varer - under forudsætning af positivt dækningsbidrag - samt ret til salg af fedt.

Der udarbejdes nye vedtægter

Det nedsatte 13-mands-udvalg havde endvidere til opgave at udarbejde forslag til nye vedtægter for Salgsforeningen. Det var bl.a. nødvendigt at ændre generalforsamlingens og bestyrelsens sammensætning med hensyntagen til de nye store fusioner og til grupper af de enkeltstående slagterier, således at alle interesser blev tilgodeset.

Hidtil havde generalforsamlingen bestået af Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse og Privatslagteriernes Organisations bestyrelse samt af 2 repræsentanter valgt af landbo- og husmandsforeningerne. Bestyrelsen var sammensat af: Fællesbestyrelsens formand og yderligere 4 repræsentanter udpeget af Fællesbestyrelsen (heraf 2 folkevalgte og 2 andels-slagteridirektører) samt 2 repræsentanter udpeget af Privatslagteriernes Organisation og 2 udpeget af landbo- og husmandsforeningerne.

Ifølge de nye bestemmelser (i §6) har medlemmerne ret til, til generalforsamlingen at sende 1 delegeret plus 1 delegeret for hver påbegyndt 100.000 modtagne svin i det sidst afsluttede regnskabsår. Hver delegeret har 1 stemme. Endvidere kan medlemsvirksomhedernes direktører deltage i generalforsamlingen, og De samvirkende danske Landboforeninger, og De samvirkende danske Husmandsforeninger kan deltage med hver 3 repræsentanter (uden stemmeret).

Bestyrelsen er (i §7) udvidet fra 9 til 16 medlemmer og består af: Formanden og næstformanden for Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse, 5 medlemmer valgt blandt bestyrelsesmedlemmerne og 5 blandt direktørerne for de andelsejede medlemsvirksomheder, 2 medlemmer valgt af privatslagterierne, og endelig 2 medlemmer udpeget af landbo- og husmandsforeningerne med 1 medlem fra hver organisation.

Særlige regler er gældende for valget af de 2 x 5 andelsslagteri-repræsentanter, og for valget af næstformand og nedsættelse af forretningsudvalg. Formanden for Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse er samtidig formand for Salgsforeningens bestyrelse.

Vedrørende Salgsforeningens sortiments- og leveringsbestemmelser blev i vedtægternes §2 - formålsparagraffen - indføjet: »at bestemmelser for medlemmernes leverancer af svin til ESS og ESS's sortimentspolitik i relation til medlemmerne skal fremgå af protokollater bilagt vedtægterne. Disse protokollater, der anses for en bestanddel af vedtægterne, kan kun ændres af en generalforsamling, såfremt 60% af de afgivne gyldige stemmer er for forslaget«.

Det var herved blevet muligt at gøre vedtægterne færdige, mens de omtalte meget besværlige forhandlinger om sortiments- og leveringsbestemmelserne kunne fortsætte. De blev først afsluttet i 1974.

Vedtægternes §3 om medlemskab blev ajourført med hensyntagen til de skete - og forventede fremtidige - fusioneringer, og særlige regler blev indføjet vedrørende regulering af kapitalindskuddet i sådanne tilfælde.

I §4 om kapitalgrundlaget blev indføjet en bestemmelse om regulering af medlemmernes kapitalkonto hvert 5. år, første gang pr. 1. oktober 1977. Reguleringen skulle ske således, at hvert medlems procentvise andel af indskudskontoen kom til at svare til medlemmets andel i den totale modtagelse af svin i de forløbne 5 år.

Med disse mere betydningsfulde ændringer - suppleret med en del rent redaktionelle rettelser og tekstmæssige korrektioner - blev de nye vedtægter godkendt af de kompetente forsamlinger i marts og april 1973.

Der oprettes et brancheudvalg

I overensstemmelse med den i november 1973 udsendte såkaldte »professorrapport« - udarbejdet af det nedsatte ekspertudvalg - opstod der - som nævnt - en stemning for at adskille Salgsforeningens kommercielle og branchemæssige opgaver.

Baggrunden herfor var bl.a., at mens alle medlemsvirksomheder stort set havde samme interesse i løsningen af de egentlige branchebetonede opgaver, kunne det forekomme, at Salgsforeningen ved løsningen af de kommercielle opgaver kom i konkurrence med en del af medlemsvirksomhederne.

De herom videreførte drøftelser resulterede i oprettelsen af Eksportsvineslagteriernes Brancheudvalg den 1. oktober 1974.

Brancheudvalgets opgave er at varetage alle fælles ikke-kommercielle brancheopgaver inden for svineslagterisektoren. Specielt skal udvalget administrere produktionsafgiften, som er fastsat i henhold til lov af 15. december 1972 om administration af Det europæiske økonomiske Fællesskabs forordninger om markedsordninger for landbrugsvarer.

Eksportsvineslagteriernes Brancheudvalg er sammensat som følger:

Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse: 12 medlemmer
Privatslagteriernes Organisation: 2 medlemmer
De samvirkende danske Landboforeninger: 1 medlem
De samvirkende danske Husmandsforeninger: 1 medlem.

Samtidig med vedtagelsen af Brancheudvalgets oprettelse måtte Salgsforeningens vedtægter ændres, således at de bestemmelser, som udelukkende angik ikke-kommercielle opgaver, blev udtaget. De nye vedtægter - såvel for Salgsforeningen som for Brancheudvalget - blev godkendt af de kompetente forsamlinger den 27. september 1974.

Salgsforeningens nugældende vedtægter er vist på følgende 3 sider.

Afgiftsordninger

Hjemmemarkedsafgifter og tilskud fra Landbrugets Dispositionsfond

Som foran beskrevet havde »Bemyndigelsesloven« skabt mulighed for indførelse af en slagteafgift - på oprindelig 6 kr., senere ændret til 4 kr. pr. svin - som fra 11. august 1958 blev indbetalt til Svineafgiftsfonden.

Ved lov af 16. juni 1961 om afsætningen af danske landbrugsvarer blev afgiften ændret til en afgift på 50 øre pr. kg på salget af flæsk til hjemmemarkedet. Provenuet af denne afgift blev anvendt til prisudligning i forbindelse med eksporten til de forskellige markedsområder og til markedspleje.

Ved en ændring af 1961-loven den 5. september 1962 blev der skabt mulighed for - som supplement til den faste afgift på de 50 øre - at opkræve variable afgifter med det formål at forhøje hjemmemarkedsprisen til et beløb, der blev godkendt af Monopoltilsynet. Denne forhøjelse og det deraf afledte variable afregningstillæg tjente som kompensation for omkostningsstigninger.

Ved lovens senere fornyelse blev der foretaget mindre ændringer, bl.a. er provenuet blevet forhøjet i takt med de stigende omkostninger.

Provenuet fra den variable afgift er som hovedregel blevet anvendt som afregningstillæg til supplement af landsnoteringen for svin, men i enkelte perioder tillige til prisudligning og markedspleje.

Som supplement til disse afgifter opnåede slagterisektoren gennem årene betydelige tilskud fra Landbrugets Dispositionsfond, bl.a. til delvis dækning af udgifter forbundet med eksportfremmende foranstaltninger, f.eks. tilskuddene til konservesindustrien gennem den mellem industrien og Salgsforeningen indgåede rammeaftale.

Fra Dispositionsfonden blev tillige modtaget tilskud til kvalitetsfremmende foranstaltninger f.eks. til en kvalitetspræmieringsordning for svin af sortering A-1-ekstra.

Endvidere modtog slagterisektoren tilskud til dækning af en devalueringsgodtgørelse, som fra slutningen af 1967 blev udbetalt til slagterierne og konservesfabrikkerne som erstatning for de tab, der skyldtes devalueringen af det britiske Pund i november 1967. (Pundet blev devalueret med 14,28% og Kronen kun med 7,9%).

Disse afgiftsordninger, som gennem 1960'erne og op til 1973 var helt nødvendige for, at landbrugsproduktionen kunne opretholdes, bortfaldt ved Danmarks medlemskab af Fællesmarkedet.

§ 1: Navn og hjemsted.

Organisationens navn er: Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening (ESS). Dens hjemsted er København.

§ 2: Formål.

§ 2.1.

ESS's formål er varetagelse og/eller fremme af medlemmernes interesser ved afsætningen til eksport af svin af alle kategorier, affald, tarme og fedt samt andre produkter af enhver art fremstillet helt eller delvis heraf.

§ 2.2.

Med hensyn til gennemførelsen af de i § 2.1. nævnte formål fremhæves:

1. at ESS selv eller gennem andre eksportører, herunder medlemmerne, foretager salg af medlemmernes produkter til eksport,
2. at bestemmelser for medlemmernes leverancer af svin til ESS og ESS's sortimentspolitik i relation til medlemmerne skal fremgå af protokollater bilagt vedtægterne. Disse protokollater, der anses for en bestanddel af vedtægterne, kan kun ændres af en generalforsamling, såfremt 60 % af de afgivne gyldige stemmer er for forslaget.
3. at varer, der afleveres i henhold til leveringsbestemmelserne, jfr. § 2.2. 2. afregnes på en sådan måde, at medlemmerne opnår ensartede priser for de gennem ESS solgte varer, jfr. § 10.2.

§ 3: Medlemsskab.

§ 3.1.

Berettiget til medlemsskab er ethvert i drift værende eksportsvineslagteriselskab, der slagter svin for egen regning, og hvis anlæg er autoriseret til eksport. Ved optagelsen skal kontant til ESS indbetales et kapitalindskud, der i størrelse forholder sig til summen af medlemmernes kapitalkonti ved det seneste udløbne regnskabsår, som ansøgerens beregnede årsmodtagelse af svin forholder sig til medlemmernes totale modtagelse af svin i samme regnskabsår. Ved svin forstås i det her nævnte og i § 4.1. og § 6.6. svin og soer på 50 kg og derover, indvejet vægt, orner og kasserede undtaget.

§ 3.2.

Begæring om optagelse som medlem fremsættes skriftligt over for bestyrelsen, der afgør hvorvidt begæringen kan godkendes. Begæringen skal være bilagt en underskreven erklæring, hvorefter ansøgeren forpligter sig til at overholde de til enhver tid gældende vedtægter, herunder de i § 2.2. 2. nævnte protokollater.

§ 3.3.

Nye medlemmer får straks efter bestyrelsens beslutning om optagelse i alle retninger samme retsstilling som de øvrige medlemmer.
I tilfælde af udtræden og genindtræden gælder bestemmelsen i § 14.

§ 3.4.

Overtager et medlem andre eksportsvineslagteriselskaber, overføres kapitalkontiene fra sådanne til medlemmets kapitalkonto. Er et overtaget eksportsvineslagteriselskab ikke medlem, beregnes der kapitalindskud for dette, jfr. § 3.1., og kapitalindskudet indbetales kontant til ESS.

§ 3.5.

Opstår der ved fusion et nyt eksportsvineslagteriselskab, overtager dette medlemskabet og de fusionerede selskabers kapitalkonti, såfremt alle de i fusionen deltagende eksportsvineslagteriselskaber er medlemmer. Er ikke alle de i fusionen deltagende eksportsvineslagteriselskaber medlemmer, og ansøger det eksportsvineslagteriselskab, der opstår ved fusionen, om medlemsskab, beregnes der kapitalindskud for dette, jfr. § 3.1. Den del af kapitalindskudet, der ikke dækkes af kapitalkontiene fra de i fusionen deltagende medlemmer, indbetales kontant til ESS ved optagelsen.

§ 4: Kapitalgrundlag.

ESS's kapitalgrundlag består af:

1. Medlemmernes kapitalindskud, der andrager 12 mill. kr. pr. 1/10 1972, fordelt på de enkelte medlemmers konti forholdsmæssigt efter hvert medlems totale modtagelse af svin, jfr. § 3.1. i de forløbne 5 år, og senere modtagne kapitalindskud.
   Medlemmernes kapitalkonti reguleres hvert 5. år efter en forholdsmæssig fordeling efter hvert medlems totale modtagelse af svin, jfr. § 3.1., i de forløbne 5 år, første gang pr. 1. oktober 1977. Såfremt der i en 5-års periode er sket en fusion, reguleres vedkommende medlems kapitalindskud på basis af samtlige modtagne svin, som medlemmet og de fusionerede eksportsvineslagteriselskaber tilsammen har modtaget i perioden.
2. Saldoen på overskudskontoen (akkumulerede driftsresultater), der pr. 30/9 1973 udgør kr. 119.799.714, skal stå i passende forhold til ESS's omsætning og forpligtelser. Overskudskontoens saldo skal tjene til finansiering af ESS's drift og nødvendige anlæg og anvendes tillige til noteringsudjævning m. v. Overskudskontoen, således som denne til enhver tid måtte fremtræde, er ikke de enkelte medlemmers ejendom, men tilhører alene ESS.

§ 5: Medlemmernes retsstilling.

§ 5.1.

Medlemmerne må ikke handle selvstændigt på de områder, hvor ESS har eneret, jfr. § 2. De må således ikke uden tilladelse fra ESS afgive eksporttilbud på svin og svineprodukter, jfr. dog det omtalte protokollat vedrørende ESS's sortimentspolitik, § 2.2. 2.

§ 5.2.

Medlemmerne er pligtige til at give ESS sådanne oplysninger, som ESS finder nødvendige til fremme af fælles formål. ESS er berettiget til ved revision at foretage undersøgelser af indberetninger eller meddelelser.

§ 5.3.

Medlemsskabet kan skriftligt opsiges til ophør med 6 måneders varsel til udløbet af et regnskabsår. Medlemsskabet ophører med virkning fra udløbet af det regnskabsår, i hvilket medlemmet ikke længere opfylder de i § 3.1. nævnte betingelser for medlemsskab. Endelig ophører medlemsskabet med virkning fra det tidspunkt, hvor et medlem indgår i en fusion, med mindre fusionen sker ved medlemmets overtagelse af andre eksportsvineslagteriselskaber, i hvilket tilfælde medlemsskabet for medlemmet ikke berøres.

§ 5.4.

Såfremt et medlem overtræder dets forpligtelse over for ESS, kan bestyrelsen pålægge det at yde erstatning samt eventuelt at udrede en bod til ESS. Nægter medlemmet at modtage bestyrelsens afgørelse, skal sagen af bestyrelsen indbringes for en voldgiftsret.

Såfremt ESS skulle indføre bestemmelser, som virker diskriminerende over for et enkelt medlem eller en gruppe af medlemmer, kan sagen indklages for bestyrelsen. Bestyrelsens afgørelse af klager kan af medlemmet/gruppe af medlemmer indbringes for en voldgiftsret.

§ 5.5.

Formanden for voldgiftsretten skal i begge tilfælde være en af Højesterets præsident udpeget dommer. Herudover udpeger hver af sagens to parter en voldgiftsmand.

§ 5.6.

Voldgiftsretten kan efter forudgående procedure, hvorunder den indklagede skal have lejlighed til at fremkomme med sit forsvar, pålægge parterne erstatning og bod samt træffe bestemmelse om sagens omkostninger og disses fordeling. Voldgiftsretten bestemmer herudover selv formerne for sagens behandling.

§ 5.7.

Voldgiftsrettens kendelser er endelige og kan ikke indbringes for domstolene.

§ 5.8.

Samtlige ydelser, som i henhold til vedtægterne kan pålægges medlemmerne over for ESS, herunder idømt erstatning, bod og sagsomkostninger, kan inddrives ad retslig vej eller fradrages medlemmets tilgodehavende hos ESS. Ligeledes kan et krav over for ESS, efter at voldgiftsretten har afsagt sin kendelse, inddrives ad retslig vej.

§ 6: Generalforsamling m.v.

§ 6.1.

Organerne for ESS er generalforsamlingen, bestyrelsen, herunder det af denne nedsatte forretningsudvalg og formandsskab, samt direktionen.

§ 6.2.

Generalforsamlingen, som er ESS's højeste myndighed, dannes af delegerede, som medlemmerne vælger ved egen foranstaltning. Ud over medlemmerne deltager også repræsentanter for De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Hus-

mandsforeninger i generalforsamlingen. Forudsætningen for, at generalforsamlingen er beslutningsdygtig, er, at mindst 2/3 af de i § 6.6., stk. 1 nævnte medlemmer er repræsenteret.

§ 6.3.

Ordinær generalforsamling afholdes hvert år inden udgangen af marts måned. Indvarsling sker skriftligt med mindst 3 ugers varsel og inden 1. marts ved direkte meddelse til de i ESS deltagende medlemmer samt til De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger. Senest 14 dage før den ordinære generalforsamling fremsendes dagsorden og regnskaber.

§ 6.4.

1. Forslag, som af medlemmerne ønskes behandlet på den ordinære generalforsamling, må tilstilles ESS senest 16 dage før den ordinære generalforsamlings afholdelse og inden den 15. februar.
2. Dagsorden for den ordinære generalforsamling er som følger:
   1. Valg af stemmetællere.
   2. Valg af dirigent.
   3. Bestyrelsens beretning for det forløbne regnskabsår.
   4. Fremlæggelse af det reviderede årsregnskab til godkendelse og decharge.
   5. Udvalgsberetninger, beretninger og regnskabsopstillinger fra tilknyttede selskaber.
   6. Behandling af indkomne forslag.
   7. Valg af udvalgsmedlemmer.
   8. Valg af revisorer.
   9. Eventuelt.

§ 6.5.

Ekstraordinær generalforsamling afholdes efter bestemmelse af den ordinære generalforsamling eller bestyrelsen. Endvidere når medlemmer, repræsenterende 20 % af det til sidst afholdte generalforsamling beregnede totale antal stemmer, jfr. § 6.6., skriftligt til ESS's bestyrelse begærer generalforsamling afholdt og i begæringen angiver, hvad der ønskes behandlet. I sidstnævnte tilfælde skal generalforsamling afholdes senest 4 uger efter modtagelse af begæringen.
Indvarsling skal helst ske med mindst 7 dages varsel, men kan dog - når bestyrelsen skønner det ønskeligt - ske med kortere varsel.
Dagsorden udsendes så vidt muligt med skriftlig indvarsling.

§ 6.6.

Til generalforsamlinger har medlemmerne ret til at sende 1 delegeret plus 1 delegeret for hver påbegyndt 100.000 modtagne svin, jfr. § 3.1., i ESS's sidst afsluttede regnskabsår. De delegerede fra andelsejede medlemmer bør normalt være svineproducenter.
Foruden de nævnte delegerede kan alle medlemmernes direktører deltage i generalforsamlinger, og De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger deltager hver med 3 deltagere.

§ 6.7.

På generalforsamlinger har hver delegeret 1 stemme.
Ingen delegeret kan afgive stemmer for andre medlemmers delegerede. Deltagere fra De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger har ingen stemmeret på generalforsamlingen. Generalforsamlingen ledes af dirigenten, der afgør alle spørgsmål vedrørende sagernes behandlingsmåde samt stemmeafgivning og resultaterne heraf, jfr. § 6.9.

§ 6.8.

Ingen, der er fyldt 70 år, kan vælges eller genvælges til ESS's organer eller organer, hvortil ESS vælger repræsentanter.

§ 6.9.

Forslag, som måtte komme til afstemning, afgøres ved simpel stemmeflerhed, med mindre andet er bestemt i disse vedtægter.
Ændring af vedtægter og opløsning af ESS kræver mindst 2/3 majoritet af de afgivne gyldige stemmer.
Opløsning kan kun vedtages på 2 direkte efter hinanden følgende og med højst 3 ugers mellemrum afholdte generalforsamlinger.

§ 7: Bestyrelsen.

§ 7.1.

Bestyrelsen består af 16 medlemmer:
1. Den til enhver tid værende formand og næstformand for Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse. Nævnte formand er samtidig formand for ESS's bestyrelse.
2. 5 medlemmer vælges blandt formændene eller bestyrelsesmedlemmerne for de andelsejede medlemmer.
3. 5 medlemmer vælges blandt direktørerne for de andelsejede medlemmer.
4. Privatslagterierne danner et valgforbund, der vælger 2 medlemmer.
5. 2 medlemmer udpeges af De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger med 1 medlem fra hver organisation.

§ 7.2.

De i § 7.1., punkt 2, nævnte bestyrelsesmedlemmer vælges af de andelsejede medlemmer i 3 valgkredse:

Kreds 1. Sjælland og Bornholm (1 medlem)
Kreds 2. Fyn og Jylland syd (2 medlemmer)
Kreds 3. Øvrige Jylland incl. Samsø (2 medlemmer)

I hver af de samme valgkredse vælges af de andelsejede medlemmer de i § 7.1., punkt 3, nævnte medlemmer i samme antal pr. valgkreds som ovenfor nævnt.
Af de i kreds 2 valgte 4 bestyrelsesmedlemmer skal 1 bestyrelsesmedlem vælges blandt repræsentanter fra de fynske medlemmer og 1 blandt repræsentanter fra TULIP-slagterierne a.m.b.a.
Det geografiske område for valgkredsene fastsættes af bestyrelsen, der ved fastsættelsen skal tilstræbe, at de andelsejede medlemmer i hver af de 3 valgkredse er ligeligt repræsenteret efter antal modtagne svin.
Området for valgkredsene skal ændres af bestyrelsen, når der er rimelig grund dertil, og skriftlig underretning skal straks gives til de andelsejede medlemmer. Bestyrelsen skal iøvrigt hvert års 1. november give underretning om området for valgkredsene til de andelsejede medlemmer.
Ved valg til bestyrelsen har hver af de andelsejede medlemmer lige så mange stemmer, som de havde ret til at sende delegerede til den lige afholdte ordinære generalforsamling, jfr. § 6.6.
Valgene kan finde sted i henhold til et af bestyrelsen fastsat valgregulativ, der bl.a. indeholder regler for opstilling af kandidater, eventuelle valgforsamlinger og regler for afstemningen.

§ 7.3.

Valg eller udpegning af medlemmer til ledige bestyrelsesposter efter § 7.1., punkterne 2, 3, 4 og 5, skal foretages inden 8 dage efter den ordinære generalforsamling og omgående meddeles ESS.
Senest 10 dage efter den ordinære generalforsamling underrettes medlemmerne, De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger om valgenes resultat.

§ 7.4.

Valg af de i § 7.1., punkt 2 til 5, nævnte medlemmer sker for 2 år ad gangen. Genvalg kan finde sted. Såfremt et af de her nævnte medlemmer afgår i sin valgperiode, skal valg af et nyt medlem for det afgåede medlems valgperiode snarest foretages efter de ovenfor nævnte regler, og medlemmerne samt De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger underrettes om resultatet heraf. Af de i § 7.1., punkt 2 til 5, nævnte 14 medlemmer afgår halvdelen hvert år ved den ordinære generalforsamling, første gang ved lodtrækning.

§ 7.5.

På det første møde i bestyrelsen, efter at der i tilslutning til den ordinære generalforsamling er afholdt valg, vælger bestyrelsen en næstformand blandt de i § 7.1., punkt 2, nævnte medlemmer samt næstformanden for Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse. På samme møde nedsætter bestyrelsen dernæst et forretningsudvalg på 5 medlemmer. I forretningsudvalget skal sidde formanden, næstformanden, 2 af de i § 7.1., punkt 3, nævnte medlemmer og et af de i § 7.1., punkt 4, nævnte medlemmer. Formanden og næstformanden udgør formandsskabet.

§ 7.6.

Diæter og rejsegodtgørelse til medlemmer af bestyrelse og udvalg samt eventuelt vederlag til disse fastsættes af bestyrelsen.

§ 7.7.

Bestyrelsen har den overordnede ledelse af ESS og fastsætter selv i en forretningsorden de nærmere regler for bestyrelsens og forretningsudvalgets samt de af bestyrelsen i øvrigt nedsatte udvalgs funktioner.

§ 7.8.

Bestyrelsen holder møde så ofte, som formanden finder det nødvendigt, eller på begæring af mindst 5 bestyrelsesmedlemmer. Bestyrelsen er beslutningsdygtig, når mindst halvdelen af medlemmerne er fremmødt. Beslutninger tages med almindelig stemmeflerhed. Står stemmerne lige, er formandens stemme udslaggivende.
Over forhandlinger og vedtagelser på bestyrelsesmøder føres en protokol, der underskrives ved næste møde af de i forrige møde deltagende medlemmer.

§ 7.9.

Bestyrelsen udpeger repræsentanter til tilknyttede selskaber.

§ 7.10.
Bestyrelsen er berettiget til i det omfang, den skønner det nødvendigt, at nedsætte diverse udvalg til behandling af konkrete opgaver. Medlemmerne af disse udvalg behøver ikke at være medlemmer af ESS's bestyrelse. ESS's bestyrelse fastlægger målsætningen for disse udvalgs arbejde.

§ 8: Direktionen.

Bestyrelsen ansætter og afskediger direktionen, som forestår den daglige ledelse. Direktionen antager og afskediger ESS's øvrige funktionærer, dog for de overordnede funktionærers vedkommende i samråd med formandsskabet.

§ 9: Tegningsret.

§ 9.1.
ESS tegnes af formanden i forening med en direktør eller af 2 bestyrelsesmedlemmer i forening med en direktør.

§ 9.2.
Ved pantsætning samt anden sikkerhedsstillelse, køb og afhændelse af fast ejendom samt optagelse af lån af større betydning kræves dog underskrift af mindst 10 bestyrelsesmedlemmer.

§ 9.3.
Med hensyn til dispositioner, der vedrører driften, forpligtes ESS af en direktør. Prokura kan i øvrigt meddeles af bestyrelsen.

§ 10: Afregning.

§ 10.1.
ESS's køb hos medlemmerne sker på almindelig kreditbasis, og medlemmerne kan ikke kræve remburs eller forudbetaling.
ESS forpligter sig til så hurtigt som muligt at betale medlemmerne for købte varer.

§ 10.2.
Afregningsprisen for de forskellige varer fastsættes på grundlag af de priser, det er muligt at opnå på de forskellige markeder efter principper fastlagt af bestyrelsen. Der skal drages omsorg for, at den pris, de enkelte medlemmer opnår for de varer, ESS aftager i henhold til leveringsbestemmelserne, jfr. § 2.2. 2., bliver ens for samme kvalitet, uanset til hvilke markeder salg finder sted, hvad enten eksporten angår levende eller slagtede dyr eller på anden måde behandlet eller fabrikeret vare.
Afregningsprisen fastsættes under hensyntagen til formålstjenlig kvalitetsforbedring.
Afregningsprisen til medlemmerne fastsættes således, at den indeholder en margin til dækning af handelsomkostninger og -risiko for ESS ved afsætningen af de forskellige varer.

§ 11: Regnskab.

§ 11.1.
ESS's regnskabsår går fra 1/10 til 30/9, således at de årlige regnskabsafslutninger finder sted den lørdag, der er nærmest 1/10. Årsregnskabet opgøres under omhyggelig hensyntagen til tilstedeværende værdier og forpligtelser og under foretagelse af de nødvendige afskrivninger.

§ 11.2.
De enkelte medlemmers kapitalkonti forrentes med en rente, der fastsættes af bestyrelsen.
Ved hvert regnskabsårs slutning træffes der efter bestyrelsens forslag på den ordinære generalforsamling, jfr. § 6.4. pkt. 2, bestemmelse om, hvorvidt rentebeløb skal udbetales eller bogføres på separat konto til senere udlodning.

§ 11.3.
Over- eller underskud for hvert regnskabsår overføres til efterfølgende år.

§ 12: Hæftelser m.v.

§ 12.1.
Ingen af medlemmerne hæfter personligt for de af ESS indgåede forpligtelser med mere end de i § 4. pkt. 1 og § 11.2 nævnte midler.

§ 12.2.
Udover den i § 4. pkt. 1 nævnte periodevise regulering kan udbetaling af de på de enkelte medlemmers kapitalkonti indestående beløb kun finde sted ved opløsning af ESS eller i tilfælde af et medlems udtræden.

§ 13: Revision.

Til at revidere regnskabet for ESS vælges ved hver ordinær generalforsamling en eller flere statsautoriserede revisorer samt en eller flere revisorer blandt medlemmernes delegerede og direktører. Om udførelse af revisionen og fordelingen af arbejdet revisorerne imellem udarbejdes en revisionsplan.

§ 14: Udtræden af de enkelte medlemmer.

§ 14.1.
Såfremt et medlemsskab ophører, har det pågældende medlem kun krav på at få udbetalt det på hans kapitalkonto indestående beløb (med mindre dette skal forblive i ESS i medfør af § 3.5.), samt det på den i § 11.2. nævnte separatkonto stående beløb. Udbetaling finder sted senest 1 måned efter, at det pågældende årsregnskab er godkendt.

§ 14.2.
Ved eventuel genindtræden af tidligere medlemmer respektive fusioner, hvori tidligere medlemmer har deltaget, skal der i medfør af § 3.1. indbetales et kapitalindskud. Derudover kan bestyrelsen kræve indbetalt et beløb, der udgør lige så mange procent af forøgelsen af overskudskontoen siden medlemmets udtræden, som medlemmets modtagelse af svin o.l. udgør af totalmodtagelsen af svin o.l. Sidstnævnte beløb tilskrives overskudskontoen.

§ 14.3.
Genindtræden kan kun finde sted med 3 måneders varsel.

§ 15: Opløsning.

§ 15.1.
Foreligger der i tilfælde af ESS's opløsning ved den endelige opgørelse underskud, efter at overskudskontoen er opbrugt, fordeles dette mellem de enkelte medlemmer i forhold til indbetalte kontingenter, og de enkelte medlemmers kapitalkonti debiteres i overensstemmelse hermed, indtil kapitalkontoen måtte være opbrugt. De 2 sidste regnskabsår før opløsningens vedtagelse lægges til grund for fordelingen.

§ 15.2.
Medlemmerne er berettiget til at få udbetalt de på deres kapitalkonti indestående beløb, jfr. dog § 15.1.

§ 15.3.
Såfremt der herefter ved den endelige opgørelse er et overskud, anvendes dette til støtte for svineproduktionen i Danmark og dennes afsætning fremover.

Valgkreds I:

FSA
NV
Ronne

Valgkreds II:

Expo-Fyn
Fåborg
Svendborg
Rudkøbing
Slagteriregion Syd
Danish Crown
Tulip
SVA

Valgkreds III:

Wenbo
Nørresundby/Nibe
Fjerritslev
Thisted
Hurup
Hobro
Løgstør
Års
Bjerringbro
Skive/Viborg
Nykøbing Mors
ØA
Struer
Samsø

Således vedtaget på generalforsamlingen den 26. februar 1960 og tiltrådt af Andelsslagteriernes delegeretmøde og Privatslagteriernes Organisations generalforsamling den 17. marts 1960 samt vedtaget på generalforsamlingen den 5. april 1973 efter tiltrædelse af Andelsslagteriernes delegeretmøde og Privatslagteriernes Organisations generalforsamling den 2. marts 1973, samt ESS's ekstraordinære generalforsamling den 27. september 1974.

Der indføres en produktionsafgift

I forbindelse med de fælles markedsordningers ikrafttræden den 1. februar 1973 indførtes de såkaldte produktionsafgifter, som - med landbrugsministerens godkendelse - kunne anvendes til fremme af generelle branchemæssige foranstaltninger vedrørende produktion og afsætning.

Disse afgifter må - i henhold til EF-reglerne - ikke benyttes til prisstøtte eller anden produktbundet støtte eller til konkurrenceforvridende formål.

De kan anvendes til f.eks. generel markedspleje, forskningsaktiviteter med henblik på forbedring af fremstillingsteknik, produktudvikling og forsøgsvirksomhed med det formål at forbedre kvaliteten af produkterne.

Den for svinesektoren fastsatte produktionsafgift blev fra 1. februar 1973 ansat til 5 kr. pr. svin med en indvejet slagtet vægt på til og med 90 kg og 8 kr. pr. svin med en indvejet slagtet vægt over 90 kg. For svin, der eksporteres levende, betales der 5 kr. for svin med en levende vægt til og med 120 kg og 8 kr. for svin med en vægt over 120 kg.

Det påhviler slagteriet, slagtehuset eller eksportøren af de levende svin at opkræve afgiften hos leverandøren og ugentlig indbetale de opkrævede beløb til Svineafgiftsfonden, der administreres af Eksportsvineslagteriernes Brancheudvalg - efter godkendelse af landbrugsministeren og det nedsatte rådgivende udvalg: 17-mands udvalget.

I dette udvalg - også kaldet §2 udvalget - er landbruget repræsenteret med 7 medlemmer, og herudover er der repræsentanter fra Landbrugsministeriet, Handelsministeriet, Monopoltilsynet, Industrirådet, Grosserer-Societetet, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet.

Pr. 1. april 1975 blev 5-kroners-afgiften forhøjet til 6 kr., og 8-kroners-afgiften til 10 kr. med samme vægtgrænser som hidtil.

Produktionsafgifternes totalbeløb for perioden april 1975 til april 1976 - ca. 60 millioner kroner - anvendes bl.a. til:

Slagteriernes Forskningsinstitut
Landsudvalget for Svineavl og -produktion
Bedømmelsescentralerne
Baconkontrollen
Slagteriskolen
Reklame på hjemmemarkedet
Landbrugets kontorer i London og Washington
Landbrugrådet og Landbrugets Afsætningsudvalg
Videreudvikling af KSA-måleren, og
Branchens generelle aktiviteter.

Virkningerne af EF-medlemskabet

Den 11. maj 1967 indgav Danmark sin fornyede ansøgning om medlemskab af Fællesmarkedet, Kul- og Stålunionen og Euratom. Nogen tid efter denne fornyede ansøgning indledtes de egentlige udvidelsesforhandlinger, hvilket også inden for slagterisektoren blev startsignalet til, at der blev foretaget mere konkrete analyser af konsekvenserne af medlemskabet.

Dette gav sig rent praktisk udtryk ved, at der i 1969 af Fælleskontoret blev nedsat en intern EWG-gruppe - som den dengang kaldtes. Gruppen fik til opgave at fremskaffe og systematisere oplysninger til støtte for ledelsens beslutninger vedrørende:

ROM
TRAKTATEN
O. HIRSCH

A. Påvirkning af regering og andre offentlige myndigheder i Danmark og EWG-landene med det formål at ændre eller medvirke til udformningen af love og bestemmelser.

B. Forhandlinger med andre landbrugsorganisationer og interessegrupper med det formål at nå til en fælles indstilling eller politik i de tilfælde, hvor der måtte være modstridende interesser.

C. Rådgivning af tilknyttede producenter og virksomheder med det formål at forberede opstående og/eller ønskelige ændringer.

D. Intern forberedelse i Salgsforeningen/ Fælleskontoret såvel med hensyn til imødegåelse af de ændringer, der følger af Danmarks optagelse i EWG, som til udnyttelse af de derved opstående muligheder.

Det første resultat af gruppens arbejde forelå i juli 1970 med udsendelsen af den såkaldte Statusrapport. Denne er senere under hensyn til udviklingen i forhandlingerne fulgt op af Suppleringsrapport I og II, samt en rapport om oksekødsektorens vilkår i Fællesmarkedet. Endelig er der under Foreningen af Danske Kødkonservesfabrikker - FDK's regie udsendt en tilsvarende rapport om konservesindustriens vilkår i Fællesmarkedet.

Ændringer som følge af EF-medlemskabet

Produktionen

Strukturudviklingen i landbruget, der i løbet af 1960'erne først og fremmest gav sig udslag i en betydelig afvandring fra landbruget og nedlæggelsen af et stort antal landbrugsejendomme, medførte inden for svinekødssektoren - som det foran er beskrevet - en omfattende ændring af leverandørstrukturen. Antallet af leverandører til slagterierne faldt, men samtidig steg den gennemsnitlige årlige leverance pr. producent. Til trods for, at mere end hver tredie svineproducent forsvandt, steg produktionen fra totalt ca. 9½ mill. leverede svin i 1961 til ca. 12 mill. i 1971.

Det var på forhånd ventet, at denne udvikling ville fortsætte - omend i lavere tempo - også efter Danmarks indtræden i EF. Forskellige prognoser gik nogenlunde samstemmende ud på, at svineproduktionen måtte ventes stort set at bevare sin hidtidige konkurrenceevne i forhold til den vegetabilske produktion. Dette, regnede man med, ville sammen med den forventede større prisstabilitet i EF medføre en stabil svineproduktion på næsten uændret niveau i forhold til de sidste år inden EF-medlemskabet.

Som bekendt er der imidlertid sket det, at svineproduktionen i løbet af de første år af medlemskabet er faldet ret betydeligt, omend produktionsnedgangen har været langt større i de to andre nye medlemslande, Storbritannien og Irland.

Der er naturligvis en række grunde til denne udvikling. En væsentlig årsag har været en kraftigere reaktion hos producenterne end ventet, for så vidt angår de strukturelle prisændringer, som fulgte med EF-medlemskabet. Ikke mindst er der grund til at tro, at kornprisforhøjelsen har gjort det forholdsvis mere fordelagtigt at satse på den vegetabilske produktion end på den animalske.

Endvidere skete en relativt større forbedring i produktionsøkonomien for kvæg (oksekød og mælk) end for svinekød, hvilket medførte, at en del landmænd har anvendt en større del af deres ressourcer til en udvidelse af kvægbestanden.

Dertil kommer naturligvis, at det seneste par års meget høje rente- og omkostningsniveau - som ikke skyldes medlemskabet af EF - på afgørende vis har svækket producenternes investeringslyst.

Under alle omstændigheder må det konstateres, at de mellemstore og større producenter ikke, som det var tilfældet op igennem 60'erne, ved udvidelse af produktionen har opvejet det fald i produktionen, som skyldtes ejendomsnedlæggelser m.v.

Avlsarbejdet

Et af de områder, inden for hvilke der på forhånd blev næret bekymringer for konsekvenserne af EF-medlemskabet, var svineavlen. I særdeleshed frygtedes det, at den frie samhandel medlemslandene imellem skulle medføre en ukoordineret import af avlssvin af forskellige racer, således at den systematiske avl brød sammen. Imidlertid fik Danmark tilladelse til at opretholde sine nationale bestemmelser vedrørende importen indtil 1. januar 1978, således at problemerne i hvert fald er blevet skudt nogle år frem i tiden. Den styrede krydsning, der finder sted, bl.a. med anvendelse af Yorkshire-racen, er da heller ikke direkte et resultat af EF-medlemskabet.

Derimod var det ikke muligt at opretholde det hidtidige forbud mod eksporten af avlssvin af Dansk Landrace. For imidlertid at have bedst mulig kontrol med eksporten oprettedes i efteråret 1972 SEA, Salgsorganisation for Eksport af Avlssvin, af slagterierne, landbo- og husmandsforeningerne samt avlernes organisationer. Denne organisation har siden koordineret eksporten af danske avlssvin til alle lande.

Ledelsen af den daglige administration af SEA varetages af Salgsforeningen gennem Afdelingen for Svineavl og -produktion. Salgsforeningen er økonomisk ansvarlig.

Veterinære ændringer

Ved indtrædelsen i Fællesmarkedet måtte Danmark acceptere at opfylde kravene i EF's fersk kød-direktiv - det vil især sige kravene til indretning og drift af autoriserede slagterier og opskæringsvirksomheder.

Væsentligst var, at slagterierne skulle bygges om, så svinene blev midtflækket inden dyrlægekontrollen. Det forudsatte flytning af visse arbejdsoperationer og medførte derfor betydelige ombygninger på de fleste slagterier. Af andre omkostningskrævende ændringer kan nævnes: Etablering af sanitetsslagteafdelinger.

Endvidere betød overgangen til EF-reglerne, at de gamle kødkontrolstempler - bl.a. Lurmærket - udgik.

Afsætningen

Det er indlysende, at medlemskabet af en toldunion, der inkluderer landbrugsprodukter, netop på det afsætningsmæssige område har givet anledning til de mest omfattende ændringer. Dog har det naturligvis været af helt afgørende betydning, at Storbritannien opnåede medlemskab samtidig, således at Danmark uden større problemer kunne opretholde den betydelige eksport til dette marked.

Der skal ikke her redegøres for resultatet af de meget teknisk prægede optagelsesforhandlinger, som gjorde sig gældende, ikke mindst for svinekødets vedkommende, hvor først og fremmest bacon fra at være en stort set ukendt vare i de gamle EF-lande nu pludselig blev et hovedprodukt, ligesom man i

det hele taget blev præsenteret for en helt anden og lettere svinetype end den hidtil kendte. Disse forhold førte til oprettelsen af særlige toldpositioner for bacon-produkterne samt til indførelsen af visse særordninger for de lette svin generelt.

Sammen med EF-medlemskabet bortfaldt naturligvis EFTA toldpræferencen, som blev afløst af en principiel ligestilling mellem Danmark og de øvrige medlemslande på det britiske marked, mens Danmark i kraft af Fællesmarkedets importafgiftssystem fik en præference på det britiske marked i forhold til de ikke-medlemslande, der traditionelt har eksporteret dertil. I forbindelse hermed skal det ligeledes nævnes, at den britiske markedsdelingsordning for bacon bortfaldt.

Ligestillingen med de øvrige medlemslande gjaldt selvfølgelig ikke blot det britiske marked, men gjorde sig også gældende over for de gamle EF-lande. De afgifter, Danmark tidligere havde levet med ved eksport til Tyskland, Frankrig og Italien, bortfaldt således, og i stedet fik Danmark en præference i forhold til ikke-medlemslande. Ganske vist måtte der accepteres en overgangsordning, men allerede ved den første pristilpasning efter seks måneders medlemskab blev restafgiften for svinekød så minimal, at det blev besluttet at lade den bortfalde, således at Danmark for svinekødets vedkommende har været fuldt tilpasset rent prismæssigt siden 1. august 1973.

Som yderligere konsekvenser af EF-medlemskabet skal nævnes, at den danske hjemmemarkedsordning, som havde fungeret op igennem 60'erne, bortfaldt og blev erstattet af den fælles markedsordnings prisstyringsmekanismer. Ligeledes opløstes Landbrugets Dispositionsfond og dermed grundlaget for konservesindustriens kvantumrabatordning.

Det var forud for medlemskabet anset for sandsynligt, at det næppe ville medføre fordele for konservesindustrien - med USA som det vigtigste marked - fordi kvantumrabatterne måtte ventes at bortfalde og blive afløst af EF's eksportstøtte-system, restitutionerne. Ingen havde dog forudset, at konservesindustrien ville komme ud for så alvorlige vanskeligheder, som tilfældet har været. Men ingen kunne selvfølgelig forudse svækkelsen i dollarkursen og den hjemlige omkostningseksplosion, som må anses for at have været mere afgørende for udviklingen end EF's restitutionspolitik.

Endelig skal det bemærkes, at Danmark for så vidt angår hjemmemarkedet endnu ikke har været udsat for konkurrence fra de øvrige Fællesmarkedslande. Dette skyldes, at Danmark for fersk svinekøds vedkommende - ligesom det er tilfældet for levende svin - har fået en overgangsordning, i kraft af hvilken det hidtidige importforbud kan opretholdes. For det ferske svinekød løber denne ordning til udgangen af 1976.

Organisation

Som nævnt startede det analytiske arbejde omkring medlemskabet af EF med nedsættelsen af Salgsforeningens interne EWG-gruppe. Efterhånden som de specifikke EF-opgaver voksede, udskiltes fra Planlægningsafdelingen nogle medarbejdere til at varetage dette arbejde, således at Markedssekretariatet i årene 1971-1972 successivt opbyggedes, i begyndelsen som et mere udpræget EF-sekretariat, senere som et egentligt Markedssekretariat med en række markedsanalytiske opgaver ud over EF-arbejdet.

For de eksterne relationer medførte medlemskabet en række ændringer forårsaget af, at reguleringen af den fælles markedsordning for svinekød finder sted i Bruxelles,

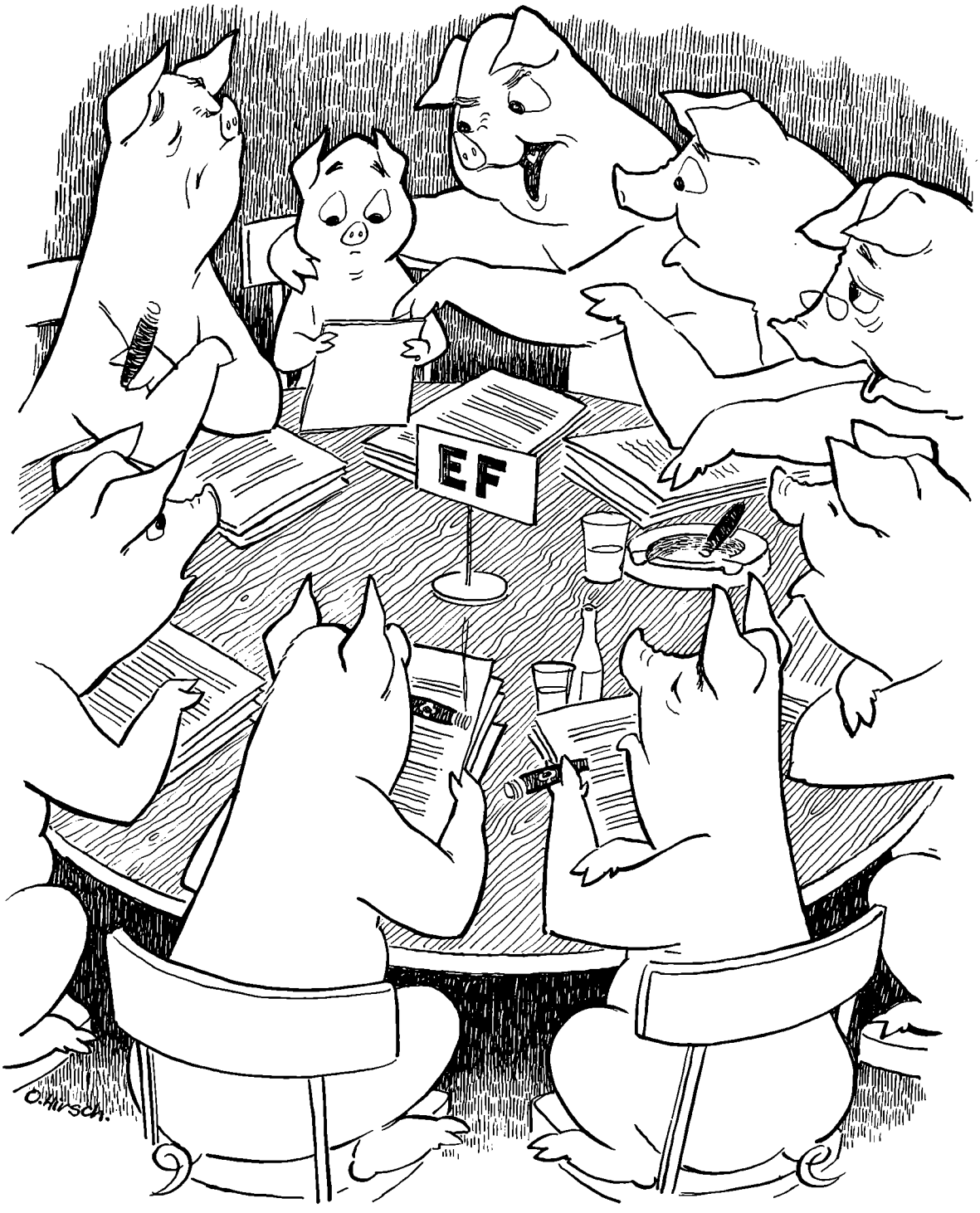
EF

for de politiske beslutningers vedkommende i EF's Ministerråd, mens de forvaltningsmæssige opgaver er henlagt til den såkaldte Forvaltningskomite bestående af repræsentanter for EF-Kommissionen og embedsmænd fra de nationale landbrugsministerier.

Erhvervsorganisationerne har dermed fået mulighed for indflydelse på beslutningsprocessen ad to kanaler, nemlig som tidligere over for de nationale myndigheder, men nu også over for de centrale EF-organer. Da disse sidste imidlertid ikke optager kontakt med nationale erhvervsorganisationer, har EF-medlemskabet medført tilslutning til relevante branchesammenslutninger på EF-plan.

Således er svinesektoren gennem Landbrugsrådet og Andelsudvalget repræsenteret i såvel COPA - som er en slags EF's samvirkende landboforeninger - som i COGECA, der er andelsselskabernes tilsvarende sammenslutning. Endvidere er Salgsforeningen medlem af kød-engroshandelens sammenslutning, AECGV, og endelig er Foreningen af Danske Kødkonservesfabrikker sammen med Salgsforeningen medlem af Kødforarbejdningsindustriens sammenslutning, CLITRAVI.

Disse organisationer er hver for sig forhandlingsberettigede i forhold til EF-myndighederne, men indgår tillige i alle de såkaldte rådgivende udvalg, som samler alle interesserede erhvervsorganisationer, og i hvilke Salgsforeningen via sit medlemskab af de førnævnte organisationer også har sæde.

På den hjemlige front medførte EF-medlemskabet bl.a. oprettelsen af Landbrugsministeriets Udvalg vedrørende Det europæiske økonomiske Fællesskabs Landbrugspolitik, også kaldet 17-mandsudvalget eller paragraf 2-udvalget. Dette udvalg, der, som det ene af dets navne antyder, har 17 medlemmer, hvoraf de syv er repræsentanter for landbrugsorganisationerne, er rådgivende for Landbrugsministeriet i spørgsmål, der vedrører EF.

Ud over denne formaliserede kontakt på det politiske plan har de enkelte brancheorganisationers markedssekretariater sammen med Landbrugsrådet en udmærket løbende kontakt med såvel Landbrugsministeriet som EF-Direktoratet i forbindelse med de forvaltningsmæssige EF-spørgsmål.

SVINESLAGTNINGERNE OG EKSPORTEN 1960-1975
Baconsalget til Storbritannien

1960 til 1965

Siden 1956 - året hvor langtidsaftalen med Storbritannien ophørte - var slagtningerne på eksportsvineslagterierne steget med 39% til ca. 9.182.000 stk. i 1960 og baconeksporten til Storbritannien var forøget med ca. 24%.

Stigningen i svineslagtningerne fortsatte i de følgende år og toppede med en modtagelse på godt 12 millioner stk. svin i 1965.

Den danske andel af baconmarkedet var i 1960 ca. 70% af den importerede mængde og 48,6% af den totale bacontilførsel. Bag disse procenter lå en eksport af 279.730 tons bacon svarende til ca. 5.287.000 stk. svin. Til baconeksporten medgik således 57,6% af den samlede svineslagtning i Danmark.

I den aftale, der var indgået mellem Storbritannien og Danmark ved tilslutningen til De ydre Syvs Frihandelsområde - EFTA, var indeholdt et løfte om, at subsidiepolitikken over for den britiske baconindustri ville blive ført på en sådan måde, at de muligheder, som toldnedsættelsen indebar for de danske producenter på det britiske marked, ikke ville blive gjort helt eller delvis illusoriske.

På denne baggrund protesterede Salgsforeningen i foråret 1960 via Landbrugsrådet og Udenrigsministeriet mod den øgede prisstøtte, som blev givet til den britiske baconproduktion.

Tilførslerne af bacon til det britiske marked til og med 1965 var:

1000 longtons

	Danmark	Import i alt	Storbritannien	I alt
1960	280	397	176	573
1961	276	383	203	585
1962	289	399	222	621
1963	287	395	217	602
1964	290	391	219	610
1965	300	397	229	626

Danmarks andel af tilførslerne og den gennemsnitlige notering for dansk A-bacon var:

	Danmarks andel i % af:		Gns. notering
	Total-tilførsel	Importen	sh. pr. cwt.
1960	48,8	70,4	283/3
1961	47,2	72,1	262/4
1962	46,5	72,4	258/8
1963	47,7	74,5	279/-
1964	47,5	74,2	297/7
1965	47,9	75,6	282/9

Nedgangen i noteringen i årene 1961 og 62 blev delvis udlignet som følge af, at bacontolden pr. 1. juli 1960 blev nedsat til 5% og helt bortfaldt pr. 1. juli 1961.

Overfyldningen af baconmarkedet især i 1962 - med de stærke prisfald til følge - gav anledning til, at den britiske regering optog forhandlinger med de forskellige leverandørlande ud fra ønsket om at få gennemført foranstaltninger til en stabilisering af markedet.

Resultatet af disse forhandlinger blev, at der blev gennemført en baconmarkedsdelingsaftale, som trådte i kraft den 1. april 1964.

For aprilåret 1964-65 indeholdt aftalen et minimumskvantum på 615.000 tons og et reservekvantum på 5.600 tons fordelt således:

	Årskvota l/t	% af årskvota	% af reservekvant.
Storbritannien	222.400	36,1	37,5
Danmark	286.500	46,6	48,2
Polen	48.500	7,9	8,9
EIRE	27.000	4,4	-
Holland	13.000	2,1	-
Sverige	10.300	1,7	5,4
Jugoslavien	5.000	0,8	-
Ungarn	2.300	0,4	-

Dertil kom et 2. reservekvantum på 19.400 tons, hvoraf Danmark kunne tilkomme 47% og Storbritannien 36,5%. Resten skulle fordeles på de øvrige lande efter de herfor fastsatte procenter.

Baconmarkedsdelingsaftalen skulle forvaltes af det oprettede Bacon Market Council, Baconmarkedsrådet - bestående af regeringsrepræsentanter for de enkelte leverandørlande og af repræsentanter for de enkelte landes baconindustrier. Disse sidste dannede endvidere The Industry Panel of the Bacon Market Council. Forud for hvert månedligt møde i Baconmarkedsrådet skulle The Industry Panel holde møde om, hvad tilførslerne burde være og foretage indstilling herom til rådet.

I det første aftaleår - som udløb i marts 1965 - leverede Danmark 5.790 longtons mere end kvotaen. Merleverancen var muliggjort af manglende leverancer fra Storbritannien, Holland og Jugoslavien. Denne forøgelse af baconafskibningerne var velkommen på et tidspunkt, hvor der var stærkt stigende slagtninger.

For andet baconaftaleår (april 1965 til april 1966) fandt man det nødvendigt at inddrage 1. reservekvantum i årskvotaen, hvorved denne kom op på 620.600 l/t - hvortil blev knyttet et reservekvantum på 35.000 tons.

Fordelingen var følgende:

	Årskvota l/t	% af årskvota	% af reservekvant.
Storbritannien	224.500	36,17	36,5
Danmark	289.200	46,60	47,0
Polen	49.000	7,90	8,0
EIRE	27.000	4,35	4,2
Sverige	10.600	1,71	1,7
Holland	13.000	2,09	1,8
Ungarn	2.300	0,37	0,3
Jugoslavien	5.000	0,81	0,5
Total	620.600		

Baconhandelen var i 1965 præget af en forøget indsats fra Danmarks konkurrenter, Polen og Nordirland, og de britiske farmere startede en politisk og propagandamæssig offensiv, idet skævheden i den dansk-britiske handelsbalance blev brugt som våben i en kampagne mod import af danske landbrugsprodukter.

Fra Landbrugets Oplysningskontor i London forsøgte man at imødegå denne propaganda med en kampagne under mottoet: »we buy to sell and we sell to buy«, og i Danmark søgte man samtidig - ikke mindst inden for landbruget - at skabe øget interesse for indkøb af konkurrencedygtige britiske produkter.

1966 til 1970

Den store svineproduktion i 1965 blev efterfulgt af en nedgang i 1966 på godt 4% til ca. 11½ mill. stk. Vægtmæssigt var faldet i produktionen dog kun 1,74%, hvilket skyldtes en forhøjelse af vægtgrænsen. Denne forhøjelse var ønsket, for at man kunne opnå den merleverance af bacon, som aftalen for april-året 1966/67 indebar for Danmark.

Som en yderligere foranstaltning med det formål at øge baconproduktionen gennemførtes i marts måned en begrænsning i slagteriernes salg af svinekød på hjemmemarkedet bl.a. med henblik på at reducere eksportsalget gennem konservesfabrikkerne, som senere accepterede en kvoteringsordning for deres opkøb af råvarer.

Nedgangen i slagteriernes totalmodtagelse af svin fortsatte - med variationer fra år til år - til ca. 11¼ mill. stk. i 1970.

Danmarks leverancer af bacon til Storbritannien var dog indtil 1969 ret stabile, hvorefter fulgte et fald i leverancerne.

1000 longtons

	Dan-mark	Import i alt	Storbri-tannien	I alt
1966	298	397	206	603
1967	300	402	199	601
1968	300	406	216	622
1969	284	386	234	620
1970	283	378	247	625

Danmarks andel af tilførslerne og den gennemsnitlige notering for dansk A-bacon (fra 1968 dog for A-1 og A-bacon) var i samme periode:

	Danmarks andel i % af:		Gns. notering
	Total-tilførsel	Importen	sh. pr. cwt.
1966	49,4	75,1	323/2
1967	49,9	74,6	320/3
1968	48,2	73,9	322/6
1969	45,8	73,6	345/7
1970	45,3	74,9	368/-

En nedadgående britisk baconproduktion bevirkede i 1966 og 67 en forøgelse i Danmarks markedsandel, og nedgangen i totaltilførslen af bacon gav et positivt udslag i priserne. Fra 1968 steg den britiske hjemmeproduktion på grund af en langtidsaftale indgået mellem den britiske regering og de britiske baconfabrikanter om en stabiliseringsordning for baconindustrien, der sikrede større konkurrencedygtighed over for ferskflæskmarkedet. Som følge heraf faldt Danmarks andel af totaltilførslen til markedet.

I baconaftalen for april-året 1966-67 var årskvotaen blevet forøget fra 620.600 l/tons til 632.500 l/tons med et uforandret reservekvantum på 35.000 l/tons.

Kvotaen blev fordelt således:

	Årskvota l/t	% af årskvota
Storbritannien	233.240	36,88
Danmark	300.460	47,50
Polen	50.900	8,05
EIRE	28.010	4,42
Sverige	11.010	1,74
Holland	5.000	0,79
Ungarn	2.380	0,38
Jugoslavien	1.500	0,24
Total	632.500	

BACONAFTALEN 1966/67

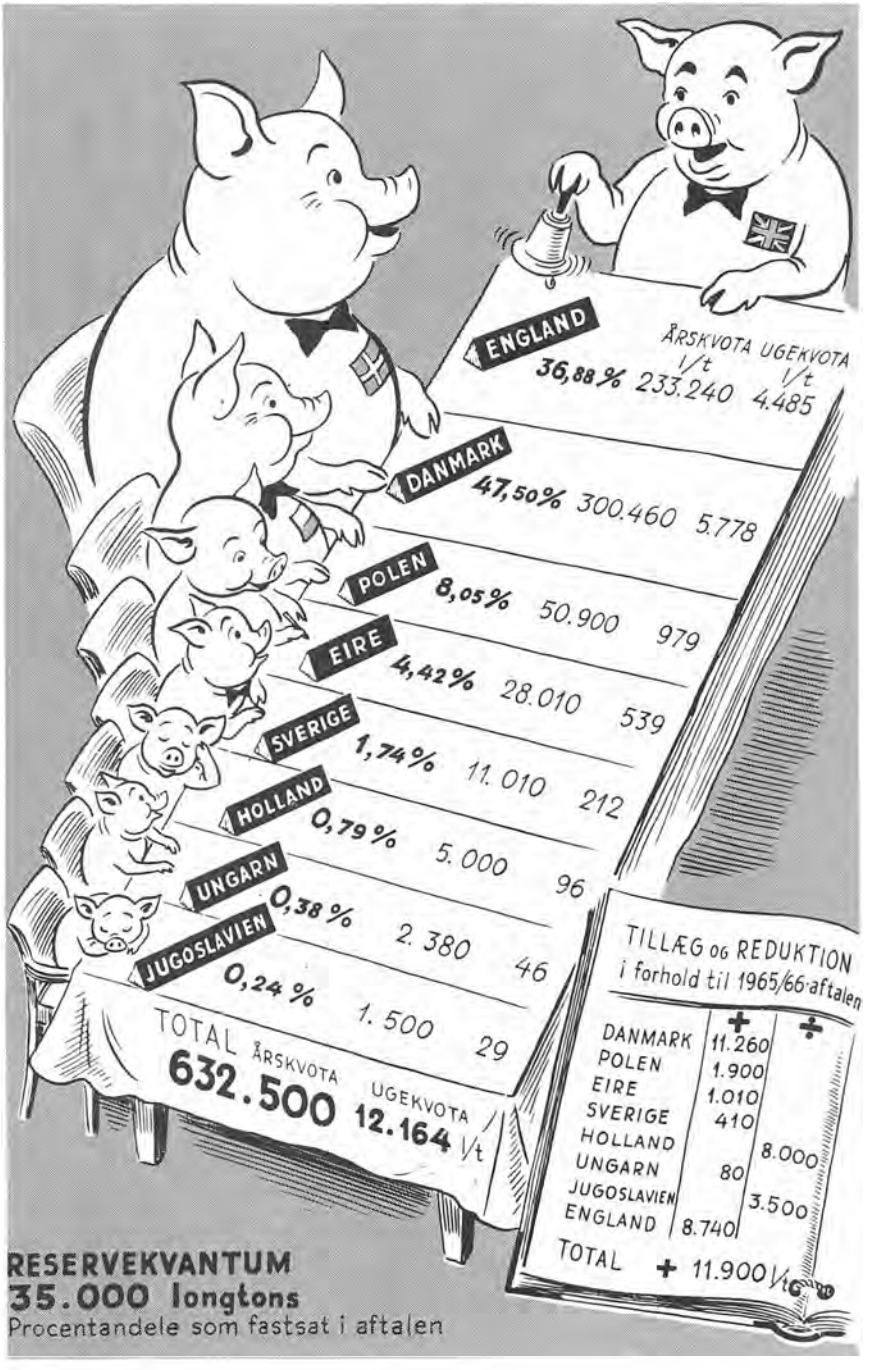

Reservekvantummet skulle fordeles efter samme procenter som årskvantummet. Denne aftale blev fortsat uforandret for aprilårene 1967-68 og 1968-69.

Foruden Danmark leverede både Polen og Holland i 1967 større mængder bacon, end aftalen berettigede til, men Holland og Polen forøgede leverancerne procentvis mest. Fra dansk side protesterede man i Baconmarkedsrådet herimod, og man gjorde godkendelsen af den uforandrede aftale for 1968-1969 betinget af, at Storbritannien bremsede Polens og Hollands bestræbelser på at tilføre markedet mere bacon, end aftalen betingede. Fra britisk side lovede man at gøre, hvad der var muligt i så henseende. Det ville ellers blive Danmark, der i et svagt marked måtte reducere sine tilførsler for at sikre prisniveauet.

Dansk A1-bacon blev i september 1968 indført som en særlig sortering på det britiske marked, hvorefter dansk bacon blev solgt i tre sorteringer: A1, A og B. I årets fjerde kvartal var fordelingen mellem sorteringerne i baconleverancerne: 84,6% A1, 14,3% A og 1,1% B-bacon.

Svineslagtningerne i Danmark var i efteråret 1968 så små, at det - for at sikre leverancerne til det britiske baconmarked ifølge markedsdelingsaftalen - blev nødvendigt i perioder at regulere salget på hjemmemarkedet og konservesfabrikkernes køb af skinker og forender. Samtidig udbød Salgsforeningen af sit lager fra opskæringen af svin brystflæsk og kamme til slagterierne. For at sikre forsyningerne til det britiske julemarked måtte der endvidere i et vist omfang indføres en saltningspræmie på 10 kr. pr. gris.
I den fra 1. april 1969 gældende nye tre-årige baconaftale fik den britiske baconindustri tildelt et fast kvantum, der for det første aprilår 1969 - 1970 udgjorde 233.600 l/t.

Kvotaens fordeling var iøvrigt følgende:

Storbritannien	233.600 l/t.
Danmark	302.850 l/t.
Polen	50.310 l/t.
EIRE	28.180 l/t.
Sverige	11.010 l/t.
Holland	8.160 l/t.
Ungarn	2.380 l/t.
Rumænien	1.500 l/t.
Jugoslavien	1.010 l/t.
Totalkvantum	639.000 l/t.

Hertil kom reservekvantum på 35.000 l/t.

Danmarks andel af totalimporten i denne nye aftale svarede - med en forøgelse på 2.390 l/t. - til 47,4% mod tidligere 47,5%.

En stramning af aftalen gik ud på, at alle eksportørlande skulle deltage på lige fod i reguleringen af importtilførslerne, forsåvidt alle lande var leveringsdygtige. Polen og Holland kunne således ikke mere ustraffet øge deres andel på andre landes bekostning.

Også gennem året 1969 var det nødvendigt ved særlige foranstaltninger at sikre Danmarks baconleverancer til Storbritannien. På grund af forholdsvis små slagtninger først på året forøgedes saltningsvægten for sogrise af alle 3 sorteringer med 2 kg., og for at de stående ordrer for A1-bacon kunne opfyldes, blev det nødvendigt at gennemføre begrænsninger i salget på hjemmemarkedet og at præmiere nedsaltningen af A1 galtgrise.

Sideløbende hermed indførtes fra 24. marts 1969 en af Monopoltilsynet godkendt ordning til normalisering af hjemmemarkedsforholdene ved fastsættelse af stoppriser. Denne ordning sigtede bl.a. på at sikre eksporten af bacon. Ved ordningens ikrafttræden ophørte Salgsforeningen med at betale saltningspræmie.

Efterspørgslen på det britiske marked efter B-bacon var efterhånden gået ned til en ubetydelig mængde, hvorfor det blev besluttet fra udgangen af 1969 fuldstændigt at indstille nedsaltningen og afskibningen af B-bacon.

Den betydelige stigning i noteringen for A1 og A-bacon i 1969 fyldte ikke meget i den danske valutakasse på grund af den lave Sterlingkurs, og når stigningen alligevel slog igennem over for de danske svineproducenter, skyldtes det den af den danske regering vedtagne devalueringsgodtgørelse, der blev udbetalt gennem Landbrugets Dispositionsfond.

I aftaleåret 1969-70 fik det britiske baconmarked ikke tilført det fastsatte totalkvantum, hvilket skyldtes aftaler på de månedlige møder i Baconmarkedsrådet om regulering af tilførslerne med henblik på at holde et rimeligt prisniveau.

Det var de baconeksporterende lande, der måtte reducere deres tilførsler, da de britiske producenter var i stand til meget nær at kunne opfylde deres kvota.

For Danmark havde det hidtil - på grund af de relativt små slagtninger og afsætningsmuligheder til gode priser til anden side - ikke betydet så meget, men af hensyn til den fremtidige eksport måtte denne udvikling give anledning til alvorlige overvejelser. Den omstændighed, at de britiske producenter i kraft af baconaftalen havde sikkerhed for at finde afsætning for en stigende svineproduktion - suppleret med støtteordningen til baconproducenterne - ville forværre situationen for eksportørlandene.

Det kom også til udtryk i aftalerne for de følgende år. Markedsdelingsaftalen var blevet ændret til en aftale om fordeling af importen, og den britiske hjemmeproduktion blev tilgodeset med en stadig større andel af markedet.

I aftalerne for april-årene 1970-71 og 1971-72 blev de stigende totalmængder fordelt således:

Longtons	1970/71	1971/72
Storbritannien	239.000	265.000
Danmark	299.550	286.520
Polen	49.370	46.420
EIRE	28.180	28.180
Sverige	11.010	10.350
Holland	8.000	7.520
Ungarn	2.380	2.240
Jugoslavien	1.010	950
Rumænien	1.500	1.410
Sydafrika	1.500	1.410
Totaltilførslen	641.500	650.000

Hertil kom et reservekvantum på 35.000 l/t., hvoraf Danmark for aftaleåret 1971/72 havde ret til forlods at levere 13.030 l/t. På denne reserve kunne Danmark trække, dels når andre lande leverede mindre end deres tildeling, og dels når markedet efter Danmarks formening i en eller flere uger kunne aftage mere end det ugentlige kvantum, der ved de månedlige baconrådsmøder var fastsat for en fire- eller fem-ugers periode.

Salgsforeningen havde iøvrigt i sommeren 1970 store vanskeligheder med afskibningerne på grund af den britiske havnearbejderstrejke. En del bacon måtte transporteres over land for at blive færget over den Engelske Kanal fra Zeebrügge til Dover. Også flytransporter måtte indsættes for i størst muligt omfang at sikre baconforsyningerne.

1971 til 1975

Efter en ret betydelig stigning i slagteriernes modtagelse af svin i 1971 - til ca. 11,9 millioner stk. - fulgte en jævn tilbagegang til ca. 10,7 millioner stk. i 1974.

Storbritanniens baconimport og hjemmeproduktion

Totale markedstilførsler i longtons (= 1016 kg) pr. kalenderår

Land	1970	1971	1972	1973	1974
Danmark	280.380	281.820	266.675	237.680	234.785
Polen	46.225	41.795	37.710	31.200	27.655
Irske Republik	27.305	27.000	27.385	18.845	18.590
Holland	6.770	7.125	7.985	9.545	10.340
Sverige	10.375	10.230	9.830	7.570	6.985
Andre lande	4.030	2.210	2.245	550	555
Import ialt	375.085	370.180	351.830	305.390	298.910
UK's hjemmeproduktion	247.310	282.630	271.480	251.485	237.010
Tilførsler ialt	622.395	652.810	623.310	556.875	535.920

Kilde: M.A.F.F. + 1½ % for import

Landenes procentandel af den totale bacontilførsel i 1974 og (1973)

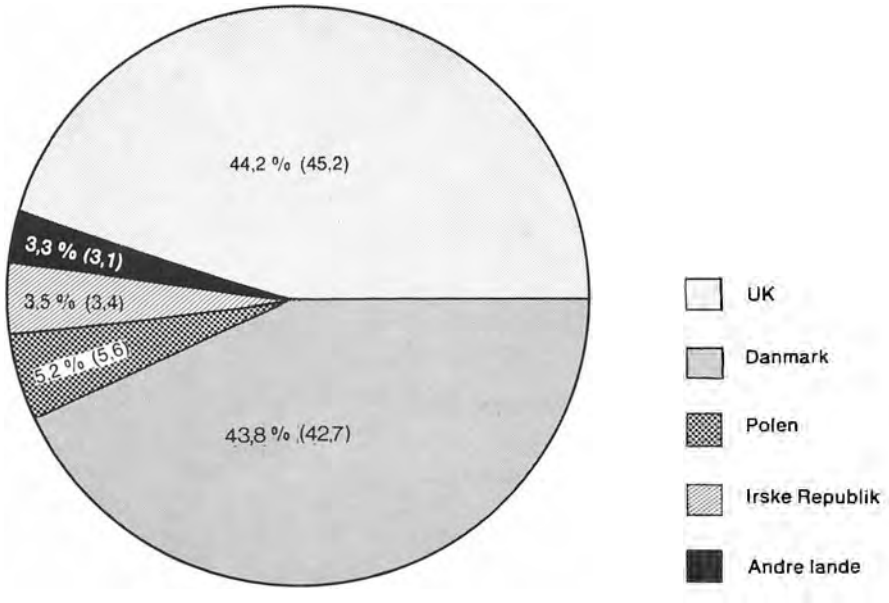

Totaltilførslerne af bacon til Storbritannien blev efter en stigning i 1971 reduceret betydeligt, som det fremgår af følgende oversigt:

1000 longtons

	Dan-mark	Import i alt	Storbri-tannien	I alt
1971	282	370	283	653
1972	267	352	271	623
1973	238	305	252	557
1974	235	299	237	536

Tallene viser, at stigningen i tilførslen i 1971 udelukkende blev dækket af den britiske hjemmeproduktion, som yderligere overtog en del af importørlandenes - herunder Danmarks - andel af markedet. Denne tendens til en større grad af selvforsyning fortsatte i de følgende par år omend på et kvantitativt lavere niveau.

Danmarks andel af tilførslerne og den gennemsnitlige notering for A1 og A-bacon (fra 1973 kun for A1 bacon) var i perioden:

	Danmarks andel i % af: Total-tilførslen	Importen	Gns. notering £ pr. longtons
1971	43,2	76,1	355,80
1972	42,8	75,8	415,27
1973	42,7	77,8	623,75
1974	43,8	78,6	697,02

Fra 1971 blev baconnoteringen udtrykt i £ pr. longtons i stedet for som hidtil i sh. pr. cwt.

Ved forlængelsen af baconaftalen for aprilåret 1972/73 - med mulighed for ophør 1. februar 1973 ved overgangen til medlemskab af Fællesmarkedet - blev totalmængden og fordelingen fastsat som følger:

Longtons	1972/73
Storbritannien	265.000
Danmark	286.520
Polen	40.000
EIRE	28.180
Sverige	10.000
Holland	7.520
Ungarn	2.000
Jugoslavien	100
Rumænien	100
Sydafrika	150
Totalkvantum	639.570

Tallene i den forlængede aftale afspejlede hensigterne i den britiske politik. Totalkvantummet blev nedsat med godt 10.000 l/t. eller ca. 1½% med henblik på at stabilisere priserne på markedet på et højere niveau før overgangen til Fællesmarkedet.

Danmark, Den Irske Republik og Holland fik uforandrede kvoter, ligesom Storbritannien også holdt sin kvota uforandret. Importnedgangen blev fordelt på de øvrige leverandørlande med den største reduktion til Polen.

Som tidligere omtalt, havde man fra Danmark protesteret mod de britiske støtteordninger, der førte til en ukontrollabel vækst i den britiske baconproduktion. Forhandlinger med den britiske regering i foråret 1971 førte til en nedsættelse af støtten til baconproducenterne fra 25. april 1971. Men i aftalen var ikke medtaget nogen bestemmelse om, at de britiske bacontilførsler ikke måtte overstige det i baconmarkedsaftalen fastsatte kvantum.

Inden disse ændringer i støtteordningen kunne få nogen virkning, var der imidlertid sket det, at Danmark for ikke at miste for meget marked var nødt til at følge nedgangen i noteringen for britisk bacon.

Hvis overprisen på dansk bacon i forhold til britisk var mere end 25-30 £ pr. l/t. (ca. 50 øre pr. kg.) var markedet for dansk bacon truet.

Reduktionen af støtten til de britiske baconproducenter blev ophævet i januar 1972 - trods protester fra den danske regering - og man vendte tilbage til den gamle - for de britiske producenter gunstigere ordning.

Baggrunden for denne kovending var et stærkt pres over for den britiske minister fra baconfabrikanterne og National Farmers Union med trussel om, at fabrikanterne ville annullere op til 50% af de tegnede kontrakter med landmændene, idet fabrikanterne havde et tab på 1½-2 £ pr. gris.

Året 1971 bød - som tidligere år - på situationer, hvor Salgsforeningen for at skaffe tilstrækkelige kvanta bacon frem måtte indføre leveringspræmie på saltningsegnede A1 svin.

I begyndelsen af 1972 derimod var baconmarkedet så hårdt belastet af de stigende leverancer af hjemmeproduceret britisk bacon, at Salgsforeningen måtte reducere sine leverancer. Det medførte, at Salgsforeningen forud for dokarbejderstrejken i England i slutningen af juli 1972 måtte ligge med et betydeligt baconlager.

På grund af dokarbejderstrejken måtte der gennemføres en kortvarig standsning af svineslagtningerne, og for at reducere lageret blev der udleveret svin til producenterne. Da Salgsforeningen trods strejken var i stand til at opretholde en baconeksport på ca. 3.000 tons pr. uge, blev baconlagrene rømmet, og det blev efter strejkens ophør den 19. august 1972 nødvendigt at fremskynde baconnedsaltningen.

I efteråret var forholdet mellem baconproduktionen og leverancerne til Storbritannien igen således, at der kunne opbygges et lille arbejdslager, men i slutningen af november kom der trods en slagtning på 220.000 svin ugentlig igen vanskeligheder. Baconproduktionen faldt som følge af et stigende hjemmemarkedsforbrug, og i konsekvens heraf måtte der fra 25. december 1972 indføres begrænsninger i slagteriernes salg på hjemmemarkedet, herunder i det frie salg til eksport.

Året 1972 bragte iøvrigt en betragtelig stigning i baconprisen på det britiske marked, men den hjembragte pris for bacon blev fra juni måned 1972 forringet, som følge af at Sterling blev gjort flydende. Eksempelvis betød en kurs på 17,15 (29. juni 1972) i stedet for tidligere 18,00 en nedgang i den hjembragte pris på 32 øre pr. kg. bacon.

Også i 1973 var Danmarks tilførsler til baconmarkedet meget svingende, og det var ikke muligt at gennemføre den ønskede markedspleje. Årsagen var især de friere markedsvilkår, der indebar, at Salgsforeningens modtagelse af svin fra slagterierne var påvirket af den varierende økonomi i slagteriernes egen opskæring af svin. Der var igen strejkevanskeligheder i foråret 1973, men strejken hindrede dog ikke Salgsforeningens afskibninger af bacon.

Ved årets begyndelse var det kvantum A-bacon, der blev solgt i Storbritannien, nede på 1½% af totalafskibningen. Det lille kvantum og de praktiske vanskeligheder med produktion og afskibning heraf førte til beslutningen om fra 5. marts 1973 at standse produktionen af bacon af A sortering.

Valutauro, faldende købekraft, voldsomme pris- og omkostningsstigninger, øget udbud både i EF-landene og fra østlande som Polen, Rumænien, Ungarn og DDR, havde en uheldig indflydelse på afsætningen af svinekød som helhed i 1974.

Valuta-uro prægede 1974

Danmark havde dog i 1974 en procentvis fremgang i leverancerne til baconmarkedet, hvorimod Storbritanniens andel gik tilbage. For de øvrige eksportlande var der ingen væsentlige ændringer.

Fællesmarkeds-ordningen for udbetaling af monetære udligningsbeløb har haft væsentlig økonomisk betydning for Danmarks baconeksport til Storbritannien. Det vakte derfor megen røre, da EF-landbrugsministrene i drøftelserne i juni måned 1974 beskæftigede sig med forslag om afskaffelse af de monetære udligningsbeløb ved samhandelen med Storbritannien og Italien.

Gennemførelsen heraf ville have haft de alvorligste konsekvenser for de danske svineproducenter, der ville have mistet 20-25 kr. pr. gris. Det lykkedes imidlertid fra dansk side at forhindre, at det monetære udligningsbeløb bortfaldt.

Omkring 1. april 1975

I første kvartal af 1975 - altså op til tidspunktet for Salgsforeningens 25 års jubilæum - var totalmodtagelsen af svin 2,6 mill. stk., og Danmarks andel af totaltilførslerne af bacon til det britiske marked udgjorde ca. 47,4%, medens de britiske leverancer var nede på 42,8%.

Noteringen på 800 £ pr. l/t for dansk bacon, der blev nået i slutningen af 1974, holdt også i januar 1975, hvorefter prisen faldt til 775 £ og derefter til 750 £ pr. l/t. I marts steg prisen dog igen til 800 £, og denne notering var gældende på 25-årsdagen.

Danepak Ltd.

Efter krigen, især i 1950'erne, blev baconhandelen klar over nødvendigheden af produktionsmæssigt at tilpasse sig og påvirke ændringerne i forbrugsvanerne, der indebar ønsket om køb af vacuumpakket sliced bacon i forbrugerpakninger.

I den britiske presse var der endog røster fremme om, at måden, hvorpå britisk bacon kunne konkurrere med dansk bacon, var gennem en omfattende produktion og salg af prepacked sliced bacon.

Salgsforeningens bestyrelse fandt det derfor nødvendigt hurtigst muligt at optage en produktion af sliced prepacked bacon og således tilegne sig en passende andel af dette fremtidige marked.

En produktion af sliced bacon i forbrugerpakninger kunne blive et supplement til leverancerne af de traditionelle baconsider og ville også tilgodese et andet formål, nemlig afsætningen af overskuddet af midterstykker som råvare til sliced bacon produktionen. Dette overskud fremkom som følge af den stigende opskæring af svin, hvorfra konservesindustrien aftog skinker og til en vis grad forender.

I overvejelserne om at optage produktionen af vacuumpakket sliced bacon indgik spørgsmålet om, hvorvidt en produktionsvirksomhed skulle placeres i Danmark eller i England. Overvejelserne blev i favør af England for derved at få produktionsvirksomheden placeret så nær forbrugerleddet som muligt.

Kommet så vidt var næste spørgsmål, om Salgsforeningen selv skulle bygge en fabrik i England eller udnytte en anden foreliggende mulighed, nemlig at overtage DBC's sliceningsvirksomhed i Selby (Midt-England), der var startet i maj 1958.

Overtagelsen af denne allerede eksisterende virksomhed frembød flere fordele og ville

udelukke en uhensigtsmæssig indbyrdes konkurrence om salget af dansk vacuumpakket bacon. Denne løsning blev foretrukket, og den 6. oktober 1960 overtog Salgsforeningen aktierne i Danish Bacon Packers Ltd. og dermed DBC's fabrik i Selby.

DBC forpligtede sig til over en periode af 7 år at afholde sig fra at gå ind i produktionen af sliced bacon i forbrugerpakninger eller at købe sådant bacon fra anden side end hos Salgsforeningen. Inden for samme periode var Salgsforeningens fabrik i Selby bundet til kun at producere og distribuere vacuumpakket sliced dansk bacon i forbruger- eller bulkpakninger.

Der var enighed om, at salget af det slicede produkt fra fabrikken i Selby på linie med traditionelt bacon skulle gå gennem de sædvanlige kanaler, d.v.s. over de sædvanlige baconagenter.

En anden vigtig side af sagen var produktionens tilrettelæggelse i Danmark, d.v.s. tilvirkningen af de midterstykker, der skulle udgøre råvaren til fabrikken i Selby. Til at begynde med blev disse midterstykker produceret (håndsprøjtet) i små mængder på en række slagterier. Derefter blev midterstykkerne sendt til fabrikken i Selby, hvor udbeningen af midterstykkerne og den øvrige tilvirkning blev udført.

Baggrunden for tilvirkningen af midterstykkerne på slagterierne var, at bacon bestemt til udførsel til Storbritannien ifølge det ministerielle baconregulativ kun måtte tilvirkes på og udføres fra de af Landbrugsministeriet autoriserede eksport-svineslagterier.

Allerede på et tidligt tidspunkt erkendte man, at håndsprøjtning af midterstykker ikke var den idelle produktionsform for produktion af en råvare, der skulle anvendes til vacuumpakning, men at saltning af midterstykkerne med multistiksprøjte ville give et bedre resultat.

I 1961 påbegyndtes derfor forsøgsmæssigt på et af slagterierne en produktion af multistiksprøjtede midterstykker, hvilket indebar, at udbeningen af midterstykkerne skulle ske på den danske produktionsvirksomhed.

Der blev i foråret 1964 truffet beslutning om kun at producere multistiksprøjtede midterstykker, og produktionen heraf blev lagt ud på et vist antal slagterier som lønarbejde.

Allerede i 1962 måtte man konstatere, at udviklingen løb meget hastigt, og man begyndte at drøfte bygningen af en ny fabrik. Disse overvejelser resulterede i køb af grund i Thetford for opførelse af en sådan ny fabrik med en kapacitet tre-fire gange større end Selby-fabrikken.

I oktober 1964 blev kontrakten for bygningen af Thetford-fabrikken underskrevet, og i juli 1965 blev første etape af fabrikken færdig med en produktionskapacitet på 250 tons om ugen. Produktionen på Selby-fabrikken var i de forløbne år gennem fornødne investeringer bragt op fra 35 tons til 150 tons pr. uge.

Selby-fabrikken var siden overtagelsen blevet videreført under navnet Danish Bacon Packers Ltd., men i juli 1964 blev navnet ændret til Danepak Ltd., og selskabets hovedsæde blev efter bygningen af fabrikken i Thetford overført dertil.

Igangsættelsen af den nye fabrik i Thetford skabte grundlag for en langtidspolitik inden for slicening og vacuumpakning af bacon. Hidtil havde man i Selby kun produceret bacon i forbrugerpakninger under mærket Danepak, og denne produktion skulle naturligvis bibeholdes og alt efter behovet herfor udvides.

Der var imidlertid ligeledes skabt efterspørgsel efter sliced vacuumpakket bacon i større pakninger (de såkaldte bulkpakninger) beregnet for hoteller, hospitaler og små detailhandlere og slagtere.

På grund af de britiske detailhandleres vanskeligheder med pakning af joints (baconstege) var der også her et område, hvor en fabriksmæssig produktion var tiltrængt.

Disse forhold gav allerede i foråret 1967 anledning til overvejelser om en udvidelse af fabrikken i Thetford, og i maj 1968 forudsås, at fabrikkens maximum kapacitet ville være udnyttet mod årets udgang, hvorfor det var påkrævet omgående at udarbejde detailleret forslag til udvidelse.

Samtidig beskæftigede Danepaks bestyrelse sig med spørgsmålet om bygning af ny fabrik i Selby til erstatning for den gamle.

Salgsforeningens bestyrelse gik i oktober 1968 ind for en udvidelse af fabrikken i Thetford og for at erhverve en byggegrund i Selby med henblik på et eventuelt senere behov for at opføre en ny fabrik i dette område.

Første etape af Thetford-fabrikken med en kapacitet på ca. 250 tons pr. uge havde kostet godt 1 mill. £. Anden etape ville koste ca. 650.000 £ og give en kapacitetsforøgelse på ca. 300 tons pr. uge, således at fabrikkens totale ugentlige kapacitet ville komme op på over 500 tons alt afhængig af, hvilket varesortiment produktionen skulle omfatte.

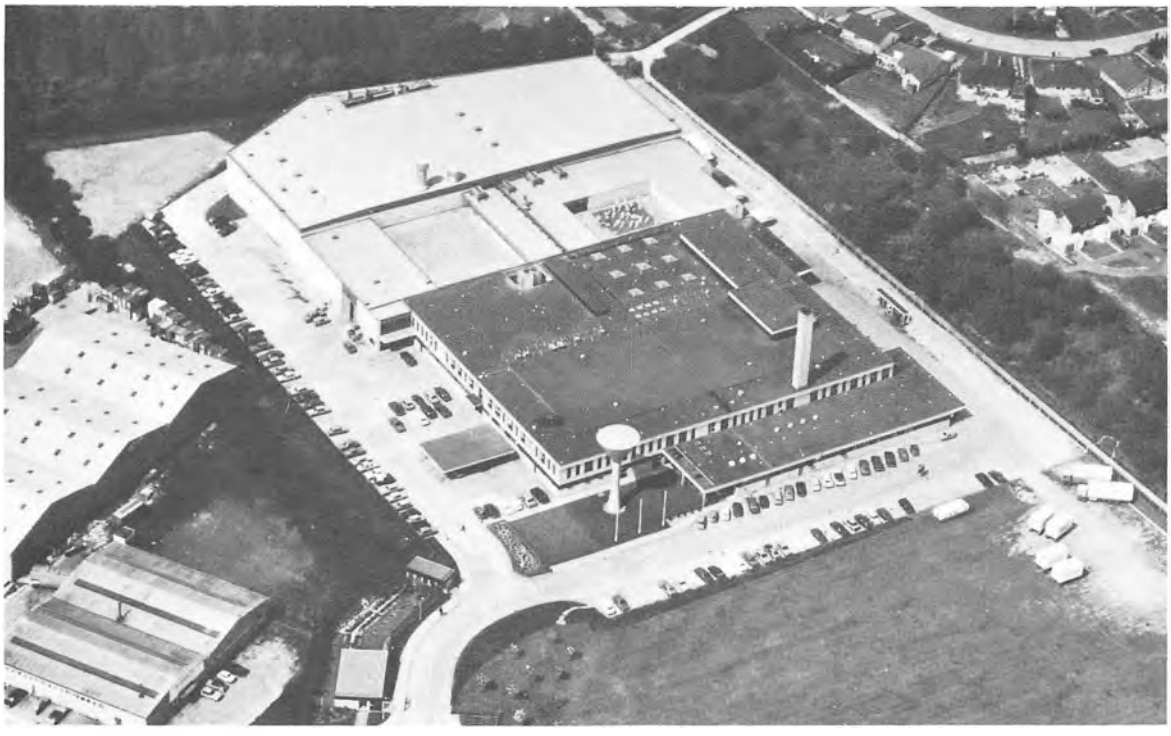

Danepak-fabrikken i Thetford.

Et af produktionslokalerne.

I oktober 1971 kunne man rykke ind i den udvidede del af fabrikken og indenfor disse nye rammer successivt tilrettelægge produktionsforøgelsen i overensstemmelse med markedsbehovet.

Ved udgangen af oktober-regnskabsåret 1973/74 var Danepaks årsproduktion nået op på 23.400 tons færdigvare (Thetford 14.800 tons og Selby 8.600 tons). De to fabrikker beskæftiger tilsammen ca. 900 personer.

Med den fortsatte produktudvikling inden for baconområdet og det forventede stigende behov for produktion af vacuumpakket skivebacon melder spørgsmålet sig, om den produktionskapacitet, som Danepak råder over i den gamle fabrik i Selby og den nyere fabrik i Thetford, vil slå til fremover, eller om yderligere expansion af fabriks- og produktionsanlæg er påkrævet.

Den salgsfremmende virksomhed i Storbritannien fra 1960 til 1975

Den salgsfremmende indsats for dansk bacon på det britiske marked blev i 1960'erne stærkt forøget. Det britiske traditionelle morgenmåltid - bacon og æg - mødte stærk konkurrence fra cornflakes o.lign. Udover at stimulere traditionerne måtte der derfor sættes ind på at lære briterne at spise bacon til andre måltider og ikke kun baconskiver, men også baconstykker (joints).

Stribemærkningen - en lovbefalet nationalitetsmærkning, som Danmark var først til at udnytte som det nærmeste, man med upakket bacon kunne komme til varemærkning - blev benyttet. Det skulle være muligt for kunden endog at genkende dansk på en enkelt skive, takket være de tydelige mærker, som striberne efterlader i sværen.

Kunden skulle forlange dansk og selv se efter, at detaillisterne ikke gav ham andre nationaliteter. I lige så høj grad skulle handelen gøres interesseret i at tilbyde dansk bacon, og i at sælge den rigtigt - med den rette opskæring, prisberegning, præsentation m.v.

Altså gjaldt det om at sikre detailhandelens medvirken. Også på engrosniveau var der en betydningsfuld opgave, for det var her, en stor del af baconsidens opskæring foregik, og med den danske container undervejs til virkeliggørelse skulle grossisternes varehuse gøres klar til at modtage containere.

Landbrugets Oplysningskontor åbnede derfor regionalkontorer med kontakt til handelen som den dominerende opgave. Endvidere blev etableret en rådgivningstjeneste for detailhandelen i bacons rette behandling og salg, mens Salgsforeningens Londonkontor etablerede en rådgivningstjeneste for grossistleddet.

I alt dette - dog med undtagelse af rådgivningstjenesten, som mejeriprodukterne ikke havde samme behov for - var det nære samarbejde med mejeribrugets eksportudvalg og med andre af de danske eksportorganisationer af betydning. Det viste sig ikke mindst værdifuldt, at både bacon og smør - som hver for sig var af stor betydning i butikken - og Danish Blue Cheese var med i butiksfremstødene sammen med dansk kødkonserves.

Man kunne i butiksfremstødene samarbejde med enkelte firmaer, som viste så stor interesse deri, at de betalte indtil halvdelen af udgifterne selv og desuden nedsatte deres fortjeneste på varerne - for bacons vedkommende oftest på enkelte udskæringer - i kampagneperioden for dermed at have en attraktion fremfor konkurrenterne.

En »Vikingeprinsesse« overrækker en præmie til en heldig køber af dansk bacon.

Eksempler på firma-annoncer for dansk bacon.

I en anden form for fremstød blev der slået til lyd for en enkelt vare, og enhver, der førte varen, blev indbudt til at deltage. Det var i sådanne kampagner, »danske vikinger« besøgte husstande og butikker, og hvor de traf folk, der havde dansk bacon, uddelte de præmier, ligesom der var præmier til butikker med god udstilling af bacon.

Der gennemføres normalt hvert år en baconkampagne i januar kvartal, hvor markedet normalt er svagt. Sådanne kampagner tjener desuden til at forny reklamematerialet til helårsbrug i butikkerne, og til at give handelen fornemmelse af, at den til stadighed kan regne med hjælp i salget fra dansk side.

Der er mellem 55.000 og 60.000 butikker med i sådanne kampagner. Det er - med undtagelse af nogle få detailfirmaer, der af forretningsprincip fører andet bacon - praktisk taget alle butikker af en sådan størrelse og betydning, at de i det hele taget kan have fornøjelse af at være med.

Dertil kommer fælles danske fremstød hvert år med et halvt hundrede af landets store kædefirmaer eller frivillige kæder og lejlighedsvise fremstød for bacon alene med de pågældende og med store grossistforetagender. Disse fremstød er især blevet betydningsfulde de senere år.

Også på andre felter blev der draget omsorg for, at nye veje blev prøvet. De danske stande på de store forbrugerudstillinger blev i 1960 erstattet af egne, permanente udstillinger. I London åbnedes i marts 1960 Danish Food Centre som verdens første nationale fødevarecenter.

I 1965 åbnedes det første center i provinsen i handelsknudepunktet: Manchester, og siden fulgte Glasgow og Birmingham, så de fire store befolkningskoncentrationer var dækket. Mange folk fra handelen har fået kurser i god baconbehandling i centrene, der i stigende grad anvendes af Londonkontoret som mønsterforretninger.

I en årrække fra 1962 etablerede Londonkontoret egne »ambulante« udstillinger over temaet »At home with the Danes« i de kendte Cadovius-kupler, hvor man - for at have en attraktiv baggrund - indbød den danske møbelindustri, kunsthåndværk m.v. til at deltage.

Udstillingen blev vist i et dusin byer, og der var ofte over 100.000 besøgende. Kulminationen var en udstilling i fem kupler i London under et stort, fælles dansk fremstød »Denmark in Britain«, hvor der kom 165.000 besøgende. Hvor udstillingen kom frem, blev der holdt butiksfremstød, hvor kunderne fik fribilletter ved køb af danske produkter, og i to dage var udstillingen åben for handelen alene.

Udstillinger, der bliver arrangeret for handelen, flytter fra by til by, og et par gange om året bliver områdets handlende i fire dage underkastet en kraftig påvirkning med varepræsentation, film, demonstrationer og oplysende materiale iøvrigt.

Forbrugeraverteringen har gennem årene haft fjernsyn, dameblade og plakater som hovedmidler, idet dagblade mest anvendes i forbindelse med den særlige prisavertering i samarbejde med individuelle firmaer. Mange slogans fra flere år tilbage dukker til stadighed op i briternes konversation eller revysketches, såsom »Good bacon has DANISH written all over«, »Cook it, fry it, grill it or bake - but see that it's DANISH for goodness' sake«, »DANISH - there is no better bacon«, »Not too salt, not too fat - DANISH just right always«.

I 1970 blev dansk landbrugs repræsentation i Storbritannien omorganiseret. Oplysnings-

kontoret, Salgsforeningens Londonkontor og Osteeksportudvalgets repræsentation blev samlet i en ny organisation, som fik navnet Landbrugets Londonkontor. De to rådgivningstjenester for bacon blev lagt sammen, og denne koordinering af virksomheden gav en styrkelse, som er nødvendig på et marked, der præges mere og mere af stadig færre og større handelskoncerner.

Ingen andre har iværksat så omfattende forbrugeravertering for bacon som Danmark. Dette - i forbindelse med de stadige bestræbelser for kvalitetsforbedringer - har medvirket til at forstærke forbrugernes interesse for at købe dansk. Så fast forankret er dansk bacons renomme, at en opinionsundersøgelse i 1974 viste, at 66% af de adspurgte mente, at det bedste bacon kom fra Danmark, mens 12% svarede England. I 1969 var tallene 55 og 12%.

Det britiske baconforbrug har været faldende set over den sidste halve snes år. I 1964 svarede 90% af husmødrene i en markedsanalyse, at de nu og da købte baconskiver, og i 1974 var tallet 88% - men man købte mindre kvanta eller mindre hyppigt. Interessant var iøvrigt, at flere købte deres bacon hos slagteren, mens Groceren, den høkerbetonede britiske købmand, førhen var altdominerende for baconsalget.

Salget af baconstykker steg meget stærkt, indtil medlemskabet af Fællesmarkedet, den økonomiske verdenskrise og de stigende foderpriser sendte baconpriserne så kraftigt i vejret, at forbrugerne reagerede. Herefter viste baconforbruget faldende tendens, men baconstykkerne er blevet en del af britisk hverdag til frokost og middag, og bacon i skiver bruges døgnet rundt.

I begyndelsen af tresserne var den store bekymring, at dansk bacon ikke stod stærkt i de store, egentlige kæder, som dengang var på vej frem med stormskridt. Den »traditionelle købmand« var våbendrager for dansk bacon. Men eftersom han mistede markedsandel til kæderne, var det en livsbetingelse for Danmark at komme ind i kædebutikkerne. Det lykkedes ved en kombineret indsats af alle de midler, man havde til rådighed - fremstød og teknisk rådgivning især - og idag er nogle af de store kæder blandt de mest trofaste og progressive sælgere af dansk bacon.

Hvor vigtigt det er, fremgår af, at antallet af fødevarebutikker er faldet fra 150.000 i 1950 til 100.000 nu - og at kædernes andel i omsætningen er steget fra 20 til 48%, mens den selvstændige købmands andel er gået ned fra 57 til 38%.

Containertransport af bacon til Storbritannien

Den første afskibning af bacon i containere under det nye containersystem fandt sted fra Esbjerg til Grimsby i januar 1967 med DFDS' nye containerskib M/S Somerset.

Forud herfor var der gået 8-9 års arbejde med overvejelser, undersøgelser og forsøg samt godt 2 år til den endelige realisation af projektet.

Fra 1958 til 1961 var undersøgelserne uofficielle. I 1961 blev det indhentede materiale forelagt bestyrelsen, og denne gav tilslutning til at fortsætte undersøgelserne og iværksætte transportforsøg. I 1962 blev der nedsat et transportudvalg - der senere blev til Containerudvalget - til at forestå forsøgsarbejdet og føre forhandlinger i forbindelse med forsøgsarbejdet.

Transportforsøgene, der den første tid fandt sted i lejede kølevogne og senere i specielt byggede kølevogne, havde til formål at finde frem til den mest praktiske og arbejdsbespa-

rende anbringelse af baconsiderne i vognene under hensyntagen til holdbarhed og kvalitet, der ikke måtte forringes, og endvidere var der omkostningerne at tage hensyn til.

Resultatet af forsøgene blev den nu kendte kølecontainer, en trailer der trækkes fra sted til sted af et motorkøretøj. Containeren rummer 18 paller af rustfrit stål, hver palle har 2 hylder, hvorpå der på hver anbringes 10 baconsider, hvilket vil sige, at en container indeholder i alt 360 sider = ca. 9 tons bacon i uemballeret stand.

I foråret 1964 indhentede Containerudvalget fra alle de i forsøgene implicerede parter udtalelser om deres syn på og erfaringer med det nye transportsystem. Alle udtalelser var positive, både hvad angik kvaliteten af baconet og selve det nye transportsystem.

Samtidigt blev der udarbejdet et projekt og kalkulation for containertransport af bacon. Projektet var baseret på en ugentlig afskibning af op til 200 containere fordelt på 2 afskibninger, der var forudset leveret til britiske købere, der var i stand til at tage en hel container.

Med en omløbstid på ca. 14 dage for containeren betød det indkøb af 400 containere med tilbehør, bl.a. paller af rustfrit stål, d.v.s. 400x18 til containerne plus ekstra paller til slagterierne og de britiske kunder, ialt 15.000 stk. Endvidere motorkøretøjer til transporten i Danmark og Storbritannien, ialt 70 stk. I projektet var også inkluderet en servicestation i Danmark - Bacon-Container Centralen i Esbjerg - for både containere og motorkøretøjer, og med rengøringsfaciliteter til containere og paller.

Udgifterne til disse anskaffelser beløb sig ifølge kalkulationerne for slagteriernes vedkommende til ialt ca. 45 mill. kr. Transportudgifterne var beregnet til at blive ca. ½øre mere pr. kg. end ved den hidtidige forsendelsesmetode med bacon indpakket i wrappers.

Containertransporten var på forskellige områder arbejdsbesparende. På slagterierne blev baconsiderne fra saltekummen anbragt på pallerne, hvor dræningen foregår; der var ingen balning, så man sparede både arbejde, wrappers, snørereb etc., vejningen var een palle med 20 sider i stedet for 5 baller med 4 sider. Endvidere var der besparelser i både de danske og ikke mindst i de engelske havne, hvor man undgik det store sorteringsarbejde. Det var umuligt nøjagtigt at indkalkulere alle besparelser og fordele i kalkulationen, men forskellige dele stod åben, og endvidere var kvalitetsfordelen ved containertransporten en åben post.

DFDS var indforstået med at anskaffe de nødvendige specialskibe, i første omgang 2 skibe. Hvert skib skulle have en kapacitet på godt 100 containere pr. rejse, og være i stand til at gøre 2 rejser pr. uge.

Projektet med kalkulationer og alle de indhentede udtalelser fra de i transportforsøgene implicerede parter blev med Containerudvalgets anbefaling forelagt bestyrelserne til behandling. Inden for bestyrelserne var der almindelig tilslutning til projektet, og det blev vedtaget at udsende materialet til samtlige slagterier og indkalde slagterierne, såvel andels- som privatslagterierne, til et møde om spørgsmålet. Dette møde fandt sted i juni 1964, hvor bestyrelsen fik bemyndigelse til at realisere projektet.

På et fællesmøde mellem Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse, Privatslagteriernes Organisations bestyrelse og Salgsforeningens bestyrelse, blev der derefter truffet endelig beslutning i sagen, og der blev truffet aftale med DFDS. Opgaven var herefter at opstille konditionerne for container-motor-køretøjer

og øvrige materiale med henblik på at indhente tilbud på de forskellige dele.

Endvidere skulle man finde frem til en dansk afskibningshavn og en engelsk ankomsthavn og sammen med DFDS fremskaffe de nødvendige havnefaciliteter med tilhørende areal til parkering etc., og der skulle tages stilling til, hvorledes transporten af containerne i Storbritannien skulle tilrettelægges.

Først på året i 1965 forelå der tilbud på de forskellige køretøjer m.m. og da det ifølge betingelserne skulle være enten dansk eller engelsk arbejde, blev det 2 engelske firmaer, der fik leverancen af henholdsvis containere og motorkøretøjer. Leveringen skulle finde sted senest i slutningen af året 1966.

Der blev ret hurtigt enighed om, at afskibningshavnen i Danmark skulle være Esbjerg, men der var en del forhandlinger med Esbjerg havn om det areal, havnen kunne stille til rådighed, inden havnen besluttede af foretage en opfyldning og derved skaffe et nyt areal til rådighed, der tilfredsstillede både Salgsforeningen og DFDS.

I England var Grimsby den bedst beliggende havn, men også her var der en del forhandlinger for at få havnen til at fremskaffe det nødvendige areal.

Med hensyn til transporten i Storbritannien blev besluttet at oprette et eget transportselskab. Under forhandlingerne herom fik man kontakt med 2 englændere, der hidtil havde beskæftiget sig med transport af danske landbrugsprodukter i et engelsk transportselskab. De 2 englændere var indforstået med at gå ind i et transport-aktieselskab sammen med Salgsforeningen. Aktiekapitalen på 75.000 £ blev fordelt med 51% til Salgsforeningen og 49% til engelsk side. Selskabet der blev startet, fik navnet Anglo Danish Food Transport, Ltd., og det skulle forestå kørslen af containerne i Storbritannien fra kaj til de britiske kunder og modsvarende transporten af de tomme containere til udskibningshavnen.

Efter at den første afskibning af bacon i containere havde fundet sted i januar måned 1967, var der en vis afventende holdning blandt de britiske købere. Derefter steg interessen for containertransporten meget kraftigt, og allerede i slutningen af 1967 kunne man se, at 400 containere ikke ville være tilstrækkeligt til at dække efterspørgslen. Medvirkende hertil var også, at firmaer, der ikke var i stand til at aftage en hel container, viste interesse for, at der skulle findes en leveringsform også til dem.

Transportselskabet i England eksperimenterede med forskellige transportmetoder for levering til disse kunder, og benyttede sig af to forskellige systemer:

1) et system, hvor motorkøretøjet blev benyttet som gaffeltruck ved udlosningen fra containeren hos kunden.
2) et system, hvor alle pallerne i ankomsthavnen blev omladet fra containeren til et specielt motorkøretøj.

I 1968 blev der derfor afgivet ordre på yderligere 400 containere og i 1969 igen på 400 containere.

Udviklingen i containertransporten fremgår af følgende oversigt:

Afskibet antal containere:

1/1 67 - 30/12 67	8.100 cont.
1/1 68 - 4/1 69	11.867 cont.
6/1 69 - 3/1 70	15.209 cont.
5/1 70 - 3/10 70 (¾ år)	13.500 cont.
5/10 70 - 2/10 71	20.370 cont.
3/10 71 - 30/9 72	22.237 cont.
1/10 72 - 29/9 73	23.177 cont.
1/10 73 - 30/9 74	22.569 cont.
1/10 74 - 29/3 75 (½ år)	12.396 cont.

Anglo Danish Food Transport i Grimsby.

Bacon-containere på havnen i Grimsby.

Den kraftige stigning i containertransporten medførte på flere områder, at det blev nødvendigt at foretage udvidelser. I England kom Harwich ind som en ny ankomsthavn, og det blev nødvendigt at anlægge en servicestation i Colchester tæt ved Harwich. Senere kom Newcastle til, ligesom det også viste sig, at det ret interimistiske anlæg, man startede med i Grimsby, ikke var i stand til at klare den forøgede transport.

Specielt var det i de engelske havne omladningen fra containere til fordelingsvogne, der krævede yderligere plads, omladningen måtte jo foregå under hygiejniske forhold. Det blev derfor nødvendigt at bygge en helt ny servicestation i Grimsby og at udvide anlægget i Colchester betydeligt.

I forbindelse med disse udvidelser blev det besluttet at oprette et nyt selskab i Storbritannien, Bacon Distribution Centre, Ltd., med henblik på, at dette selskab skulle eje de faste anlæg i Storbritannien og ADFT kun det kørende materiel. Grunden hertil var, at pengene til udvidelse af anlæggene skulle fremskaffes af Salgsforeningen, hvorfor det var hensigtsmæssigt, at Salgsforeningen alene ejede anlæggene.

I september 1972 ændrede Salgsforeningen sine salgsbetingelser for bacon fra at være ex kaj til leveret på kundens plads. Dette medførte, at ADFT, der hidtil havde fået fragten ex kaj til kunden betalt fra kunden, nu i stedet for udelukkende skulle have sin betaling for fragten fra Salgsforeningen. Salgsforeningens interesse lå selvfølgelig i at få så små omkostninger som muligt, hvorfor ADFT's indtjeningsmuligheder kom til at ligge i et andet forhold. De engelske medindehavere så herigennem en vis begrænsning i ADFT's indtjeningsmuligheder og gav ved en forhandling udtryk herfor.

Det medførte, at det, som forholdene havde udviklet sig, var hensigtsmæssigt, at Salgsforeningen overtog den engelske aktieandel i selskabet, og i 1973 købte Salgsforeningen den engelske aktieandel.

Anlægget i Esbjerg var ikke fra først af dimensioneret til at skulle ekspedere en afskibning på op imod 500 containere pr. uge, og det blev derfor nødvendigt at foretage en betydelig udvidelse af bygninger og parkeringsplads. I 1971-72 blev der på en opfyldt tilstødende grund i Esbjerg opført en ny bygning specielt beregnet til reparation af containere, samt til omklædningsrum, folkestuer og kantine.

For DFDS betød udviklingen i baconcontainertransporten, ikke mindst i forbindelse med tilstrømningen af andre varer pr. bil eller containere, at containerflåden måtte udvides. Dette skete dels ved bygning af flere specialskibe, dels ved at ruteskibene på Esbjerg-Harwich ruten blev indrettet til at medtage lastvogne eller containere.

De omtalte nye anlæg og udvidelser af serviceanlæggene såvel i Storbritannien som i Danmark blev afsluttet i løbet af året 1972, og hermed skulle serviceanlæggene være i en sådan stand og størrelse, at de kan tage den forventede eksport af bacon i den nuværende form.

Kvalitetsfremmende foranstaltninger 1960-1975

Det forhold, at dansk bacon var og fortsat skulle være et førende kvalitetsprodukt, der opnåede en betydelig overpris, krævede stadig nye kvalitetsfremmende foranstaltninger, og kravene til kvalitet i den øvrige eksport måtte også tilgodeses.

Fra 1. januar 1960 indførtes den bestemmelse, at alle sogrise af A-sortering ubetinget skulle nedsaltes som bacon, og samtidig skete en vis begrænsning i slagteriernes dispositionsret over A-galtgrise.

I løbet af 1960 blev arbejdet med kødfylde, holdbarhed, farve, smag og konsistens fremmet. Mellem andels- og privatslagterierne blev truffet aftale om regler for svinenes sortering, og om at sorteringen kun måtte udføres af personer godkendt dertil af de to hovedbestyrelser.

På Slagteriernes Forskningsinstitut i Roskilde blev arbejdet med fremstilling af en spækkikkert, der skulle øge sikkerheden ved sorteringen.

Den fremadskridende rationalisering af transporten af svinene til slagterierne ved aftaler med et reduceret antal vognmænd øgede muligheden for, at svinene under transporten ville få færre beskadigelser og ankomme i en til slagtning mere velegnet tilstand. Brugen af grimer, hvormed svinene kunne forsynes ved læsningen hos landmanden, blev indført på en del slagterier for at skåne svinene for bid.

Klager fra Storbritannien over fedt bacon, især i vintermånederne, gav anledning til overvejelser om ændring af sorteringsmålene - navnlig nakkemålene - og med virkning fra 1. oktober 1961 indførtes nye sorteringsmål. Det bevirkede, at flere svin gik til B- og C-sorteringen end tidligere.

I løbet af 1961 drøftedes ændring i kødfyldemål til yderligere bekæmpelse af klagerne over kødfattige svin. Sagen blev dog stillet i bero, idet spækkikkerten forventedes taget i brug i januar eller februar 1962.

Måling med ultralyd blev dog anset for at være en mere sikker metode til at konstatere kødfylden i en gris i sin helhed, hvorfor der blev stillet forventninger til det i samarbejde med Svejsecentralen udarbejdede ultralydmåleapparat.

Dette apparat, der kunne foretage måling af såvel spæk som karbonademusklens tykkelse, blev demonstreret på andelsslagteriernes delegeretmøde i marts 1962, men udviklingen af apparatet til praktisk brug på slagterierne frembød større vanskeligheder end oprindeligt ventet, hvorfor der ville hengå endnu nogen tid, inden prototyper heraf kunne fremstilles og afprøves.

I 1962 kunne det konstateres, at svineproducenterne havde levet op til de skærpede krav for A- og B-sortering, der blev indført i efteråret 1961, og efter indførelsen af spækkikkerten på slagterierne fik man i praksis erfaring for - som ventet - at apparatet gav større sikkerhed ved SOL (slight of lean)-målingen.

SOL-målene blev i oktober 1962 reduceret med 2 mm, hvorved flere svin blev overført til anden produktion end bacon. Dette i forbindelse med brugen af spækkikkerten reducerede de sæsonmæssige klager over fedt bacon.

Skærpede bestemmelser for transporten af bacon fra slagteri til eksporthavn medvirkede til en forbedring af flæskets holdbarhed d.v.s. bedre overfladetilstand, og som yderligere foranstaltning med samme formål blev det i sommeren 1962 vedtaget, at overliggende bacon skulle indgnides med salt. Resultatet heraf svarede til forventningerne.

Den fortsatte udvikling inden for den britiske detailhandel i retning af vacuumpakket sliced bacon stillede - ud over kravet om mindre fedt og større kødfylde - også forøgede krav til kødfarven, hvorfor der var behov for intensiveret forsøgsarbejde på dette område.

Året 1963 var præget af hurtig omsætning af dansk bacon i Storbritannien. Det bidrog til at formindske antallet og omfanget af klager over kvaliteten. Også slagteriernes forbedrede køleforhold og slagteriernes indsats på det hygiejnemæssige område var medvirkende til fremme af baconkvaliteten.

Uanset de allerede indførte forbedringer ved transport af bacon fra slagteri til eksporthavn var der grund til med stor interesse at følge de igangsatte forsøg med transport af bacon i kølecontainere.

Slagteriernes Forskningsinstitut arbejdede med flere opgaver til forbedring af forskellige produktionsforhold såvel i forbindelse med slagtningen som med saltningen af bacon. En flækkemaskine og en maskine til brændemærkning af svinene med »Danish« var således under udvikling.

Fra 1. marts 1965 blev rygspækmålet for A-sortering og SOL-målene for sorteringerne A1 og A reduceret med 1 mm, og i løbet af få måneder havde svineproducenterne formået at følge disse ændringer op, således at 89% af svinene i sidste kvartal af 1965 var inden for A-sorteringsområdet (1 L-A1- og A).

I forbindelse med reduktionen af sorteringsmålene blev det ligeledes drøftet, om der kunne indføres forskellige vægtgrænser for so- og galtgrise, for at de to køns slagtekvalitet derved kunne bringes nærmere hinanden.

Beliggenheden af den i Esbjerg benyttede bygning til baconbedømmelser ville ved overgangen til containertransport være uheldig, hvorfor det blev besluttet i tilslutning til Bacon-Container Centralen at opføre en ny flæskebedømmelsesbygning og at indrette denne i overensstemmelse med de arbejdsmæssige behov, som containertransporten forudsatte.

Desværre måtte der i 1965 konstateres en forringelse af kvaliteten af det i forbindelse med baconproduktionen udførte arbejde. Det blev henstillet til slagterierne i samarbejde med Baconkontrollen og Slagteriernes Forskningsinstitut at sikre en opretholdelse af arbejdets kvalitet.

Ugentlige flæskebedømmelser på slagterierne og undersøgelser af saltningens forløb ved salttestmålinger var en kvalitetsbevarende foranstaltning. I 1966 var antallet af slagterier, der afholdt regelmæssige interne flæskebedømmelser, i stigning, hvilket var til gavn for kvaliteten.

Til trods for en 2 kg højere vægtgrænse gældende i 1966 for de fleste af årets måneder, var der for hele landet sket en stigning i antallet af A1-svin til 21,5% mod 20,1% i 1965.

Som en konsekvens af stramningen af SOL-målene for A1 og A i marts måned var antallet af SOL-svin - som ikke blev brugt til baconfabrikation - steget til 4,9% mod 2% i 1965. Uanset mere magert bacon undgik man dog ikke klager over fede svin - med et dårligt forhold mellem kød og spæk - men disse klager var generelt ikke af foruroligende omfang. Til imødegåelse af klagerne reduceredes i midten af november 1966 den øvre saltningsgrænse med 1 kg.

Iøvrigt havde antallet og omfanget af reklamationer i 1966 efter Dommerudvalget ved Flæskebedømmelser's opfattelse vist en tilfredsstillende nedgang i forhold til 1965.

Sorteringsresultaterne for 1967 viste fremgang for A1-svin til 26,8%, og med 59,2% A-svin og 2,8% 1L-svin var der ialt i A-gruppen 88,8%. B-svinene var gået ned til 10,3%.

For at råde bod på fortsatte klager fra Storbritannien over for tunge baconsider, blev saltningsvægten i september 1967 nedsat

med yderligere 2 kg for sogrise af A1 og A sortering. Overgangen til container-transport af bacon betød, at baconsiderne blev sendt på »præsenterbakke«, således at de britiske kunder langt bedre end tidligere kunne konstatere de enkelte baconsiders fortrin og mangler, hvorfor skærpet eftersyn af de enkelte baconsider var påkrævet.

Med hensyn til tilvirkningen af midterstykker til Danepak forløb denne tilfredsstillende, og en nedsættelse af saltindholdet blev gennemført, for at Danepak-sliced-bacon kunne blive mere konkurrencedygtigt på det britiske marked.

Slagteriernes Forskningsinstitut gjorde forsøg med nedsættelse af saltindholdet også for baconsider. Smagsudviklingen gik i retning af mildere saltet bacon, og det var nødvendigt at tilpasse sig denne udvikling.

I denne forbindelse beskæftigede Dommerudvalget og Slagteriernes Forskningsinstitut sig med udvikling af en maskine til sprøjtning af traditionelle baconsider og en maskine til erstatning for den manuelle saltindgnidning.

I marts 1968 gennemførtes en nedsættelse på 1 mm af SOL-målene for 1. sortering (A1- og A-svin) og 2 mm for 2. sortering (B-svin).

Indtil 26. august 1968 var svineproducenterne blevet afregnet for 1. sortering og 2. sortering, men fra denne dato indførtes en notering for A1-svin, hvorefter landsnoteringen blev fastsat for A1-, A- og B-sortering, samtidig indførtes et særligt SOL-mål for A1-svin.

I disse ændringer af sorteringsreglerne skulle ligge et incitament for svineproducenterne til at levere bedre svin, og året 1969 viste da også nogen stigning i antallet af A1-svin (66,4% mod 64,3% i 1968) og nedgang i antallet af SOL-svin (8,4% mod 9,6% i 1968). Det måtte imidlertid erkendes, at fremskridtene ikke kunne følge trop med forbrugernes stadigt stigende krav. De tunge baconsider gav stadig problemer på det britiske marked, og baconhandelen ønskede ikke baconsider med en vægt på over 60 lbs. - et krav som flere af konkurrenterne opfyldte.

I 1969 udførte Landøkonomisk Forsøgslaboratorium et forarbejde med henblik på at skabe et sorteringsgrundlag, hvorved der i højere grad blev taget hensyn til grisenes kødindhold. Forbedret måleapparatur var under udvikling, og ved opskæring af et større antal svin på bedømmelsescentralerne ville Forsøgslaboratoriets beregninger fra forsøgssvinene blive afprøvet.

Dommerudvalget ved Flæskebedømmelser lagde stor vægt på gennemførelsen af langvarige og omfattende forsøg med:

- hensigtsmæssig transport af svinene til slagterierne,
- en omhyggelig og skånsom behandling af svinene i slagteriernes folde og ved bedøvning,
- en kraftigt forbedret, mere ensartet god sværsidebehandling,
- samt mere sikker sprøjtning med bedre fordeling af sprøjtelagen,

hvilket ville give øjeblikkelige kvalitetsforbedringer.

Hvad angik svinenes bedøvning, gennemførte Slagteriernes Forskningsinstitut afprøvning af nye anlæg såvel for el- som kulsyrebedøvning.

I 1970 kunne konstateres en væsentlig forbedring i sorteringen af svinene. I perioden 6. januar til 3. oktober 1970 udgjorde A1-svinene 70,7% mod 66,4% i hele året 1969.

Fra 5. oktober 1970 ændredes sorteringsreglerne således, at 1L- og C-sorteringerne

udgik, og der indførtes en præmieringsordning for A1-ekstra svin, d.v.s. A1-svin, der foruden at overholde gældende rygspæk- og SOL-mål ikke havde mere end 15 mm rygspæk over lænd og midte.

Fra denne dato og året ud steg A1-sorteringen til at omfatte 79,6% af svinene, og heraf var 25,8% præmieberettigede A1-ekstra svin. Præmien, der udgjorde 20 øre pr. kg. skulle animere producenterne til at producere flere svin med større kødfylde. Denne kvalitetsforbedring blev også registreret af den britiske baconhandel.

Udviklingen af den manuelt betjente kød/spæk-måler skred fremad. Den blev sat igang på slagterierne den 28. februar 1972.

KS-måleren, der var konstrueret til at måle såvel spæk- som kødtykkelse, blev som afløser for spækkikkerten kun anvendt til måling af spæktykkelse, idet man regnede med på et senere tidspunkt at gå over til afregning efter beregnet kødprocent. Med henblik herpå blev der stillet forventninger til KSA-måleren (automatisk KS-måler), der var under udvikling.

I overvejelserne om det fremtidige sorterings- og afregningssystem måtte inddrages spørgsmålet om tilpasning af den danske sortering til Fællesmarkedets handelsklasseskema for sortering af svin.

I modsætning til den subjektive vurdering, hvorpå bl.a. Fællesmarkedets handelsklasseskema bygger, gik de danske bestræbelser ud på at indføre objektive målinger som grundlag for en mere korrekt sortering og derigennem en mere rigtig afregning til producenterne.

Klager fra Storbritannien over fede baconsider foranledigede en nedsættelse af saltningsgrænsen fra midt i februar 1972, og på grund af ringe behov for A-bacon blev det besluttet, at A-galtgrise fremover ikke skulle anvendes i baconproduktionen.

Indgangen i Fællesmarkedet - og de ændringer medlemsskabet medførte på slagterierne i forbindelse med svinenes slagtning - gav en del vanskeligheder i forbindelse med tilvirkningen af baconsider.

Slagteriernes hovedbestyrelser vedtog i foråret 1973 at oprette Kvalitetsudvalget, der skulle overtage de funktioner, der tidligere blev varetaget af Dommerudvalget ved Flæskebedømmelser, Kontroludvalget og Dommerudvalget ved Fedtbedømmelser. Klassificeringsudvalget ophørte i januar 1974.

I slutningen af 1973 kunne Kvalitetsudvalget over for Salgsforeningens bestyrelse anbefale indførelsen af baconsprøjtemaskinen på slagterierne. Denne gav foruden andre fordele en kvalitetsforbedring ved bedre saltfordeling i baconsiden. Ved udgangen af 1974 var 8 baconsprøjtemaskiner i drift på slagterierne, og de kommende måneder ville yderligere 12-14 maskiner blive opstillet.

Bestræbelser var igang for at finde frem til den bedste saltblanding, som skulle give større sikkerhed på det enkelte slagteri og ville medføre besparelser i forbindelse med Instituttets lageundersøgelser.

Af kødkvalitetsmæssige årsager måtte undersøgelser af svinenes bedøvning og de forskellige metoder herfor fortsat prioriteres meget højt. Og spørgsmålet om svinenes belastning ved aflæsning på slagterierne, ophold i foldene og i drivgangen til bedøvning skulle nyvurderes. I samarbejde med Transportudvalget og Instituttet ville Kvalitetsudvalget udnytte viden og erfaring for at opnå forbedringer.

Måling med spækkikkert

KS-måling

KSA-måleren indstilles.

KSA-måling.

Kvalitetsudvalget ville også fortsat søge udviklet håndværktøj og maskiner af såvel arbejdslettende som arbejdsbesparende karakter og medvirke til en automatisering af såvel kendte som nye maskiner.

På anbefaling af Kvalitetsudvalget fastlagde Salgsforeningens bestyrelse (i maj 1974) nye regler for varigheden af slagteriernes ansvar for bacons overfladeholdbarhed, hvilket både havde et kvalitetsforbedrende og et kvalitetsbevarende sigte.

Den 3. marts 1975 gennemførtes - endelig - igangsættelsen af KSA-måleren på samtlige slagterier og den dermed forbundne nye sortering og afregning til producenterne.

KSA-måleren udsorterer - under hensyntagen både til spæktykkelse og kødmål - svinene i 8 KSA-klasser, og på grundlag af disse målinger er det muligt at udregne kødprocenten i hvert enkelt svin.

Indtil videre vil afregningen af svinene til producenterne ske efter 4 KSA-afregningsklasser som følger:

KSA-klasse 01-02
KSA-klasse 03
KSA-klasse 04
KSA-klasse 05-08

og for disse klasser vil blive fastsat en landsnotering.

Som et skridt på vej til afregning efter kødprocent vil producenten få et nærmere fastsat tillæg eller fradrag for gennemsnitskødprocenten af svineleverancen sat i relation til landsgennemsnittet for kødprocent, der ved starten var 52.

Med henblik på at overgå til afregning alene efter kødprocent udvikles en microcomputer og en automatisk stempelmaskine, der koblet til KSA-måleren skulle give mulighed for på slagterierne at udregne og registrere kødprocenten for hvert enkelt svin.

Ved KSA-målingen placeres de bedste svin i de første KSA-klasser, hvorved sker en forbedring af baconkvaliteten. Sorteringen med KSA-måler giver også større muligheder end før for gennem afregningen at animere producenterne til at producere stadig mere kødfulde svin.

Dette er perspektivet for de kommende år.

Eksporten til »tredielande«

Eksport og opskæring af svin

De stærkt stigende svineslagtninger, som karakteriserede *årene 1960 til udgangen af 1965,* gav især i slutningen af perioden store problemer. Fra oktober kvartal 1964 til april kvartal 1965 steg den ugentlige slagtning fra gennemsnitligt ca. 207.000 til ca. 235.000 stk. svin. Det nødvendiggjorde en øget indsats for salg af svin til tredielande og medførte betydelige salg til utraditionelle markeder.

Salgsforeningens opskæring af svin blev fortsat dels - som hidtil - af saltningsegnede svin og dels af ikke-saltningsegnede svin, som blev overtaget ved støtteopkøb på slagterierne. I 1960 svarede Salgsforeningens afsætning af svin i opskåret stand til 640.700 stk. svin, og med variationer fra år til år steg opskæringen til godt 1.126.000 stk. svin i 1965. Der blev i perioden opskåret ialt ca. 4 millioner stk. svin.

Den store stigning i opskæringen af svin skyldtes bl.a. den mellem Salgsforeningen og konservesindustrien indgåede rammeaftale, hvorved Salgsforeningen forpligtede sig til i videst muligt omfang at tilvejebringe dækning for industriens råvarebehov.

Skinker og forender fra Salgsforeningens opskæring blev dels afsat til den danske konservesindustri og dels eksporteret til forskellige markeder.

Midterstykkerne var afsætningsmæssigt en nødlidende vare, men gennem årene fik Salgsforeningen en velkommen øget afsætning af midterstykkerne som råvarer til den i 1960 erhvervede slice-fabrik i Selby og senere til Danepaks ny fabrik i Thetford. Midterstykker blev iøvrigt afsat som kamme og brystflæsk til markeder, der havde interesse herfor.

For tredielands-afsætningen af hele og halve svin var der tre markedsområder: Vesteuropa, Østeuropa og de oversøiske markeder.

Afsætningen til de vesteuropæiske lande - der omfattede Fællesmarkedet, EFTA-landene og øvrige lande - var imidlertid stærkt betinget af landenes egen svineproduktion og dermed deres selvforsyningsgrad.

Uanset det med årene stigende afsætningsbehov var Salgsforeningen ikke interesseret i på det kontinentale marked at sælge svin til for lave priser, især af hensyn til konsekvenserne på det britiske marked. Ved salg til Fællesmarkedet blev det princip fastholdt, ikke at gå under sluseprisen for ikke at give anledning til opkrævning af tillægsimportafgifter.

Denne indstilling øgede naturligvis ikke salget til Fællesmarkedet, men eksporten af svin til landene i Fællesmarkedet var dog i perioden 1960 til 1965 på godt 38.000 tons, hvoraf ca. 17.000 tons blev leveret i året 1965. Frankrig var den største aftager efterfulgt af Italien, Holland, Vesttyskland og Belgien.

Til EFTA-landene blev afsat op imod 50.000 tons svin. Schweiz var både mængde- og prismæssigt den bedste kunde, men der var fortsat i varierende mængder eksport af svin til Sverige, Norge og Finland, og i 1964 lykkedes det at komme ind på det portugisiske marked, som i 1965 købte et betydeligt kvantum.

Salgsforeningens eksport af hele og halve svin i årene 1960 til 1. april 1975

Tons (tallene er afrundede)	**1960/65**	**1966/70**	**1971/april 75**
Fællesmarkedslande:	ca. **38.200**	ca. **26.500**	ca. **30.200**
heraf til: Frankrig	24.200	9.300	6.600
Italien	5.300	15.520	19.900
Holland	4.400	230	
Vesttyskland	3.300	1.450	3.700
Belgien	1.000		
EFTA-lande	ca. **49.700**	ca. **33.600**	ca. **22.700**
heraf til: Schweiz	37.700	18.800	7.620
Sverige	5.700	2.350	
Norge	2.000	6.900	3.040
Portugal	4.000	2.900	8.900
Østrig		2.150	3.000
Finland	300	500	140
Spanien	ca. **7.800**	ca. **300**	ca. **14.800**
Eksport af levende svin	ca. **2.000**	ca. **150**	
heraf til: Vesttyskland	1.000	50	
Østrig	430	100	
Frankrig	570		
Østlande	ca. **52.400**	ca. **1.500**	ca. **8.500**
heraf til: D.D.R.	27.300		
Tjekkoslovakiet	2.100	1.500	
Sovjetunionen	17.500		
Ungarn	5.500		
Polen			8.500
Oversøiske og div. lande	ca. **4.700**	ca. **9.000**	ca. **4.300**

Der blev i 1960 eksporteret 12.000 stk. (ca. 1.000 tons) levende svin til Vesttyskland. Da eksport af levende svin ikke var tilladt af hensyn til beskyttelsen af Den danske Landrace, var det nødvendigt hos Handelsministeriet at få dispensation fra det gældende eksportforbud og at føre kontrol med, at der kun blev leveret galtgrise.

Østrig var i disse år kun interesseret i import af levende svin og havde fået sine leverancer heraf fra østlandene. I 1964 fik Salgsforeningen foden indenfor på dette marked med en lille leverance af levende svin efterfulgt af et større antal i 1965. Også Frankrig og Vesttyskland aftog levende svin i 1965.

Til Spanien, som stod uden for de to markedsområder: EFTA og Fællesmarkedet, blev i 1965 solgt ca. 7.800 tons slagtede svin, hvad der var helt ekstraordinært og en velkommen aflastning af »svinepuklen«.

For østlandenes vedkommende har det altid været svært at bedømme udviklingen i produktionen og behovet for import. Erfaringerne har vist, at østlandene - især Sovjetunionen - optræder som købere i overskudsperioder, hvor der er mulighed for at købe til lave priser.

Blandt østlandene var DDR i årene 1961 og 1962 og i 1964 og 1965 den største kunde. Tjekkoslovakiet kom ind som køber i 1962 og 1963, men var ikke køber til svin i 1964 og 1965. Derimod var der i 1964 og 1965 til Sovjetunionen afsætning for et betydeligt antal svin, og i 1965 viste også Ungarn interesse for at udnytte overskudssituationen i Danmark.

Den ret betydelige afsætning til østlandene i denne periode - på ca. 52.400 tons svin - var en god aflastning for svinerigeligheden. De priser, der var blevet opnået ved dette salg, lå imidlertid væsentligt under baconprisen i Storbritannien. I juli måned 1965 kunne det forudses, at østlandene igen ville gå ud af markedet, og som produktionen og afsætningssituationen tegnede sig, fandt Salgsforeningens bestyrelse det nødvendigt at orientere landmændene om den vanskelige situation og at foretage prisreduktion bl.a. ved helt eller delvis at tilbageholde afregningstillægget over for producenterne.

Publiceringen af situationen tiltrak visse utraditionelle købere, og der blev således til Folkekirkens Nødhjælp afsat 840 tons til en symbolsk pris.

Salgsaktiviteterne i de fjerne oversøiske områder blev udvidet, og der blev i 1965 afsat svin til Chile, Peru og De Vestindiske Øer, og mindre mængder til Singapore og Hongkong og andre lande.

Man kunne spørge, om disse afsætningsmæssige dispositioner i 1965 var rigtige til afvikling af »svinepuklen«, eller om det ikke havde været bedre i endnu større grad at oplagre svinene til senere på året til fabrikation af bacon. Af arbejdsmæssige grunde på slagterierne, manglende lagerkapacitet i frysehusene og iøvrigt af økonomiske grunde var en sådan løsning ikke gennemførlig.

Gennem årene *1966 til udgangen af 1970* forøgedes Salgforeningens opskæring af svin år for år, som følgende tal viser:

1966:	ca. 848.000 stk.
1967:	ca. 1.260.000 stk.
1968:	ca. 1.875.000 stk.
1969:	ca. 1.805.000 stk.
1970:	ca. 2.151.000 stk.

Ialt blev opskåret ca. 7.939.000 stk. svin.

Det antal svin, der blev opskåret, var til dels afhængigt af, hvor mange af de svin, slagte-

rierne stillede til Salgsforeningens disposition, der kunne afsættes som ferske eller frosne svin til forskellige markeder.

Forøget opskæring krævede forøget aktivitet i salget af opskårne dele, og disse bestræbelser blev støttet af voksende interesse hos kunderne for kun at aftage den del af grisen, den pågældende kunde havde særligt behov for, som f.eks. halvfabrikata til videre forarbejdning - med andre ord specialudskæringer.

Denne indstilling hos køberne har især gjort sig gældende på det italienske marked, men også andre markeder var interesseret i opskårne dele, f.eks. havde Polen interesse for brystflæsk.

Den stigende produktion på Danepak-fabrikkerne i England øgede afsætningen af midterstykker dertil, og i 1969 var leverancen til Danepak nået op på over 2 mill. stk.

Totaleksporten af hele og halve svin var i tidsrummet 1966 til 1970 ca. 71.000 tons. Heraf aftog Fællesmarkedslandene totalt ca. 26.500 tons. Italien var langt den største køber efterfulgt af Frankrig, Vesttyskland og Holland.

Alt efter omstændighederne - d.v.s. forsynings- og markedssituationen - regulerede (vanskeliggjorde eller lettede) Fællesmarkedet sin import af svinekød, ved bl.a. at indføre varierende tillægsimportafgifter.

EFTA-partnerne aftog i samme årrække tilsammen ca. 33.600 tons svin. Schweiz var stadig langt den største aftager efterfulgt af Norge, Portugal, Sverige, Østrig og Finland. De bedste priser blev opnået i Schweiz og Norge.

Udover de slagtede svin blev i 1967 og 1968 leveret et antal levende svin til Vesttyskland og Østrig - men betydeligt færre end tidligere.

Østlandene, der i årene 1961 til 1965 havde aftaget godt 52.000 tons svin, var gået ud af markedet med undtagelse af Tjekkoslovakiet, der i 1966 aftog 1.500 tons.

Salget til fjernøstlige markeder, især i 1967 og 1968, var mere et udtryk for et rømningsbehov end god landvinding, da priserne, der blev opnået på disse markeder, ikke tålte sammenligning med baconprisen og ikke kunne danne grundlag for nogen svineproduktion. De største mængder blev solgt til Syd-Vietnam, Hongkong og Peru. Oversøiske og diverse lande aftog ialt i årene 1966 til 1970 ca. 9.000 tons svin.

I 1969, da afsætningen og priserne blev bedre, blev det nødvendigt bl.a. af hensyn til forsyningen af baconmarkedet og hjemmemarkedet at indføre eksportafgifter på svin og udskæringer, og at kvotere eksporten af ferske og frosne skinker og forender. Salgsforeningen, der havde den største part af eksportkvotaen for skinker, anvendte denne til eksport til Sverige, Portugal, Frankrig og Italien.

I perioden *1971 til 1. april 1975* disponerede Salgsforeningen over følgende mængder svin til opskæring:

1971	ca. 2.309.000 stk.
1972	ca. 2.091.000 stk.
1973	ca. 2.044.000 stk.
1974	ca. 1.763.000 stk.
1975 1. kvartal	ca. 274.000 stk.

Det var således fortsat store mængder opskårne dele, der skulle findes afsætning for, såvel på europæiske som fjerntliggende markeder. Salgsforeningen eksporterede i 1972 svinekød til 40 lande.

Eksporten af hele og halve svin fra 1971 til 1. april 1975 var på ialt godt 80.000 tons fordelt på årene, som følger:

i 1971	25.773 tons
1972	30.039 tons
1973	16.101 tons
1974	8.368 tons
og i 1. kvartal 1975	263 tons

Blandt Fællesmarkedslandene, der aftog ialt ca. 30.200 tons, var Italien fortsat den største kunde efterfulgt af Frankrig og Vesttyskland.

EFTA-landene var købere til ialt ca. 22.700 tons svin. Heraf var Portugal nu den største køber efterfulgt af Schweiz, Norge, Østrig og Finland.

Af østlandene var kun Polen i markedet for danske svin i 1971.

Spanien, som i de forudgående 5 år kun havde aftaget ubetydelige mængder, var storkøber af ialt ca. 14.800 tons i årene 1972 og 1973. Chile aftog godt 1.400 tons, og til diverse lande blev eksporteret ca. 2.900 tons.

I 1971 og 1972 var der stærk konkurrence på svinekødsområdet, ikke alene fra Fællesmarkedslandene men også fra Sverige, Finland, Irland og østlandene, og udbudet fra sidstnævnte lande var større end nogensinde.

Den stigende egen produktion i Fællesmarkedet foranledigede indførelse af tillægsimportafgifter for tiden indtil september 1971. Hertil kom, at Fællesmarkedet ydede eksporttilskud til sine medlemslande ved salg af svinekød ud af Fællesmarkedet.

Afsætningssituationen blev yderligere trykket af Kinas salg af svinekød til Frankrig, Italien og Spanien. Det kinesiske svinekød blev leveret affedtet og udbenet til priser stort set svarende til de danske priser for halve svin.

Opmærksomheden var fortsat rettet mod Japan, der generelt forventedes at ville blive et stort marked for svinekød, og bestræbelserne gik ud på veterinært at få åbnet det japanske marked for dansk svinekød. I første omgang lykkedes det for røgvarer, og der var forhåbninger om, at det også ville blive åbnet for fersk flæsk, forudsat at der ikke opstod mund-og klovsyge i Danmark.

Fra Danmarks indgang i Fællesmarkedet den 1. januar 1973 øgedes eksporindtjeningen ved fritagelsen for importafgifterne, ligesom Danmark fremover kunne få del i de eksportsubsidier og andre markedsregulerende foranstaltninger, som medlemskabet af Fællesmarkedet indebar.

Afsætningen i 1974 var skuffende, og årsagen hertil var overskud af oksekød, svinekød og fjerkræ. I foråret blev der udbudt meget svinekød fra østlandene: Polen, Rumænien, Ungarn og DDR.

Senere på året blev dette forhold imødegået ved indførelse af tillægsimportafgifter, men disse foranstaltninger kom for sent til at hindre kaotiske markedsforhold i Fællesmarkedslandene.

Kun 4-5% af verdens produktion af svinekød indgår i international handel, medens 95-96% af svinekødet fortæres i produktionslandene. Danmark, der har ca. 30% af verdenseksporten af svinekød, er meget afhængig af de internationale konjunkturer, og da ca. 80% af den danske produktion skal eksporteres, rammes Danmark hårdt, når verdensproduktionen er høj. I sådanne situationer, hvor udbudet er meget stort, har det været en fordel for den danske svineproduktion at have Salgsforeningen som et koordinerende organ til at varetage en bufferfunktion.

Det i foråret 1974 voksende lager af flæsk blev afsat efter en bedring af markedssituationen i begyndelsen af august, således at lageret i andet halvår var nede på normalt niveau.

Efter Danmarks indtræden i Fællesmarkedet tilbød Salgsforeningen slagterierne at aftage overvægtige svin fra 90 til 100 kg. slagtet vægt for at undgå tysk opkøb i Sønderjylland af disse svin.

Produktionen af tunge svin for eksport - som flere gange tidligere havde været gennemført - blev forsøgsmæssigt genoptaget, og fra januar til medio april 1973 blev der produceret, slagtet og eksporteret - hovedsageligt til Vesttyskland - ca. 9.300 svin.

Årsagen til, at produktionen ikke blev større, måtte henføres til det forhold, at producenterne ikke følte, at økonomien ved produktionen af de tunge svin var tilfredsstillende. På afsætningssiden måtte det ligeledes konstateres, at der ikke var tilfredsstillende økonomi.

Efter at forsøg med krydsning af svin i 1974 har vist tilfredsstillende resultater - på forsøgsstadiet - vil en forsøgsproduktion i større omfang af tunge svin blive genoptaget efter 1. april 1975. Denne produktion holdes foreløbig indenfor 3 slagteriselskabers område.

Det målbevidste arbejde, som gennem slutningen af 1960'erne og begyndelsen af 70-erne er blevet gennemført ved eksporten af opskæringer - af såvel svin som søer - til de forskellige markeder, har efterhånden udkrystalliseret sig i en rimelig efterspørgsel efter disse opskæringer. Det er væsentligt at få den enkelte opskæringsdel placeret på det marked, hvor der er efterspørgsel efter den, således at der derved opnås det størst mulige udbytte af den hele krop.

Eksport af levende søer

Afsætningen af levende søer fortsatte som hidtil til Vesttyskland i overensstemmelse med aftalen, der fastsatte en årlig minimumsmængde på 20.000 tons svarende til 2.500 stk. pr. uge. Aftalen gav dog mulighed for periodevis at forhøje den ugentlige mængde, når importbehovet talte derfor.

Sålænge en mængdemæssig begrænsning blev opretholdt fra tysk side, var det nødvendigt i Danmark at bibeholde kvoteringen over for de danske eksportører, og eksporten blev afviklet i overensstemmelse med den aftale, der var truffet mellem Dansk Eksportør- og Kødgrossistforening og Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening vedrørende priser og eksportafgifter for levende søer.

Der blev i årene *1960 til og med 1965* eksporteret ialt ca. 938.000 stk. levende søer til Vesttyskland. Salgsforeningen var - i samarbejde med de til Salgsforeningen knyttede eksportører - den største leverandør med følgende mængder:

	stk.	tons	% af total-eksporten
1960	138.291	27.399	74,9%
1961	136.494	27.126	74,6%
1962	103.660	20.973	74,3%
1963	85.468	13.792	66,5%
1964	79.245	12.605	65,9%
1965	117.095	18.461	64,7%

Fra 3. juni 1963 ophævede Landbrugsministeriet eksportkvoteringen for levende søer til Vesttyskland, og da der fra 2. september 1963 ville være total liberalisering af flæskehandelen inden for og til Fællesmarkedet, kunne Salgsforeningen ikke se nogen mulighed for at fortsætte handelen med levende søer til Vesttyskland efter de samme retningslinier som hidtil.

Formanden, propr. Johs. Dons Christensen (på talerstolen) og næstformanden, gdr. Otto Lawaetz.

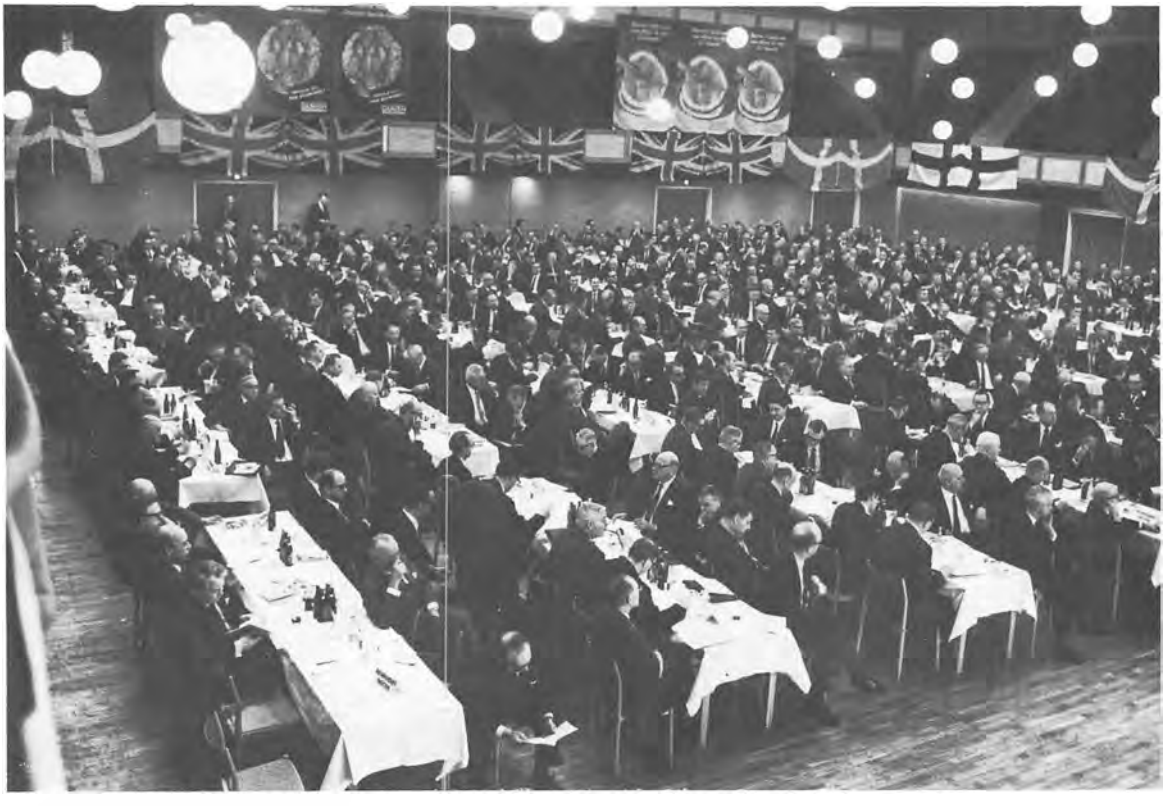

Delegeretforsamlingen påhører formandens beretning.

Fra 29. september 1963 blev derfor det hidtidige samarbejde mellem Salgsforeningen og de private eksportører ophævet, og Salgsforeningen var herefter eneeksportør af levende søer fra slagterierne.

I årene fra *1966 til og med 1970* blev der ialt til Vesttyskland eksporteret 784.037 stk. levende søer svarende til en mængde på 124.067 tons. Heraf udgjorde Salgsforeningens eksport 510.350 stk. eller 80.703 tons, d.v.s. ca. 65%, der fordelte sig som følger:

	stk.	tons	% af total-eksporten
1966	113.764	17.943	62,3%
1967	92.520	14.633	65,4%
1968	110.713	17.453	69,9%
1969	114.386	18.235	68,4%
1970	78.967	12.438	58,8%

Forøgelsen af Salgsforeningens andel i 1968/69 viste, at den stramme prispolitik, der var ført, havde båret frugt.

Tilbagegangen i totaleksporten i 1970 og nedgangen i Salgsforeningens andel skyldtes bl.a. et øget råvareforbrug af sokød til konservesproduktion.

Eksporten af levende søer til Vesttyskland var ikke ude for samme afsætningsvanskeligheder som afsætningen af svinekød iøvrigt, selv om prisen på et vist tidspunkt var nede på et niveau svarende til sluseprisen. Var markedsprisen gået under sluseprisen, ville der være kommet afsætningsvanskeligheder.

I årene 1971 til 1974 var eksporten af levende søer til Vesttyskland på ialt ca. 469.000 stk., hvoraf Salgsforeningen leverede følgende mængder:

	stk.	tons	% af total-eksporten
1971	ca. 73.000	11.560	64,0%
1972	ca. 76.000	12.021	64,4%
1973	ca. 56.000	8.573	38,1%
1974	ca. 18.000	2.809	20,0%

Eksporten af levende søer i 1971 blev ikke, som tilfældet var for svinekød, ramt af EFs tillægsafgifter, og sonoteringen svingede derfor kun i takt med den almindelige markedsudvikling i Vesttyskland.

Fra 1973 til 1974 gik totaleksporten af levende søer ned fra 147.000 stk. til 90.000 stk. hvilket bl.a. skyldtes, at Salgsforeningen fra begyndelsen af september måned indstillede sin eksport af levende søer til Vesttyskland og fremover kun solgte slagtede søer til dette marked.

Eksport og opskæring af søer

Mens eksporten af levende søer kun gik til Vesttyskland, hvor der var sikkerhed for, at søerne blev slagtet - og ikke anvendt til avl - kunne slagtede søer eksporteres til alle interesserede køberlande.

Fra begyndelsen af *1960 og til udgangen af 1965* afsatte Salgsforeningen ialt ca. 80.400 tons slagtede søer. Østlandene, der primært anvender importeret svinekød til fabrikationsformål, var som regel mere interesseret i køb af slagtede søer fremfor de dyrere baconsvin og blev derfor også de største købere i denne periode af et samlet kvantum på ca. 46.600 tons. DDR var den største aftager, efterfulgt af Sovjetunionen, Tjekkoslovakiet, Ungarn og Bulgarien.

Blandt fællesmarkedslandene, som aftog ca. 26.500 tons, var Frankrig den største køber,

fulgt af Italien, Belgien, Vesttyskland og Holland, og blandt EFTA-landene, som aftog ca. 6.900 tons var hovedaftagerne Storbritannien og Finland.

Trods større afsætningsvanskeligheder var det i perioden *1966 til og med 1970* muligt at sælge en del slagtede søer til lande inden for Fællesmarkedet, som aftog ialt 25.270 tons. I denne periode var Italien langt den største aftager og dernæst kom Frankrig. Vesttyskland, der stadig hovedsagelig købte levende søer, aftog dog 2.650 tons slagtede, og mindre kvanta blev solgt til Belgien og Holland.

Til EFTA-landene blev i disse år afsat ca. 4.800 tons slagtede søer og hovedparten heraf gik til Østrig.

Østlandene var stadig storaftagere til ialt ca. 31.300 tons. Den største part heraf blev leveret til Polen, men også Ungarn og DDR var ret betydelige købere.

Spanien købte i 1966 ca. 1.250 tons, men gik derefter ud af markedet, og eksporten af slagtede søer til andre lande omfattede i denne periode kun godt 400 tons.

Ialt blev til samtlige lande eksporteret ca. 63.000 tons slagtede søer i årene 1966 til 1970. Stigende priser satte ind i 1969 bl.a. som følge af nedsættelsen af importafgiften i Fællesmarkedet.

I overensstemmelse med fremtidens krav måtte det være i Salgforeningens interesse at få de enkelte dele af sokroppene frem til de markeder, hvor der var mest efterspørgsel efter den enkelte specialudskæring. Følgelig gik Salgsforeningen i 1968 ind i en større opskæring af søer.

Der blev i årene 1968, 69 og 70 produceret fra ca. 2.000 til 3.200 tons opskårne dele årligt, og i hele perioden fra 1966 til 1970 ialt 8.745 tons. Hovedparten heraf blev afsat til Fællesmarkedslandene, hvoraf Italien var langt den største køber. Polen aftog en del sobrystflæsk.

I perioden fra *1971 til 1. april 1975* afsatte Salgsforeningen ialt til eksport ca. 61.500 tons slagtede søer som halve kroppe. Fællesmarkedet aftog heraf ca. 42.300 tons med Vesttyskland som største køber. Det var udtryk for, at det tyske marked var under omstilling fra at være et marked for levende søer til at blive et marked for slagtede søer.

Italien var fortsat et betydeligt marked for søer og derudover et betydeligt marked for specialudskæringer. Frankrig var stadig køber af søer, men i væsentligt mindre omfang end i de forudgående perioder.

En totalmængde på ca. 3.300 tons slagtede søer til EFTA-landene blev aftaget af Østrig og Finland, og af salget til østlandene på ca. 8.800 tons aftog Polen alene de 8.300 tons. Spanien var på ny køber i 1972 af 2.800 tons slagtede søer, og til andre lande blev fra 1971 til 1974 solgt ca. 4.300 tons.

I periodens begyndelse skulle de øgede mængder sælges i konkurrence med bl.a. Fællesmarkedets store overskud, der blev afsat med betydelige statstilskud. Under disse vanskelige afsætningsvilkår viste det sig værdifuldt, at Salgsforeningen rådede over faciliteter til øget opskæring af søer, og fra 1970 til 1971 øgedes denne opskæring betydeligt.

Salgsforeningens eksport af soudskæringer var som følger:

	1971	ca. 4.700 tons
	1972	ca. 6.200 tons
	1973	ca. 4.400 tons
	1974	ca. 4.100 tons
1. kvartal	1975	ca. 840 tons

Salgsforeningens eksport af hele og halve søer i årene 1960 til 1. april 1975

Tons (tallene er afrundede)	**1960/65**	**1966/70**	**1971/april 75**
Fællesmarkedslandene	ca. **26.500**	ca. **25.270**	ca. **42.300**
heraf:			
Frankrig	13.500	8.900	1.300
Italien	9.500	13.160	15.800
Belgien	2.200	550	-
Vesttyskland	900	2.650	25.200
Holland	400	10	-
EFTA-lande	ca. **6.900**	ca. **4.780**	ca. **3.280**
heraf:			
Storbritannien	4.200	380	-
Finland	2.000	280	1.200
Østrig	600	3.800	2.000
Sverige	60	10	-
Norge	20	110	-
Schweiz	-	200	80
Østlande	ca. **46.600**	ca. **31.300**	ca. **8.800**
heraf:			
DDR	24.600	2.800	-
Sovjetunionen	10.100	-	
Tjekkoslovakiet	9.900	-	500
Ungarn	1.000	6.600	
Bulgarien	1.000	-	
Polen	-	21.900	8.300
Andre lande	ca. **430**	ca. **1.700**	ca. **7.100**
heraf:			
Spanien	100	1.250	2.800
Div. andre lande	330	450	4.300

I 1972, hvor omsætningen af soudskæringer var på sit højeste, omfattede eksporten af denne vare 12 forskellige lande.

Fra 1. april 1974 blev soeksporten - i overensstemmelse med Salgsforeningens ændrede leverings- og sortimentsbestemmelser - frigivet til slagterierne, men i betragtning af Salgsforeningens hidtidige store omsætning af søer blev det besluttet, at Salgsforeningen fortsat skulle engagere sig i sohandelen på fuld kommerciel basis ved afsætningen af de søer, slagterierne ville stille til Salgsforeningens disposition.

Eksport af svinespisefedt

På grund af et fortsat stort importbehov for fedt fortsatte Storbritannien som hovedaftager af en totalmængde på ca. 43.300 tons i *perioden 1960-65.* Den årlige leverance toppede med 10.500 tons i 1965.

I modsætning til andre lande, der købte bulkvarer, var Storbritannien stadig det store forbrugermarked, der aftog fedtet som mærkevare - Danelard - i detailpakninger.

Østlandene var i denne 6 års periode også importører af svinespisefedt fra Danmark med køb af følgende mængder: Ungarn ca. 12.700 tons, Tjekkoslovakiet ca. 3.900 tons, DDR ca. 2.100 tons og Polen ca. 2.800 tons, alt leveret i blokke.

Afsætningen af flydende fedt i tankvogne til Vesttyskland fortsatte og nåede i denne periode op på ialt ca. 6.300 tons, og diverse lande aftog ca. 1.400 tons, således at totaleksporten af svinespisefedt i denne periode udgjorde ca. 72.500 tons.

Dommerudvalget ved Fedtbedømmelser der udøvede kvalitetskontrol med Salgsforeningens eksportfedt, skærpede kravene således, at dansk svinefedt stadig uden vanskeligheder kunne opfylde importlandenes krav.

Tanker, der havde været fremme, om bygning af en fedtcentral blev ikke realiseret, hvorfor der på Cold Stores i Kolding - i forbindelse med udvidelse af frysehuset - blev inddraget nye lokaler til modernisering af Salgsforeningens fedtpakkeri. Dette nye anlæg åbnede mulighed for, at fedtet kunne aftages fra slagterierne i tankvogne.

Der var en tendens til, at slagterierne nedlagde egne fedtsmelterier for i stedet at sende råvaren til afsmeltning på et større fedtsmelteri, således at der i 1965 af 76 slagterier kun var 60, der selv afsmeltede fedt.

I perioden 1966-70 eksporterede Salgsforeningen ca. 48.300 tons fedt, hvoraf Storbritannien aftog ca. 41.400 tons. Til Vesttyskland gik ca. 1.800 tons, hvoraf de 1.000 tons blev leveret i 1966. I de følgende år skete en stærk nedtrapning af eksporten til dette marked.

Af østlandene købte gennem disse år Ungarn ca. 2.300 tons, Polen ca. 1.000 tons og Jugoslavien ca. 700 tons fedt. Til andre lande, herunder også oversøiske områder, blev eksporteret ca. 1.100 tons.

Fra 1966 til 1970 gik Salgsforeningens totaleksport af fedt ned fra ca. 13.000 til godt 7.000 tons årligt. Den væsentligste årsag hertil var et større forbrug på hjemmemarkedet - bl.a. til minkavlen.

Afsætningen til hovedmarkedet Storbritannien, der i 1966 var ca. 11.000 tons, gik tilbage år for år og var i 1970 nede på ca. 5.700 tons.

Nedgangen i forbruget af svinespisefedt førte til skærpet konkurrence mellem de udby-

dende lande, der alle kastede sig over de få markeder, hvor der endnu kunne sælges fedt.

U.S.A., der gennem årene havde eksporteret store mængder fedt til det britiske marked, tabte i 1968 markedsandel på grund af konkurrencen fra Fællesmarkedet, der i kraft af eksportsubsidier kunne afsætte betydelige mængder i Storbritannien.

U.S.A. tog konkurrencen op ved at give eksporttilskud på fedt, og der opstod ængstelse for, at denne konkurrence mellem U.S.A. og Fællesmarkedet skulle bringe prisen på svinespisefedt ned under prisen på teknisk fedt, hvilket dog ikke skete.

Dommerudvalget ved Fedtbedømmelser fulgte gennem årene fortsat kvaliteten, og bedømmelsesresultaterne viste en ensartet og høj kvalitet af dansk eksportfedt.

Arbejdet med udviklingen af nye fedtprodukter førte til fremstilling af fedt med noget blødere konsistens, men en præsentation heraf i Storbritannien skabte ingen interesse, og der ville næppe for dette nye produkt kunne opnås en højere pris end for Danelard.

Salgsforeningens eksport af svinefedt i tiden *fra 1971 til og med første kvartal 1975* udgjorde ialt ca. 29.600 tons, hvoraf Storbritannien aftog det væsentligste kvantum ca. 28.700 tons.

Indgangen i Fællesmarkedet skabte usikkerhed med hensyn til Storbritanniens fremtidige forsyning med svinespisefedt, der i stor udstrækning havde været dækket af import fra U.S.A., som i adskillige år havde givet støtte til denne eksport.

Udligningstilskuddene fra Fællesmarkedet til Danmarks eksport af fedt til Storbritannien blev dog foreløbigt sat således, at Salgsforeningen havde et godt økonomisk grundlag for at kunne fortsætte eksporten.

Fra 1. februar 1973 blev eksporten af fedt frigivet, men de fleste slagterier valgte dog fortsat at sælge deres fedt gennem Salgsforeningen, hvilket var naturligt i betragtning af den markedsandel, Danelard havde opnået i Storbritannien.

Sammenlignet med de forudgående perioder betød de ændrede prisforhold i Storbritannien og udligningstilskuddene fra Fællesmarkedet gunstigere betingelser for fedteksporten til gavn for Salgsforeningen og slagterierne.

I 1973 skete iøvrigt den ændring, at Dommerudvalget ved Fedtbedømmelser blev ophævet, og kontrollen med kvaliteten af svinespisefedt blev lagt ind under det samtidigt oprettede Kvalitetsudvalg.

Eksportfremmende indsats ved udstillinger o.lign. i forskellige lande

I kraft af DANISH-mærkningen kunne de danske baconsider, som blev eksporteret til det britiske marked siden 1951, identificeres som danske af såvel handelen som forbrugerne, og mærkningen kunne danne udgangspunkt for en reklameindsats for dansk bacon.

Dette var ikke tilfældet for Salgsforeningens eksport til andre lande, bl.a. fordi tyngden i eksporten lå på varer, som i importlandene blev anvendt til videre forarbejdning, men også fordi eksporten til de fleste andre lande var hæmmet af kvantitative importrestriktioner og høje toldsatser. De salgsfremmende foranstaltninger, som blev gennemført i disse lande, var derfor først og fremmest deltagelse på de store fødevare-messer og -udstillinger, hvor handelen og forbrugerne fik et indtryk af, hvad Danmark kunne præstere, når det gjaldt svin og svineprodukter.

Udstillingsdeltagelsen, der altid skete i samarbejde med dansk landbrugs øvrige eksportudvalg, startede i Vesttyskland. I begyndelsen blev tilrettelæggelsen og deltagelsen på de forskellige udstillinger koordineret af Landbrugsrådet, men fra sommeren 1959 overgik denne funktion til Landbrugets Afsætningsråd og fra maj 1961 til Landbrugets Afsætningsudvalg-LAU.

Salgsforeningen deltog for første gang på en udstilling - »Grüne Woche« i Berlin - i 1958, men i de følgende år og helt frem til 1975 har Salgsforeningen været fast repræsenteret med egen stand på den danske fællesstand ikke blot på denne udstilling, som blev afholdt hvert år, men også på »LEFA«-messen i Hamburg, »ANUGA«-messen i Köln og »IKOFA«-messen i München, der alle kun blev afholdt hvert andet år.

I årene 1960-62 udvidedes aktiviteten til også at omfatte deltagelse på en fødevareudstilling i Bologna i Italien.

Fællesmarkedets importbegrænsende politik med høje afgifter på varer fra lande uden for fællesskabet vanskeliggjorde den danske eksport af svin og svinekød. I 1963 frigav EF-landene imidlertid importen af forarbejdede produkter af svinekød mængdemæssigt, og selvom der fortsat blev opkrævet

Fra Salgsforeningens stand på de store tyske fødevare-udstillinger.

høje importafgifter, gav dette alligevel mulighed for en dansk eksport af især kødkonserves og sliced bacon.

Salgsforeningens deltagelse på fødevareudstillingerne i Vesttyskland blev i overensstemmelse hermed omlagt til først og fremmest at omfatte disse produkter og havde i de følgende år karakter af en præsentation af produkter fra forædlingsindustrien i en periode, hvor denne eksportmæssigt arbejdede under særdeles vanskelige forhold. Udstillingsaktiviteten blev i årene 1964-72 i et samarbejde med Mejerierne udvidet til også at omfatte en »vandreudstilling« på en række husmoderudstillinger i større vesttyske byer, hvor de besøgende kunne se, smage og købe de forskellige danske specialiteter.

I 1970 var Salgsforeningen deltager i et rent dansk udstillingsarrangement i Düsseldorf i Vesttyskland i forbindelse med et stort anlagt udenrigsministerielt fremstød i denne by over temaet »Dänemark in Düsseldorf«. Året efter blev deltaget i et tilsvarende arrangement i Torino, Italien.

Sammen med nogle af de øvrige eksportudvalg deltog Salgsforeningen for første gang i 1972 på »SIAL«-udstillingen i Paris - en stor og velbesøgt, international fødevaremesse, som afholdes hvert andet år. Med baggrund i bl.a. de gode afsætningsmuligheder på det franske marked blev deltagelsen på denne udstilling gentaget i 1974.

Sverige havde udviklet sig til et godt marked for visse danske svinekødsudskæringer. På denne baggrund deltog Salgsforeningen i 1972 og 1973 på »St. Eriks Mässan« i Stockholm, en ren forbrugerudstilling, hvor der med succes blev solgt færdigtilberedte, grill-

stegte spareribs til de besøgende til fortæring på stedet.

Også på de oversøiske markeder er den salgsfremmende indsats, der har været gennemført for de danske landbrugsprodukter og herunder svinekødet, blevet koordineret af Landbrugets Afsætningsudvalg. Aktiviteterne er bl.a. blevet tilrettelagt fra de kontorer, som LAU etablerede i Beirut (1961), Hong Kong (1964), Puerto Rico (1965) og Tokio (1968). Disse kontorers formidling af eksportkontakter og salgsfremmende aktiviteter var især af betydning i de år, hvor Danmark stod udenfor EF og derfor måtte søge at finde afsætning i de oversøiske områder.

Kødkonservesindustrien

Som omtalt i det foregående fik kødkonserveseksporten igennem 1950'erne et stadigt voksende omfang. Fra ca. 28.000 tons i 1950 til en værdi af ca. 144 millioner kr. steg eksporten til ca. 74.000 tons i 1960 til en værdi af ca. 477 millioner kr.

Denne fremgang var bl.a. blevet muliggjort ved Salgsforeningens opskæring af svin, hvorfra konservesindustrien fik leveret skinker og forender - og i perioder tillige brystflæsk - til rimelige priser.

Eksporten - især af dåseskinker - til U.S.A. var endvidere blevet fremmet ved den gennemførte Dollar-præmieringsordning, der i begyndelsen var 8% af eksportværdien, men som blev reduceret gennem 1950'erne for helt at bortfalde ved udgangen af 1961.

Ved etableringen af EFTA i 1959/60 blev der fastsat regler, hvorefter handelen med industrivarer skulle kunne foregå frit over landegrænserne uden told og kvantitative restriktioner. Desværre for konservesindustrien blev kødkonservesvarerne ikke betragtet som industrivarer men som landbrugsvarer, og for landbrugsvarer blev der ikke etableret fri samhandel.

Konservesindustrien fik dog den fordel af EFTA-aftalen, at den britiske told for de vigtigste kødkonservesvarer blev reduceret til halvdelen den 1. juli 1960, hvorefter tolden helt faldt væk den 1. juli 1961. Toldreduktionen og toldbortfaldet var dog kun gældende for farsvarer, d.v.s. luncheon meat, chopped pork, chopped ham og lignende varer, hvorimod der fortsat skulle betales told ved import af danske dåseskinker og -bove.

Schweiz var ved EFTA-aftalens indgåelse gået med til at oprette et mindre kontingent for import af kødkonserves fra EFTA-landene, mens de øvrige EFTA-lande ikke gav nogen indrømmelse til import af kødkonserves.

Da tolden på dansk bacon blev aftrappet og bortfaldt på samme måde som tolden for farsvarerne, medførte Danmarks tilslutning til EFTA imidlertid også, at råvarerne i Danmark, hvis pris i særlig grad blev påvirket af baconprisen i Storbritannien, blev tilsvarende dyrere.

Salgsforeningens opskæringsordning var til stor hjælp for konservesproduktionen, men opskæringen var noget svingende under hensyntagen til slagtningernes størrelse og mulighederne for afsætning af fersk svinekød til anden eksport.

Endvidere medførte opskæringsordningen, at der på hjemmemarkedet var et to-prissystem, hvilket kunne være til skade for de konservesproducerende slagterier, der selv foretog opskæring for egen regning.

Rammeaftalen mellem konservesindustrien og Salgsforeningen

Den 25. marts 1960 fandt der et møde sted mellem repræsentanter for Kødindustriens Fabrikantforening, Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening og Kødkonservesfabrikernes Eksportsammenslutning. Dette møde var indledningen til de drøftelser, der resulterede i oprettelsen af en rammeaftale mellem konservesindustrien og Salgsforeningen.

Rammeaftalerne dannede grundlag for det meget indgående samarbejde, der kom til at finde sted mellem konservesindustrien og Salgsforeningen fra 1960 og frem til Danmarks indtræden i Fællesmarkedet den 1. januar 1973.

Når konservesindustriens repræsentanter i marts 1960 havde ønsket mødet med Salgsforeningen, var grunden den, at industrien havde fået store problemer som følge af

1) dollar-præmieringens aftrapning,
2) bacontoldens bortfald og den dermed forventede stigning i råvarepriserne på det danske hjemmemarked og
3) konkurrentlandenes subsidieordninger.

Konservesindustriens repræsentanter var interesseret i en udbygning af opskæringsordningen og indgåelse af en langtidsaftale med Salgsforeningen.

Der blev afholdt mange møder mellem Salgsforeningen og konservesindustrien i løbet af 1960, og hen på slutningen af året blev der endelig opnået enighed om et forslag til en rammeaftale, der blev godkendt på andelsslagteriernes delegeretmøde den 22. november 1960. Rammeaftalen trådte i kraft den 1. januar 1961.

I rammeaftalen hedder det til indledning:

»I erkendelse af industriens store betydning som råvareaftager fra det danske landbrug og som markedsregulerende faktor for baconafsætning m.v. er parterne enige om vigtigheden af for dansk landbrug, at produktionen og eksporten af kødkonserves, tilberedte kødvarer m.v. fremmes mest muligt.

Salgsforeningen tilsiger derfor industrien hjælp i disse bestræbelser særlig med henblik på at tilvejebringe en ligelig konkurrenceevne, der i forhold til øvrige lande er blevet yderligere forværret gennem den påbegyndte afvikling af dollar-præmieringen, følgerne på hjemmemarkedet af toldlettelserne for bacon i England m.v.

Industrien tilsiger sin medvirken til at søge produktionen fremmet mest muligt med henblik på anvendelsen af samtlige dele af grisen for hermed at medvirke til en forøget og dermed billigere produktion af svin.

Parterne er enige om, at de foranstaltninger, der træffes på grundlag af aftalen, hverken direkte eller indirekte må virke diskriminerende og foranledige indgreb i de enkelte virksomheders selvstændighed, jfr. dog efterfølgende bestemmelser«.

Konservesfabrikkerne forpligtede sig til at overholde de prisaftaler, der var indgået i Kødkonservesfabrikkernes Eksportsammenslutning. Salgsforeningen skulle fortsætte sin opskæringsordning som hidtil og iøvrigt gennem sine råvaredispositioner i videst muligt omfang tilvejebringe dækning for industriens behov for skinker og forender.

Der skulle iværksættes en kvantumrabatordning, hvorefter der skulle ydes et fastsat ørebeløb pr. kg eksporteret vare, idet Salgsforeningen dog på forhånd tog forbehold med hensyn til eksporten til Storbritannien og iøvrigt ville forbeholde sig sin stilling med hensyn til de øvrige markeder inden for EFTA.

Det blev også aftalt, at der til fremme af eksporten af kødkonserves skulle stilles midler til rådighed for en fælles propaganda, under forudsætning af at kødindustrien ville indføre et fælles kendetegn af en sådan størrelse, at der på grundlag heraf kunne gennemføres en effektiv reklame.

Der blev nedsat et fællesudvalg, senere kaldet 9-mandsudvalget, bestående af 3 repræ-

sentanter for Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening, 3 for de konservesproducerende svineslagterier og de dertil knyttede virksomheder og 3 fra de private kødkonservesfabrikker. Dette 9-mandsudvalg skulle administrere ordningen.

Kvantumrabatterne blev i første omgang for eksport til lande uden for EFTA fastsat til:

skinker	25 øre pr. kg råvare
forender	25 øre pr. kg råvare
midterstykker	40 øre pr. kg råvare
farsvarer	25 øre pr. kg råvare

9-mandsudvalget kom til at holde møde mindst én gang om måneden, og i de 11 år, hvor rammeaftalen og kvantumrabatterne eksisterede, blev der afholdt 164 møder i 9-mandsudvalget.

Drøftelserne angik naturligvis i særlig grad kvantumrabatternes størrelse, idet udvalget ved fastsættelsen heraf tog hensyn til svineslagtningernes størrelse, afsætningsmulighederne for bacon til Storbritannien, for fersk svinekød til tredielande, og økonomien i kødkonserveseksporten.

Det var betydelige beløb, der i årene 1961-1973 blev udbetalt i kvantumrabatter til konservesfabrikkerne. De mindste tal var i 1961 og 1968, hvor der blev udbetalt henholdsvis 22,6 og 24,6 millioner kr., mens der i 1966 blev udbetalt 135,6 millioner kr. og i oktoberåret 1971/72 blev udbetalt 150,2 millioner kr. som kvantumrabatter.

Finansieringen af kvantumrabatordningen for konservesindustrien skete dels fra de 2 gange 75 millioner kr., der var stillet til rådighed for landbruget ved landbrugsforliget i 1961, dels fra den senere oprettede Landbrugets Dispositionsfond og fra provenuet af hjemmemarkedsafgiften og endelig af penge tilvejebragt ved Salgsforeningens kommercielle virke.

Konkurrence om et »Fællesmærke«

Som nævnt var det et led i aftalen med konservesindustrien, at der til brug i en fælles propagandaindsats for kødkonserves skulle indføres et fælles mærke.

Landbrugets Afsætningsudvalg - LAU - udarbejdede flere forslag til et sådant fælles mærke, uden at forslagene dog kunne vinde konservesfabrikkernes tilslutning. Derfor besluttede 9-mandsudvalget at udskrive en konkurrence i september måned 1962 for at finde frem til et egnet forslag. Der blev udsat en præmiesum på 20.000 kr., der skulle fordeles med en førstepræmie på 10.000 kr., en andenpræmie på 5.000 kr. og 5.000 kr. til øvrige præmier efter dommerkomitéens skøn.

Dommerkomitéen bestod af specielt sagkyndige på området fra Dansk Salgs- og Reklameforbund, Handelshøjskolen, Tegnerforbundet, Sammenslutningen af Industrielle Grafikere samt fra LAU.

Der indkom 2.300 forslag til et fælles mærke, og det var et stort arbejde for dommerkomitéen at gå forslagene igennem.

I 1963 blev det besluttet at sende vindermærket sammen med to af LAU udarbejdede forslag til afprøvning i U.S.A.

Indførelsen af et fællesmærke var genstand for mange drøftelser i årene frem til 1965, men det blev aldrig indført.

Grunden hertil var bl.a., at eksporten af de danske dåseskinker havde skiftet karakter. Især det forhold, at en stadigt større del af

Danmarks eksport af svinekødskonserves

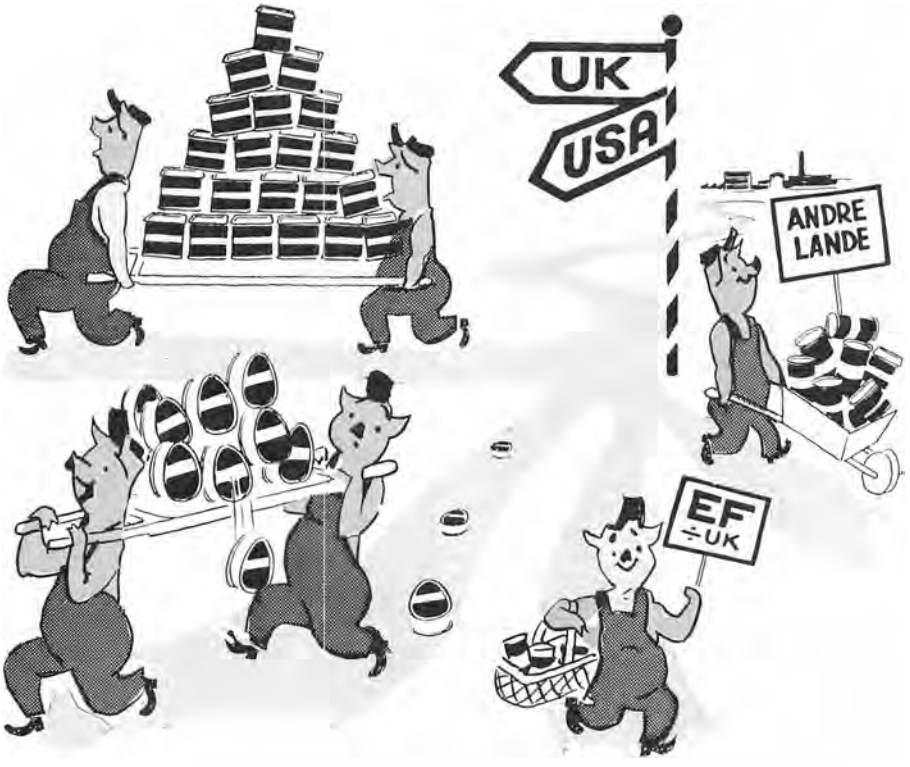

Tons	1961	1972	1973	1974
UK	41.845	70.888	62.019	59.706
USA	27.539	74.798	70.611	59.815
Øvrige EF-lande		5.893	6.816	9.227
Andre lande	12.934	42.109	35.721	39.428
Ialt	82.318	193.688	175.167	168.176

1.000 kr.	1961	1972	1973	1974
UK	203.875	397.097	448.093	449.905
USA	239.202	844.214	913.548	802.119
Øvrige EF-lande		35.063	58.011	80.286
Andre lande	79.185	263.825	284.271	343.951
Ialt	522.262	1.540.199	1.704.373	1.676.261

Kilde: Danmarks Statistik, 1974 foreløbige tal.

USA's import af svinekødkonserves

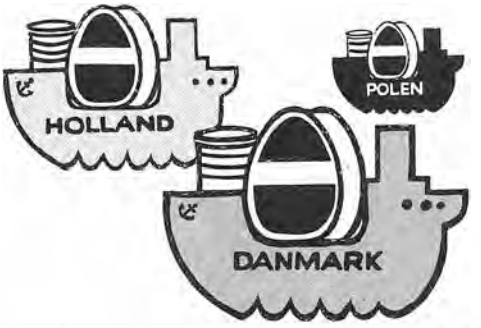

Skinker og bove/forender

	Import tons	Leverandørlande, %-andele			
		Danmark	Polen	Holland	Andre lande
1961	52.142	33,8	26,9	33,5	5,8
1973	139.356	41,1	17,6	30,1	11,2
1974*)	129.280	37,1	20,7	27,3	14,9

Anden svinekødkonserves (sliced bacon, pork loin og farsvarer)

	Import tons	Leverandørlande, %-andele			
		Danmark	Polen	Holland	Andre lande
1961	6.879	46,3	24,7	21,3	7,7
1973	18.969	62,7	18,3	2,7	16,3
1974*)	16.740	60,1	17,4	3,0	19,5

Storbritanniens import af svinekødkonserves

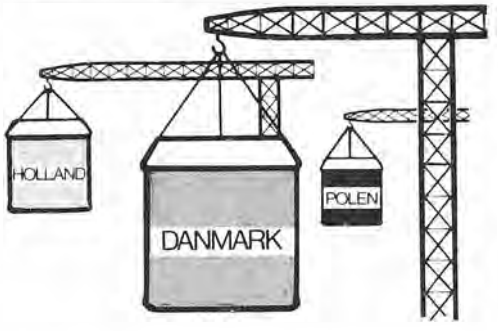

Bacon og skinker på dåse

	Import tons	Leverandørlande, %-andele			
		Danmark	Polen	Holland	Andre lande
1961	36.874	19,9	6,8	46,1	27,2
1973	38.341	15,4	5,8	61,6	17,2
1974*)	41.040	15,0	5,7	62,8	16,5

Svinekødkonserves iøvrigt

	Import tons	Leverandørlande, %-andele			
		Danmark	Polen	Holland	Andre lande
1961	66.727	40,9	8,6	25,1	25,4
1973	70.502	60,9	10,0	19,2	9,9
1974*)	62.470	63,9	8,3	17,9	9,9

*) Foreløbige tal.

skinkerne blev skåret i skiver på amerikanske slice-fabrikker og pakket i plastposer, var medvirkende til, at tanken om fællesmærket blev droppet. De amerikanske opskæringsfabrikker anvendte nemlig ofte danske og hollandske skinker i flæng, og det var vanskeligt fra dansk side at få en kontrol med, at fællesmærket kun blev anvendt på pakker med dansk skinke.

Forsøg med konservesgrise

Et spørgsmål, der i årenes løb gav anledning til megen diskussion mellem konservesindustrien og Salgsforeningen, var størrelsen af de danske svin. Salgsforeningen har hele tiden været interesseret i at fastsætte vægtgrænser, over- og undervægtsfradrag på en sådan måde, at svineproducenterne leverede en gris af den størrelse, der var bedst egnet til fremstilling af bacon til Storbritannien.

Konservesindustrien var interesseret i at få fremstillet en større gris, dels fordi kødet fra en større gris er mere modent og giver en bedre kødfarve i færdigvarerne, d.v.s. kogte skinker og kogte forender, og dels fordi større råvareenheder ville medføre lavere produktionsomkostninger pr. kg i fabrikkerne.

Efter et betydeligt pres fra konservesfabrikkerne gik Salgsforeningen med til i 1963, 1964 og 1965 at gennemføre forsøg med at producere store konservesgrise. Forsøgene blev gennemført på gården Lille Ladager i nærheden af Køge. Det var oprindelig fastsat, at svinene skulle fodres op til en levende vægt på 90, 105, 120 og 135 kg, men allerede på et tidligt tidspunkt viste det sig, at de to største vægtgrupper kunne udgå, da kødet fra disse store svin var alt for groft.

Foruden spørgsmålet om det kvalitetsmæssige skulle forsøgene indebære økonomiske beregninger for at finde frem til, om svinene kunne produceres med økonomisk udbytte for såvel landmanden som for konservesfabrikanten.

Da resultaterne forelå, gav de ikke et entydigt svar på spørgsmålet. Ganske vist var det billigere for svineproducenten at lave store grise, især fordi udgiften til pattegrisen blev fordelt på nogle flere kg, men samtidig var fedtindholdet i grisene højere, således at konservesfabrikantens udbytte blev væsentligt mindre, og konklusionen af forsøget var, at der totalt ikke var nogen fordel ved at producere de tungere svin.

I fortsættelse af forsøgene på Lille Ladager blev det besluttet i 1969 at gennemføre et forsøg i større omfang på 16 landejendomme på Ringsted- og Vejleegnen. Resultaterne af dette store forsøg viste sig at være de samme som ved forsøget på Lille Ladager.

Svinene var noget federe end svin af normal baconstørrelse. Værdien for konservesfabrikanten pr. kg var derfor mindre end for baconsvin. Omkostningerne for landmanden ved produktionen af de store konservesgrise var mindre pr. kg end omkostningerne ved at producere svin med den normale baconvægt.

Omkostningsbesparelsen var omkring 18 øre pr. kg, mens det økonomiske udbytte for konservesfabrikkerne var fra 7 til 20 øre mindre pr. kg end ved at anvende kød fra normale baconsvin. I bedste fald ville der således være en fortjeneste på 11 øre og i dårligste fald et tab på 2 øre pr. kg, når man betragtede den samlede økonomi.

Konservesindustriens samarbejde med Forskningsinstituttet

Da Slagteriernes Forskningsinstitut blev startet i 1954, var der blevet indgået en aftale

mellem Salgsforeningen og Kødkonservesfabrikkernes Eksportsammenslutning, hvorved der blev åbnet mulighed for, at Forskningsinstituttet kunne drive forskning på kødkonservesområdet, mod at konservesindustrien skulle betale et bidrag til Instituttet.

I 1965 blev der indgået den aftale, at Salgsforeningen skulle betale for det mere langsigtede arbejde og halvdelen af arbejdet med mere kortsigtede problemer, hvilket naturligvis reducerede konservesindustriens bidrag betydeligt.

Konserveseksporten op til 1975

Virkningen af de mellem kødkonservesindustrien og Salgsforeningen indgåede samarbejdsaftaler er klart illustreret af den gennem 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne skete udvikling i konserveseksporten, som i 1965 var på 126.000 tons til en værdi af 822 millioner kr. og i 1970 174.000 tons til en værdi af 1,3 milliarder kr.

Den største mængdemæssige eksport blev nået i 1972 med 195.000 tons til en værdi af 1,5 milliarder kr. Derefter gik den eksporterede mængde tilbage og var i 1974 160.000 tons til en værdi af 1,6 milliarder kr.

I 1973 og i særlig grad i 1974 havde konservesfabrikkerne meget vanskelige økonomiske vilkår. Den dårlige økonomi ramte især de konservesfabrikker, der producerede skinker og forender til det amerikanske marked.

Grunden hertil var, at prisniveauet i U.S.A. gik ned gennem vinteren 1973/74 og foråret 1974. Denne prisnedgang skyldtes, at de amerikanske slagtninger var steget, således at prisen på amerikansk svinekød var lav. Hertil kom, at kursen på dollar blev reduceret betydeligt, og endelig skete der en nedsættelse af Fællesmarkedets restitutioner.

Konservesfabrikkerne reagerede ved at nedskære produktionen, hvilket medførte lukning af adskillige produktionsanlæg og afskedigelse af ca. 25% af konservesindustriens arbejdsstyrke.

De fleste konservesproducerende virksomheder afsluttede deres regnskabsår 1973/74 med store underskud, og der kom i løbet af efteråret 1974 forslag frem om, at Salgsforeningen igen skulle etablere en ordning, der kunne yde konservesfabrikkerne støtte. Et forslag gik ud på genindførelse af eksportstøtte i lighed med kvantumrabatordningen, der ophørte ved Danmarks indtræden i Fællesmarkedet. Et andet forslag gik ud på, at skinker og forender fra Salgsforeningens opskæring skulle leveres til konservesindustrien til priser lavere end markedspriserne.

Ingen af disse forslag fik dog fornøden tilslutning blandt slagterierne. Et flertal var af den opfattelse, at ejerne af de enkelte konservesfabrikker alene måtte påtage sig ansvaret for, hvorvidt og i hvilket omfang konservesproduktionen skulle foregå.

Den nedsatte produktion af dåseskinker og -forender og forbedrede prisforhold i U.S.A. fjernede i løbet af foråret 1975 størsteparten af industriens økonomiske vanskeligheder.

»Gris på gaflen«

Oplysnings- og reklameindsats på hjemmemarkedet

Opskæringen af svin til konservesindustrien medførte som tidligere nævnt et overskud af midterstykker, herunder først og fremmest brystflæsk. Efterspørgslen efter denne relativt fede udskæring var samtidig faldet en del p.g.a. en ret udbredt »kalorieskræk« blandt forbrugerne på dette tidspunkt. Det var på denne baggrund Salgsforeningens bestyrelse i 1957 besluttede at iværksætte en oplysnings- og reklamekampagne på hjemmemarkedet for at stimulere efterspørgslen efter det stribede flæsk.

Kampagnens velklingende slogan »Gris på gaflen« blev i de følgende år indarbejdet gennem annoncer i dagblade og ugeblade og brochurer tilsendt husstandene direkte eller uddelt gennem slagter- og viktualiebranchens detailhandlere. Både annoncer og brochurer indeholdt opskrifter på flæskeretter, hovedsagelig baseret på anvendelsen af det stribede flæsk, koge- og stegeflæsket.

Detailhandlerne blev forsynet med butiks-reklamemateriale og oplysningsarbejdet blev yderligere udbygget ved, at husholdningskonsulenter fra Slagteriernes Forskningsinstitut arrangerede madlavningsdemonstrationer landet over i samarbejde med lokale husholdningsforeninger og lignende.

I perioden 1958-1963 hvilede »Gris på gaflen«-kampagnen i et årligt budget på 1-1¼ mill. kr. Fra 1964 og indtil 1975 har budgettet ligget på 2 mill. kr. årligt. Disse beløb skal ses på baggrund af et salg af svinekød på hjemmemarkedet på 2 mill. svin, hvilket – ved et budget på 2 mill. kr. – svarer til en investering i reklame på 1 kr. pr. svin eller ca. 1¼ øre pr. kg svinekød solgt på hjemmemarkedet.

Fra starten var det et vigtigt led i målsætningen for »Gris på gaflen«-kampagnen at lære forbrugerne nye anvendelsesmåder for det stribede flæsk, og i Forsøgskøkkenet på Slagteriernes Forskningsinstitut, som altid har stået som garant for det madmæssige indhold i »Gris på gaflen«-kampagnen, blev udviklet mange nye serveringsformer for det stribede flæsk.

Sideløbende med introduktionen af disse nye retter har det imidlertid gennem alle årene også været »Gris på gaflen«-kampagnens opgave med jævne mellemrum at huske forbrugerne på de gode gamle, traditionelle flæskeretter som fx. stegt flæsk, paneret flæsk, brunkål, gule ærter, æbleflæsk, brændende kærlighed, ribbensteg og æggekage. Retter, som alle stammer fra det gamle, danske bondekøkken, og som i sig selv er et stykke dansk madkultur, men som tidernes skiften, ændringer i spisevanerne og andre faktorer af og til fortrænger fra ikke mindst byboernes menukort.

Herudover har det været et led i filosofien bag reklamens udformning, at jo mere forbrugerne ved om svinekødet, desto mere tilbøjelige vil de være til at vælge dette til den daglige madlavning. Ud fra dette har en væsentlig del af indholdet i »Gris på gaflen«-reklamen gennem alle årene været oplysninger om indkøb og opbevaring af svinekød og de forskellige udskæringers anvendelse, tilberedning og servering, således at der i realiteten mere har været tale om at videre bringe information og oplysning til forbrugerne end at udsætte disse for en egentlig reklamepåvirkning.

Væsentlige dele af »Gris på gaflen«-kampagnen har da også konstant været rettet mod de yngre og de helt unge forbrugere, og gennem et flereårigt samarbejde med en meget stor del af landets skolekøkkener er det end-og lykkedes at starte »opdragelsen« og informations-formidlingen på et meget tidligt stadie hos fremtidens forbrugere. Som led i denne del af »Gris på gaflen«-indsatsen er der med sagkyndig bistand fra undervisnings-eksperter fremstillet et helt specielt materiale i form af undervisningsark og -tavler, forskellige brochurer og et hefte med titlen »Køkkenskriverier« med skole-eksempler på god mad.

Eftersom selve varen, det stribede flæsk, ikke i sig selv appellerer særlig stærkt til forbrugerne, har den grundlæggende ide i »Gris på gaflen«-kampagnen lige fra starten været offentliggørelse af opskrifter, hvori det stribede flæsk eller andet svinekød indgår.

Opskrifterne har været ledsaget af indbydende farve-illustrationer af de færdige serveringer. Selve slogan'et »Gris på gaflen« har blot været det, der har knyttet de forskellige dele af kampagnen sammen - en slags visitkort kan man sige.

Det varemæssige indhold i »Gris på gaflen«-kampagnen var oprindeligt koncentreret om det stribede flæsk. Dette ændredes, efterhånden som forbrugernes »kalorieskræk« blev mindre udtalt i begyndelsen af 1960-erne til, at kampagnen sideløbende hermed også skulle medvirke til at opretholde og gerne forøge forbruget af svinekød som helhed på hjemmemarkedet - ikke blot i konkurrence med de øvrige kødsorter, men også i konkurrence med alle andre varer og tjenesteydelser - herunder ikke mindst de forskellige langvarige forbrugsgoder og ferierejser m.v. - om en plads på forbrugernes budgetter.

»Gris på Gaflen«-reklame i en butik.

Udover annoncer, tryksager, butiks-reklamemateriale har mange andre reklamemidler gennem årene været taget i anvendelse i »Gris på gaflen«-kampagnen, såsom biografreklame, busreklame, plakatreklame, reklameindslag i den kommercielle »Radio Merkur« og i årene 1964-65 over temaet »Mad og mode« en specielt tilrettelagt demonstrationsturne til alle landets større byer.

I landbrugets udstillingslokale i det gamle Axelborg gennemførtes i 1961 et særligt »Gris på gaflen«-arrangement, hvis hovedformål var at slå et slag for et øget baconforbrug på hjemmemarkedet. Efter indretningen af propagandacentret »EKKODANMARK« i det nye Axelborg i 1966, som drives af Landbrugets Afsætningsudvalg, har der også i disse lokaliteter været afholdt forskellige arrangementer som led i slagteriernes fælles hjemmemarkedsreklame.

I 1961 fik man den ide at præsentere de farve-annoncer, som året igennem ville blive indrykket i ugebladene i form af en kalender, som bl.a. blev udsendt til slagter- og viktualiebranchens detailhandlere. Året efter blev denne ide videreudviklet, og udover en præsentationskalender, som kun blev trykt i et begrænset oplag, fremstilledes i et oplag på ½ mill. eksemplarer en mindre kalender, der blev tilbudt - og solgt til fremstillingsprisen til de handlende som en jule- og nytårshilsen,

de kunne videregive til kunderne. Disse kalenderprojekter har siden været faste - og bl.a. på grund af den lange levetid særdeles effektive led i »Gris på gaflen«-kampagnen.

På samme måde er der i årenes løb fremstillet forskellige opskriftsamlinger, som i hefteform er solgt til forbrugerne til en pris af nogle få kroner, som har bevirket, at heftenes fremstilling - det samlede oplag er nået op på ca. ¾ mill., eksemplarer - økonomisk har kunnet hvile i sig selv.

Efter nogle års forarbejder kunne man i 1970 udgive en kogebog på 250 sider, som over titlen »Bord dæk dig... med Gris på gaflen« samlede alle relevante oplysninger om indkøb, behandling, opbevaring, tilberedning og servering af svinekød. Herudover rummede bogen et væld af opskrifter på retter tilberedt af alle dele af grisen og specielle afsnit om fx. køkkenredskaber, tilbehør, borddækning og vin afrundede det alsidige værk. Kogebogen blev dels anvendt i PR-øjemed i det løbende propaganda-arbejde for svinekød på hjemmemarkedet og dels er den blevet solgt direkte til forbrugerne.

For at fremme afsætningen af svinekød på hoteller og restauranter har en særlig del af »Gris på gaflen«-kampagnen siden 1965 været rettet mod disse. I månedlige udsendelser af »Køkken-tips« gives der råd og vejledning om svinekødets anvendelse, behandling og servering i restauranterne. Denne indsats er senere blevet suppleret med en tilsvarende oplysningstjeneste overfor cafeterier, grill-barer og kantiner.

På den anden danske »Food Fair«, som fandt sted i Ålborg i 1961, var en del af Salgsforeningens deltagelse udformet som en »Bacon-bar«. Ideen bag dette var gennem servering af forskellige, veltilberedte retter med bacon til fortæring på stedet at gøre propaganda overfor de besøgende fra såvel udland som indland for at skabe øget interesse for de danske eksport-svineslagteriers hovedprodukt, bacon, som hidtil kun havde haft et virkeligt marked i Storbritannien.

Bacon-baren havde stor succes på udstillingen, hvilket fik De samvirkende sjællandske Landboforeninger til at rette henvendelse til Salgsforeningen om at lade Bacon-baren opstille på »Det sjællandske Fællesskue« på Bellahøj i København. Også her fik Bacon-baren succes, og siden da har den været et fast indslag på ikke blot »Det sjællandske Fællesskue« på Bellahøj og senere i Roskilde, men også på »Det fynske Fællesskue« i Odense og på »Det jydske Ungskue«, først i Århus og senere i Herning.

Successen på dyrskuerne bevirkede, at Salgsforeningen som et led i propagandaen for bacon på hjemmemarkedet i 1962 etablerede en stationær »Bacon-bar« på Dyrehavsbakken i Klampenborg ved København. Det var ligeledes planen at søge etableret en fast »Bacon-bar« i Københavns »Tivoli«, men denne plan lod sig desværre ikke realisere. Driften af »Bacon-baren« på Dyrehavsbakken kunne gennem adskillige år nogenlunde hvile i sig selv og var dermed ikke blot et morsomt men også billigt propaganda-indslag i et specielt miljø. Efter at Salgsforeningen havde drevet »Bacon-baren« gennem 11 år, blev den afhændet i 1972.

På landsdelsdyrskuerne indrettedes som en fornyelse fra og med 1973 halvdelen af Bacon-baren som en »Gris på grill«-bar, hvorefter de besøgende nu også kan få serveret grill-stegt ribbensteg, svinekam og spareribs.

Som led i den fælles reklame på hjemmemarkedet har Salgsforeningen siden 1962 stillet mindre transportable bacon-barer til rådighed for de enkelte slagterier til brug på lokale dyrskuer, udstillinger og lignende.

I Bacon-baren på Bellahøj. Kong Frederik IX drøfter sliced bacon med dir. H. Behnke.

Tilknyttede virksomheder

Udover de i det foregående omtalte selskaber, som ejes og drives af Salgsforeningen, har Salgsforeningen gennem årene medvirket - sammen med andre af landbrugets organisationer - ved oprettelsen af en del virksomheder, som ved deres virke indgår - eller har indgået - som led i landbrugets salgsdispositioner m.m.

I takt med skete ændringer i afsætningsforhold og lignende er Salgsforeningens direkte interesse i eller samarbejde med disse virksomheder forøget eller aftaget, som det vil fremgå af det følgende.

GALT-OX HOLDING A/S

A/S S. HOULBERG

Efter nogle driftsmæssigt vanskelige år for firmaet Houlberg, der arbejdede i lejede lokaler i Københavns Kødby, blev det i 1959 nødvendigt for de gamle ejere at afhænde firmaet.

Der førtes forhandlinger til forskellige sider, og resultatet blev, at Privatslagteriernes Organisation og De Samvirkende Danske Andels-Svineslagterier købte firmaet og fordelte aktierne imellem de to grupper på basis af deres andel af svineslagtningerne.

Med i handelen fulgte et lille aktieselskab - HAMCO - der var blevet benyttet som handelsselskab, men hvor der ikke længere fandt aktiviteter sted.

Når andels- og privatslagterierne gik ind for dette køb, var der flere årsager hertil:

1. Man ønskede at have indblik i prisudviklingen i Københavns Kødby og at kunne gennemføre en markedsryddende funktion.
2. Man var ikke interesseret i at få eventuelle udenlandske købere ind på markedet.
3. Navnet HOULBERG var godt indarbejdet, især indenfor pølsevognsområdet.

Udviklingen i de kommende år var ikke gunstig for firmaet, idet forskellige ordninger, som Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening gennemførte i begyndelsen af 60'erne, f.eks. støtteopkøb af blåstemplede svin o. lign., reducerede Kødbyens betydning som prisregulator ganske væsentligt, ligesom de indførte ordninger reducerede mulighederne for de forædlende virksomheder i Kødbyen for at øge gunstige indkøb af råvarer.

Disse forhold havde tidligere givet de forædlende virksomheder mulighed for at opnå rentabilitet i driften. - Samtidig med at ordningerne om støttekøb o. lign. indførtes, skete der en udvikling henimod, at slagterierne i større udstrækning begyndte at forædle en større og større del af deres egne råvarer, og da efterkontrollen i Kødbyen blev ophævet, kunne slagterierne levere direkte til deres kunder i Københavnsområdet.

MEATCUT A/S

I midten af 60'erne var vanskelighederne for afsætning af landbrugets varer meget store. Danmark stod udenfor Fællesmarkedet, og der var en generel overskudsproduktion af landbrugsprodukter.

Drøftelser mellem OXEXPORT og Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening førte derfor til, at man i 1964 i fællesskab og med lige stor indskudskapital vedtog at oprette et selskab - MEATCUT A/S - der skulle forsøge afsætning af detailpakkede, dybfrosne produkter af såvel svine- som okse- og kalvekød.

Virksomheden startede i lejede lokaler på kvægtorvet i Randers og nåede i det første år en efter omstændighederne rimelig omsætning.

Ejerne af Emborg Produktion ønskede i 1965 at afhænde selskabets produktionsvirksomhed i Ålborg. Produktionen på denne virksomhed var af nogenlunde samme karakter som på MEATCUT A/S i Randers. Gennemførte analyser vedrørende afsætningen af de pakkede dybfrosne produkter på såvel europæiske som oversøiske markeder viste, at der kunne blive tale om et forøget salg for MEATCUT A/S. Det blev derfor besluttet at købe produktionsvirksomheden tilhørende Emborg Produktion A/S.

Kort tid efter overtagelsen af denne virksomhed - der blev købt af MEATCUT A/S - blev produktionen i de lejede lokaler i Randers nedlagt. Ved købet overtog MEATCUT A/S tillige 2 aktieselskaber: FÆRDIGFRYS A/S og HYGGEMAD A/S, ligesom der blev overtaget en aktiepost i Ålborg Eksportslagteri A/S. Dette selskab ændrede senere navn til: DE FORENEDE NORDJYSKE KREATURSLAGTERIER A.M.B.A.

FÆRDIGFRYS A/S

Dette firma var et distributionsselskab, der havde sin kundekreds på cateringmarkedet. Selskabet solgte ikke alene de varer, der produceredes på MEATCUT, men alle dybfrosne varer, der anvendtes indenfor cateringmarkedet, som f.eks. grønsager, fjerkræ o. lign.

FÆRDIGFRYS havde et depot i København, hvorfra København og det øvrige Sjælland blev betjent, medens Midt- og Sønderjylland samt Fyn betjentes fra et senere oprettet depot i Kolding og Nordjylland fra det senest oprettede depot i Ålborg.

FÆRDIGFRYS blev efterhånden en særdeles stor kunde hos MEATCUT.

HYGGEMAD A/S var tænkt benyttet som et selskab, der skulle drive bistroer, og blev da også i mindre målestok i en kortere periode anvendt efter formålet.

Rent økonomisk var der ikke meget at hente ved drift af disse bistroer, der som regel var forpagtede, men det gav gode muligheder for testsalg af nye produkter fra egne produktionsvirksomheder.

Ved salget af FÆRDIGFRYS, som omtales senere, ophørte samtidig aktiviteterne i HYGGEMAD A/S.

J. STEFFENSEN A/S

I slutningen af 1965 og begyndelsen af 1966 var der stor tiltro til, at en centralopskæring af kød og flæsk til forsyning af supermarkederne, ville være fremtidens løsning.

For at kunne betjene supermarkedskæderne med centralopskåret kød og flæsk, måtte der til S, Houlberg A/S skaffes yderligere produktionslokaler, da der ikke var plads nok til denne produktion indenfor S. Houlberg A/S. Sideløbende med forhandlingerne herom meddelte ejerne af A/S J. Steffensen, at de var interesserede i at afhænde denne virksomhed.

Foretagne beregninger over værdien af en sammenlægning af S. Houlberg A/S og A/S J. Steffensen viste, at det skulle være muligt at opnå betydelige fordele ved en sådan sammenlægning af de to selskabers produktion, distribution og administration. Ved en erhvervelse af A/S J. Steffensen kunne der samtidig skaffes produktionsfaciliteter til den forannævnte centrale opskæring og detailpakning af kød og flæsk til supermarkederne. Resultatet af de gennemførte analyser og overvejelser blev, at A/S J. Steffensen blev erhvervet i 1966 af Salgsforeningen.

Sammen med OXEXPORT ejede slagterierne nu MEATCUT, FÆRDIGFRYS og HYGGEMAD, medens Salgsforeningen alene ejede A/S J. Steffensen, og De Samvirkende Danske Andelsslagterier og Privatslagteriernes Organisation i fællesskab ejede S. HOULBERG A/S og HAMCO A/S.

GALT-OX HOLDING A/S

Det blev derfor besluttet efter forhandling mellem de interesserede parter at oprette et holding-selskab, der skulle eje den fulde aktiekapital i de nævnte selskaber, og GALT-OX HOLDING blev derfor stiftet i 1966 med en aktiekapital på 14 mill. kr. fordelt med 13 mill. kr. til Salgsforeningen og 1 mill. kr. til OXEXPORT.

GALT-OX HOLDING overtog derefter aktierne i de forskellige selskaber, hvorefter ejerforholdet var ens for alle selskaberne.

Når man foretog denne koncentration, var det naturligvis for at opnå besparelser ved sammenkøring, men den uensartede struktur i selskaberne i såvel produktion som kundekreds gav dog ikke mulighed for de store fordele ved sammenkøringen.

Kort efter GALT-OX HOLDING's stiftelse i slutningen af 1966 begyndte strukturændringerne indenfor slagterisektoren at tage fart, og de første fusioneringer fandt sted. Dette bevirkede meget naturligt, at de store fusioner i større udstrækning end tidligere ønskede at opbygge egen forædling og salgsapparat, hvilket gjorde tanken og ideen med GALT-OX HOLDING A/S noget illusorisk.

Dette fik da også til følge, at OXEXPORT i 1972 ønskede at udtræde af GALT-OX HOLDING. OXEXPORT's aktieandel blev erhvervet af Salgsforeningen, der nu 100% ejer aktiekapitalen i GALT-OX HOLDING.

Den kendsgerning, at virksomhederne under GALT-OX HOLDING i større og større udstrækning kom i et konkurrenceforhold overfor deres ejere - svineslagterierne - blev uholdbar i længden, og man fandt det derfor rigtigt at afhænde de to virksomheder STEFF-HOULBERG og FÆRDIGFRYS, som blev solgt til henholdsvis F.S.A. og BEAUVAIS-PLUMROSE til overtagelse den 1.8. 1973.

STEFF-HOULBERG's produktioner, der hidtil havde fundet sted i lejede lokaler i Kødbyen, blev meget snart efter F.S.A.'s overtagelse af virksomheden flyttet til F.S.A.'s egne forædlingsafdelinger på de forskellige slagterier under F.S.A.

Tilbage er nu MEATCUT A/S, der hovedsagelig arbejder med forædling af oksekød, og som på dette område ikke konkurrerer med svineslagterierne. Der udføres også en del lønarbejde ved opskæring af svin og kreaturer samt videreforarbejdning af delstykker fra disse opskæringer.

MEATCUT's produktionslokaler er siden overtagelsen i 1965 udvidet flere gange. Der er således bygget et nyt emballagelager, et

Meatcut A/S

Der arbejdes i et af produktionslokalerne.

nyt frysehus, og administrationsbygningen er blevet udvidet.

I 1969-71 blev der foretaget en gennemgribende ændring og udvidelse af selve produktionslokalerne og kølerummene.

MEATCUT arbejder hovedsagelig på eksportområdet og har gennem årene haft sin største afsætning til Mellemøsten og det svenske marked, men har dog også en god afsætning på hjemmemarkedet.

Spredning af eksporten på forskellige markeder er et vigtigt mål, for derigennem at være mindre afhængig af enkeltmarkeder. Man ønsker derved at undgå de alvorlige følger af politiske beslutninger i et land, og som i værste fald kan afstedkomme, at eksporten til det pågældende land standses fra dag til dag.

Kræfterne for afsætning af virksomhedens produkter er i øjeblikket især koncentreret om landene indenfor Fællesmarkedet.

A/S Danir - Danir Company Ltd.

På initiativ af Landbrugets Afsætningsråd blev der i efteråret 1959 sat drøftelser i gang med henblik på stiftelse af et frysehus- og distributionsselskab i Iran.

Landbrugets Afsætningsråd havde siden sin start i 1958 gennemført betydelige analyser i det mellemøstlige område. Konklusionen af disse analyser var, at man tilrådede, at dansk landbrug for at befæste sin position i dette område etablerede sine egne faciliteter.

A/S DANIR blev stiftet i 1960. Kapitalen var for 50%'s vedkommende ejet af iranske interesser, og de resterende 50% var fordelt med 3/6 til Mejeriernes Fællesorganisation, 2/6 til OXEXPORT og 1/6 til Salgsforeningen.

Selskabet skulle bygge frysehus i Teheran og Khorramshahr og disponere over rullende frysemateriel. Formålet med dette var distribution af danske fødevarer i Iran. Salgsforeningen gik med i dette ud fra solidaritet med de to øvrige landbrugsorganisationer. Svinekød er ikke den store artikel i Iran, hvor ca. 80-90% af befolkningen er muhamedansk.

Indvielsen af selskabets kølehuse i Teheran fandt sted i april 1962, og en del danske landbrugsvarer fandt afsætning på det iranske marked.

Samarbejdet mellem de danske og de iranske partnere i selskabet gik dog ikke så tilfredsstillende som ønsket. I 1967 måtte det konstateres, at indførelsen af høje toldsatser for smør og kød i Iran og andre uforudsete vanskeligheder reducerede det danske landbrugs interesse i selskabet, som krævede stadige kapitaltilskud til opretholdelse af driften.

I 1968 blev det da vedtaget at overdrage hele aktiekapitalen til de iranske aktionærer, hvorved dansk landbrugs - og hermed Salgsforeningens - direkte økonomiske interesse i selskabet ophørte.

Landbrugets Fødevarekiosker

Et særligt led i den salgsfremmende indsats har været landbrugets fødevarekiosker, af hvilke den første kiosks etablering i Kastrup Lufthavn i 1955 tidligere er omtalt.

I juni 1959 indrettedes en tilsvarende, omend mindre kiosk i havnestations-bygningen på Englandskajen i Esbjerg. Samtidig indtrådte Ægeksport-Udvalget i samarbejde om driften af disse kiosker.

I juni 1962 oprettedes en p.g.a. forholdene endnu mindre kiosk i indenrigs-ventesalen i Hamburgs lufthavn i Fühlsbüttel, og i maj 1963 blev der etableret en relativt stor kiosk i en speciel salgs- og servicepavillon på toldventepladsen i det nye trafikanlæg, Rødby Færge ved Rødby havn.

Formålet med disse fødevarekiosker var fra starten på en tiltalende måde at præsentere et passende udsnit af dansk landbrugs kvalitetsprodukter for det rejsende publikum. Præsentationen og det salgsfremmende moment er blevet underbygget af et egentligt salg, hvis formål dels har været at skabe liv i kioskerne og dels at medvirke til, at virksomheden i økonomisk henseende så vidt muligt har kunnet hvile i sig selv.

Da DFDS skulle bygge en ny passagerterminal i Esbjerg besluttede de deltagende organisationer at nedlægge fødevarekiosken, hvilket skete i juni 1967. Medvirkende til denne beslutning var dog også, at kiosken havde en meget begrænset åbningstid - kun umiddelbart op til den daglige båds afgangstid - samt at England var det marked, hvor de danske landbrugsprodukter var bedst repræsenteret i butikkerne.

Kiosken i Hamburg blev nedlagt i 1969, hvor indenrigs-ventesalen blev flyttet til en ny bygning, hvor der ikke kunne etableres en fødevarekiosk. I 1971 overgik sekretariatsfunktionen for Landbrugets fødevarekiosker fra Landbrugsrådet til Landbrugets Afsætningsudvalg. Med et stigende antal færgeafgange fra Rødby blev ventetiden for bilisterne og dermed incitamentet til at forlade bilerne mindre. Samtidig betød Danmarks indtræden i EF i 1973 ikke alene, at der kom flere danske landbrugsprodukter frem i de øvrige EF-landes detailbutikker, men også at den forskel mellem detailpriserne der havde væ-

Landbrugets Fødevarekiosk i Københavns Lufthavn, Kastrup.

ret på fødevarer i de danske og især de vesttyske butikker i nogen grad blev udlignet. Fødevarekiosken i Rødby Færge blev derfor nedlagt med udgangen af 1973.

Med det stadig stigende passager-antal i Københavns Lufthavn og med en årlig omsætning på adskillige mill. kr. har fødevarekiosken i Kastrup gennem alle årene været langt den mest værdifulde blandt landbrugets fødevarekiosker. Flere gange er kiosken blevet udvidet og ombygget, således at den til stadighed har været fuldt på højde med udviklingen og en værdifuld propaganda-foranstaltning for de danske landbrugsprodukter.

AGRICOLD A/S

Opførelsen af frysehuset i Esbjerg påbegyndtes i juli 1948 - af Landbrugsministeriets Kvæg- og Kødudvalg - med grundstensnedlæggelse den 15. september 1949, og varer blev modtaget til indfrysning fra den 26. september 1951.

Frysehuset i Esbjerg blev i 1951 overdraget til De samvirkende danske Andelsselskaber, De samvirkende danske Husmandsforeninger og De samvirkende danske Landboforeninger, der bortforpagtede frysehuset for en 10 års periode til OXCO - Landbrugets Kvæg- og Kødsalg, senere OXEXPORT.

OXCO købte i 1953 frysehuset i Næstved, og den 1. juni 1963 købte OXEXPORT tillige frysehuset i Esbjerg. Begge frysehuse blev drevet under navnet AGRICOLD; Dansk Landbrugs Fryse- og Kølehuse.

I januar 1964 påbebyndtes opførelsen af en ny frysehusblok, den blev færdig i juli 1966.

»Agricold A/S«, Esbjerg.

Den 1. april 1964 blev aktieselskabet, AGRI-COLD A/S stiftet med de tre eksportorganisationer: Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening, De danske Mejeriers Fællesorganisation og Landbrugets Kvæg- og Kødsalg, OXEXPORT som aktionærer - hver med 1/3 af aktiekapitalen.

Den 1. april 1973 solgte OXEXPORT sin part af aktiekapitalen til de to andre aktionærer med en halvdel til hver.

Foruden frysehusvirksomhed i Esbjerg og Næstved, udføres i Esbjerg opskærings- og pakkefunktioner, og i både Esbjerg og Næstved afdelingerne er der fordelingslager af detaildybfrostvarer.

Slagteriernes Forskningsinstitut

På andelsslagteriernes delegeretmøde i 1950 blev forelagt et forslag til oprettelse af »et forsøgsslagteri, et laboratorium og en slagteriskole«. Man fandt, at den hidtil praktiserede produktion bød på mange opgaver for nærmere undersøgelse, og desuden ville talrige nye produktioner komme til at lægge beslag på den påtænkte forsøgsvirksomhed.

Som eksempler på arbejdsopgaver blev nævnt maskinafprøvninger, laboratoriemæssige undersøgelser af slagteriernes varer og bistand ved udvikling af nye produkter bl.a. inden for kødkonserves. Sammenfattende sagt skulle forsøgs- og undervisningsvirksomheden arbejde til gavn for slagteriernes fortsatte udvikling og til imødegåelse af de krav, der i stadig stigende grad stilles.

Andelsslagterierne og Privatslagteriernes Organisation blev enige om at oprette den foreslåede institution, der siden blev kaldt Slagteriernes Forskningsinstitut, og som fik hjemsted i Roskilde.

Bygningen af instituttet blev begyndt i efteråret 1952. Det blev opført for midler fra Fond for Andels- og Privatslagteriernes Forsøgsslagteri, Laboratorium og Slagteriskole med et tilskud af Marshallmidler. Instituttet gik i arbejde i sommeren 1954. Indvielsen fandt sted 15. oktober samme år.

Instituttet blev indrettet og udstyret på en sådan måde, at der var fortrinlige forudsætninger for at gå i gang med løsningen af slagteriernes og kødindustriens tekniske og økonomiske problemer. Der var kemiske og bakteriologiske laboratorier, der var et smagsbedømmelsesrum, tekniske anlæg til frysning, køling, røgning, autoklavering m.m. i forsøgsmålestok, et maskinværksted og et bibliotek.

Det var vigtigt, at instituttets forsøgsresultater blev nyttiggjort via kursus-, publikations- og konsulentvirksomhed. Derfor var der i det nye institut også et kursuslokale og en lille offset-trykkemaskine. Endvidere blev instituttets stab af kemiingeniører, dyrlæger, husholdningskonsulenter og slagteriuddannet personale allerede i 1955 udvidet med to industrikonsulenter, der skulle bistå virksomhederne med indførelse af nye løn- og regnskabssystemer, tidssvarende markedsføring m.m.

Fra indvielsen og frem til midten af 1960'erne voksede instituttets aktiviteter og i takt hermed personaletal og areal. Ved indvielsen var der ansat 42 personer ved instituttet. 10 år senere - i 1964 - var der ansat 185 og i begyndelsen af 1970'erne ca. 200. I 1975 måtte der som følge af kødindustriens anspændte økonomiske situation foretages en personalereduktion på 25-30%.

Baggrunden for instituttets vækst var dels, at de planlagte arbejdsopgaver fik et større omfang end antaget ved starten. Dertil kom, at der blev taget mange nye opgaver op. De

Slagteriernes Forskningsinstitut i Roskilde.

Der arbejdes i instituttets laboratorier.

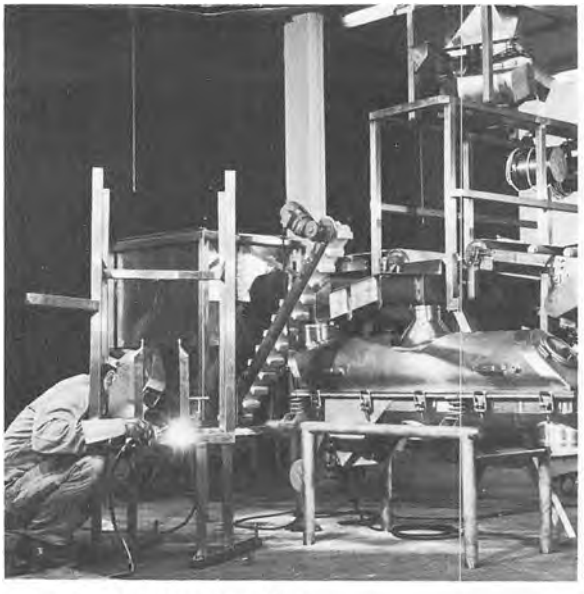

Opbygning af tørsaltemaskine.

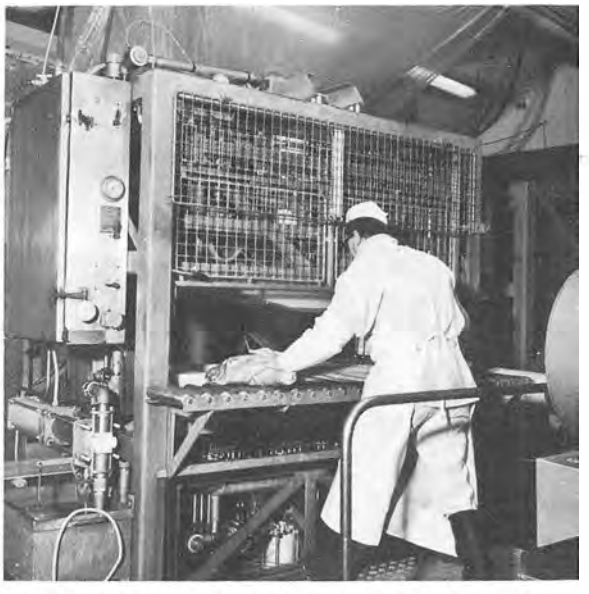

Multistiksprøjtemaskinen, som instituttet har udviklet.

nævnte to industrikonsulenters virksomhed førte således til, at der i midten af 1960'erne var ansat et halvt hundrede økonomer og industriteknikere på instituttet. Nogle af de aktiviteter, som instituttet havde påbegyndt blev iøvrigt senere udskilt og fortsat på Slagteriskolen og Landbrugets EDB-centraler uafhængigt af instituttet.

De forøgede aktiviteter medførte et behov for mere plads. Indvielsen af en ny hovedbygning, nye laboratorier og en værkstedsbygning 23. juli 1963 betød en udvidelse af gulvarealet fra ca. 2.000 m² til godt det tredobbelte og skabte den nødvendige plads for bl.a. arbejdet med biokemiske opgaver og maskinudvikling. Af hensyn til fabriksplanlægningsarbejdet blev foretaget endnu en udvidelse. Ved indvielsen heraf 16. august 1967 var instituttets gulvareal bragt op på ca. 7.000 m². Senere ombygninger er sket inden for de bestående mure. Efter personalereduktionen i 1975 er en del af instituttet blevet udlejet til Slagteriskolen i Roskilde.

I de første år var instituttets arbejde navnlig koncentreret om at fastholde og udbygge kvalitetsniveauet for de vigtigste produkter. Efterhånden blev der sideløbende hermed lagt større og større vægt på udbytteforbedrende og omkostningsreducerende foranstaltninger, således at instituttet gennem teknisk forskning, udviklingsarbejde og konsulentvirksomhed kunne medvirke til fremme af den tekniske og erhvervsøkonomiske udvikling inden for de danske slagterier og kødindustrielle virksomheder.

Instituttets driftsøkonomiske og drifttekniske arbejde har omfattet store langsigtede projekter og disses omsætning i praksis, f.eks. indføring af akkord. Herudover har været arbejdet med komplicerede opgaver inden for sygdomsbekæmpelse hos svin, udvikling af kødkvalitetsvurderingssystemer, klassificeringsmåleudstyr, slagterimaskiner etc.

Det er betegnende for virksomheden i de senere år, at instituttet ikke blot har smagsbedømt og analyseret prøver af dyr fra avls- og fodringsforsøg, men i samarbejde med samvirksomhedens andre grene har søgt at præge svineavl og -produktion med henblik på at opnå en råvare, der er kvalitetsmæssigt tilfredsstillende inden for alle anvendelsesområder. Også på en række andre områder har instituttet - som omtalt i de foregående afsnit i dette skrift - ydet en grundlæggende indsats i udviklingsarbejdet.

De faglige udvalg, hvis branchekyndige repræsentanter har til opgave at gennemgå instituttets udkast til arbejdsprogrammer, sikrer instituttets nære tilknytning til branchen og dens problemer.

Slagteriskolen

Slagteriskolen blev oprettet i 1944. Den praktiske del af uddannelsen blev dengang gennemført på Odense Andels Svineslagteri og den teoretiske del fandt sted på Odense Tekniske Skole.

I 1954 flyttede skolens virksomhed til Roskilde i forbindelse med oprettelsen af Slagteriernes Forskningsinstitut. Det var kravene til fremstilling af bl.a. dansk bacon af høj ensartet kvalitet, der var baggrunden for oprettelsen og videreførelsen af Slagteriskolen.

Slagteriskolens virksomhed voksede i omfang i de år uddannelsen fandt sted på Slagteriernes Forskningsinstitut. Bestyrelsen besluttede derfor i 1958 at undersøge muligheden for at oprette en selvejende institution under Undervisningsministeriet i lighed med de tekniske skoler, der på det tidspunkt bl.a. havde ansvaret for at uddanne slagte- og pølsemagerlærlinge på aftènskolekurser.

Slagteriskolen i Roskilde.

Ved omlægningen af denne aftenundervisning til dagskole for alle håndværksfag, var det naturligt at undersøge om Slagteriskolen i Roskilde kunne blive centralkostskole for hele landet for industriuddannelserne, d.v.s. pølsemagere, slagtere på svine- og kreaturslagterier samt tarmrensere.

I 1961 kunne ministeriet meddele, at Slagteriskolen kunne godkendes som tilskudsberettiget fagskole med særlig indretning og udstyr til uddannelse af slagteri- og kødindustriens personale og med dertil hørende kostskole.

Bestyrelsen fandt, at en række andre uddannelser burde tilknyttes Slagteriskolen. Således var det naturligt, at skolen tilbød uddannelse til alle, der er beskæftiget med detailhandel med kød, og skolen har i årenes løb udviklet en lang række kursustilbud til detailhandelen. Disse kurser søges af et stort antal elever fra såvel de private slagtemestre som fra private supermarkeder og kooperationens forretninger.

Men også den mere teknologiske del af levnedsmiddelproduktionen har plads på skolens kursustilbud. Da Slagteriskolen i 1964 kunne flytte ind i egne bygninger på Maglegaardsvej i Roskilde var laborantuddannelsen en af de første, der startede. Særligt den mikrobiologiske linie er udviklet på skolens kurser for såvel laboranter som laboratorieteknikere.

I 1969 påbegyndte skolen en uddannelse af levnedsmiddelteknikere, der særlig er uddannet til at kunne indtræde i bl.a. slagteriernes driftledelse, som assistenter og funktionsledere i driftledelsen.

Undervisning i opskæring.

Slagteriskolens øvelsesbutik.

Uddannelsen af specialarbejdere til slagteri- og kødindustri har i de seneste år været et område, der har udviklet sig kraftigt. Uddannelsen gennemføres bl.a. ved kurser, der gennemføres ambulant på virksomheder med faglærere fra Slagteriskolen. Ialt ca. 1.000 specialarbejdere har hvert år fået en sådan ambulant uddannelse. Denne uddannelse gennemført på virksomhederne er stærkt medvirkende til at knytte Slagteriskolen og virksomhederne sammen og er med til at sikre, at skolen's faglærere ikke bliver for teoretiske i deres undervisning.

En af grundene, til at specialarbejderuddannelsen er steget så kraftigt og nu udgør ca. 1.500 deltagere pr. år, skal søges i den omstændighed, at antagelsen af lærlinge er aftaget i de seneste år.

Som erstatning for lærlingeuddannelsen er De Erhvervsfaglige Grunduddannelser (EFG) ved at udvikles. På slagteriskolen optages i disse år ca. 200 elever i EFG, - en del af disse elever vælger efter det første brede basisår at gå ind i en faglig uddannelse til pølsemager, slagter, tarmrenser og butiksslagter.

På lignende basisskoler i Aalborg og Holstebro uddannes der også basiselever til levnedsmiddelområdet og på de tre skoler uddannes ialt 620 elever. Denne uddannelse ventes udbygget til at omfatte 6-10 basisskoler landet over og vil kunne give det nødvendige rekrutteringsgrundlag for medarbejdere til slagteri- og kødindustrien.

Slagteriskolen er gennem en række udvidelser gennem årene udviklet til en moderne fagskole med en bred faglig basisuddannelse og en række specialuddannelser, der sigter mod funktioner indenfor slagteri- og kødindustri.

Slagteriskolen råder idag over et moderne undervisningsudstyr placeret i pølsemageri, slagteri for slagtning af svin og kreaturer, en moderne øvelsesbutik og et velindrettet tarmrenseri samt en række laboratorier og speciallokaler og nødvendige teorilokaler.

Skolen har et dagligt elevtal på ca. 450 elever, hvoraf ca. 200 bor på skolen og deltager i det fritidssamvær, som skolens lokaler også er indrettet til.

Slagteriernes investeringer kan sammen med statens bidrag opgøres til ca. 30 mill. kr. Driftudgifterne dækkes dels af virksomheders og elevers bidrag samt støtte fra det offentlige og balancerer med ca. 18 mill. kr.

Slagteriskolens aktiviteter styres og koordineres med bl.a. Slagteriernes Forskningsinstitut's aktiviteter ved, at de to institutioner har den samme personkreds som bestyrelsesmedlemmer. Endvidere bliver skolen's kontakt til branchen varetaget gennem en række rådgivende udvalg for industriuddannelserne, detailuddannelse, laborant- og teknikeruddannelse m.v.

I alle årene har der været et godt samarbejde mellem Slagteriskolen og Roskilde Andelsslagteri og senere med FSA om skoleslagtning i forbindelse med slagteriets daglige drift.

Landbrugets EDB-Center I/S

Som en forløber for LEC tog slagterierne databehandlingsteknikken i brug i 1950'erne. I første omgang var det ved kørsel på fremmede centraler eller på egne anlæg. Allerede efter få år var omfanget så stort, at man med Slagteriernes Forskningsinstitut som initiativtager kunne etablere »Slagteriernes Hulkortcentraler I/S« med centraler i Århus 1958 og i Roskilde og Odense 1959.

LEC's bygninger i Risskov ved Århus rummer ialt 9.500 m².

Et udsnit af LEC's EDB-maskiner, hvor der i 1974 bl.a. blev udskrevet 1,9 mill. slagteriafregninger.

Den nystartede virksomhed fik meget hurtigt et stadigt tættere samarbejde med Mejerikontorets hulkortafdeling, der etableredes i samme periode. Det førte i 1962 til fuldstændig sammenslutning af de to virksomheder til »Mejeriernes og Slagteriernes Hulkortcentraler I/S«. Virksomhedens navn ændredes senere og er nu »Landbrugets EDB-Center I/S«, der i daglig tale forkortes til LEC. Inden for samme periode gik Salgsforeningen ind som interessent i stedet for Slagteriernes Forskningsinstitut.

Formålet har lige siden starten været at løse EDB-opgaver og yde konsultativ bistand i forbindelse hermed, primært inden for landbrugssektoren.

Ved i så høj grad at koncentrere sine EDB-ressourcer har dansk landbrug dels undgået mange »dobbelt«-investeringer, og dels sikret sig hurtig og rationel udnyttelse af EDB-teknikkens muligheder.

Resultatet af denne udvikling er, at LEC løser EDB-opgaver for næsten alle grene af dansk landbrug på en måde, der er enestående i international sammenhæng.

Som følge af den udstrakte brug af EDB inden for landbruget besluttedes det i 1971 at udvide kredsen af interessenter med De samvirkende danske Landboforeninger, De samvirkende danske Husmandsforeninger og Landbrugsrådet.

Landsudvalget for Svineavl og -Produktion

I skriftet »De samvirkende danske Andelsslagterier 1897-1972« er givet en udførlig beskrivelse af udviklingen indenfor svineavl og -produktion op til 1972. I det følgende vil hovedvægten blive lagt på en beskrivelse af den udvikling, som har fundet sted i de seneste år op til 1975.

Da De samvirkende danske Andels-Svineslagterier og Privatslagteriernes Organisation i 1964 besluttede at etablere et økonomisk samarbejde omkring avlsarbejdet, blev dette organisationsmæssigt placeret som et område under Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening.

Indtil da var disse opgaver blevet varetaget af andelsslagteriernes samvirksomhed i samarbejde med landbo- og husmandsforeningerne gennem Landsudvalget for Svineavlens Ledelse og Landsudvalget for demonstration af svinefodring. Privatslagterierne blev fra 1964 repræsenteret i disse udvalg.

Den betydelige udvikling, som skete igennem 1960'erne og begyndelsen af 1970'erne førte til, at man i 1972 fandt det hensigtsmæssigt at samle de to arbejdsområder - avl og fodring - under samme udvalg: Landsudvalget for Svineavlens Ledelse, og da vareta-

ORGANISATIONSPLAN FOR SVINEAVL OG -PRODUKTION

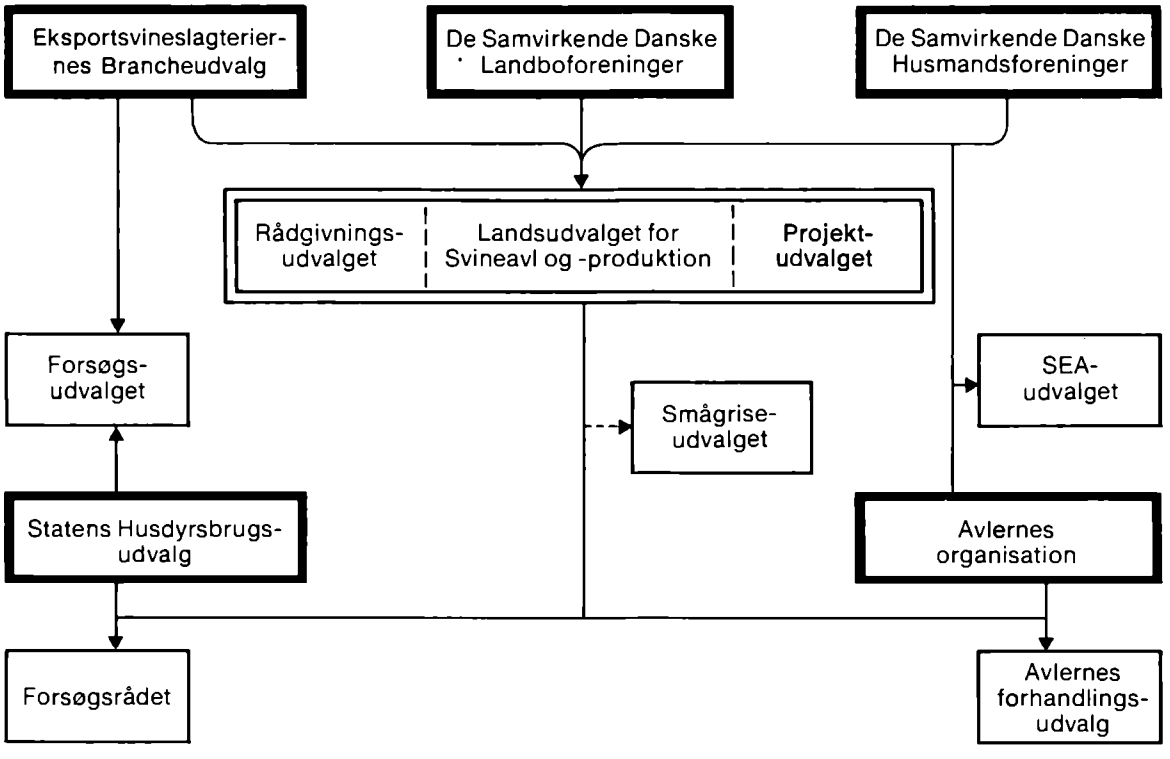

gelsen af flere andre opgaver - udover selve avlsarbejdet - efterhånden blev henført til Landsudvalget, blev dette i 1973 ændret til »Landsudvalget for Svineavl og -produktion«.

I dette udvalg er Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse, Privatslagteriernes Organisation, De samvirkende danske Landboforeninger og De samvirkende danske Husmandsforeninger repræsenteret. Landsudvalget er fagligt udvalg for afdelingen for svineavl og -produktion ved Andelsslagteriernes Fælleskontor, afdelingen for sygdomsbekæmpelse og afdelingen for kødkvalitet ved Slagteriernes Forskningsinstitut og for landskonsulenterne i henholdsvis svineavl og fodring og produktion ved Det Faglige Landscenter i Århus.

Både direkte og gennem en række underudvalg varetager Landsudvalget tilsynet med og administrationen af en lang række faglige aktiviteter.

Avlsarbejdet

I løbet af årene 1950-75 øgedes antallet af avlsdyr pr. avlscenter meget stærkt, nemlig fra ca. 6 kårede søer pr. center til ca. 25. De større besætninger gav muligheder for at intensivere udvalgsarbejdet i besætningerne, men for at sikre forsøgskapacitet til afprøvning af de tilstræbte 0,5 hold pr. kåret so pr. år var det nødvendigt at stramme kravene både til avlscentrene og til den lokale avl.

I 1972 overgik fremavlsstederne derfor fra den lokale avl til avlsarbejdet på landsplan under samme regler, som var gældende for avlscentrene, og i 1975 skete der så en sammensmeltning mellem de bedste af fremavlsstederne og avlscentrene, hvorefter gruppen fremavlssteder ophørte med at eksistere.

I 1973 oprettedes en ny gruppe af besætninger, de såkaldte aspirantbesætninger. Der er her ofte tale om tidligere avlssteder, men antallet er langt mindre, og det er herfra, de nye avlscentre rekrutteres. Samtidig indførtes som noget nyt opformeringsbesætninger, der udelukkende producerer hundyr for brugsbesætningerne. Der åbnedes mulighed for såvel produktion af almindelige hundyr af ren race som af krydsningshundyr og af SPF-svin. Indtil 1975 var det først og fremmest i krydsningsproduktionen og i SPF-systemet, at opformeringsbesætningerne havde betydning.

Den præmieringsordning af avlscentrene, der var blevet gennemført i 1966/67, blev i 1973 ophævet, fordi der blev åbnet mulighed for, at avlerne kunne få en indtægt gennem salg af avlssvin til eksport, og fordi den i 1970 indførte ornetilskudsordning var blevet en succes.

I årene 1971-75 solgtes i gennemsnit 17.000 orner årligt gennem orneordningen. Denne ordning blev således hurtigt en meget vigtig og effektiv avlsmæssig foranstaltning, og for avlerne er orneordningens krav et vigtigt avlsmål, fordi de tilstræber, at alle avlsdyr i deres besætninger i det mindste opfylder orneordningens mindstekrav.

Slagte- og kødkvaliteten i avlsarbejdet

I årene fra 1950-75 skete der store fremskridt inden for eliteavlen. I begyndelsen koncentreredes avlsarbejdet især om at reducere rygspæktykkelsen, der i denne periode blev reduceret med 13 mm. Fra 1958 var nedbringelsen af sidespækmålet med som et avlsmål, og dette blev ligeledes reduceret med 13 mm. Efterhånden som spæktykkelsen blev formindsket, øgedes ønsket om at sigte direkte på en forøgelse af kødindholdet, og i løbet af 10 år øgedes arealet

af den lange rygmuskel med 6 cm^2, og pct. kød i siden steg med 3 enheder på fem år.

Kødkvaliteten spillede en stadig stærkere rolle både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne. Slagteriernes Forskningsinstitut og Landøkonomisk Forsøgslaboratorium beviste gennem et omfattende videnskabeligt arbejde, at kødkvaliteten er stærkt arveligt bestemt, og Forskningsinstituttet fandt frem til en metode, hvorefter kødkvaliteten kunne bestemmes. Denne metode, der blev udviklet i 1971, bygger på: a) Farve i fersk yderlår, b) Farve i saltet kam, og c) Måling af PH i kødet 24 timer efter slagtningen.

I 1973 blev en forbedring af kødkvaliteten hovedmålet for avlsarbejdet, og på to år forbedredes denne egenskab fra et KK-tal (Kødkvalitetstal) på gns. 6,6 til gns. 7,0.

De store fremskridt indenfor eliteavlen beviste avlssystemets effektivitet og mulighederne for at ændre svinenes egenskaber i den ønskede retning.

Bedømmelsen af forsøgssvinene

På de i 1967 oprettede bedømmelsescentraler i Ringsted og Horsens er der årligt opskåret og bedømt 20-25.000 grise fra de faste og lokale forsøgsstationer og fra fodringsforsøgene.

Bedømmelsescentralernes oplysninger til avlscenterejerne om forsøgsgrisenes slagte- og kødkvalitet har givet forbedrede muligheder for en sikker udvælgelse i avlsbesætningerne. Anvendelsen af moderne teknik muliggjorde endvidere, at man i 1969 gennem den automatiske dataregistrering på bedømmelsescentralerne kunne udsende de færdige holdopgørelser til centerejerne ca. 1 uge efter, at forsøgsholdet var slagtet.

Mulighederne for at anvende EDB-teknikken som et hjælpemiddel i svineavlen blev undersøgt i 1971 og 1972, og i 1974 oprettedes i samarbejde med Landbrugets EDB-Center (LEC) en Databank.

Fra Databanken udskrives avlscenterfortegnelser, besætningsoversigter og stamblade, der har betydning for den enkelte avler og for avlsarbejdet som helhed.

Individprøve i avlscentrene ved ultralydmåling

Siden 1971, da måling af slagtekvaliteten på den levende gris ved hjælp af »scanningsapparat« blev mulig, har avlerne kunnet foretage en hurtigere udvælgelse blandt avlsdyrene.

Gennem årene 1971-75 blev scanning i stigende grad taget i brug i avlsarbejdet, og med indførelsen af et nyt, forenklet apparatur i 1975 forventes en yderligere udbredelse i anvendelsen, også indenfor en del brugsbesætninger.

Sundhedsfremmende foranstaltninger i svineproduktionen

På grundlag af erfaringerne med den forsøgsvise svinesundhedstjeneste besluttedes det i 1973 at indføre en landsomfattende, decentraliseret svinesundhedskontrol omfattende avlsbesætninger, forsøgsstationer og SPF-besætninger. Der blev oprettet 3 stillinger som distriktsdyrlæger til at varetage denne opgave, samt til at rådgive de praktiserende dyrlæger i spørgsmål vedrørende svinesygdomme, når det måtte ønskes.

Til støtte for dette arbejde oprettedes i 1974 Landsudvalgets Veterinære Rådgivningsudvalg med repræsentanter for en række institutioner.

Indsatsen i sygdomsbekæmpelsen belønnedes fra 1972 med en faldende tendens i antallet af bemærkninger fra slagteriet.

SPF-produktion

Fra 1971-75 skete der årligt en fordobling i antallet af SPF-svin i Danmark, og i 1975 passerede antallet de 110.000, der fordelte sig på ca. 250 besætninger. SPF-systemet har dermed fået sit gennembrud i praksis. Det har kendetegnet SPF-besætningerne, at de er meget store - der er næsten 500 svin pr. SPF-besætning mod ca. 90 svin pr. svinebesætning for landet som helhed.

SPF-primærstationen GRØNHØJ, som indviedes i maj 1972 fungerer som SPF-avlsbesætning, ligesom besætningen benyttes til forskellige undersøgelser. Besætningen er på ca. 200 søer og sælger årligt ca. 1000 sogrise og 300 orner til avl foruden smågrise og slagtesvin. I 1975 indviedes på Bornholm en reserveprimærstation TORNBYGÅRD på ca. 200 SPF-avlssøer, ejet af Bornholms Landøkonomiske Forening.

Den modstand, som avlerne fra starten mødte SPF-programmet med, forsvandt efterhånden. Det medførte, at disse avlere i 1974 og 1975 langsomt begyndte at gå over i SPF-avlen. De tog via sterile kejsersnit noget af deres bedste avlsmateriale med til gavn for den fremtidige SPF-svineproduktion.

Kontrolleret omsætning af svin er en hovedhjørnesten i SPF-systemet, men der arbejdes også med at forbedre omsætningen af almindelige svin for at forbedre sundhedstilstanden i slagtesvinebesætningerne. Som et led i arbejdet med af formidle smågriseomsætningen udarbejdes en smågriselandsnotering, der offentliggøres i radioens markedsoversigter.

Kunstig sædoverføring

Efter indvielsen af Forsøgsornestationen »Hatting« i 1971 skete der en meget hurtig udbredelse af kunstig sædoverføring i Danmark. Der oprettedes yderligere 4 KS-stationer af private og af forskellige organisationer, og i 1974 inseminerede 80 inseminører ca. 10 pct. af de danske søer. Efterhånden som der blev opnået større rutine i anvendelsen af kunstig sædoverføring, blev det i »Hattings« område muligt at nøjes med een inseminering pr. brunst. Herved skete der en betydelig udvidelse af kapaciteten.

Krydsningsforsøg

Resultaterne i det 3-årige krydsningsforsøg med svin af den engelske Yorkshire-race var så gode, at der allerede i 1973 åbnedes mulighed for, at producenterne kunne udnytte fordelene ved anvendelse af denne krydsning. Der oprettedes 2 Yorkshireavlscentre og en række opformeringsbesætninger. Fremgangsmåden ved krydsningen er, at der først produceres søer, der er en krydsning mellem Yorkshire og Landrace, og dernæst løbes disse søer med Landrace-orner. Afkommet, der kun anvendes til slagtning, er således 3/4 Landrace og 1/4 Yorkshire.

Ved denne fremgangsmåde opnåedes der i forsøgene 1,4 flere fravænnede grise pr. kuld og meget nær samme slagtekvalitet som hos den rene Landrace. Allerede i 1975 benyttedes krydsning derfor i mere end 1.500 svinebesætninger. I 1975 påbegyndtes et nyt forsøg med krydsning, denne gang med Norsk Landrace.

Observations- og kontrolbrug

I 1975 var der 6 observationsbrug og 40 kontrolbrug fordelt over hele landet. Samme år udvidedes aktiviteterne med den rullende afprøvning af stalde og produktionssystemer, der foretager sammenligninger mellem forskellige typer i praksis ved hjælp af en grundig registrering i en række besætninger. Til støtte for dette arbejde er der nedsat et fagligt udvalg.

Eksport af avlssvin

Alle svineavlscentre, aspirantbesætninger, opformeringsbesætninger og stationer for kunstig sædoverføring under landsudvalget er medlemmer af SEA (Salgs- og Eksportorganisation for Avlssvin), der som fagligt udvalg har SEA-udvalget, hvor Salgsforeningen, avlerne og de landøkonomiske foreninger er repræsenteret.

Scanningsudstyr. Et nyt, forenklet apparatur indførtes i 1975.

SEA har i sin korte levetid eksporteret over 800 avlssvin til fire verdensdele.

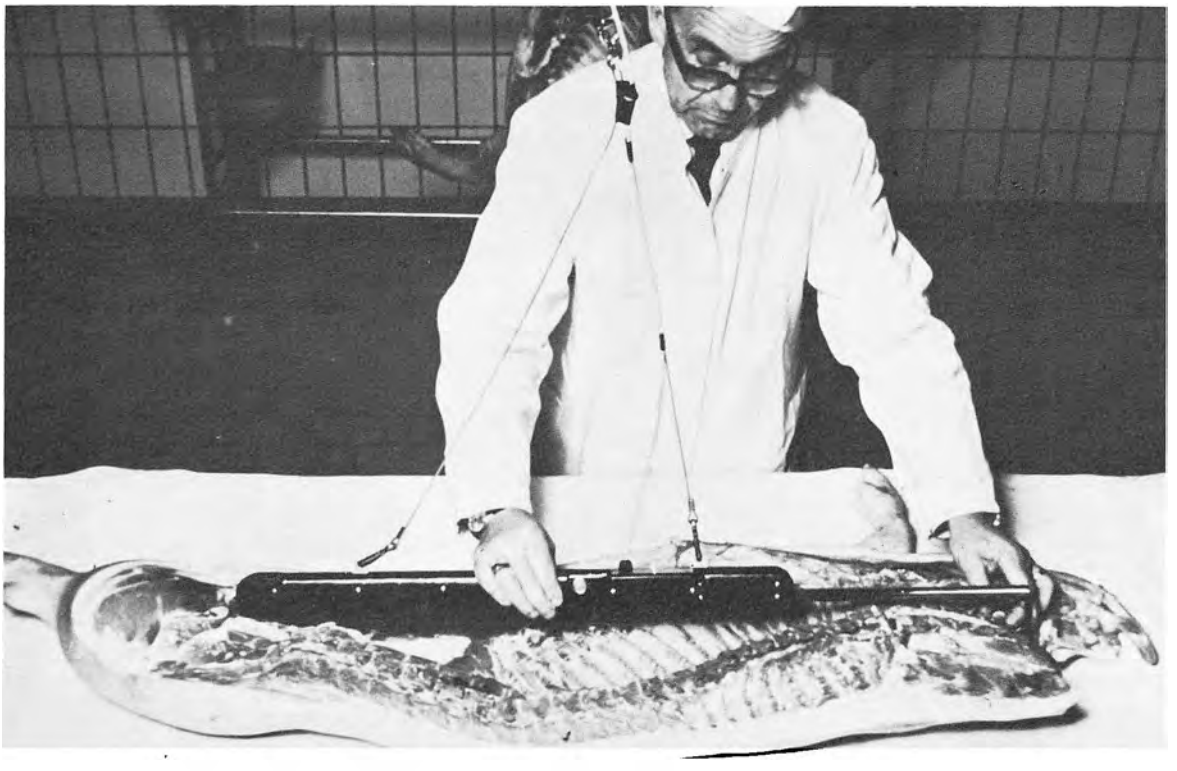

Bedømmelsescentralerne. Automatisk registrering af slagtekvalitetsegenskaber.

Rådgivningsarbejdet

Omkring 1950 påbegyndtes ansættelsen af specialiserede svineproduktionskonsulenter af de lokale, landøkonomiske foreninger. Udvikling mod en større specialisering foregik imidlertid langsomt i nogle egne og derfor fandtes efterhånden en omorganisering både på det lokale og det centrale plan påkrævet.

Rådgivningsudvalget, der er nedsat af de samme organisationer, som danner Landsudvalget, har derfor den vigtige opgave at fremme dannelsen af fællesledelser, der naturligt er baseret på de samme geografiske områder som avlsdistrikterne. Disse fællesledelser har bl.a. organiseringen af konsulentvirksomheden som en vigtig opgave.

Krav til slagtekvaliteten

Indførelsen af den automatiske kød-spæk måler *(KSA-måleren)* i 1975 med afregning baseret på KSA-klasser med tillæg/fradrag for kødprocenten har medført en bedre sortering af de slagtede svin, en ensartet klassificering, og at kødprocenten bliver oplyst over for producenten. Dette sidste er vigtigt, da det herved er muligt at foretage direkte sammenligninger mellem avlens og produktionens slagtekvalitet over et langt tidsrum, ligesom kødprocenten er velegnet i rådgivningsarbejdet.

Forsøg med produktion af tungere svin

Der blev i begyndelsen af 1973 gennemført et mindre forsøg med produktion af tungere svin, men salgsprisen var ikke tilfredsstillende. I slutningen af 1974 viste det sig imidlertid - som omtalt foran - at forsøget med indkrydsning af engelsk Yorkshire i Dansk Landrace på forsøgsstadiet var faldet tilfredsstillende ud, forudsat at der var 3/4 Landrace og 1/4 Yorkshire i de svin, der blev leveret til slagtning.

Der påbegyndtes derfor en udbredelse af disse krydsningssvin gennem opformeringsbesætninger. Det blev endvidere besluttet, at så snart der var et tilfredsstillende antal krydsningssvin til stede, skulle en ny større anlagt forsøgsproduktion med tunge svin gennemføres. Denne produktion gennemføres som et sammenlignende forsøg mellem tunge krydsningssvin og tunge rene Landracesvin.

Genoptagelsen af forsøgsproduktion af tunge svin måtte ses på baggrund af formodningen om en bedre økonomi for producenterne ved produktionen af de tunge svin, og ligeledes var det ønsket at få afprøvet de forskellige markeder for såvel hele kroppe som opskæringer, stammende fra tunge svin. Pr. 1. april 1975 er disse praktiske forsøg planlagt at skulle påbegyndes indenfor 3 slagteriselskabers område.

Forsøgene udføres i nært samarbejde mellem produktionsled, forarbejdningsled og afsætningsled. Herved får afsætningsleddet mulighed for - hurtigt og direkte - at fortælle producenter og virksomheder, hvilken vare, der er efterspørgsel efter. Forsøgene gøres så fleksible og rummelige, at de hurtigt kan udvides med nye varianter, hvis erfaringer og muligheder betinger det. Med varianter tænkes på f.eks.: race, fodring, slagtevægt og produktionssystem. De enkelte forsøgsserier skal strække sig over så lang tid, at der i de forskellige led i produktionskæden bliver et omfattende vurderingsgrundlag. Hvis resultaterne så viser sig at være positive, kan forsøgsproduktionen eventuelt glide direkte over i en almindelig produktion.

Salgsforeningens repræsentation i råd og udvalg

Siden Landbrugsrådets rekonstruktion i 1961 har Salgsforeningen - som landbrugets øvrige eksportudvalg - været repræsenteret i Landbrugsrådet, og fra samme år i Landbrugets Afsætningsudvalg, som den 25. maj 1961 trådte i stedet for Landbrugets Afsætningsråd.

Salgsforeningen er endvidere repræsenteret i Levnedsmiddelrådet under Ministeriet for Forureningsbekæmpelse, og er - som nævnt i det foregående - tilsluttet de på EF-plan etablerede brancheorganisationer: AECGV, CLITRAVI, ISALESTA, og deltager i møderne i COPA og COGECA.

Salgsforeningens interesse i kødkonservesfabrikationen er varetaget gennem det af Salgsforeningen og kødkonservesindustrien nedsatte Nimandsudvalg, og på svineavlens område er Salgsforeningen repræsenteret i Svineforsøgsudvalget og SEA-Udvalget.

ESS-FOOD 1975

I de forløbne 25 år har Salgsforeningen varetaget ikke blot den samlede danske baconeksport til Storbritannien, men også en væsentlig del af den øvrige eksport af medlemsslagteriernes produkter til en lang række lande over hele jordkloden.

I 1974 passerede 53,9 pct. af de samlede danske svineslagtninger på 10,7 millioner svin gennem Salgsforeningen, hvis omsætning i 1974 beløb sig til 3,5 milliarder kr.

Eksporten af svinekød hjembragte i 1974 ialt ca. 5,6 mia. kr. - og tegnede sig dermed for 14,3% af Danmarks totale eksportindtægter og 46,6% af værdien af den samlede danske eksport af landbrugsprodukter.

I de forløbne 25 år har arbejdsfordelingen mellem Salgsforeningen og medlemsslagterierne med jævne mellemrum været taget op til drøftelse og justering. Styrken i fællesskabet har aldrig været draget i tvivl, og målsætningen har gennem alle årene været at hjembringe den højest mulige pris til medlemsslagterierne for deres produkter og dermed til den danske landmand for hans svineproduktion.

Ved Salgsforeningens 25-års jubilæum blev det vedtaget, at navnet »Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening« fremover skulle træde mere i baggrunden til fordel for det korte, mere handy og internationalt mere anvendelige, »ESS-FOOD«.

ESS-FOOD

EKSPORT-SVINESLAGTERIERNES SALGSFORENING

Salgsforeningens medlemmer april 1975

Slagteriselskabet WENBO A.m.b.A., Hjørring
Afdelinger: Hjørring, Brønderslev og Sæby

Fjerritslev Andels-Svineslagteri

Andelssvineslagteriet Nørresundby

Thisted Andels-Svineslagteri

Sydthy Andels-Svineslagteri, Hurup

Morsø Andelsslagteri, Nykøbing Mors

Aars og Omegns Andelsslagteri

Løgstør Andels-Svineslagteri

Hobro og Omegns Andelsslagteri

Skive Andelsslagteri, Skive
Afdelinger: Skive og Viborg

Struer Andels-Svineslagteri

Bjerringbro Andels-Svineslagteri
Afdelinger: Bjerringbro og Hadsund

Østjyske Andelsslagterier A.m.b.A., Hadsten
Afdelinger: Hadsten, Randers, Grenå, Allingåbro, Frysehuset Havnen Randers, Randers Kvægtorv og Eksportslagteri

Tulip Slagterierne A.m.b.A., Vejle
Afdelinger: Vejle, Grindsted, Hammel, Horsens og Odder

Sydøstjyske Andelsslagterier, Danish Crown, Kolding
Afdelinger: Kolding, Vojens og Haderslev

Sydvestjyske Andelsslagterier, Esbjerg
Afdelinger: Ansager, Esbjerg, Rødding, Tønder og Vestcold Skjern

Slagteriregion Syd, Gråsten
Afdelinger: Gråsten, Sønderborg, Åbenrå og Bylderup Bov

Andelsselskabet EXPO-FYN, Odense

Faaborg Andels-Svineslagteri

Svendborg Andels-Svineslagteri

Langelands Andels-Svineslagteri, Rudkøbing

Slagteriregion Nordvest:
Slagelse Andelsslagteri og Holbæk Andelsslagteri

Samsø Andelsslagteri, Tranebjerg, Samsø

Forenede Sjællandske Andelsslagterier, Ringsted
Afdelinger: Frederikssund, Haslev, Køge, Nykøbing F, Ringsted, Roskilde, Sorø og Vordingborg

Bornholms Andelsslagteri, Rønne

Lemvig Svineslagteri A/S

Holstebro Svineslagteri A/S, Royal Dane Ltd.
Afdelinger: Holstebro og Skærbæk

C.W.S. Svineslagterier A/S, Herning
Afdelinger: Herning og Skjern

A/S J. D. Koopmanns Svineslagteri, Silkeborg

Medlemmer af Salgsforeningens bestyrelse 1950 - 1975

Ved stiftelsen:

Gdr. Andreas Clausen, Kaastrup, Kalundborg	1950-1952
Propr. K. Røhr-Lauritzen, Demstrup, Viborg	1950-1959
Gdr. J. H. Østergaard, Gabøl	1950-1954
Dir. J. Skensved, Sæby	1950-1956
Dir. N. Yding, Haslev	1950-1958
Dir. A. Madsen, Herning	1950-1957
Dir. F. A. Alstrup, Næstved	1950-1956
Gdr. P. Chr. Hanssen, Nygaard, Bolderslev	1950-1961
Fhv. Folketingsmand N. P. Andreasen, Jyderup	1950-1954

Senere tiltrådte medlemmer:

Gdr. E. Nielsen-Skensved, Nyelandsgaard, Havdrup	1953-1959
Husmand G. Biel Knudsen, Rudbjerg	1954-1968
Husmand Anton M. Nielsen, Beder	1954-1966
Direktør K. Holm, Skive	1956-1960
Direktør G. Gregersen, Randers	1956-1958
	1960-1962
	1964-1966
Direktør Svejstrup Jensen, Herning	1957-1959
	1961-1963
	1965-1967
	1968-1969
Direktør Ingvard Hansen, Nykøbing Sj.	1958-1959
Direktør Viggo Jensen, København	1958-1960
	1962-1964
	1966-1968
Propr. Johs. Dons Christensen, Stendetgaard, Haderslev	1959-1975
Gdr. Verner Andersen, Gundsølille	1959-1968
Direktør Vagn Jensen, Frederikssund	1959-1965
Direktør F. S. Jacobsen København	1959-1961
	1963-1965
	og fra 1967
Direktør H. Clausen Christensen, Thisted	1960-1968
Forstander Johs. Larsen, Tune	1961-1964
Forp. A. Pilegaard Larsen, Vemmetofte	1964-1974
Direktør Thomas Kræmmer, Ringsted	1965-1971
	og fra 1973
Husmand Johs. Pedersen, No	1966-1972
Gdr. Otto Lawaetz, Rustkammergaard, Pedersborg	fra 1968
Propr. H. Krogh Sørensen, Hyllen, Hals	1968-1970
Direktør P. Riisager, Hobro	1968-1972
Direktør Gunnar Pedersen, Herning	fra 1969
Gdr. K. Bastholm Jensen, Tykskov, Taars	fra 1970
Direktør P. E. H. Bojsen, Holbæk	1971-1973
Direktør H. Bang Nielsen, Esbjerg	fra 1972
Husmand Chr. Sørensen, Tirslund, Holsted	fra 1972

Salgsforeningens tidligere formænd og direktører

Gdr. Andreas Clausen
Formand 1950-1952

Propr. K. Røhr-Lauritzen
Formand 1953-1959

Propr. Johs. Dons Christensen
Formand 1959-1975

H. Behnke
Adm. direktør 1950-1973

P. J. Svare
Direktør 1962-1971

Ved godkendelsen af nye vedtægter for Salgsforeningen - den 5. april 1973 - blev antallet af bestyrelsesmedlemmer pr. 1. maj 1973 forhøjet fra 9 til 16.

Gdr. Ejvind Poulsen, Lilåsgård, Høve, Asnæs	fra 1973
Gdr. Johs. Rosager, Gravvænge, Vejstrup	1973-1974
Gdr. Johan Philipsen, Lundtoftbjerg Tørsbøl	1973-1974
Direktør P. B. Johansen, Vejle	1973-1975
Gdr. Peder Sørensen, Årupgaard, Hammershøj	fra 1973
Direktør Erik Ryttergaard, Nørresundby	fra 1973
Direktør Hakon Hansen, Thisted	fra 1973
Gdr. Vagn Østerbye Andersen, Egetoftegård, Tommerup	fra 1974
Gdr. Kresten Bonefeld, Pøl, Nordborg	fra 1974
Propr. H. O. A. Kjeldsen, Lerkenfeldt, Østrup Års	fra 1974
Gdr. Esp. Sørensen, Skalborg	fra 1975
Dir. Sv. Aa. Skov Thomsen, Tulip, Vejle	fra 1975

Bestyrelsesformænd 1950-1975

Gdr. Andreas Clausen, Kaastrup, Kalundborg	1950-1952
Propr. K. Røhr-Lauritzen, Demstrup, Viborg	1953-1959
Propr. Johs. Dons Christensen, Stendetgaard, Haderslev	1959-1975
Gdr. J. Esp. Sørensen, Skalborg	fra 1975

Salgsforeningens direktører 1950-1975

Direktør H. Behnke	adm.	1950-1973
Direktør P. J. Svare		1962-1971
Direktør S. Dyrløv Madsen	fra 1970 adm.	fra 1973
Direktør B. Kjeldsen		fra 1973
Direktør S. Bernsen		fra 1973

Gdr. J. Esp Sørensen

Gdr. Otto Løwaetz

Dir. H. Bang Nielsen

Gdr. Knud Bastholm Jensen

Gdr. Kresten Bonefeld

Dir. Hakon Hansen

Dir. F. S. Jacobsen

Dir. P. B. Johansen

Proprietær H. O. A. Kjeldsen

Dir. T. Kræmmer

Dir. Gunnar Pedersen

Gdr. Ejvind Poulsen

Dir. Erik Ryttergaard

Husmand Chr. Sørensen

Gdr. Peder Sørensen

Gdr. Vagn Østerbye Andersen

ESS-FOOD's
bestyrelse
og
direktører
den 1. april 1975

Adm. dir. Sv. Dyrløv Madsen

Dir. B. Kjeldsen

Salgsdir. S. Bernsen

Agenter for dansk bacon i Storbritannien

At Danmarks andel af indførslen af bacon til det britiske baconmarked har kunnet stige til 70-75% af den samlede import - fra begyndelsen af 1950'erne - og at prisen for dansk bacon fra begyndelsen af dette århundrede har været - til tider meget betydeligt - højere end prisen for alle andre landes bacon kan tilskrives den systematisk gennemførte indsats i Danmark for kvalitetsforbedringer såvel inden for svineavlen som i baconproduktionen; men uden et vel tilrettelagt salgsarbejde på det britiske marked i samarbejdet mellem de danske slagterier og de britiske baconagenter var denne stærke position ikke opnået.

De følgende beskrivelser af agentfirmaerne er udarbejdet på grundlag af oplysninger modtaget fra firmaerne. Det har ikke været muligt at få sådanne oplysninger om alle, som gennem årene har medvirket ved salget af dansk bacon på det britiske marked. Men beskrivelserne, som omfatter alle nuværende agentfirmaer, giver et billede af den indsats, der er gjort, og af den kreds af personer og virksomheder, som har ydet indsatsen.

Selv om Danish Bacon Company ikke er det ældste firma blandt Danmarks baconagenter, er det naturligt at indlede beskrivelserne med en omtale af D.B.C., som med dets nære tilknytning til de danske andelsslagterier - og som den største virksomhed på området - har haft en afgørende indflydelse på udviklingen i den danske baconeksport næsten fra århundredskiftet.

Danish Bacon Company Ltd.

Historien om D.B.C. begynder med historien om Charlie Hansen. Charlie Hansens danske døbenavn var Karl L. Hansen. Han var født i København den 2. oktober 1868 og var søn af en dengang meget kendt fedevarehandler i København, C. F. Hansen på Højbroplads.

Efter at have været i købmandslære i Fredericia drog han til England, hvor han straks blev ansat på den senere danske generalkonsul A. V. Fabers kontor i Newcastle. Han måtte tilbage til Danmark for at aftjene sin værnepligt, hvilket tog ca. et halvt år i marinen.

Derefter tog han pånyt til England og åbnede i Manchester egen importforretning med dansk smør, flæsk og navnlig øl fra de Heymannske Bryggerier. Ved en energisk arbejdsindsats fik Charlie Hansen - som han nu blev kaldt - oparbejdet en betydelig forretning især med ølimporten. Da denne måtte indstilles på grund af engelske restriktioner, standsede han forretningen og tog til Canada.

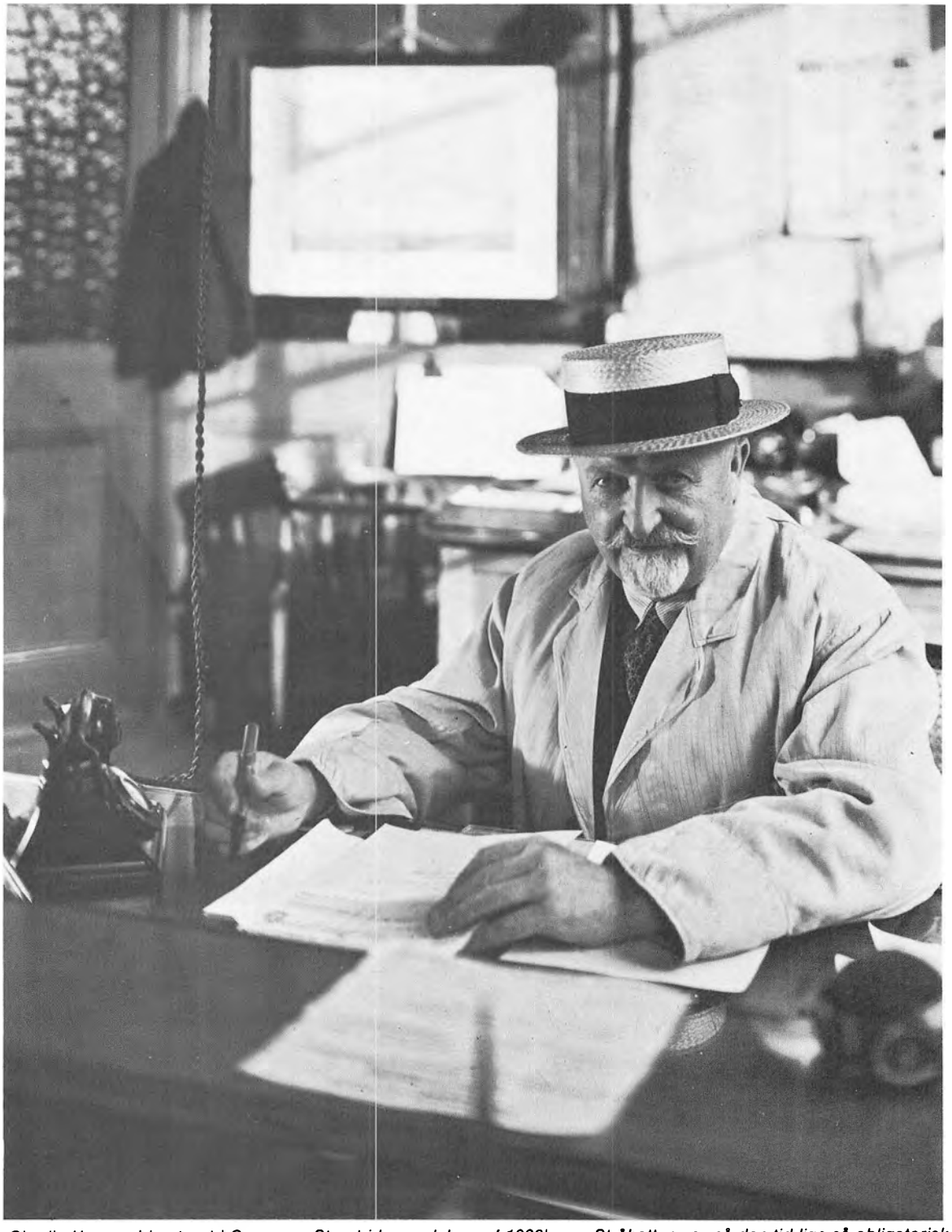

Charlie Hansen i kontoret i Cowcross Street i begyndelsen af 1930'erne. Stråhatten var på den tid lige så obligatorisk for folk i fødevarebranchen, som bowlerhatten var blandt bank- og forsikringsfolk.

I 1894 blev Charlie Hansen salgschef for firmaet Van den Bergh Ltd. i London (Unilevers forgænger i England). Dette firma havde kontrakt med de private svineslagterier i Esbjerg og Ålborg om overtagelsen af disse slagteriers baconproduktion, og ved slutningen af århundredet overtog Van den Bergh fuldstændig den økonomiske kontrol med de to slagterier.

I dette arbejde fik Charlie Hansen et godt indblik i baconhandelen, og det gav ham idéen til et forslag om oprettelse af andelsslagteriernes eget salgskontor i England. Bag idéen lå bl.a. ønsket om at bryde den såkaldte »Flæskering« - som var baseret på en aftale mellem kommissionærer, grossister og større detailhandlere, og som var dannet af disse for at sikre egne interesser i baconhandelen.

Da Charlie Hansen havde opnået tilsagn fra George Watson (Maypole Dairies) om økonomisk støtte til planen, tog han til Danmark i 1901 og forelagde den for andelsslagteriernes repræsentanter.

Forhandlingerne i Danmark resulterede i oprettelsen af Danish Bacon Agency Ltd. i marts 1902 med Charlie Hansen som direktør og George Watson som financier. Firmaet startede med tilslutning fra kun to andelsslagterier, men snart sluttede flere sig til.

Da 6 andelsslagterier var tilsluttet, vedtog man - ved et møde i Faaborg den 11. august 1906 - selv at overtage virksomheden, og den 25. januar 1907 blev den etableret som Danish Bacon Company.

Ved oprettelsen lejede firmaet et lille kontor i Duke Street nr. 6 i nærheden af London Bridge. Firmaet var naturligvis ikke populært hos de ældre veletablerede konkurrenter i Bacon-ringen, som bl.a. prøvede på at presse røgerierne til ikke at behandle D.B.C.'s bacon. Det gav til resultat, at D.B.C. i 1910 overtog lejemålet på et stort røgeri med varehuse og kontorlokaler i Cowcross Street nær ved Smithfield Market. Senere blev der købt ejendom der, og bygningerne i Cowcross Street er stadig D.B.C.'s forretningsmæssige center.

Charlie Hansen arbejdede energisk for, at dansk bacon kunne blive bedre placeret og særskilt noteret på markedet. I 1909 lykkedes det at få dansk bacon placeret i den officielle markedsberetning ved siden af irsk og canadisk. Det var et skridt i den rigtige retning. Hidtil var dansk bacon blevet slået sammen med hollandsk, svensk og russisk bacon m.m. under betegnelsen kontinentalt.

Under første verdenskrig var D.B.C. - på grund af svigtende leverancer fra Danmark - henvist til også at forhandle bacon og flæsk fra U.S.A. og Canada. Der blev oprettet et særligt selskab »International Bacon Co.« til at tage sig af det. Dette selskab blev ophævet efter krigens afslutning.

Da grossisterne i det nordlige England startede en boykot mod D.B.C., kom der fart i oprettelsen af filialer overalt i Storbritannien med optagelse af grossistvirksomhed og direkte salg til detaillisterne.

Den efterhånden omfattende grossistvirksomhed førte til, at D.B.C. optog forhandling af andre danske landbrugsvarer bl.a. smør, fedt, ost, æg, kødkonserves og forskellige slagteriprodukter.

Under anden verdenskrig, hvor fordelingen af bacon og andre fødevarer foregik gennem Ministry of Food, blev D.B.C. et meget betydeligt fordelingsapparat som et af de største og bedst udrustede firmaer i levnedsmiddelbranchen. Begrænsninger i lastbilkørslen begunstigede D.B.C.'s mange filialer, og med den stærkt stigende omsætning fulgte

ved krigens begyndelse oprettelsen af endnu flere nye salgsafdelinger.

Den 29. juni 1942 døde Charlie Hansen, han faldt om ramt af et hjerteslag under en inspektionstur på sin landejendom i Cholsey. Efter Charlie Hansens ønske overgik den øverste ledelse af D.B.C. til Frank Herbert, som havde været tilknyttet virksomheden siden 1920. Frank Herbert havde som organisator og administrator sammen med den fødte sælger, Charlie Hansen, sin store andel i D.B.C.'s stærke vækst gennem de forløbne år. Gennem krigsårene var Frank Herbert endvidere meget aktiv inden for administrationen af fordelingen af levnedsmidler, som foregik gennem BINDAL (Bacon Importers National Defence Association Limited) og i Danish Bacon Agents' Association, som blev oprettet, da krigen udbrød.

D.B.C. blev i 1950 opdelt i flere selskaber, hvert med sin specielle funktion, og fra 1952 har selskabets aktier været noteret på fondsbørsen.

Oprettelsen af selvbetjeningsforretninger og supermarkeder i England tog fart nogle år efter krigen. Der gennemførtes forsøgsarbejde med vacuumpakket sliced bacon, hvilket resulterede i, at D.B.C. oprettede en slicevirksomhed i Selby i 1956. Denne virksomhed blev i 1960 overtaget af Eksport-Svineslagteriernes Salgsforening og videreført under navnet Danish Bacon Packers.

I 1955 overtog D.B.C. firmaet Fr. & A. Delcomyn Ltd., som fra slutningen af forrige århundrede havde været agentfirma for dansk bacon. Gennem 1960'erne var antallet af danske andelsslagterier, som var aktionærer i D.B.C., vokset til 43 ud af ialt 62, hvad der til tider kunne medføre visse divergenser mellem medlemmer og ikke-medlemmer. Det var en god løsning på dette problem, at samtlige danske andelsslagterier i 1965 blev medlemmer og aktionærer gennem det danske selskab, Dansk Bacon & Eksport-Compagni.

Frank Herbert døde i 1968 - efter 48 års virke i selskabets tjeneste, deraf de 26 år som leder. D.B.C. repræsenterede da 40% af den danske baconeksport til Storbritannien og var langt det største agentfirma for dansk bacon.

I 1970 blev Erik Trautmann, som da var direktør for D.B.C. (Imports) Ltd., udnævnt til selskabets administrerende direktør. Hans første opgave blev at gennemføre en reorganisering af alle tilknyttede virksomheder.

Den 1. januar 1973 overtog D.B.C. Heyday House Ltd., som var en sammenslutning af de veletablerede danske agentfirmaer: Heywood & Son Ltd., H. P. Pedersen Ltd. og Schalburg & Co. Ltd., og hermed kunne D.B.C. tegne sig for over halvdelen af den danske baconimport.

Danish Bacon Company er den største handelsvirksomhed i Storbritannien inden for baconbranchen. Af aktiekapitalen ejes de 58% af de danske landmænd - gennem andelsslagterier og -mejerier, og de resterende 42% af engelske aktionærer.

Der importeres også fødevarer fra andre lande, men af D.B.C.'s samlede baconsalg er de 90% dansk og de 10% engelsk, irsk m.m. Der sælges såvel til grossister som til detailhandlere, heri indbefattet ca. 1000 detailhandlerkunder, der er indmeldt i DBC-gruppens frivillige kæde, de såkaldte Maid Marian Stores. Her forhandles hovedsagelig varer under DBC's eget varemærke.

I tilknytning til denne beretning om D.B.C. er det naturligt at omtale de fire agent-firmaer,

der som nævnt - henholdsvis i 1955 og i 1973 - blev sammensluttet med D.B.C.

Fr. & A. Delcomyn Ltd.

Adolf og Frederik Delcomyn stammede fra Odense. Især Adolf havde fået en god praktisk handelsuddannelse som lærling hos den velkendte danske købmand H. Pontoppidan i Hamborg.

De to brødre startede i fællesskab forretning i London i 1854 - på den tid, hvor ophævelsen af importrestriktioner åbnede vejen til det voksende britiske marked for indførsel af fødevarer. Fra starten handlede firmaet med korn, tømmer, kreaturer og fødevarer fra de gamle veletablerede købmandshuse i København, Aarhus og Hamborg.

Ved oprettelsen af de første danske andelssvineslagterier i slutningen af forrige århundrede knyttede Delcomyn kontakt til disse og opnåede som agentfirma kontrakt på salg af dansk bacon for en del af slagterierne.

Frederik Delcomyn døde i 1896, og firmaet blev videreført af Adolf, som i 1883 var blevet udnævnt til dansk generalkonsul i London. Han var en fremtrædende personlighed blandt danskerne i England.

Da Adolf Delcomyn døde i 1913 - 85 år gammel - blev forretningen videreført af hans søn Charles, indtil han døde i 1927.
Firmaet blev da overtaget af Hans Martin Hansen, som var blevet tilknyttet firmaet i året 1900. Han gjorde en stor indsats for at videreføre Delcomyn-traditionerne, men på grund af krigstidsrestriktionerne, som varede til lang tid efter anden verdenskrig, gik firmaet tilbage.

I 1955 blev firmaet overtaget af Danish Bacon Company Ltd.

Heywood, Schalburg, Pedersen

Heywood & Son, Manchester og London

Firmaet blev oprettet i Manchester omkring år 1800 af George Heywood, som efterfulgtes af Frank Heywood. Der blev handlet med bacon, smør, fedt og æg fortrinsvis fra Irland.

I slutningen af det 19. århundrede oprettede Frank Heywood et kontor i London. Han havde på det tidspunkt udvidet sin handel til at omfatte amerikansk bacon og var stærkt interesseret i dansk bacon.

Ved at tilbyde økonomisk støtte i forbindelse med baconeksporten opnåede Frank Heywood aftale med flere danske slagterier. Heywood solgte bacon i stående ordre, og skønt der ikke var nogen officiel kontrakt, var der en mundtlig aftale om 14 dages varsel. Det gav en vis stabilitet i omsætningen.

Frank Heywood døde i marts 1924. Han havde overdraget Londonfirmaet til sine partnere dér - G.R. Meadows, F. Gilbert og A. Knight - og Manchester-firmaet overgik til Frank Heywoods halvbroder Percy Heywood med J.W. Lewin som den initiativrige partner. Percy Heywood trak sig tilbage i 1931 og døde i 1941 i en alder af 81 år.

Efter at London- og Manchester-firmaerne havde været adskilt i 14 år, blev de i 1937 pånyt forenet under J.W. Lewins ledelse.

J.W. Lewin var begyndt i firmaet som kontorelev i 1911, og efter deltagelse i 1. verdenskrig fra 1915 til 1919 vendte han tilbage til firmaet i Manchester, hvor han i 1924 blev optaget som partner.

J.W. Lewin tog initiativet til sammen med andre danske agenter at ændre vedtægterne for Manchester Provision Exchange og indføre en fælles pris for dansk bacon, og han

Mellem Firmaet Fr. & A. Delcomyn i London som Købere (herefter kaldet Køberne) og Andels slagteriet i Bogense som Sælgere (herefter kaldet Sælgerne) indgaas herved følgende

Salgskontrakt.

1.

Sælgerne forpligter sig til fra 1 April d.A. at regne at levere hele deres Production af Bacon, for saa vidt den – direkte eller indirekte – er bestemt for Markedet i London, til Køberne.

2.

Varerne leveres f. o. b. i Esbjerg Havn (eller hvilken anden Plads i Danmark, Parterne senere maatte komme overens om), og er fra dette Øjeblik Købernes Ejendom, hvorfor ogsaa den videre Forsendelse, Behandling og Opbevaring af dem foregaar for Købernes Risico.

3.

Den Betaling, som Køberne have at yde for Varerne, fastsættes til den Sum, de opnaa ved Salg af dem i

London med Fradrag af de for Salget paaløbne Omkostninger (Fragt, Assurance o. l.) samt 2 % af det Bruttobeløb, som Køberne indvinde ved saadant Salg.

4.

Betalingen til Salgerne sker derved, at Køberne saa snart de fra Salgerne faar Underretning om, at Varerne er indladede, indbetale 90 % af Varernes skønsmæssige Værdi enten direkte til Salgerne eller til et af dem opgivet Bankinstitut i England eller Danmark. Restbeløbet betales inden 10 Dage efter Varernes Ankomst til England.

5.

Køberne ere berettigede til i de Beløb, som de ifølge foranstaaende Bestemmelser blive Salgerne skyldige, at fradrage saadanne Beløb, som de have maattet udbetale deres Kunder i Erstatning for »claim« eller i Henhold til andre Klager i Overensstemmelse med de for Produktbørsen i London gældende Regler.

6.

Denne Kontrakt gælder indtil den med 3 Maaneders skriftligt Varsel fra en af Siderne opsiges til Ophør.

Bogense den 16/3 1904

pp Andelssvineslagteriet i BOGENSE.
Joest Jensen C. Mortensen

blev under kvotaordningen fra 1932 medlem af the Bacon Consultative Committee, som bl.a. skulle påse, at kvotabestemmelserne blev overholdt. I 1936 var J.W. Lewin president for Manchester Provision Exchange.

Under og efter 2. verdenskrig gjorde firmaet - og J.W. Lewin personligt - sig stærkt gældende inden for baconhandelen, og J.W. Lewin var medlem af det nævn, der blev oprettet af ministeriet til behandling af spørgsmålene vedrørende kompensation til Danmark, og var efter krigen stærkt medvirkende til, at dansk bacon genvandt sin stærke position på markedet.

Da baconhandelen blev givet fri i 1956, deltog Mr. Lewin sammen med Mr. Frank Herbert fra D.B.C. i flere møder i Danmark for at diskutere, hvorledes det fremtidige salg af dansk bacon skulle tilrettelægges.

J.W. Lewin var formand for Danish Bacon Agents' Association fra 1957 til 1965, og var ligeledes i mange år medlem af Prisansættelseskomiteen for dansk bacon. Der gjorde han et meget stort arbejde for at sikre så høj en pris for dansk bacon som muligt.

J.W. Lewin døde i 1969 og efterfulgtes af sin søn D.J. Lewin.

I juni 1968 blev Heywood & Son Ltd. sammensluttet med H.P. Pedersen (Imports) Ltd. og Schalburg & Co. Ltd. Og denne sammenslutning indgik den 1. januar 1973 i Danish Bacon Company Limited.

Schalburg & Co. Ltd., London

Firmaet er oprettet af Ernst Schalburg, der er født i 1888 i Nyborg.

Efter praktisk og teoretisk handelsuddannelse i Danmark tog Ernst Schalburg - i 18 års alderen - til Sibirien, hvor han i 4 år arbejdede i broderens forretning ved handel med mejeriprodukter - herunder eksport af smør til England og Tyskland.

I 1910 begyndte Ernst Schalburg egen forretning i Birmingham, efter at han i Danmark havde sikret sig nogle agenturer for danske landbrugsprodukter.

I 1919 flyttede forretningen til London, og da den efterhånden var vokset ret betydeligt, dannedes firmaet Schalburg & Co., som fik en stadigt voksende omsætning, og som i 1950 fik indbefattet to andre firmaer, som Schalburg ejede.

I 1968 blev firmaet Schalburg & Co. - tillige med firmaet Heywood & Son Ltd. - sammensluttet med firmaet H.P. Pedersen Ltd., Glasgow. Denne sammenslutning indgik den 1. januar 1973 i Danish Bacon Company.

Ernst Schalburg døde i Danmark i 1974.

H. P. Pedersen (Imports) Ltd., Glasgow

H. P. Pedersen blev sendt til Manchester i 1914 for at undersøge en klage, som var modtaget fra en af Frederikssund Andels-Svineslagteri's kunder. I Manchester fik han indsigt i britiske handelsmetoder, og i 1915 nedsatte han sig med sin egen forretning i Glasgow.

I de følgende år oparbejdede H. P. Pedersen en betydelig forretning med import af danske landbrugsprodukter til Skotland. I årene indtil anden verdenskrig handledes især med bacon og æg fra Danmark, men efter krigen blev tilføjet flere vareområder. Selv om Danmark stadig var langt den største leverandør til firmaet, blev der efter krigen også importeret fra Holland, Tyskland, Belgien, Sverige og Norge.

I 1954 dannedes firmaet H. P. Pedersen (Imports) Ltd. Samme år overtog H. P. Pedersen det tidligere etablerede Glasgow-firma J.P. Thorslund Ltd. og blev hermed agentfirma for de svenske og norske mejerisammenslutninger. Året efter overtog firmaet agenturet for dansk smør til Skotland.

H. P. Pedersen, der var født i Danmark den 21. maj 1890, var i mere end 25 år dansk konsul for Vest-Skotland. Han var stifter af og ærespræsident for Dansk Skotsk Forening, præsident for den skandinaviske klub i Glasgow og varetog desuden flere tillidshverv inden for forretningslivet i Skotland som helhed.

Firmaet H. P. Pedersen (Imports) Ltd. blev i 1968 sammensluttet med Heywood & Son Ltd., London og Manchester, og Schalburg & Co. Ltd., Manchester og London.

Den 1. januar 1973 indgik denne sammenslutning i Danish Bacon Company Limited.

E. M. Denny & Co. Ltd., London

Henry Denny, der var født i 1789 som søn af Abraham Denny, der var skomager og en velagtet borger i Waterford, Irland, oprettede i 1820 sin virksomhed i Waterford, hvor der på det tidspunkt allerede fandtes adskillige baconfactories - slagterier specialiceret i fremstilling af bacon. Ved forbedringer af teknik og øvrige produktionsmetoder opnåede firmaet stor fremgang og ry som producent af Irlands bedste bacon.

I 1843 blev Henry Denny's søn Thomas A. Denny sendt til London for at udvikle og kontrollere Denny's eksport af bacon til det voksende britiske marked. Det engelske firma flyttede i 1861 til Hibernia Chambers i London, hvor kontoret forblev indtil 1957.

I 1866 knyttedes Thomas A. Denny's yngre broder Edward Maynard Denny til virksomheden i London, og i 1880 købte Edward Denny sin ældre broder ud og stiftede E.M. Denny and Company Limited, London.

Edward M. Denny var i 1887 en af stifterne af the London Provision Exchange, han døde i 1905 og blev efterfulgt af sine to sønner Frederick Antony og Edward Denny.

Thomas A. Denny havde i 1846 fået kontakt med Johann Dittmer Koopmann, som havde startet en slagterivirksomhed i Hamborg. J. D. Koopmann så gode muligheder for at supplere sit stærkt voksende salg af flæsk i Hamborg med eksport af bacon til England.

I begyndelsen opkøbte han levende svin til dette formål i Slesvig-Holsten, men da Denny's i London kunne bruge mere og mere bacon, begyndte Koopmann at opkøbe levende svin fra Danmark, hvor baconproduktionen på det tidspunkt endnu var meget beskeden. Disse opkøb i Danmark var omkring 1885 på mellem 200.000 og 300.000 stk. om året.

I 1875 afgik Johann Dittmer Koopmann ved døden og efterlod firmaet til sine to sønner Johann Heinrich og John Dittmer. Få år efter, i 1879, indførte Tyskland en told på importen af svin fra Danmark, og i 1887 blev importen helt lukket. Samme år købte de to brødre Koopmann et svineslagteri i Aalborg (for 100.000 kr.) og et barnebarn af stifteren, John George Koopmann, blev leder af slagteriet.

Trods vanskeligheder ved starten i Aalborg oprettede Koopmanns i 1891 et stort, moderne slagteri i Silkeborg. Dette blev muligt med økonomisk hjælp fra E.M. Denny, som nu figurerer som aktionær i J.D. Koopmann.

Efter en total økonomisk rekonstruktion af virksomhederne i Danmark overtog E. M.

Denny den 14. august 1894 de to slagterier, og Koopmann-familien var ikke længere repræsenteret i J.D. Koopmann's Svineslagterier i Danmark.

Et tredie slagteri blev oprettet 1897 i Odense, og senere fulgte yderligere oprettelsen af eller køb af 6 slagterier, hvorefter E. M. Denny & Co. var ejer af 9 danske svineslagterier under firmanavnet A/S J. D. Koopmanns Svineslagterier.

Formålet med Denny's investeringer i disse danske slagterivirksomheder var fabrikation i Danmark af bacon, som af E. M. Denny & Co. blev solgt på det britiske marked. Herudover fik Denny leveret bacon fra en del af de danske andelssvineslagterier og tegnede sig gennem årene for en betydelig andel af Danmarks samlede baconeksport til England.

I 1968 solgte E. M. Denny & Co. sine aktier i A/S J. D. Koopmanns Svineslagterier til De samvirkende danske Andelsslagterier, men fortsatte som agent for dansk bacon.

R. H. Thompson & Company, London

Firmaet blev etableret i London i 1870 af R.H. Thompson, der siden 1866 havde været sælger af bacon og andre produkter, som blev sendt til London fra Cork i Irland af hans to brødre Samuel og Francis, der var indehavere af firmaet F. H. Thompson & Co.

Med oprettelsen af London-virksomheden var det R. H. Thompsons hensigt ikke alene at samarbejde med de to brødre, men at opbygge en salgsorganisation og virke som agent for eksportører af alle nationaliteter, som behøvede repræsentation på det engelske marked.

I 1875 flyttede Samuel Thompson til Hamborg og oprettede et slagteri dér med eksport af bacon til England for øje. Han overlod driften af firmaet i Cork til sin yngre broder Francis. Der var herefter i partnerskabet tre virksomheder - i Cork, London og Hamborg - med en broder på hver plads.

De fleste svin til slagteriet i Hamborg kom med tog fra Danmark, og gennem 12 år var dette en god forretning med stigende omsætning. Da importen af svin fra Danmark til Tyskland blev lukket i 1887, overlod Samuel Thompson driften af Hamborg-slagteriet til andre og flyttede selv tilbage til England.

De tre brødre blev da enige om at etablere slagterier og baconfabrikation i Danmark, Sverige og Holland for at kunne imødekomme den voksende efterspørgsel efter bacon i England.

I august 1889 blev der købt grund i Skive og opført et slagteri, som påbegyndte sin virksomhed samme år i november. Slagteriet havde en ugentlig slagtning på 1500 til 2000 stk. svin, og var et af Danmarks største slagterier på det tidspunkt. I de følgende år blev R.H. Thompson & Co. salgsagent for flere af de nyoprettede danske andels-svineslagterier.

Slagteriet i Skive blev efter Samuel Thompsons død i 1901 videreført af boet, men blev efter nogle år efter aftale med E.M. Denny & Co. Ltd. solgt til dennes slagteriselskab i Danmark: J.D. Koopmanns Svineslagterier. R. H. Thompson & Co. fortsatte som baconagent for et stadigt voksende antal andelsslagterier.

I 1926 blev R. H. Thompson & Co. pány direkte interesseret i dansk baconproduktion. Sammen med et andet engelsk firma, G. W. Burrows, Sons & Co. Ltd. blev de aktionærer i Thorsen Nørgaard selskabet, som var ejer af flere slagterier. I 1935, da Thorsen Nør-

gaard døde, dannedes Factory Holding Company A/S, som overtog hele virksomheden. Burrows og Thompson var indehavere af aktiekapitalen.

R.H. Thompson & Co. overtog i 1955 firmaet G.W. Burrows, Sons & Co. og blev således ene-indehavere af Factory Holding Company A/S med slagterier og tilknyttede virksomheder.

En del af de oprindelige 9 slagterier var blevet lukket i årene efter anden verdenskrig, i 1969 blev 4 slagterier solgt til De samvirkende danske Andelsslagterier, der nedlagde dem og solgte anlæggene. Kun slagteriet i Skærbæk er stadig i drift under andet ejerskab.

I 1965 overtog R. H. Thompson i England firmaet N. Svansø & Co., som igennem mange år havde været agent-firma for dansk bacon.

R. H. Thompson & Co. er fortsat agent for dansk bacon på det britiske marked.

N. Svansø & Co.

Niels Svansø var født i Danmark i 1888.

I 1904 påbegyndte han sin virksomhed inden for baconhandelen ved ansættelse på firmaet L. Nielsen Ladefogeds kontor i Esbjerg. I 1905 blev han overflyttet til Ladefoged i London, hvor han blev indtil 1925.

Fra 1925 var Niels Svansø ansat i det engelske grossistfirma North of England Bacon i Manchester, og i 1928 påbegyndte han sin egen agent-forretning i Manchester med afsætning af danske landbrugsprodukter, specielt bacon.

I 1933 var Niels Svansø præsident for Manchester Provision Exchange.

Han var i en årrække medlem af Danish Bacon Agents' Associations komité og af priskomitéen.

I 1965 blev firmaet N. Svansø & Co. overtaget af firmaet R.H. Thompson & Company.

The Co-operative Wholesale Society Limited - C.W.S.

C.W.S. er et integrerende led i »the Co-op«, den britiske andelsbevægelse, som startede i 1844 med en lille brugsforening i Toad Lane, Rochdale i det nordlige industriområde. »The Co-op« er Storbritanniens største forbrugerorganisation med ca. 12 millioner medlemmer og over 10.000 butikker tilhørende ca. 190 brugsforeningssammenslutninger i England og Wales. C.W.S. er brugsforeningernes centrale handelsorganisation, og siden 1863, da den blev startet, har alle de uafhængige brugsforeninger været andelshavere og benyttet C.W.S. som fabrikant, indkøber, grossist, handelsrådgiver og bank.

I 1880'erne oprettede C.W.S. opkøbscentraler og depoter i Danmark, især beregnet på opkøb af smør, men også dansk bacon kom gennem disse opkøbscentraler frem til de britiske forbrugere.

Interessen for dansk bacon gav sig i 1899 bl.a. udtryk i et forslag fra C.W.S. til Andelsslagteriernes Fællesbestyrelse om oprettelse af et salgskontor i London for andelsslagteriernes regning. Fællesbestyrelsen kunne dog ikke gå ind på dette forslag. I stedet besluttede C.W.S. - for at komme uden om »Bacon-ringen« - at oprette eget slagteri med baconproduktion i Herning. Dette slagteri, som rangerede blandt de bedste i Danmark, hvad bygninger og installationer angik, blev taget i brug år 1900 og fik efterhånden en betydelig produktion. Ved siden af denne

egenproduktion i Danmark fik C.W.S. leveret bacon fra flere af de danske andelsslagterier, suppleret med leverancer fra egne slagterivirksomheder i Storbritannien.

Da det i slutningen af 1920'erne ikke var tilstrækkeligt, blev slagteriet i Herning udvidet og i 1929 suppleret med et nyt slagteri i Skjern, hvor byrådet havde vedtaget at skænke C.W.S. en byggegrund til formålet. Indkøbene af bacon blev samtidig forøget med leverancer fra en del af de i begyndelsen af 1930'erne nyoprettede danske andelsslagterier. C.W.S. aftog direkte i slutningen 1930'erne ca. 11% af det samlede kvantum dansk bacon, som blev leveret til Storbritannien.

Skjern Svineslagteri nedbrændte i 1965 og blev genopbygget som et moderne kreaturslagteri med opskæringsafdeling. Nogle år senere gennemførtes en betydelig udvidelse af Herning Svineslagteri, idet der opførtes et helt nyt svineslagteri - kapacitet 14.000 svin pr. uge - hvor nu også svinene fra Skjern distriktet slagtes. I forbindelse med en reorganisering af C.W.S. Ltd. i England indgik Plumrose A/S den 15. oktober 1971 som medejer af C.W.S. Svineslagterier A/S i Danmark, omfattende Herning Svineslagteri og Skjern Eksportslagteri, idet Plumrose A/S overtog halvdelen af aktierne.

C.W.S. er Storbritanniens største grossistvirksomhed, og er som følge heraf af overordentlig stor betydning for dets leverandører, som er spredt over hele verden. C.W.S.'s egen produktion i over 100 inden- og udenlandske fabrikationsvirksomheder havde i 1970 en værdi svarende til ca. 2.000 millioner danske kroner i grossistpriser. De engelske brugsforeninger havde samme år en samlet omsætning svarende til godt 17.500 millioner danske kroner.
C.W.S. er stadig en af Danmarks store aftagere af bacon og andre slagteriprodukter.

L. Nielsen Ladefoged & Co. Ltd., Manchester og London

Laust Nielsen Ladefoged var landmandssøn fra Skive-egnen - født 1858. Som 23-årig kom han i 1881 til England, hvor han begyndte at drive forretning med kreaturer.

Forretningen blev senere i 1880'erne udvidet med import af dansk smør, æg og bacon, og herefter modtog virksomheden regelmæssige baconforsendelser fra flere danske andels-svineslagterier. Sønnerne Niels og Esper Ladefoged blev optaget i firmaet i 1910.

I 1913 åbnede virksomheden en afdeling i Manchester under ledelse af Niels Svansø. Esper Ladefoged flyttede i 1919 til denne afdeling, mens Niels Ladefoged fortsatte i Londonafdelingen. I Manchester blev i 1932 oprettet en engrosafdeling med opskæring og røgning af bacon.

Niels Ladefoged blev i 1938 medlem af BINDAL-kommittéen og i 1939 af Danish Bacon Agents' Association ved dettes oprettelse.

I dag er tredie generation aktive i firmaet. Bestyrelsens nuværende formand Alec G. Foucard er gift med Laust Nielsen Ladefoged's datterdatter, og Esper Ladefogeds svigersøn, G.W. Cowan er firmaets administrerende direktør.

Firmaet handler udelukkende med danske produkter.

Laust Nielsen Ladefoged - der døde i 1934 - var medstifter af og gennem flere år formand for Den danske Klub i London.

J. Smylie & Son Ltd., Manchester

Firmaets stifter James Smylie var landmandssøn fra Irland. Han kom til England omkring 1840 og oprettede firmaet i Manchester 1843 med fabrikation af bacon. I slutningen af århundredet ophørte Smylie med egen bacon-fabrikation og begyndte at importere bacon fra flere lande, heriblandt Irland, Tyskland og Rusland.

James Smylie døde i 1890, og firmaet blev videreført af hans to sønner James og Joseph. James rejste på kontinentet og erhvervede kontrakter på leverancer bl.a. fra Danmark, mens hans yngre broder tog sig af salget. Dette fortsatte, til James Smylie pludselig døde i Goole i 1907, netop hjemvendt fra et besøg i Danmark.

I 1913 blev Joseph Smylie's søn Donald tilknyttet firmaet, men han blev kaldt til militærtjeneste i 1915. Kort tid efter hans hjemkomst i 1919 døde Joseph Smylie, og Donald overtog og videreførte forbindelsen med Danmark. Han ansatte Hans Letner som sin repræsentant i Danmark, og snart blev Danmark firmaets betydeligste leverandør af bacon, kun afbrudt af Danmarks besættelse 1940 til 45. Donald Smylie var i 1925 præsident for Manchester Provision Exchange.

Efter krigen indtrådte Donald Smylie's søn Roy i firmaet, og da Donald Smylie trak sig tilbage af helbredsgrunde i 1962, blev virksomheden fortsat under ledelse af Roy Smylie og hans svoger Stuart Wray. Donald Smylie døde i januar 1975.

Nu er femte generation, Robin og Nigel indtrådt i firmaet. De har begge været under uddannelse ved danske svineslagterier.

Rutzou Ltd., London

Sven Rutzou var en af pionererne, som før århundredeskiftet var med til at oparbejde salget af dansk bacon i England.

Forretningen i London var i 1896 etableret i Water Lane og flyttede ved århundredskiftet til Tooley Street, hvorfra forretningen stadig drives.

Sven Rutzou gik med stor iver ind for at betjene de danske slagterier på det britiske baconmarked og stillede det samme krav til sine efterfølgere i virksomheden.

Da Sven Rutzou trak sig tilbage i begyndelsen af 1930'erne, blev Walter Jones udnævnt til formand for selskabet, og da han ophørte hermed i 1937, blev J.D. (Jack) Holgate formand og administrerende direktør. J.D. Holgate var blevet tilknyttet firmaet i 1931 - han kom fra firmaet Lovell & Christmas Ltd., som i 1925 havde overtaget aktiemajoriteten i Rutzou Ltd.

J.D. Holgate blev kort efter krigen medlem af bestyrelsen for Danish Bacon Agents' Association. Han var formand fra 1970 til 72, da han trak sig tilbage fra virksomheden og efterfulgtes af sin søn J.W.S. Holgate.

J.D. Holgate døde i januar 1975.

Lovell & Christmas Ltd.

Lovell & Christmas blev oprettet i 1851 og er idag en af hovedgrupperne inden for Fitch Lovell selskabet. Dette firma, der blev oprettet i 1958 ved en sammenslutning af firmaerne Fitch & Son Ltd. og Lovell & Christmas Ltd., er i dag et selskab bestående af mere end 50 firmaer inden for fødevareindustrien og fødevarehandelen.

I begyndelsen var Lovell & Christmas agenter for salg af smør og ost fremstillet i det vestlige England. I 1896 overgik firmaet fra at være privatejet til at være et aktieselskab. Lige fra starten har firmaet haft kontorer i området omkring Smithfield-markedet i London, hvor firmaets hovedkontor er den dag i dag.

Straks efter århundredskiftet begyndte firmaet at udvide sine aktiviteter inden for landets grænser enten ved sammenslutning med eller overtagelse af andre firmaer. I 1906 sluttede man sig sammen med firmaet Georg Wall & Co., Liverpool. I 1916 kom samarbejdet med West Butchers, der i dag kendes under navnet West Layton Ltd. og er en af grupperne under Fitch Lovell Ltd.

I 1919 begyndte Lovell & Christmas agenturer for bacon og smør fra Danmark, og samtidig begyndte firmaet at sprede sine interesser inden for detailområdet med World's Stores, der i dag er indgået i gruppens moderne supermarkedskæde Key Markets.

I 1920 oprettedes Lovell & Christmas (Manchester) Ltd., der samtidig var hovedkontor for firmaets danske baconagenter, og i 1925 overtoges aktiemajoriteten i firmaet Rutzou Ltd. I 1928 oprettedes Bristol-filialen, og i 1930 ændredes navnet på Liverpool-afdelingen til Lovell & Christmas (Liverpool) Ltd.

Ved begyndelsen af anden verdenskrig blev det besluttet at adskille forretningen med import og fabrikation fra grossistvirksomheden, og man oprettede firmaet Lovell & Christmas (Wholesale) Ltd.

Allerede i 1903 begyndte Lovell & Christmas sine aktiviteter i Skotland på smør- og osteområdet. Lovell & Christmas (Scotland) Ltd. blev oprettet i 1950.

I årene omkring 1919 begyndte man inden for Lovell & Christmas at høre navnet Roland Wall, der var sønnesøn af stifteren af firmaet George Wall & Co., Liverpool. Roland Wall blev medlem af direktionen for Lovell & Christmas i 1930, og ved begyndelsen af anden verdenskrig blev Roland Wall afgivet til Ministry of Food, hvor han blev Deputy Secretary og den eneste fra handelen, der opnåede denne position. I 1946 blev han slået til Ridder, han vendte tilbage til Lovell & Christmas og blev samtidig udnævnt til næstformand.

I 1951 blev Sir Roland Wall formand for Lovell & Christmas, en stilling han besad indtil 1962, hvor han blev formand for Fitch Lovell Ltd. Hans efterfølger var Mr. E.M. Canevali.

E.M. Canevali var begyndt hos Lovell & Christmas Liverpool i 1927, han blev i 1950 direktør for Liverpool afdelingen. I 1958 blev han medlem af bestyrelsen for Lovell & Christmas, i 1962 næstformand, og i 1963 formand.

H. Chr. Herman Importers Ltd., Hull

Niels Christian Herman forlod Danmark (Odense) i forrige århundrede og nedsatte sig i Hull, hvor han blev gift og skabte sig en karriere inden for kornhandel.

Hans søn Hans Christian Herman blev født i 1889 og arbejdede som ung i London indtil 1914. Han deltog i første verdenskrig - var krigsfange i Tyskland i næsten fire år - og vendte derefter tilbage til Hull, hvor han startede forretning med import af frugt-konserves gennem Københavns frihavn og med eksport af hessian til Danmark og Holland.

I 1920 fik han - antagelig gennem sine danske hessian-forbindelser - de første beskedne sendinger dansk bacon til Hull. Det

lykkedes ham med noget besvær at få dette bacon afsat til handlende i byen.

Udholdenhed og hårdt arbejde blev belønnet. Dansk bacon faldt i kundernes smag, og blev solgt i stadigt større kvanta til detailhandlere og grossister.

Den 23. oktober 1933 blev H. Chr. Herman Ltd. etableret, og der blev modtaget regelmæssige baconleverancer fra flere danske andelssvineslagterier.

H. Chr. Herman døde i 1961 og blev efterfulgt af sønnen Peter Herman som administrerende direktør for firmaet.

Joseph Stocks & Sons Limited

Joseph Stocks blev født i Yorkshire i 1828 og kom som 15-årig i 1843 i lære hos sin broder, der var en indflydelsesrig købmand og thehandler i Hyde i Cheshire. I en alder af 22 år blev Joseph Stocks medarbejder hos Mr. John Cadman, en storkøbmand i Manchester, og i 1851 solgte Mr. Cadman en forretning til ham for £ 250.

I 1869 lejede Joseph Stocks lokaler i kornbørsen, 35 Hanging Ditch, som var blevet oprettet i 1837. Efter at kornbørsen var blevet ødelagt og genopbygget i 1902, blev Joseph Stocks et af de første bestyrelsesmedlemmer af den nye Corn Exchange.

Joseph Stocks virkede på den tid, da man begyndte at indføre fransk og dansk smør til Manchester; han døde i 1906, og virksomheden - der indtil da havde stor fremgang - blev videreført af hans sønner Walter, John og Alfred.

Under første verdenskrig, i mellemkrigsårene og under anden verdenskrig var virksomheden stærkt påvirket af de ekstraordinære forhold og formåede kun lige at bevare sin position og holde hjulene i gang.

Under ledelse af firmaets nuværende administrerende direktør, Mr. D.W. Ostenfeld, påbegyndtes i 1945 en reorganisering, og i 1947 blev firmaet omdannet til aktieselskab under navnet Joseph Stocks & Sons Limited. I 1947 flyttede virksomheden til nye moderne lokaler i Knowsley Street, Cheetham, Manchester og fik opbygget en container-park.

Joseph Stocks & Sons Limited fik sig hurtigt etableret som forhandlere af dansk bacon, ikke alene i egen grossistvirksomhed, men også som agentvirksomhed gennem søsterfirmaet Josephs Stocks & Sons (Importers) Limited, der var etableret i 1954. Fra 1959 til 1967 voksede salget af dansk bacon med over 500%.

I 1956 havde Joseph Stocks & Sons Limited erhvervet det veletablerede firma Matthew Hudson & Sons Limited, som var blevet oprettet i forrige århundrede, og som før anden verdenskrig var en af de betydeligste fødevarehandlere i Nord-Vest-England og bl.a. forhandlede dansk bacon.

I 1959 oprettedes firmaet Bacon Packers Limited for at udvikle og fremme salget af sliced bacon og derved imødekomme den voksende efterspørgsel efter convenience foods.

I 1967 erhvervedes fødevarefirmaet W.H. Tutton & Co. Limited. Også dette firma kunne føre sin historie tilbage til forrige århundrede og havde haft en betydelig handel med fødevarer, blandt andet bacon fra Danmark.

Den 2. marts 1967 blev den gruppe af virksomheder, der allerede var samlet med Joseph Stocks & Sons Limited som moderselskab, sammensluttet under Joseph Stocks & Sons (Holdings) Limited. Selskabets direk-

tion blev: Mr. D.W. Ostenfeld, Mr. J.A. Ostenfeld, Mr. L.W. Wright og Mr. W. Wright.

Det følgende år blev firmaet A. & J. Coffey Limited optaget i selskabet. Dette firma var oprettet i 1897 og havde i mange år haft forretningsforbindelse med Stocks-gruppen. Firmaet flyttede i juli 1970 til nye bygninger i Field Lane, Litherland, og udviklede sig til at blive den største forhandler af bacon i dette område.

I november 1969 solgte Mr. Granshaw - en værdsat kunde gennem 35 år - sin forretning til Stocks-gruppen. Firmaet blev omdannet til aktieselskab under navnet Southport Provision Company Limited, og det fordoblede gennem årene 1971 til 1974 sit salg af dansk bacon.

I september 1970 overtog Stocks-gruppen 45% af aktiekapitalen i familieselskabet Trevor Hammond Limited i Newport, Gwent i South Wales. Firmaet, der var oprettet i 1931, ledes nu af stifterens søn, Mr. Graham Hammond sammen med Mr. R. Owen, Mr. D.W. Ostenfeld og Mr. L.W. Wright. I juni 1972 flyttede virksomheden til nye store bygninger og gjorde betydelige fremskridt i salget, ikke mindst af dansk bacon og af kødkonserves.

Senest - i 1973 - overtog gruppen firmaet Niels Sejrup Limited, som siden begyndelsen af 1920'erne havde været agentfirma udelukkende for dansk bacon.

Den 1. april 1974 flyttede Joseph Stocks & Sons Limited, W.H. Tutton & Co. Limited og Bacon Packers Limited ind i store nye lokaler i Whitefield - fem miles fra Manchester. Firmaerne blev slået sammen til en økonomisk enhed under navnet Joseph Stocks & Sons Limited, som i dag er et af de største foretagender inden for baconhandelen i Storbritannien.

Niels Sejrup Limited, Manchester

Firmaets stifter Niels Sejrup startede sin karriere ved ansættelse på Horsens Andels-Svineslagteri. Han kom til England i begyndelsen af 1920'erne og startede i Manchester egen virksomhed som agent for dansk bacon.

Gennem årene op til anden verdenskrig importerede Niels Sejrup bacon fra 8-10 danske slagterier, og han fortsatte efter krigen, til han døde i 1949.

Firmaet blev da overtaget af J.M. Sidebottom, en personlig ven af Niels Sejrup, som ønskede at fortsætte traditionerne med salg af dansk bacon i England.

I 1949 blev firmaet omdannet til aktieselskab: Niels Sejrup Limited. Firmaet blev i 1973 overtaget af firmaet Joseph Stocks & Sons Limited.

S. Krogh Nielsen (Imports) Ltd., Grimsby

Efter nogen tids uddannelse i 1926 hos L. Nielsen Ladefoged i Manchester kom S. Krogh Nielsen i januar 1928 tilbage til England for at starte sin egen forretning i Grimsby.

Han lejede et værelse i et hus i Pollitt St. tæt ved dokkerne og ansatte en medhjælper. Med meget lidt kendskab til engelsk og meget begrænset kapital begyndte S. Krogh Nielsen at sælge dansk bacon især til detailhandlere, som kunne tage en balle med 4 baconsider. De første 30 baconballer blev modtaget i februar 1928 fra tre danske andelssvineslagterier med 10 baller fra hver.

Der var i de tider depression i Storbritannien, men ved ihærdigt arbejde - ved rejser med tog, på cykle eller til fods - lykkedes det

Krogh Nielsen at oparbejde forretningen, således at den snart kunne flyttes til et større kontor i Victoria St. med to værelser og to medarbejdere.

I 1934, da forretningen var blevet så stor, at et lager var nødvendigt, flyttede virksomheden til King Edward Street, hvor der var mulighed for at behandle bacon, også ved røgning og kogning. En varevogn blev anskaffet, og handelen blev udvidet med andre varer end bacon.

I 1937 oprettede S. Krogh Nielsen i kompagniskab med Mr. Frank M. Kay en virksomhed: Nielsen & Kay Ltd. i Pier St. i Hull, hvorfra blev oparbejdet salg af bacon i området syd for Humber. Denne virksomhed flyttede i 1941 til Newlands Ave og i 1947 til Wincolmlee, hvor den var, indtil den nuværende fabrikationsvirksomhed blev oprettet i 1960 i Clough Rd.

Under anden verdenskrig, hvor baconsalget blev reguleret gennem BINDAL, blev lageret i Grimsby brugt til beredskabslager for fødevarer. Trods svære bombeangreb i området under krigen blev virksomheden ikke ramt, men i februar 1945 nedbrændte bygningen af uforklarlig årsag. En ny bygning Anglo-Danish House blev opført i King Edward St. og taget i brug i 1948.

De to funktioner, som firmaet havde udøvet gennem årene, som dansk bacon-agent og som fødevare-grossist, blev skilt ved oprettelsen i 1951 af S. Krogh Nielsen Ltd. og i 1954 S. Krogh Nielsen (Imports) Ltd.

I 1964 oprettedes Nielsens Cash and Carry Ltd. som den første virksomhed af denne art i Grimsby, og i 1966 åbnede S. Krogh Nielsen (Imports) Ltd. et kontor i Southwark St., London S.E.I.

I 1975 er S. Krogh Nielsen stadig virksomhedens aktive formand, og hans søn John S. Krogh Nielsen er administrerende direktør.

Henry A. Lane & Co. Ltd., London

Firmaet blev oprettet i 1882 med det formål at importere oversøiske forbrugsvarer til salg i den sydlige del af England. Omkring århundredskiftet blev virksomheden udvidet til at dække hele Storbritannien og Irland.

Afdelinger blev i 1898 oprettet i Liverpool og Glasgow. Den væsentligste import af fødevarer kom på det tidspunkt fra Nordamerika, og disse to havne var de naturlige centre for fordeling af fødevarer til de tætbefolkede nordlige områder.

I løbet af ganske få år voksede firmaet betydeligt og var ved krigsudbruddet i 1939 et af de største firmaer på det britiske marked i handelen med bacon og skinker. Dette var især baseret på den store import fra Canada, men der blev også importeret fra Polen, Sverige, Den Irske Republik og Sydamerika. Ved oprettelsen af BINDAL-komitéen i 1938 blev Henry A. Lane & Co. Ltd. repræsenteret i komitéen med en af sine direktører.

Da leverancerne fra Canada blev væsentligt reduceret i 1950'erne, måtte firmaet finde andre leverandører og vendte sig mod Danmark. Der blev oparbejdet et betydeligt salg af kødkonserves fra firmaet Normeat i Danmark, og da dette firma overtog Holstebro Svineslagteri A/S, blev Henry A. Lane & Co. Ltd. i 1957 udnævnt til agent ved salget af bacon fra denne virksomhed.

I august 1972 blev Henry A. Lane & Co. Ltd. overtaget af Normeat Ltd. og indlemmet i dette selskab.

Person- og firmaregister
Til afsnittet: Agenter for dansk bacon i Storbritannien

Bacon Packers Limited 189, 190
G. W. Burrows, Sons & Ltd. 184, 185
Cadman, John 189
Canevali, E. M. 188
A. & J. Coffey Limited 190
The Cooperative Wholesale Society Ltd. 185
C.W.S. Svineslagterier A/S 186
Danish Bacon Agency Ltd. 177
Danish Bacon Company Ltd. 175
Danish Bacon Packers 178
Fr. & A. Delcomyn Ltd. 179
Delcomyn, Adolf 179
Delcomyn, Charles 179
Delcomyn, Frederik 179
E. M. Denny & Co. 183
Denny, Abraham 183
Denny, Edward 183
Denny, Edward Maynard 183
Denny, Frederik Antony 183
Denny, Henry 183
Denny, Thomas A. 183
Factory Holding Company A/S 185
Fitch Lovell Ltd. 187, 188
Fitch & Son Ltd. 187
Foucard Alec G. 186
Gilbert, F. 179
Gowan, G. W. 186
Granshaw 190
Trevor Hammond Limited 190
Hammond, Graham 190
Hansen, Charlie 175
Hansen, Hans Martin 179
Herbert, Frank 178, 182
H. Chr. Herman Importers Ltd., Hull 188
Herman, Hans Chr. 188
Herman, Niels Chr. 188
Herman, Peter 189
Heyday House Ltd. 188
Heywood & Son, Manchester og London 179
Heywood, Frank 179
Heywood, George 179
Heywood, Percy 179
Holgate, J. D. (Jack) 187
Holgate, J. W. S. 187
International Bacon Co. 177
Jones, Walter 187
Kay, Frank M. 191
Key Markets 188
Knight, A. 179
J. D. Kopmanns Svineslagterier A/S 182
Koopmann, Johann Dittmer 183
Koopmann, Johann Heinrich 183
Koopmann, John Dittmer 183
Koopmann, John George 183
S. Krogh Nielsen (Imports) Ltd., Grimsby 190
Krogh Nielsen, John S. 191
Krogh Nielsen, S. 190
Henry A. Lane & Co. Ltd., London 191
Letner, Hans 187
Lewin, J. W. 179
Lewin, D. J. 182
London Provision Exchange 183
Lovell & Christmas Ltd. 187
Maid Marian Stores 178
Manchester Provision Exchange 179, 182, 185, 187
Matthew Hudson & Sons Ltd. 189
Meadows, G. R. 179
L. Nielsen Ladefoged & Co. Ltd., Manchester og London 185, 186
Nielsen Ladefoged, Esper 186
Nielsen Ladefoged, Laust 186
Nielsen Ladefoged, Niels 186
Nielsen Cash and Carry Ltd. 191
Nielsen & Kay Ltd. 191
Normeat Ltd. 191
North of England Bacon 185
Ostenfeld, D. W. 189, 190
Ostenfeld, J. A. 190
Owen, R. 190
H. P. Pedersen (Imports) Ltd., Glasgow 183
Pedersen, H. P. 182
Plumrose A/S 186
Rutzou Ltd., London 187, 188
Rutzou, Sven 187
Schalburg & Co Ltd., London 182
Schalburg, Ernst 182
Niels Sejrup Limited, Manchester 190
Sejrup, Niels 190
Selby, slice-virksomhed 178
Sidebottom, J. M. 190

J. Smylie & Son Ltd., Manchester 187
Smylie, Donald 187
Smylie, James 187
Smylie, James (søn) 187
Smylie, Joseph 187
Smylie, Nigel 187
Smylie, Robin 187
Smylie, Roy 187
Southport Provision Company Limited 190
Joseph Stocks & Sons Limited 189
Stocks, Alfred 189
Stocks, John 189
Stocks, Joseph 189
Stocks, Walter 189
N. Svansø & Co, Manchester 185
Svansø, Niels 185, 186
F. H. Thompson & Co, Irland 184
R. H. Thompson & Company, London 184
Thompson, Francis 184
Thompson, R. H. 184
Thompson, Samuel 184
Thorsen Nørgaard 184
J. P. Thorslund Ltd. 183
Trautmann, Erik 178
W. H. Tutton & Co Ltd. 189, 190
Van den Bergh Ltd., London 177
George Wall & Co, Liverpool 188
Wall, Roland 188
West Butchers 188
West Layton Ltd. 188
World's Stores 188
Wray, Stuart 187
Wright, L. W. 190
Wright, W. 190

Stikordsregister

A-bacon 102-119
A1-bacon 47, 96, 98, 118
A1-ekstra 83
AECGV 93, 169
Afgifter 42, 44, 47, 51, 56, 59, 60, 61, 83, 87
Afgifter, Produktions 56, 82, 87
Afregningstillæg 83
Afsætningsråd, Landbrugets 57, 61, 69, 134, 169
Afsætningsudvalg, Landbrugets ..... 87, 134, 135, 139, 145, ... 153, 169
Agenter for bacon 36-40, 42, 62, 63, 72, 80, 105, 175-191
Agent-kontrakter 40
Agents Association, Danish Bacon 63
Agricold A/S 154
Andelsselskaber, de samvirkende danske 154
Andelsudvalget 56, 93
Anglo Danish Food Transport 113
Anuga-messen, Køln 68, 134
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd 87
Aspirantbesætninger 164, 167
Avlscentre for svin 164-168

Bacon Agenter se A
Bacon barer 146
Bacon Consultative Council, se Baconrådet
Bacon Containere 108, 111-115, 118
Bacon-Container Centralen 112, 115, 117
Bacon Distribution Centre 115
Bacon eksporten, -aftaler ..... 14, 17, 18, 21, 22, 25, 26, 27, ... 29, 30, 32, 33, 34, 36, 39, 41, 42, 48, 49, 72, 79, 81 ..... 90, 91, 94-104
Bacon Information Council 32, 41, 67, 68
Bacon joints 106, 108
Baconkalender 52
Baconkontrollen 42, 47, 65, 87, 117
Bacon-markedsdelingsaftalen 91, 95-102
Bacon-markedsrådet 95, 98, 99
Bacon Market Council 95
Bacon, rationeringen i Storbritannien 26, 28, 32
Baconregulativet 105
Baconrådet 48
Baconsprøjtemaskine 119
Bacontolden 33, 35, 54, 94, 137, 138
Baconudvalget (Landbrugsministeriets) ..... 5, 7, 9, 13, 14, ... 17, 19, 20, 44, 73, 74
B-Bacon 64, 99
Beauvais Plumrose 150
Bedømmelsescentraler 87, 118, 165
Bedøvning 118, 119
Beirut 136
Belgien 27, 122, 130
Bemyndigelsesloven 54, 56, 75
Bestyrelsen 9, 46, 58, 81, 82, 171-174
Betænkning, den blå 77
Bologna, fødevareudstilling 134
Brancheudvalg, Eksportsvineslagteriernes 80, 82, 83, 87
Britiske baconindustri 48
Bulgarien 129

C (nr. 3) Bacon 32, 45
Canada 58
Chile 124, 126
CLITRAVI 93, 169
COGECA 93, 169
Colchester 115
Cold Stores 132
COPA 93, 169
Containertransporten 108, 111-115, 118
Containerudvalget 111, 112

Danelard 30, 41, 68, 132-134
Danepak Ltd. 104-108, 117, 122, 125
Danir A/S 152
»Danish Agriculture«, bog 32
Danish agricultural producers information service 19
DBC 37, 60, 104
Danish Bacon Agents Ass., the 63
Danish Bacon Packers Ltd. 105, 106
Danish Bacon Price Fixing Committee 40
Danish Blue Cheese 108
Danish Centre 41, 67, 110
Danish Crown, Kolding 80
Danish-mærkning 21, 67, 108, 134
Dansk Dybfrost A/S 71
Dansk Eksportør- & Kødgrossistforening 40, 50, 127
Databank 165
DDR, se Østtyskland
Demonstrationsbrug for svin 65, 163
Devalueringsgodtgørelse 83, 99
DFDS 111-115

Dispositionsfond, Landbrugets 75, 77, 83, 91, 99, 139
Dispositionsret, procent 29, 30
Distriktsdyrlæger 165
Dollar området, eksport til 19, 27
Dollar præmieringsordning 27, 137, 138
Dommerudvalget ved Fedtbedømmelser . 119, 132, 133, 134
Dommerudvalget ved Flæskebedømmelser ... 117, 118, 119
Dyrskuer 65
Düsseldorf 135

»Eat more bacon« kampagnen 32, 68
EDB-center, Landbrugets 157, 160-162, 165
EFTA 75, 91, 94, 122-130, 137, 138
EF sekretariat 91
EKKODANMARK 145
Eksportafgifter 20, 61, 127
Eksportforbud 14, 28, 40
Eksportfremme 83, 134, 135
Eksportlicenskontoret (Landbrugsmin.) ..... 14, 16, 17, 18, ... 20, 33, 40, 62
Eksportsammenslutning, Kødkonservesfabrikkernes 19, 137, 138, 143
Eksportsubsidier, Fællesmarkedets 126
Eksportører, private 16, 17, 18, 20, 28
Emborg Production A/S 149
Erhvervsfaglige Grunduddannelser 160
Esbjerg Havn 111, 115, 153
ESS-Food 169
EWG-gruppe, intern 87, 91

Fabrikantforening, Kødindustriens, se K
Faglige Landscenter, Aarhus 164
Fedteksporten 15, 21, 30, 36, 52, 81, 132-134
Fedtpakkeri i Kolding 132
Film 32, 52
Finland 122, 125, 126, 130
Fjerkræeksportudvalget 41
Flytransporter af bacon 99
Flæskebedømmelser interne 117
Flæskebedømmelses bygning, Esbjerg 117
Fodringsvejledning 65
Folkekirkens Nødhjælp 124
Fond for Andels og Privatslagteriernes Forsøgsslagteri, Laboratorium og Slagteriskole 155
Forbrugerrådet 87
Foreningen af danske Kødkonservesfabrikker 89
Forenede nordjyske Kreaturslagterier 149
Forskning, tilskud til 87
Forskningsinstitut, Slagteriernes ..... 42, 47, 52, 65, 87, 116, ... 117, 118, 142, 144, 155-157, 160, 164, 165
Forsøgslaboratorium, Landøkonomisk 65, 118, 165
Frankrig 21, 33, 122, 124, 125, 126, 130
Fremavlssteder 164
FSA 150, 160
Fusioner af Slagterier 77, 79, 82, 150
Fællesmarkedet ..... 55, 75, 77, 79, 80, 83, 87-93, 101, 111, ... 119, 122-134, 138, 152, 169
Fællesmærke (konserves) 139
Færdigfrys A/S 149
Fødevarekiosker, Landbrugets 41, 152

Galt-OX Holding A/S 148-152
Generalforsamling (Salgsforeningens) 9, 60, 81
Grimer til svin 116
Grimsby 115
»Gris på Gaflen«-kampagne 52, 69, 144-146
Grocer, den britiske 111
Grosserersocietetet 56, 87
»Grüne Woche«, Berlin 52, 68, 134
Grønhøj, SPF-primærstation 166

Hamburgs Lufthavn 153
HAMCO 148
Handelskonsulent i USA 27
Handelsministeriet 87, 124
Hatting 166
Hjemmemarkedet ..... 17, 20, 23, 26, 28, 29, 36, 51, 52, 96, ... 98, 102, 125, 132, 144-146, 152
Hjemmemarkedspriserne 42, 54, 55
Hjemmemarkedsordning, -afgifter 75, 77, 83, 91, 139
Holland 25, 48, 49, 58, 68, 73, 95, 98, 101, 122, 125, 130, 142
Hong Kong 124, 125, 136
Houlberg A/S 71, 73, 148
Husmandsforeningerne ..... 9, 13, 20, 48, 54, 81, 82, 83, 90, ... 154, 162, 163
Husmoderforeninger 144
Hyggemad A/S 149

»Ikofa«-messen, München 68, 134
Importafgifter, Fællesmarkedets 122, 126
Industri Panel of the Bacon Market Council 95
Industrirådet 56, 87
Informationsvirksomhed 19
Iran 152
Irske Republik 49, 58, 68, 101, 126
ISALESTA 169
Italien 21, 23, 33, 73, 122, 125, 126, 130

Japan 126
Jugoslavien 73, 95, 132

Kapital 13, 44, 45, 59, 73, 82
Kastrup Lufthavn 41, 152
Kina 126
Klassificering af svin 26
Klassificeringsudvalget 47, 48, 119
Konserves ... 16, 19, 27, 30, 35, 45, 50, 51, 64, 67, 73, 83, 89, ... 91, 96, 98, 104, 108, 122, 129, 135, 137-143, 155
Konservesgrise 142
Kontaktudvalget 56
Kontrolbrug 167
Kontroludvalget 119
Korea-krigen 17, 21
Kreaturslagterier, De forenede nordjyske 149
Krydsningsforsøg 127, 166, 168
KSA-måler 87, 119, 121, 168
Kunstig sædoverføring 166
Kvalitetsfremme 26, 45, 47, 64, 83, 115-121, 164
Kvalitetsudvalget 119, 121, 134
Kvantumrabatordning 91, 138, 139
Kvoteringsordning (Søer) 33, 127
Kædevareforretninger (Britiske) 110, 111

Københavns Kødby 148
Kødindustriens Fabrikantforening 19, 40, 137
Kødkonservesfabrikker, Foreningen af danske 89
Kødkonservesfabrikkernes Eksportsammenslutning 19, 137, 138, 143
Kødprocent, afregning efter 121
Kød Spæk (KS) måler 119

Laborantuddannelse 158
Landboforeningerne . 9, 48, 54, 81, 82, 83, 90, 154, 162, 163
Landbrugets Afsætningsråd, se A
Landbrugets Afsætningsudvalg - LAU, se A
Landbrugets Dispositionsfond, se D
Landbrugets EDB Center I/S - LEC, se E
Landbrugets Fødevarekiosker 41, 152
Landbrugets Londonkontor 111
Landbrugets Oplysningskontor, se O
Landbrugsministeriet, ministeren ... 9, 14, 18, 19, 28, 29, 40, ... 54, 56, 61, 62, 65, 87, 93, 127
Landbrugsministeriets Baconudvalg, se B
Landbrugsministeriets Kvæg og Kødudvalg 154
Landbrugsministeriets udvalg vedr. det europæiske økonomiske fællesskab 93
Landbrugsrådet ..... 13, 20, 48, 54, 56, 69, 87, 93, 94, 134, ... 153, 162, 169
Land of the Lurmark (film) 52
Landsnotering for smågrise 166
Landsudvalget for demonstration af svinefodring 163
Landsudvalget for Svineavlens Ledelse 163
Landsudvalget for Svineavl og -produktion 65, 87, 90, 163-168
Landøkonomisk Forsøgslaboratorium 65, 118, 165
Landøkonomiske foreninger, de .. 22, 27, 29, 30, 33, 36, 44, ... 50, 54
LAU - Landbrugets Afsætningsudvalg, se A
LEC - Landbrugets EDB Center I/S, se E
»Lefa«-messen, Hamburg 68, 134
Leipzigermessen 41, 52, 69
Levende svin, eksport af 124
Levnedsmiddelrådet 169
Levnedsmiddelteknikere 158
Londonkontor, Salgsforeningens 32, 67, 87, 108, 111
Love, Salgsforeningens (se vedtægter)
Lov om afsætning af danske landbrugsvarer 75, 83
Lov om udførsel af landbrugsprodukter 7, 13
Lovudvalg 46
Lurmærket 89
Lærlingeuddannelse 157-160

Maksimalpriser 20
Markedsanalyser 52, 54, 57, 68, 111
Markedspleje 83, 102
Markedssekretariat 91
Marshallmidler 155
Meatcut A/S 148-152
Medlemmer, Salgsforeningens 170
Mejeriernes Fællesorganisation ..... 41, 52, 54, 67, 108, 135, ... 152, 155
Mejeriernes og Slagteriernes Hulkortcentraler 162
Mellemøsten 152
Messer og udstillinger 134, 135
Microcomputer 121
Ministry of Agriculture Fisheries and Food 34, 35, 42, 48
Ministry of Food . 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 27, 28, 29, 32, 33
Monetær udligning 104
Monopoltilsyn, britiske 49
Monopoltilsyn, danske 83, 87, 98
Multistiksprøjtning 105, 106
Mælkepulver 65

National Association of Multiple Grocers 63
National Committee of Wholesale Provision Trade 63
National Farmers Union 48, 102
Nedsaltningspligt 22, 23, 28, 29, 30, 63, 65
Newcastle 115
Nimandsudvalget 138, 139, 169
Nominering af baconagenter 62, 63, 72
Noteringsudvalg for bacon 40
Nord Irland 95
Norge 122, 125, 126
Norsk Landrace 166

Observationsbrug 167
Okse- og kalvekød 89, 149-152
Opformeringsbesætninger 164, 167
Oplysningskontor, Landbrugets 19, 32, 67, 95, 108-111
Opløsning, Salgsforeningens 45, 46, 59
Opskæring af svin .. 19, 23, 50, 72, 81, 98, 104, 122-127, 137 ..... 138, 144, 149-152
Opskæring af søer 130-132
Ornetilskudsordning 164
Osteeksportudvalget 41, 111
Oversøiske markeder 122-127, 136
OXEXPORT 41, 149, 150, 152, 154

Peru 124, 125
Planlægningsafdeling 91
Planlægningsudvalg 77
Polen . 25, 48, 64, 72, 73, 95, 98, 101, 102, 124, 126, 130, 132
Portugal 122, 125, 126
Prisbindingslov 20, 22, 23
Priskontrolrådet, -direktoratet 9, 13, 20
Prisreguleringspulje 34, 38
Prisstop 20
Private eksportører 50, 129
Produktionsafgifter 56, 82, 87
Produktionsbindingskort 55
Produktudvikling 87
»Professor« udvalget 80, 81, 82
Protokollater (sortiment) 82
Provinshandelskammeret 56
Præmiering af avlssvin 164
Præmiering af bacon 45, 47, 83
Puerto Rico 136
Pulje, afgifts- 20, 23, 34

Rammeaftale (konserves) 83, 137
Rationalisering 75
Rationering af bacon i Storbritannien 26, 28, 32
Regionalkontorer, Oplysningskontorets 108
Reklame ..... 19, 32, 41, 52, 57, 67, 87, 108-111, 134, 135, ... 144-146, 152

Resolutioner ... 21, 29, 30, 54, 55
Restitutioner (EF's) ... 91
Rigsdagsudvalg ... 23, 35
Rumænien ... 102, 126
Rødby Havn ... 153
Rådgivningstjeneste i England ... 108
Rådgivningsudvalg (Svineavl) ... 168
Rådgivningsudvalg, veterinære ... 166

Saltningspligt, se nedsaltningspligt
Saltningspræmie ... 98, 102
Scanningsapparat ... 165
SEA ... 90, 167, 169
Selby-virksomheden ... 104-108
Sial-udstilling i Paris ... 135
Singapore ... 124
Skandinaviske lande, eksport til ... 21
Slagteriernes Forskningsinstitut, se F
Slagteriernes Hulkortcentraler I/S ... 160
Slagteriskolen ... 87, 157-160
Sliced bacon ... 79, 104-108, 116, 135
Slicefabrikker, amerikanske ... 142
Slight of lean ... 47, 116, 117
So-eksporten . 17, 21, 23, 28, 30, 36, 41, 50, 73, 81, 127-132
Sorterere, godkendte ... 116
Sorteringsmålene ... 116-121
Sortimentsopdeling ... 79, 81, 82, 132
Sovjetunionen ... 21, 23, 27, 30, 33, 124, 129
Spanien ... 124, 126, 130
Specialarbejderuddannelse ... 160
SPF-svin ... 164, 165, 166
Spækkikkert ... 116
Stabiliseringsordning, britisk ... 96, 99, 101, 102
Statsministeren ... 36, 54
Statsstøtte ... 75
Statusrapporter (1970) ... 89
Steffensen J. A/S ... 149
St. Eriks messen, Stockholm ... 135
Sterlingkursen ... 99, 102
Stoppriser ... 98
Storbritannien (anden eksport til) 40, 130, 132, 133, 134, 138
Store levende svin ... 30, 41
Store slagtede svin, eksport ... 127
Strejker ... 99, 102
Stribe (Danish) mærkning ... 21, 67, 108, 134
Struktur, Salgsforeningens ... 36, 37, 42, 77, 79
Strukturrapport (sandgrå) ... 77
Strukturrationaliseringsudvalg ... 77
Strukturudvikling (generelt) ... 75, 81
Støtteopkøb af svin ... 122, 148
Stående ordrer (bacon) ... 39, 40, 42, 62, 63
Subsidiepolitik, britisk ... 94
Sundhedskontrol ... 165
Svejsecentralen ... 116
Svejts ... 17, 21, 122, 125, 126, 137
Sverige 17, 27, 30, 41, 49, 61, 68, 122, 125, 126, 135, 152
Svineafgiftsfonden ... 57, 61, 87
Svineavl og fodring, Landsudvalg for, se L
Svinedemonstrationsbrug ... 65
Svineforsøgsudvalget ... 169
Svinehoveder ... 15, 25
Svinekontrolforeninger ... 65
Svineproduktionskonsulenter ... 168
Svinepukkel ... 124
Svineregulering (forslag om) ... 27, 49, 75
Svinespisefedt, se Fedt
Syd Vietnam ... 125
Sygdomsbekæmpelse ... 164, 165
Syttenmandsudvalget ... 87, 93
Syvmandsudvalget ... 36, 38

Tarme ... 15
Thetford virksomheden ... 106-108
Tjekkoslovakiet ... 30, 50, 72, 124, 125, 129, 132
Tokio ... 136
Told på bacon, se B
Told på konserves ... 137
Torino ... 135
Tornbygård (SPF station) ... 166
Transport af bacon ... 111-115, 116, 117
Transport af svin ... 116, 118, 119
Tredielands-eksport ... 17, 18, 19, 23, 25, 27, 28, 30, 32, 36, ... 41, 64, 122-132
Trettenmands-udvalg (1956) ... 38, 42, 44
Trettenmands-udvalg (1971) ... 79-82
Tulip (Vejle) ... 79, 80
Tunge svin, forsøg med ... 127, 168

Udenrigsministeriet ... 35, 94
Udførselstilladelse ... 14, 16
Udmeldelser af Salgsforeningen ... 37, 38, 79, 80
Udskrivning af leverancer ... 18
Ultralydmåling ... 116, 165
Undervisningsministeriet ... 157
Ungarn ... 102, 124, 126, 129, 130, 132
USA ... 27, 35, 50, 58, 64, 73, 87, 91, 133, 134, 137, 139, 143
USA kontor ... 27, 87

Vandreudstilling ... 135
Vedtægter (love), Salgsforeningens .... 7, 10, 11, 12, 13, 19, ... 34, 44, 58, 73, 80, 81-86
Vejle Andels Svineslagteri (se også Tulip) ... 51, 60
Vestindiske Øer ... 124
Vesttyskland .... 17, 21, 23, 27, 30, 33, 41, 50, 52, 58, 68, 73, ... 122, 124, 125, 126, 127, 134, 135
Veterinære forhold ... 89, 166
Vikinger (i reklamen) ... 110
Voldgiftsbestemmelser ... 13

Yorkshire-svin ... 166, 168

Ægeksport-udvalget ... 152

Østlandene, eksport til ... 122-134
Østrig ... 30, 73, 124, 125, 126, 130
Østtyskland (DDR) 21, 41, 52, 69, 73, 102, 126, 129, 130, 132

Ålborg Eksportslagteri A/S ... 149

FIHL-JENSENS BOGTRYKKERI/OFFSET
KØBENHAVN

ESS-FOOD

EKSPORT-SVINESLAGTERIERNES SALGSFORENING